

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

SÉANCE PLÉNIÈRE

PLENUMVERGADERING

Jeudi

08-10-2020

Après-midi

Donderdag

08-10-2020

Namiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
sp.a	socialistische partij anders
cdH	centre démocrate Humaniste
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkorting bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Ordre du jour	1
Bureau définitif de la Chambre – Nomination du président – Procédure	1
<i>Orateurs: Peter De Roover</i> , président du groupe N-VA, <i>Raoul Hedebouw</i> , président du groupe PVDA-PTB	

QUESTIONS	3
Questions jointes de	3
- Catherine Fonck à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les décisions du Comité de concertation au vu de l'évolution de l'épidémie de COVID-19" (55000988P)	3
- Sophie Rohonyi à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le pilotage de la gestion de la deuxième vague du coronavirus" (55000991P)	3
- Barbara Creemers à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Les mesures sanitaires prises pour lutter contre le coronavirus" (55000993P)	3
- Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La gestion de la deuxième vague de la pandémie" (55000996P)	3
- Jean-Marie Dedecker à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La gestion de la crise du coronavirus" (55001002P)	3
- Caroline Taquin à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La gestion de la crise du coronavirus" (55001003P)	3
- Christian Leysen à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La gestion de la crise du coronavirus" (55001005P)	3
- Laurence Hennuy à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La gestion de la crise du COVID-19" (55001007P)	3
- Melissa Depraetere à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Les nouvelles mesures de lutte contre le coronavirus" (55000994P)	3
- Nawal Farih à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La pression sur les hôpitaux en raison de la crise du coronavirus" (55001006P)	3
- Ahmed Laaouej à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La solidarité entre hôpitaux et le plan de répartition des patients" (55001010P)	3
<i>Orateurs: Catherine Fonck</i> , présidente du groupe cdH, <i>Sophie Rohonyi</i> , <i>Barbara Creemers</i> , <i>Sofie Merckx</i> , <i>Jean-Marie Dedecker</i> , <i>Caroline Taquin</i> , <i>Christian Leysen</i> , <i>Laurence Hennuy</i> , <i>Alexander De Croo</i> , premier ministre, <i>Melissa Depraetere</i> , présidente du groupe sp.a, <i>Nawal Farih</i> , <i>Ahmed Laaouej</i> , président du groupe PS, <i>Frank Vandenbroucke</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, <i>Peter De Roover</i> , président du	

INHOUD

Agenda	1
Vast Bureau van de Kamer – Benoeming van de voorzitter – Procedure	1
<i>Sprekers: Peter De Roover</i> , voorzitter van de N-VA-fractie, <i>Raoul Hedebouw</i> , voorzitter van de PVDA-PTB-fractie	
VRAGEN	3
Samengevoegde vragen van	3
- Catherine Fonck aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De beslissingen van het Overlegcomité in het licht van de evolutie van de corona-epidemie" (55000988P)	3
- Sophie Rohonyi aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aansturing van de aanpak van de tweede coronagolf" (55000991P)	3
- Barbara Creemers aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De gezondheidsmaatregelen in het kader van de coronacrisis" (55000993P)	3
- Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanpak van de tweede golf van de pandemie" (55000996P)	3
- Jean-Marie Dedecker aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanpak van de coronacrisis" (55001002P)	3
- Caroline Taquin aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanpak van de coronacrisis" (55001003P)	3
- Christian Leysen aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanpak van de coronacrisis" (55001005P)	3
- Laurence Hennuy aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanpak van de coronacrisis" (55001007P)	4
- Melissa Depraetere aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De nieuwe coronamaatregelen" (55000994P)	4
- Nawal Farih aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De druk op de ziekenhuizen door de coronacrisis" (55001006P)	4
- Ahmed Laaouej aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De solidariteit tussen ziekenhuizen en het spreidingsplan voor patiënten" (55001010P)	4
<i>Sprekers: Catherine Fonck</i> , voorzitter van de cdH-fractie, <i>Sophie Rohonyi</i> , <i>Barbara Creemers</i> , <i>Sofie Merckx</i> , <i>Jean-Marie Dedecker</i> , <i>Caroline Taquin</i> , <i>Christian Leysen</i> , <i>Laurence Hennuy</i> , <i>Alexander De Croo</i> , eerste minister, <i>Melissa Depraetere</i> , voorzitter van de sp.a-fractie, <i>Nawal Farih</i> , <i>Ahmed Laaouej</i> , voorzitter van de PS-fractie, <i>Frank Vandenbroucke</i> , vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, <i>Peter De Roover</i> , voorzitter	

groupe N-VA		van de N-VA-fractie	
Question de Joy Donné à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La composition du gouvernement et des cabinets ministériels" (55000999P)	24	Vraag van Joy Donné aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De samenstelling van de regering en de kabinetten" (55000999P)	24
<i>Orateurs:</i> Joy Donné, Alexander De Croo , premier ministre		<i>Sprekers:</i> Joy Donné, Alexander De Croo , eerste minister	
Question de Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les ambitions du gouvernement De Croo" (55001000P)	26	Vraag van Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De ambities van de regering-De Croo" (55001000P)	26
<i>Orateurs:</i> Sander Loones, Alexander De Croo , premier ministre		<i>Sprekers:</i> Sander Loones, Alexander De Croo , eerste minister	
Questions jointes de	28	Samengevoegde vragen van	28
- Ellen Samyn à Sophie Wilmès (VPM Affaires étrangères et européennes) sur "Le conflit du Haut-Karabakh" (55000997P)	28	- Ellen Samyn aan Sophie Wilmès (VEM Buitenlandse en Europese Zaken) over "Het conflict in Nagorno-Karabach" (55000997P)	28
- Michel De Maegd à Sophie Wilmès (VPM Affaires étrangères et européennes) sur "Le conflit entre l'Arménie et l'Azerbaïdjan" (55001004P)	28	- Michel De Maegd aan Sophie Wilmès (VEM Buitenlandse en Europese Zaken) over "Het conflict tussen Armenië en Azerbeïdjan" (55001004P)	28
<i>Orateurs:</i> Ellen Samyn, Michel De Maegd, Sophie Wilmès , vice-première ministre et ministre des Affaires étrangères, des Affaires européennes et du Commerce extérieur, et des Institutions culturelles fédérales		<i>Sprekers:</i> Ellen Samyn, Michel De Maegd, Sophie Wilmès , vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Buitenlandse Handel, en de Federale Culturele Instellingen	
Question de Josy Arens à Georges Gilkinet (VPM Mobilité) sur "L'impossibilité pour les douaniers de contrôler les véhicules" (55001009P)	32	Vraag van Josy Arens aan Georges Gilkinet (VEM Mobiliteit) over "De onmogelijkheid voor douaniers om voertuigen te controleren" (55001009P)	32
<i>Orateurs:</i> Josy Arens, Georges Gilkinet , vice-premier ministre et ministre de la Mobilité		<i>Sprekers:</i> Josy Arens, Georges Gilkinet , vice-eersteminister en minister van Mobiliteit	
Questions jointes de	33	Samengevoegde vragen van	33
- Anja Vanrobaeys à David Clarinval (Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes institutionnelles et Renouveau démocratique) sur "Le soutien à l'horeca et le droit passerelle pour aider à la relance du secteur" (55000992P)	33	- Anja Vanrobaeys aan David Clarinval (Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De steun voor de horeca en het overbruggingsrecht ter ondersteuning van de heropstart" (55000992P)	33
- Reccino Van Lommel à David Clarinval (Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes institutionnelles et Renouveau démocratique) sur "Le soutien au secteur horeca" (55000995P)	33	- Reccino Van Lommel aan David Clarinval (Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De steun voor de horeca" (55000995P)	33
- Jasper Pillen à David Clarinval (Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes institutionnelles et Renouveau démocratique) sur "L'impact sur l'horeca du renforcement des mesures de lutte contre le coronavirus" (55001001P)	33	- Jasper Pillen aan David Clarinval (Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De impact van de verstrengde coronamaatregelen op de horeca" (55001001P)	33
- Malik Ben Achour à David Clarinval (Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes institutionnelles et Renouveau démocratique) sur "Le soutien au secteur horeca" (55001011P)	33	- Malik Ben Achour aan David Clarinval (Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De ondersteuning van de horeca" (55001011P)	33
<i>Orateurs:</i> Anja Vanrobaeys, Reccino Van Lommel, Jasper Pillen, Malik Ben Achour, David Clarinval , ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME et de		<i>Sprekers:</i> Anja Vanrobaeys, Reccino Van Lommel, Jasper Pillen, Malik Ben Achour, David Clarinval , minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institu-	

l'Agriculture, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique		tionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing	
Question de Gaby Colebunders à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale) sur "Le montant des pensions" (55000998P)	39	Vraag van Gaby Colebunders aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie) over "De hoogte van de pensioenen" (55000998P)	39
<i>Orateurs:</i> Gaby Colebunders, Karine Lalieux , ministre des Pensions et de l'Intégration sociale, chargée des Personnes handicapées, de la Lutte contre la pauvreté et de Beliris		<i>Sprekers:</i> Gaby Colebunders, Karine Lalieux , minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, belast met Personen met een beperking, Armoedebestrijding en Beliris	
Question de Jan Briers à Zakia Khattabi (Climat, Environnement, Développement durable et Green Deal) sur "L'impact de la crise sanitaire sur le recyclage des matières plastiques et l'économie circulaire" (55001008P)	41	Vraag van Jan Briers aan Zakia Khattabi (Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal) over "De impact van de coronacrisis op de recyclage van kunststoffen en de circulaire economie" (55001008P)	41
<i>Orateurs:</i> Jan Briers, Zakia Khattabi , ministre du Climat, de l'Environnement, du Développement durable et du Green Deal		<i>Sprekers:</i> Jan Briers, Zakia Khattabi , minister van Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal	
Bureau définitif de la Chambre – Nomination du président – Candidats	43	Vast Bureau van de Kamer – Benoeming van de voorzitter – Kandidaten	43
PROJETS DE LOI ET PROPOSITIONS	43	WETSONTWERPEN EN VOORSTELLEN	43
Projet de loi relatif à un examen de proportionnalité préalable à l'adoption ou la modification d'une réglementation de profession (1340/1-3)	43	Wetsontwerp betreffende een evenredigheidsbeoordeling voorafgaand aan de invoering of de wijziging van een beroepsreglementering (1340/1-3)	43
<i>Discussion générale</i>	43	<i>Algemene bespreking</i>	43
<i>Orateurs:</i> Benoît Piedboeuf , président du groupe MR, Reccino Van Lommel, Marco Van Hees		<i>Sprekers:</i> Benoît Piedboeuf , voorzitter van de MR-fractie, Reccino Van Lommel, Marco Van Hees	
<i>Discussion des articles</i>	44	<i>Bespreking van de artikelen</i>	44
Projet de loi portant approbation de la décision 16645-(20/5) du Conseil d'Administration du Fonds Monétaire International relative à l'amendement des Nouveaux Accords d'Emprunt (1493/1-3)	45	Wetsontwerp houdende goedkeuring van de beslissing 16645-(20/5) van de Raad van Beheer van het Internationaal Monetair Fonds betreffende de amendering van de Nieuwe Leningsovereenkomsten (1493/1-3)	45
<i>Discussion générale</i>	45	<i>Algemene bespreking</i>	45
<i>Orateurs:</i> Dieter Vanbesien , rapporteur, Marco Van Hees, Wouter Vermeersch		<i>Sprekers:</i> Dieter Vanbesien , rapporteur, Marco Van Hees, Wouter Vermeersch	
<i>Discussion des articles</i>	47	<i>Bespreking van de artikelen</i>	47
Proposition de loi modifiant la loi du 25 mars 1964 sur les médicaments en ce qui concerne les programmes d'usage compassionnel et les programmes médicaux d'urgence (986/1-7)	48	Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen wat de programma's voor gebruik in schrijnende gevallen en medische noodgevallen betreft (986/1-7)	48
<i>Discussion générale</i>	48	<i>Algemene bespreking</i>	48
<i>Orateurs:</i> Jan Bertels , rapporteur, Kathleen Depoorter, Sofie Merckx, Eliane Tillieux, Catherine Fonck , présidente du groupe cdH		<i>Sprekers:</i> Jan Bertels , rapporteur, Kathleen Depoorter, Sofie Merckx, Eliane Tillieux, Catherine Fonck , voorzitter van de cdH-fractie	
<i>Discussion des articles</i>	54	<i>Bespreking van de artikelen</i>	54
Projet de loi portant assentiment à l'Accord de coopération entre l'État fédéral, la Communauté	55	Wetsontwerp houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale staat,	55

flamande, la Région wallonne, la Communauté germanophone et la Commission communautaire commune, concernant le traitement conjoint de données par Sciensano et les centres de contact désignés par les entités fédérées compétentes ou par les agences compétentes, par les services d'inspection d'hygiène et par les équipes mobiles dans le cadre d'un suivi des contacts auprès des personnes (présumentes) infectées par le coronavirus COVID-19 se fondant sur une base de données auprès de Sciensano, conclu à Bruxelles le 25 août 2020 et retirant l'arrêté royal n° 18 du 4 mai 2020, l'arrêté royal n° 25 du 28 mai 2020 et l'arrêté royal n° 44 du 26 juin 2020 concernant une banque de données auprès de Sciensano dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19 (1490/1-6)

Discussion générale

Orateurs: Catherine Fonck, rapporteur, **Frieda Gijbels, Steven Creyelman, Nathalie Gilson, Sofie Merckx, Maggie De Block**, présidente du groupe Open Vld, **Sophie Rohonyi, Frank Vandenbroucke**, vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique

55

de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, betreffende de gezamenlijke gegevensverwerking door Sciensano en de door de bevoegde gefedereerde entiteiten of door de bevoegde agentschappen aangeduide contactcentra, gezondheidsinspecties en mobiele teams in het kader van een contactonderzoek bij personen die (vermoedelijk) met het coronavirus COVID-19 besmet zijn op basis van een gegevensbank bij Sciensano, afgesloten te Brussel op 25 augustus 2020 en tot intrekking van het koninklijk besluit nr. 18 van 4 mei 2020, het koninklijk besluit nr. 25 van 28 mei 2020 en het koninklijk besluit nr. 44 van 26 juni 2020 inzake een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (1490/1-6)

Algemene bespreking

55

Sprekers: Catherine Fonck, rapporteur, **Frieda Gijbels, Steven Creyelman, Nathalie Gilson, Sofie Merckx, Maggie De Block**, voorzitter van de Open Vld-fractie, **Sophie Rohonyi, Frank Vandenbroucke**, vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

Discussion des articles

65

Proposition de loi modifiant la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances en vue d'établir une restriction d'usage des données personnelles issues des objets connectés dans le domaine de l'assurance maladie et de l'assurance sur la vie (263/1-10)

66

Discussion générale

Orateurs: Christophe Lacroix, Florence Reuter, Roberto D'Amico

66

Bespreking van de artikelen

65

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, teneinde in verband met de ziekteverzekering en de levensverzekering beperkingen op te leggen aangaande het gebruik van de gegevens die door met het internet verbonden apparaten worden verzameld (263/1-10)

66

Algemene bespreking

66

Sprekers: Christophe Lacroix, Florence Reuter, Roberto D'Amico

Discussion des articles

70

Proposition de loi visant à améliorer le congé parental corona (1270/1-8)

70

- Proposition de loi visant à prolonger le congé parental corona pour les parents dont les enfants ne peuvent fréquenter l'école ou leur lieu d'accueil en raison des mesures sanitaires prises dans le cadre de la lutte contre la pandémie de COVID-19 (1527/1-3)

70

Discussion générale

71

Orateurs: Björn Anseeuw, Marie-Colline Leroy, Tania De Jonge, Sophie Thémont, Ellen Samyn, Nahima Lanjri, Florence Reuter, Nadia Moscufo, Anja Vanrobaeys, Catherine Fonck, présidente du groupe cdH, **François De Smet, Pierre-Yves Dermagne**, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et du Travail

Bespreking van de artikelen

70

Wetsvoorstel tot verbetering van het corona-ouderschapsverlof (1270/1-8)

71

- Wetsvoorstel tot verlenging van het coronaouderschapsverlof voor de ouders van wie de kinderen niet naar school of naar de gebruikelijke opvang mogen gaan als gevolg van gezondheidsmaatregelen in het raam van de strijd tegen de COVID-19-pandemie (1527/1-3)

71

Algemene bespreking

71

Sprekers: Björn Anseeuw, Marie-Colline Leroy, Tania De Jonge, Sophie Thémont, Ellen Samyn, Nahima Lanjri, Florence Reuter, Nadia Moscufo, Anja Vanrobaeys, Catherine Fonck, voorzitter van de cdH-fractie, **François De Smet, Pierre-Yves Dermagne**, vice-eersteminister en minister van Economie en Werk

Discussion des articles

92

Proposition de résolution relative à l'implantation

93

Bespreking van de artikelen

92

Voorstel van resolutie betreffende de implantation

93

d'une unité de combat terrestre en Flandre orientale (1049/1-5)		van een landsgevechtseenheid in Oost-Vlaanderen (1049/1-5)	
<i>Discussion</i>	93	<i>Bespreking</i>	93
<i>Orateurs:</i> Kris Verduyckt , rapporteur, Peter Buysrogge , Jan Briers , Christophe Lacroix , Steven Creyelman		<i>Sprekers:</i> Kris Verduyckt , rapporteur, Peter Buysrogge , Jan Briers , Christophe Lacroix , Steven Creyelman	
Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 13 mai 2020 portant création d'un subside "COVID-19" à destination des publics cibles des centres publics d'action sociale (1528/1-4)	101	Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 13 mei 2020 houdende het invoeren van een subsidie "COVID-19" voor de doelgroep van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (1528/1-4)	101
<i>Discussion générale</i>	101	<i>Algemene bespreking</i>	101
<i>Orateurs:</i> Catherine Fonck , rapporteur, Valerie Van Peel , Marie-Colline Leroy , Sophie Thémont , Ellen Samyn , Benoît Piedboeuf , président du groupe MR, Gaby Colebunders , Tania De Jonge , Melissa Depraetere , présidente du groupe sp.a, Karine Lalieux , ministre des Pensions et de l'Intégration sociale, chargée des Personnes handicapées, de la Lutte contre la pauvreté et de Beliris		<i>Sprekers:</i> Catherine Fonck , rapporteur, Valerie Van Peel , Marie-Colline Leroy , Sophie Thémont , Ellen Samyn , Benoît Piedboeuf , voorzitter van de MR-fractie, Gaby Colebunders , Tania De Jonge , Melissa Depraetere , voorzitter van de sp.a-fractie, Karine Lalieux , minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, belast met Personen met een beperking, Armoedebestrijding en Beliris	
<i>Discussion des articles</i>	105	<i>Bespreking van de artikelen</i>	105
Constitution	105	Wettig- en voltalligverklaring	105
Commission de la Justice – Application de l'article 67 du Règlement (obligation de secret)	106	Commissie voor Justitie – Toepassing van artikel 67 van het Reglement (geheimhoudingsplicht)	106
Parlement européen – Remplacement d'un membre	106	Europees Parlement – Vervanging van een lid	106
Prise en considération de propositions	106	Inoverwegingneming van voorstellen	107
Demande d'urgence	107	Urgentieverzoek	107
VOTES NOMINATIFS	107	NAAMSTEMMINGEN	107
Projet de loi relatif à un examen de proportionnalité préalable à l'adoption ou la modification d'une réglementation de profession (1340/1)	107	Wetsontwerp betreffende een evenredigheidsbeoordeling voorafgaand aan de invoering of de wijziging van een beroepsreglementering (1340/1)	107
Projet de loi portant approbation de la décision 16645-(20/5) du Conseil d'Administration du Fonds Monétaire International relative à l'amendement des Nouveaux Accords d'Emprunt (1493/1)	108	Wetsontwerp houdende goedkeuring van de beslissing 16645-(20/5) van de Raad van Beheer van het Internationaal Monetair Fonds betreffende de amendering van de Nieuwe Leningsovereenkomsten (1493/1)	108
Proposition de loi modifiant la loi du 25 mars 1964 sur les médicaments en ce qui concerne les programmes d'usage compassionnel et les programmes médicaux d'urgence (986/7)	108	Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen wat de programma's voor gebruik in schrijnende gevallen en medische noodgevallen betreft (986/7)	108
Projet de loi portant assentiment à l'Accord de coopération du 25 août 2020 entre l'État fédéral, la Communauté flamande, la Région wallonne, la Communauté germanophone et la Commission communautaire commune, concernant le	108	Wetsontwerp houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 25 augustus 2020 tussen de Federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke	109

traitement conjoint de données par Sciensano et les centres de contact désignés par les entités fédérées compétentes ou par les agences compétentes, par les services d'inspection d'hygiène et par les équipes mobiles dans le cadre d'un suivi des contacts auprès des personnes (présumées) infectées par le coronavirus COVID-19 se fondant sur une base de données auprès de Sciensano et retirant l'arrêté royal n° 18 du 4 mai 2020, l'arrêté royal n° 25 du 28 mai 2020 et l'arrêté royal n° 44 du 26 juin 2020 concernant une banque de données auprès de Sciensano dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19 (nouvel intitulé) (1490/6)

Gemeenschapscommissie, betreffende de gezamenlijke gegevensverwerking door Sciensano en de door de bevoegde gefedereerde entiteiten of door de bevoegde agentschappen aangeduide contactcentra, gezondheidsinspecties en mobiele teams in het kader van een contactonderzoek bij personen die (vermoedelijk) met het coronavirus COVID-19 besmet zijn op basis van een gegevensbank bij Sciensano, en tot intrekking van het koninklijk besluit nr. 18 van 4 mei 2020, het koninklijk besluit nr. 25 van 28 mei 2020 en het koninklijk besluit nr. 44 van 26 juni 2020 inzake een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (nieuw opschrift) (1490/6)

Proposition de loi modifiant la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances en vue d'établir dans le domaine de l'assurance maladie et de l'assurance individuelle sur la vie une restriction de traitement des données à caractère personnel concernant le mode de vie ou la santé issues des objets connectés (nouvel intitulé) (263/10)

109 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, teneinde in verband met de ziekteverzekering en de individuele levensverzekering beperkingen op te leggen aangaande de verwerking van persoonsgegevens inzake de levensstijl of de gezondheid die door met het internet verbonden apparaten worden verzameld (nieuw opschrift) (263/10)

Proposition de loi étendant aux travailleurs salariés le bénéfice du régime du chômage temporaire pour force majeure corona en cas de fermeture de l'école, de la garderie ou du centre d'accueil pour personnes handicapées de leur enfant (nouvel intitulé) (1270/8)

110 Wetsvoorstel tot het openstellen van tijdelijke werkloosheid overmacht corona voor werknemers in geval van sluiting van de school, opvang of centrum voor opvang voor personen met een handicap van hun kind (nieuw opschrift) (1270/8)

Proposition de résolution visant à améliorer la répartition géographique des casernes en Belgique notamment via la création de nouveaux quartiers militaires en Flandre Orientale et dans le Hainaut (nouvel intitulé) (1049/5)

110 Voorstel van resolutie betreffende een betere geografische spreiding van de kazernes in België, meer bepaald door nieuwe militaire kwartieren in Oost-Vlaanderen en in Henegouwen op te richten (nieuw opschrift) (1049/5)

Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 13 mai 2020 portant création d'un subside "COVID-19" à destination des publics cibles des centres publics d'action sociale (1528/4)

111 Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 13 mei 2020 houdende het invoeren van een subsidie "COVID-19" voor de doelgroep van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (1528/4)

Adoption de l'ordre du jour

111 Goedkeuring van de agenda 111

DÉTAIL DES VOTES NOMINATIFS

113 DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN 113

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 55 PLEN 062 annexe.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 55 PLEN 062 bijlage.

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 8 OCTOBRE 2020

Après-midi

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 8 OKTOBER 2020

Namiddag

La séance est ouverte à 14 h 16 et présidée par M. Patrick Dewael.
De vergadering wordt geopend om 14.16 uur en voorgezeten door de heer Patrick Dewael.

Le **président**: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le Compte Rendu Intégral de cette séance ou son annexe.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kan deze terugvinden op de webstek van de Kamer en in het Integraal Verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance:
Aanwezig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Alexander De Croo.

01 **Ordre du jour**
01 **Agenda**

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 7 octobre 2020, vous avez reçu une proposition de modification de l'ordre du jour pour la séance d'aujourd'hui.
Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 7 oktober 2020 hebt u een voorstel tot wijziging van de agenda voor de vergadering van vandaag ontvangen.

Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)
Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.
Bijgevolg is de agenda aangenomen.

02 **Bureau définitif de la Chambre – Nomination du président – Procédure**
02 **Vast Bureau van de Kamer – Benoeming van de voorzitter – Procedure**

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 7 octobre 2020, je vous propose de nommer le président du Bureau définitif de la Chambre au cours de la séance du mardi 13 octobre 2020.
Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 7 oktober 2020 stel ik u voor over te gaan tot de benoeming van de voorzitter van het Vast Bureau van de Kamer tijdens de plenaire vergadering van dinsdag 13 oktober 2020.

Étant donné la difficulté d'organiser un scrutin secret dans l'hémicycle, je vous propose de suivre la procédure suivante:
Gelet op de moeilijkheid om een geheime stemming te organiseren in het halfroond, stel ik u voor de volgende procedure te hanteren:

- Les candidats peuvent être présentés jusqu'à aujourd'hui 15 h 00. (art. 157, n° 5, Rgt).
- De kandidaten kunnen worden voorgedragen tot vandaag 15.00 uur (art. 157, nr. 5, Rgt).
- Également aujourd'hui, au plus tard à 16 h 00, je vous communique le candidat ou les candidats qui seront présentés.
- Eveneens vandaag uiterlijk om 16.00 uur deel ik u de kandidaat of de kandidaten mee die worden voorgedragen.
- Si plusieurs candidats sont présentés, les membres peuvent voter dès aujourd'hui 16 h 00 jusqu'à mardi 13 octobre 2020 à 14 h 00. Leur bulletin de vote est alors à leur disposition au Secrétariat général.
- Indien er meerdere kandidaten worden voorgedragen, kunnen de leden stemmen vanaf vandaag 16.00 uur tot dinsdag 13 oktober 2020 om 14.00 uur. Hun stembiljet ligt dan ter beschikking op het Secretariaat-generaal.

Je rappelle que seuls les membres peuvent recevoir le bulletin de vote, celui-ci doit être rempli sur place et déposé dans l'urne.

Ik herinner eraan dat enkel de leden het stembiljet in ontvangst kunnen nemen, het ter plaatse dienen in te vullen en in de stembus deponeren.

L'urne contenant les bulletins de vote sera ouverte au cours de la séance plénière du mardi 13 octobre 2020.

De urne met de stembiljetten wordt geopend tijdens de plenaire vergadering van dinsdag 13 oktober 2020.

Over die procedure was er gisteren consensus in de Conferentie van voorzitters. Vraagt er iemand het woord?

02.01 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de voorzitter, u hebt de consensus correct weergegeven. In normale omstandigheden is daarover ook weinig betwisting. Die aanstelling maakt deel uit van akkoorden.

Wij zullen echter zelf ook een kandidatuur indienen, die ik u zal bezorgen. Wij zullen mevrouw Van Peel als voorzitter voorstellen, hoewel wij dat oorspronkelijk niet van plan waren. Wij spelen hier echter in op de belofte van de nieuwe regering om aan nieuwe politiek te doen.

In de oude omstandigheden was die functie effectief een onderdeel van de regeringsvorming, wat eigenlijk niet helemaal correct is. Wij hebben er ons allemaal aan bezondigd in het verleden en wij mogen mekaar dan ook geen stenen toegoien.

De nieuwe wind die de regering op dat vlak wil laten waaien, biedt haar de opportuniteit om open te staan voor een kandidaat van de oppositie. In Nederland werkt dat uitstekend. De wetgevende en de uitvoerende macht hebben altijd een enigszins controlerende taak tegenover elkaar. Daarom hebben wij toch beslist een kandidatuur in te dienen. Ik zal ze u bij dezen laten worden. Moet ik nog bijkomende stappen daartoe zetten?

De **voorzitter**: Ze is intussen wereldkundig gemaakt en de diensten en ikzelf kunnen ze dus reeds noteren, waarvan akte, maar dien ze wel in *en bonne et due forme*.

02.02 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, ik verneem vandaag dat het helemaal geen noodlot had moeten zijn dat wij de heer Bracke vijf jaar lang als voorzitter moesten incasseren. Ik moet zeggen dat dat bij mij een zekere emotie

02.01 Peter De Roover (N-VA): Même si la nomination du président de notre assemblée fait partie d'accords, nous souhaitons donner au nouvel exécutif la chance de traduire en actes la nouvelle politique qu'il prône. Dans cet esprit, nous présentons donc la candidature de Mme Van Peel. Dès lors que le contrôle du pouvoir exécutif est du ressort du pouvoir législatif, la candidature d'un parlementaire de l'opposition n'est que logique.

teweegbrengt.

Nu er twee kandidaten zijn, wil ik graag meer weten over het praktische aspect, want er zal daar dus over moeten worden gestemd. Ik begrijp dat niemand fysiek aanwezig moet zijn en dat er tot dinsdagochtend een stem kan worden uitgebracht, waarna om 14.00 uur dezelfde dag de urne zal worden opengemaakt. Zal het zo gebeuren?

De **voorzitter**: Dat is wat ik daarnet heb voorgelezen, maar voor de goede verstaander wil ik het herhalen. Er wordt op dinsdag 13 oktober geen stemming georganiseerd, zoals gebruikelijk. Wij hebben ervaring met de overeengekomen stemprocedure. Vanaf 16.00 uur is de stemming geopend, waarvoor alle leden zich naar het Secretariaat-Generaal moeten begeven. Zij hebben daarvoor de nodige dagen. Ik maak dan het resultaat van de stemming dinsdag bekend. Niet meer, niet minder.

Is dat duidelijk voor iedereen? (*Instemming*)

Questions

Vragen

03 Questions jointes de

- Catherine Fonck à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les décisions du Comité de concertation au vu de l'évolution de l'épidémie de COVID-19" (55000988P)
- Sophie Rohonyi à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le pilotage de la gestion de la deuxième vague du coronavirus" (55000991P)
- Barbara Creemers à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Les mesures sanitaires prises pour lutter contre le coronavirus" (55000993P)
- Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La gestion de la deuxième vague de la pandémie" (55000996P)
- Jean-Marie Dedecker à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La gestion de la crise du coronavirus" (55001002P)
- Caroline Taquin à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La gestion de la crise du coronavirus" (55001003P)
- Christian Leysen à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La gestion de la crise du coronavirus" (55001005P)
- Laurence Hennuy à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La gestion de la crise du COVID-19" (55001007P)
- Melissa Depraetere à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Les nouvelles mesures de lutte contre le coronavirus" (55000994P)
- Nawal Farih à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La pression sur les hôpitaux en raison de la crise du coronavirus" (55001006P)
- Ahmed Laaouej à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La solidarité entre hôpitaux et le plan de répartition des patients" (55001010P)

03 Samengevoegde vragen van

- Catherine Fonck aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De beslissingen van het Overlegcomité in het licht van de evolutie van de corona-epidemie" (55000988P)
- Sophie Rohonyi aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aansturing van de aanpak van de tweede coronagolf" (55000991P)
- Barbara Creemers aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De gezondheidsmaatregelen in het kader van de coronacrisis" (55000993P)
- Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanpak van de tweede golf van de pandemie" (55000996P)
- Jean-Marie Dedecker aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanpak van de coronacrisis" (55001002P)
- Caroline Taquin aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanpak van de coronacrisis" (55001003P)
- Christian Leysen aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanpak van de coronacrisis"

(55001005P)

- Laurence Hennuy aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanpak van de coronacrisis" (55001007P)

- Melissa Depraetere aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De nieuwe coronamaatregelen" (55000994P)

- Nawal Farih aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De druk op de ziekenhuizen door de coronacrisis" (55001006P)

- Ahmed Laaouej aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De solidariteit tussen ziekenhuizen en het spreidingsplan voor patiënten" (55001010P)

De eerste minister heeft al plaatsgenomen op zijn bank.

Mijnheer de eerste minister, ik meen dat collega Vandenbroucke op komst is. Heeft de Kamer er bezwaar tegen dat we alvast starten en de vragen ontwikkelen? (Nee)

03.01 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, la pandémie montre, déjà depuis plusieurs semaines, une évolution qui se dégrade. Des décisions au niveau du comité de concertation ont été prises ce mardi. Ces décisions sont restrictives et difficiles pour les citoyens et particulièrement pour le secteur de l'horeca en ce qui concerne les cafés. Mais ces mesures devaient être prises. Par ailleurs, la clarté de la communication à l'issue de ce comité de concertation est à souligner. Il y a un effet "nouveau" et il faut être juste et pouvoir le reconnaître lorsqu'il y a du positif.

Cependant, plusieurs points interpellent et sont problématiques. Tout d'abord, on sait très clairement qu'un certain nombre d'indicateurs sont suivis. On connaît le lieu géographique, etc. Mais, à l'inverse d'autres pays, il n'est pas expliqué aux citoyens quels sont les types de lieux où la transmission est la plus importante. S'agit-il bien des cafés ou plutôt des lieux où se retrouvent les familles, du milieu du travail, des transports, etc.? Plus les citoyens sont convaincus du bien-fondé des mesures, plus l'adhésion aux mesures est importante.

Ensuite, aux décisions prises mardi ont suivi, hier, des décisions pour Bruxelles et, aujourd'hui, des mesures seront peut-être prises pour les universités. Il y a une forme de "saucissonnage" de ces différentes mesures. Là encore, le manque de cohérence d'ensemble pourrait nuire à la bonne compréhension et à l'adhésion des citoyens.

Enfin, j'aurais voulu vous entendre sur les points primordiaux de la lutte contre le COVID-19 que sont le *testing*, le *tracing* et l'isolement. Pour ce qui concerne le *testing*, c'est long! Trop long! Les centres sont saturés. Les délais sont parfois de sept jours pour obtenir les résultats. Des centres ferment. Ne faut-il pas réorganiser le *testing* pour prioriser ceux qui sont symptomatiques et au contact d'un positif et, ensuite, faire des autotests rapides pour les autres? Même chose pour le *tracing* ainsi que pour ce qui est du taux d'isolement effectif que l'on ne connaît pas. En la matière, des efforts doivent être réalisés.

Monsieur le premier ministre, êtes-vous d'accord avec ces constats? Êtes-vous également d'accord pour tenter d'avancer, en faisant ces efforts? C'est là que l'on peut marquer la différence, à la fois pour éviter un (engorgement?) mais aussi pour permettre aux soignants de prendre le mieux possible en charge tant les patients COVID que

03.01 Catherine Fonck (cdH): De coronacijfers verslechteren. Het Overlegcomité heeft beslissingen genomen die moeilijk, maar noodzakelijk zijn, voor de burgers en voor de horeca. Het is belangrijk dat er duidelijk wordt gecommuniceerd.

Sommige indicatoren worden opgevolgd, maar in tegenstelling tot andere landen wordt er niet aan de burgers uitgelegd op welk soort plekken er veel besmettingen plaatsvinden. Hoe meer de burgers overtuigd zijn van het nut van de maatregelen, hoe beter ze zullen opvolgen.

De fragmentatie van de beslissingen wekt voorts de indruk dat er een gebrek aan coherentie is, wat ertoe kan leiden dat de maatregelen niet goed worden begrepen en dat het draagvlak onder de bevolking om ze toe te passen afneemt.

Zou, tot slot, gelet op de verzadiging van de testcentra en de te lange termijnen voor het verkrijgen van de resultaten, het testbeleid niet moeten worden herzien en zou het niet verstandig zijn om voorrang te geven aan de personen die symptomatisch zijn en aan degenen die met een positief geteste patiënt in aanraking gekomen zijn, en om met snelle zelftests te werken voor de anderen? Inspanningen zijn ook geboden met betrekking tot de opsporing.

non COVID.

Onderschrijft u die vaststellingen en het feit dat die inspanningen nodig zijn? Aldus zullen de COVID-patiënten en de niet-COVID-patiënten beter verzorgd kunnen worden.

Le **président**: Je vous remercie, madame Fonck. Essayons néanmoins de respecter le temps de parole!

03.02 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le premier ministre, la situation épidémiologique nous imposait de resserrer la vis pour éviter la saturation de nos hôpitaux, mais aussi un plus grand épuisement de notre personnel soignant.

En revanche, j'ai été étonnée de constater que les nouvelles mesures sanitaires ont été prises non plus par le Conseil national de sécurité, mais par le comité de concertation; comme si le politique mettait de côté les experts, mais aussi comme si les Régions devaient faire le sale boulot en complétant les mesures adoptées par le fédéral.

Vous me répondez que nous disposons désormais d'un commissaire au coronavirus, et c'est très bien. Toutefois, il n'a pas été en mesure d'empêcher certains bourgmestres de violer le plan de répartition entre nos hôpitaux, en refusant de prendre en charge les patients bruxellois atteints par le COVID-19. Certes, Bruxelles est fortement touchée, mais ce n'est certainement pas à cause de ses bourgmestres. La raison en est tout simplement qu'à l'instar de toutes les grandes villes – européennes ou non –, Bruxelles constitue un lieu de concentration de navetteurs, de travailleurs, de hautes écoles, d'universités, mais aussi d'activités sociales et culturelles, dont profitent en définitive tous les Belges – qu'ils soient wallons, bruxellois ou flamands.

Tous ces Belges sont justement prêts aujourd'hui à poursuivre leurs efforts, mais il importe – pour ce faire – que les mesures soient cohérentes et qu'elles ne consistent plus en une succession de décisions qui sont prises un jour par le fédéral, le lendemain par les Régions et, le surlendemain, par les Communautés.

Monsieur le premier ministre, quel rôle précis remplissent aujourd'hui le fédéral et le Conseil national de sécurité dans la gestion de cette deuxième vague? Quelle est votre stratégie pour préserver l'adhésion de la population aux mesures sanitaires? Enfin, quelles initiatives allez-vous prendre pour soutenir les secteurs qui sont lourdement affectés par ces dispositions?

03.02 Sophie Rohonyi (DéFI): De situatie vereiste dat we de teugels opnieuw strakker aanhaalden om onze ziekenhuizen en het zorgpersoneel te beschermen.

Het heeft me echter verbaasd dat de besluitvorming over de nieuwe maatregelen niet bij de NVR lag, maar bij het Overlegcomité. Het lijkt alsof de experts werden opzijgezet en de Gewesten het vuile werk moesten opknappen.

De coronacommissaris heeft niet kunnen verhinderen dat bepaalde burgemeesters zich niet hielden aan het plan voor de spreiding van patiënten over de ziekenhuizen en weigerden om Brusselse patiënten op te vangen. Brussel is inderdaad zwaar getroffen, zoals alle grote steden, want er komen veel mensen samen, onder wie pendelaars. Maar er zijn ook de hogescholen en universiteiten, evenals de sociale en culturele activiteiten, waarvan Walen, Brusselaars én Vlamingen profiteren!

Om ervoor te zorgen dat de Belgen hun inspanningen volhouden, mogen de maatregelen geen opeenvolging zijn van beslissingen die de ene dag genomen worden door de federale regering, de volgende dag door de Gewesten en de dag nadien door de Gemeenschappen.

Wat is precies de rol van de federale regering en van de NVR in het beheersen van deze tweede golf? Hoe zult u ervoor zorgen dat de bevolking bereid blijft om de maatregelen na te leven? Hoe zult u de sectoren ondersteunen die

zwaar getroffen worden door de genomen beslissingen?

03.03 Barbara Creemers (Ecolo-Groen): Mijnheer de eerste minister, mijnheer de minister, ik begin met het overbrengen van mijn complimenten voor de daadkracht in de communicatie de afgelopen dagen. Het was niet gemakkelijk om de maatregelen zo snel aan te scherpen, maar de communicatie erover was wel voor iedereen duidelijk, helder en toegankelijk.

Het naleven van de maatregelen staat of valt echter met de geloofwaardigheid ervan. Ik lees en hoor nog altijd getuigenissen van mensen die twijfelen aan het nut van de maatregelen en vragen waarom wij die maatregelen nemen. Ik voel dat de mensen nood hebben aan cijfers, gegevens en de redenen waarom wij die maatregelen nemen. Waarom sluiten wij precies de cafés en niet de restaurants?

Ik voel ook dat de mensen nood hebben aan tussendoelen. Waarom doen we dit? Wij willen ons zorgsysteem niet overbelasten. Wij willen dat onze zorgverleners kunnen blijven volgen. Wij willen dat onze kinderen naar school kunnen blijven gaan.

Zijn jullie van plan om ook cijfers en tussendoelen in de communicatie op te nemen om de geloofwaardigheid te verhogen? Wij hebben namelijk allemaal nood aan een houvast. Wij hebben het allemaal steeds moeilijker om die maatregelen vol te houden. Wij horen vanuit het veld ook dat mensen steeds eenzamer en angstiger worden.

Deze week is de week van de geestelijke gezondheidszorg. Daarom wil ik een oproep doen. Laten wij er samen voor zorgen dat de pandemie van het coronavirus geen epidemie van geestelijke gezondheidsproblemen veroorzaakt. Vóór de zomer hebben wij hier een extra budget goedgekeurd voor de geestelijke gezondheidszorg. Uw voorganger, mevrouw De Block, heeft al processen in gang gezet om dat budget snel en goed te besteden. Ik maak mij zorgen om de zorgverleners. Wat zijn uw plannen op korte termijn om te zorgen voor wie zorgt, zodat zij het kunnen blijven volhouden en zodat wij een tsunami van geestelijke gezondheidsproblemen kunnen voorkomen?

03.04 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, monsieur le ministre, vous avez pris des décisions rapidement. Vous avez même reçu des félicitations concernant votre communication. Mais l'important est de prendre les bonnes décisions, et de bonnes décisions ne peuvent être prises que sur la base de chiffres. Or, que constate-t-on aujourd'hui en Belgique? On constate qu'on n'est pas en mesure de dire où les gens contractent le coronavirus.

Vous avez décidé de fermer les cafés parce qu'il semblerait que c'est là que les personnes sont le plus souvent infectées. Mais, en réalité, après sept mois de gestion de la crise, on ne sait toujours pas dire où les contaminations ont lieu.

Pourtant, nos pays voisins – les Pays-Bas, l'Allemagne et la France, par exemple – disposent de ces chiffres. J'ai ici le tableau de la

03.03 Barbara Creemers (Ecolo-Groen): Le nouveau gouvernement mérite des félicitations pour son dynamisme et sa communication – limpide, claire et accessible. Le succès ou l'échec du respect des mesures dépend de leur crédibilité. La population veut savoir quels sont les critères qui guident le choix de certaines décisions et que celles-ci soient étayées par des chiffres. Il importe aussi de donner à la population des objectifs intermédiaires. Chacun d'entre nous a besoin de repères et nos concitoyens éprouvent des difficultés grandissantes à continuer à respecter les mesures. La solitude et l'angoisse gagnent du terrain au sein de la population.

Afin d'accroître la crédibilité des mesures, le gouvernement a-t-il l'intention d'étoffer sa communication par des chiffres et des objectifs intermédiaires? Quels sont ses projets pour éviter que la pandémie du coronavirus dégénère en une épidémie de problèmes de santé mentale?

03.04 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Goede beslissingen zijn altijd gebaseerd op cijfers. In ons land kunnen we echter niet zeggen waar men het coronavirus oploopt.

U sluit de cafés, omdat daar de meeste besmettingen zouden plaatsvinden. We weten echter niet waar de mensen het virus oplopen. In onze buurlanden zijn daar wel cijfers over. In Frankrijk wordt het virus in een op de vijf gevallen in een bedrijf opgelopen.

Volgens sommigen is men het

France. Il est intéressant de constater que presque une infection sur cinq, un cluster sur cinq se trouve dans les entreprises.

Par ailleurs, certaines personnes voudraient nous faire croire que le lieu de travail est le lieu le plus sûr. Mais il est impossible de dire si c'est vrai ou non. Il s'agit d'une information indispensable.

Prenons pour exemple l'entreprise InBev où un cluster a été identifié. Les ouvriers de cette entreprise ont dû se mettre en grève pour que des mesures adéquates y soient prises.

Je ne veux pas dire pour autant qu'il faille fermer les entreprises ou les écoles. Au contraire! Mais pour éviter la fermeture de davantage de structures et un reconfinement, il est nécessaire de savoir où se trouvent les clusters – nous l'ignorons aujourd'hui – afin de prendre rapidement les mesures adéquates pour éteindre ces incendies. Il s'agit de la seule façon d'éviter un reconfinement.

Monsieur le premier ministre, monsieur le ministre, quand disposerons-nous de ces chiffres?

03.05 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mijnheer de minister, ik heb maar één vraag. Het beheer van de eerste golf van COVID-19 was een ramp, wat mogen we nu verwachten van de tweede golf?

Er ligt mij iets op de lever. De nieuwe regering is eigenlijk een voortzetting van de vorige regering. Op 16 april, een half jaar geleden, vroeg ik aan toenmalig premier Wilmès wat er was gebeurd met de vernietiging van miljoenen mondmaskers in de kazerne van Belgrade in Namen. Ze gaf mij geen antwoord. Uw huidige vicepremier gaf mij geen antwoord. Op 23 april stelde ik dezelfde vraag. Ik gaf zelfs het rapport mee waarin stond dat de mondmaskers verbrand werden bij Van Gansewinkel om plaats te maken voor stockagemateriaal voor asielzoekers. Mevrouw Wilmès, de huidige vicepremier, gaf mij geen antwoord. Op 27 april stelde ik dan een schriftelijke vraag. Dat ging niet alleen over mevrouw De Block, maar ook over KB's, ministeriele besluiten, het advies van de Inspectiedienst van Financiën waarvoor u als minister bevoegd was en het Rekenhof. Op 5 juni kreeg ik opnieuw geen antwoord. Ik heb u toen aangeschreven, mijnheer de Kamervoorzitter, om een antwoord van de eerste minister te eisen. Ik kreeg een laconiek antwoord waarin ik werd aangeraden de vraag aan mevrouw De Block te stellen. Tot op vandaag heb ik daar geen antwoord op gekregen.

Het antwoord hebben wij gezien in *Pano*. Wij hebben gezien dat onze ministers niet graag praten met Parlementsleden, maar liever met journalisten en dan nog liever als het kalf verdrongen is. Dat doet pijn. Men stelt vragen aan ministers, die hier vandaag als vicepremier zitten, die ons voorliegen of geen antwoord geven, terwijl er vandaag een nieuwe crisis voor de deur staat. Het is zelfs zo erg dat experts zoals de heer Neyts en de heer Van Ranst zeggen dat zij door het beleid werden verplicht om te liegen, want er waren geen maskers.

Mijnheer de eerste minister, zult u reageren zoals in het verleden werd gereageerd? Of zult u ons de waarheid vertellen? U krijgt van mij het voordeel van de twijfel. (...)

veiligst op de werkplek, maar dat weten we niet zeker. Bij InBev, waar een cluster van besmettingen vastgesteld werd, heeft het bedrijf pas de nodige maatregelen genomen nadat de arbeiders het werk hadden neergelegd.

Om te voorkomen dat de voorzieningen moeten sluiten en dat er een algemene lockdown afgekondigd wordt, moeten we de clusters identificeren, zodat we ze kunnen isoleren.

Wanneer zullen we over die cijfers beschikken?

03.05 Jean-Marie Dedecker (INDEP): La gestion de la première vague de COVID-19 a été catastrophique. Qu'en sera-t-il de la deuxième?

Le gouvernement actuel prolonge en grande partie le précédent. Le 16 avril 2020, j'ai posé une question à la première ministre Wilmès sur la destruction de millions de masques dans la caserne de Belgrade, près de Namur. Elle ne m'a pas répondu. Le 23 avril, j'ai posé la même question en transmettant même le rapport dans lequel il était indiqué qu'ils avaient été brûlés chez Van Gansewinkel pour être remplacés par du matériel de stockage pour les demandeurs d'asile. À nouveau, je n'ai pas obtenu de réponse. Le 27 avril, j'ai posé une question écrite. Le 5 juin, je n'ai de nouveau pas reçu de réponse. J'ai ensuite adressé un courrier au président de la Chambre pour qu'il exige que la première ministre réponde à ma question. J'ai reçu une réponse laconique indiquant que je devais poser cette question à Mme De Block. Jusqu'à ce jour, je n'ai reçu aucune réponse.

Or la réponse a été donnée hier dans le cadre du reportage de *Pano*. Nos ministres n'aiment pas

parler avec les parlementaires et préfèrent s'adresser aux journalistes, idéalement lorsqu'il est trop tard. Les ministres qui sont aujourd'hui présents en tant que vice-premiers ministres nous mentent ou ne répondent pas à nos questions alors même qu'une nouvelle crise s'annonce.

Les experts Neyts et Van Ranst affirment que le politique les a obligés à mentir étant donné qu'il n'y avait pas de masques.

Le nouveau premier ministre va-t-il nous dire la vérité?

03.06 **Caroline Taquin** (MR): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, la situation sanitaire est à nouveau préoccupante. Il était donc nécessaire d'adapter une nouvelle fois les mesures pour protéger nos concitoyens, lutter contre la propagation du virus et préserver nos hôpitaux, nos médecins de famille, nos professionnels de la santé à domicile ou en cabinet privé. Vous l'avez dit, les Belges se lassent des mesures mais il faut gérer la crise. Nous le ressentons partout jusque dans nos quartiers, nos libertés, nos interactions sociales et familiales sont à nouveau restreintes, ce qui engendre aussi de plus en plus un impact sur la santé mentale de bon nombre de personnes, seniors ou plus jeunes.

Les acteurs économiques et les indépendants subissent à nouveau de plein fouet ces restrictions de manière parfois fatale pour leurs activités. Il faut surtout et encore convaincre sur le respect de la distanciation sociale, particulièrement auprès de certaines parties de la population, notamment les écoliers et les adolescents qui en font partie. À cet égard, il est impératif de se donner les moyens d'une cohérence sur le terrain et notamment concernant les transports publics qui sont trop souvent bondés. La concertation avec les entités fédérées est certainement nécessaire à ce niveau.

Il faut aussi impérativement veiller à la stratégie du *testing* et du *tracing*. L'exemple récent du centre de dépistage de Liège n'est pas rassurant. Quant au *tracing*, outre les centres d'appels, l'application mobile Coronalert a l'avantage de permettre de circonscrire la chaîne de transmission.

Monsieur le premier ministre, quelle est aujourd'hui notre capacité de *testing*? Sera-t-elle encore augmentée? Les délais seront-ils raccourcis? Pourriez-vous nous informer sur les procédures de *tracing*?

Pour terminer, outre l'incitation au télétravail, quand cela est possible, quelles mesures concertées sont-elles prises pour garantir des capacités adaptées au niveau des transports publics?

03.07 **Christian Leysen** (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, geachte collega's, als parlements lid ben

03.06 **Caroline Taquin** (MR): Gezien de evolutie van de situatie moesten de maatregelen bijgesteld en de beroepsbeoefenaars in de gezondheidszorg beschermd worden. Onze vrijheden en contacten worden opnieuw ingeperkt. We moeten de mensen overtuigen van het belang van social distancing, hetgeen impliceert dat we een samenhangende boodschap uitdragen, met name wat het openbaar vervoer betreft, want treinen, trams en bussen zitten al te vaak overvol. Diezelfde samenhang is vereist voor de strategie inzake contactopsporing en screening.

Wat is de huidige testcapaciteit? Zal die opgeschaald worden en zullen de wachttijden ingekort worden? Welke initiatieven neemt men, afgezien van de oproep om te telewerken, om te garanderen dat er op het openbaar vervoer genoeg plaats zou zijn?

03.07 **Christian Leysen** (Open Vld): Je me réjouis de cet exécutif

ik natuurlijk bijzonder blij dat er vandaag een volwaardige regering staat die goed communiceert en opkomt met een moedig en uitdagend regeerprogramma.

COVID-19 was *the unknown unknown* die we niet zagen aankomen en waarvan we niet weten wanneer het einde in zicht is. Dat vereist leiderschap, niet alleen op het vlak van gezondheid maar ook wat betreft de economie. Er ligt een periode achter ons waarin een stuurloos parlement tal van maatregelen heeft genomen waarvan moeilijk de inhoudelijke lijn te ontwaren was, behalve een budgettaire constante: het kostte telkens veel geld. Het werd dus dringend tijd dat we nu verder kijken. Als ondernemer ben ik blij dat dit regeerakkoord ondernemerschap hoog in het vaandel draagt. De heer Hedeboom zal mij niet tegenspreken. Investeringsaftrek en wederopbouwreserve zullen belangrijke hefboomen zijn voor een relance.

Het is algemeen geweten dat crisissen uitdagingen vormen, maar na crisissen wordt altijd duidelijk dat er een versnelde transformatie van ons economisch en maatschappelijk weefsel zal plaatsvinden. Daarom is een snelle modernisering van onze arbeidsmarkt zo belangrijk. Dit zal de sokkel zijn waarop de ambitie van deze regering, ook op sociaal vlak, zal kunnen en moeten voortbouwen. Als vader en grootvader hoop ik dat deze hervormingsregering snel uit de startblokken schiet, ook op economisch vlak. Welvaart scheppen moet ook voor de volgende generaties.

Mijnheer de eerste minister, kunt u ervoor zorgen dat de relance-maatregelen snel omgezet worden? Hoe wilt u starten met de modernisering van de arbeidsmarkt?

de plein exercice qui communique efficacement et défend un programme de gouvernement courageux et ambitieux.

Personne n'a vu venir le coronavirus et aujourd'hui encore, nous ignorons quand celui-ci sera définitivement terrassé. Dans un tel contexte, un pilote compétent aux commandes de la santé et de l'économie est indispensable. Au cours de ces derniers mois, notre Parlement à la dérive a pris de nombreuses mesures sans réelle cohérence, mais à chaque fois très coûteuses. Le moment est à présent venu de développer une vision à long terme.

L'esprit d'entreprise est mis à l'honneur dans le présent accord de gouvernement. La déductibilité pour investissements et la réserve de reconstitution représentent des leviers majeurs pour une relance de l'économie. À la sortie de cette crise, notre tissu économique et social va subir une mutation accélérée. D'où l'énorme importance d'une modernisation rapide de notre marché du travail. J'espère que ce gouvernement réformateur se mettra promptement au travail dans le domaine économique aussi. Nous devons également créer de la prospérité pour les générations futures.

Le premier ministre peut-il veiller à une transposition rapide des mesures de relance? Quelles seront ses premières initiatives pour moderniser le marché du travail?

03.08 Laurence Hennuy (Ecolo-Groen): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, monsieur le ministre, chers collègues, les nouvelles mesures prises sont évidemment nécessaires mais elles frappent vraiment durement. Cette crise est longue. L'incertitude qui entoure ce virus reste énorme et les gens n'ont vraiment plus rien à quoi se raccrocher. Qu'il s'agisse de la foire de Liège ou de celle de Huy qui sont annulées, du café du coin de la rue qui ferme, d'une fête de famille, une de plus, qui ne pourra pas avoir lieu, il est important de rappeler pourquoi ces mesures sont prises.

Tout d'abord, il n'y a pas que le COVID-19 et tout le monde doit pouvoir être soigné correctement par des équipes médicales qui tiennent le coup et qui ne doivent pas être au bord du burn-out. Ces

03.08 Laurence Hennuy (Ecolo-Groen): De crisis duurt voort. De onzekerheid blijft en er is niets waar men zich nog kan aan vastklampen: geen kermis, geen cafés, geen familiefeesten. Die maatregelen zijn noodzakelijk: iedereen moet goed verzorgd kunnen worden, we moeten een burn-out van de medische teams voorkomen en de kinderen moeten naar school kunnen gaan.

mesures sont là aussi pour que les enfants puissent continuer à aller à l'école, et également parce qu'il faut préserver au maximum l'emploi. Mais il n'empêche, des secteurs entiers continuent à être touchés; derrière ces secteurs, il y a des familles qui sont vraiment en difficulté. Cette crise n'est pas terminée mais elle laisse déjà d'immenses séquelles économiques et psychologiques. Selon une étude du CICR qui a été dévoilée à Genève ce matin, une personne sur deux a affirmé que la pandémie avait des effets psychologiques négatifs sur elle. Nous devons prendre la mesure de ces impacts, et réagir rapidement.

Le droit passerelle et le chômage économique doivent pouvoir être réactivés pour les secteurs touchés par ces mesures. Une enveloppe de 200 millions pour les soins de santé mentale doit permettre de coller au plus près des besoins dont la satisfaction est nécessaire aujourd'hui, dès maintenant.

Monsieur le premier ministre, monsieur le ministre, ma question est plutôt un appel. Quelle bouée, quelle balise pouvez-vous donner à la population pour qu'elle puisse s'y raccrocher?

De **voorzitter**: Mijnheer de eerste minister, als ik goed ben ingelicht gaat u op deze vragen samen met minister Vandenbroucke antwoorden. Deze groep vragen is in één rubriek geplaatst en hierna volgen er nog drie over de nieuwe maatregelen.

De regering mag natuurlijk antwoorden zoals ze wil, als u daar de voorkeur aan geeft kunnen we ook alle vragen samen behandelen.

03.09 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer de voorzitter, het is misschien beter dat die drie andere vragen nu ook gesteld worden. We zullen dan op alle vragen samen antwoorden.

De **voorzitter**: Als de Kamer daar geen graten in ziet, zullen we het zo doen. (*Instemming*)

03.10 **Melissa Depraetere** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, alle signalen staan op rood: dagelijks 2.500 nieuwe besmettingen, elke dag bijna 100 nieuwe ziekenhuisopnames en de eerste cafés zijn intussen terug gesloten. Wij verwachten dan ernstige bestuurders die het hoofd koel houden, maar in Aalst is niets minder waar.

Het kan nochtans anders, want u hebt maandag samen met de premier duidelijk gesteld dat samenwerking de enige manier is om uit deze crisis te geraken. Corona stopt namelijk niet bij de voordeur of aan de rand van onze dorpen, corona stopt niet aan een grens. Toch zijn er politici die politiek maken. Ze zeggen bijvoorbeeld dat er in hun ziekenhuis geen plaats meer is voor mensen die niet uit hun stad, Aalst, komen of ze stellen dat mensen die hulp en ondersteuning nodig hebben, op dat moment niet meer welkom zijn. Ik weet niet in welke wereld de burgemeester van Aalst leeft, maar het is niet de onze.

Collega's, laten wij ernstig blijven. Een tijd geleden waren wij er vrijwel allemaal van overtuigd dat er op dit moment geen sprake meer zou zijn van een crisis. De waarheid is echter anders. De crisis is nog overal aanwezig, we zitten er nog middenin. Nieuwe en strenge maatregelen nemen is dan ook moeilijk. Nog moeilijker is het om de mensen te blijven motiveren. Toch zijn er partijen die zeggen

De economische en psychologische gevolgen van de crisis zijn nu al immens. Volgens een studie van het ICRK hebben een op de twee mensen verklaard dat ze onder de negatieve effecten ervan lijden. We moeten snel reageren: het overbruggingsrecht en de economische werkloosheid moeten opnieuw geactiveerd worden voor de sectoren die door deze maatregelen getroffen worden en de enveloppe van 200 miljoen euro voor de geestelijke gezondheidszorg moet aan de acute noden aangepast worden.

Welke hoop biedt u de bevolking opdat ze zich ergens aan zou kunnen vastklampen?

03.10 **Melissa Depraetere** (sp.a): Tous les indicateurs sont au rouge: nous comptons quotidiennement 2 500 contaminations et près de 100 hospitalisations. Les premiers cafés ont entre-temps dû refermer leurs portes. Nous comptons dès lors sur des dirigeants sérieux qui gardent également la tête froide. Lundi dernier, le ministre Vandenbroucke et le premier ministre ont indiqué clairement que la coopération est la seule manière de sortir de cette crise. En effet, le coronavirus ne s'arrête pas à une frontière. Certains politiciens affirment néanmoins qu'il n'y a plus de place dans leur hôpital pour les personnes qui ne viennent pas de leur ville, en l'occurrence celle d'Alost.

Il est difficile de prendre des

dat de grens van de medische solidariteit is bereikt of die van dergelijke uitspraken geen afstand nemen. Juist nu wij moeten samenwerken, juist nu wij samen oplossingen moeten zoeken, wordt dat op die manier ondermijnd.

Mijnheer de minister, maakt u zich zorgen over die uitspraken? Kunt u mij en vooral de burgemeester van Aalst uitleggen wat er effectief gebeurt als de druk op de ziekenhuizen toeneemt?

mesures nouvelles et sévères. Il est encore plus difficile de continuer à motiver nos concitoyens. Il y a néanmoins des partis qui déclarent que la limite de la solidarité médicale a été atteinte ou qui ne se distancient pas de telles déclarations. Un tel comportement mine la coopération dont nous avons justement tant besoin à l'heure actuelle.

Ces déclarations inspirent-elles des inquiétudes au ministre? Peut-il m'expliquer, et surtout expliquer au bourgmestre d'Alost, ce qu'il adviendra effectivement si la pression sur les hôpitaux augmente?

03.11 Nawal Farih (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het aantal besmettingen blijft stijgen in ons land. Ik ben dan ook zeer blij dat u in uw eerste week als minister onze burgers zeer duidelijke en ook kordate nieuwe regels hebt gegeven.

Wij zien dat de spoeddiensten in de ziekenhuizen, vooral in Brussel en Antwerpen, overbevolkt beginnen te raken en dat het personeel er onder druk staat. Wij hebben in de media enkele cowboys gehoord die zegden dat zij hun ziekenhuiscapaciteit enkel wilden voorbehouden voor de mensen in hun regio.

Wel, mijnheer de minister, ik heb voor u enkele vragen daarover.

Ik wil graag van u horen hoe u de druk op het personeel in de zorg zult verlagen. Kunt u ons iets meer vertellen over het spreidingsplan dat u voor ogen hebt?

Er zullen meer handen aan het bed nodig zijn. Wij weten dat het regeerakkoord daar heel hard op inzet. Wij hebben middelen over voor opleiding, maar ook voor extra personeel. Welke mogelijkheden ziet u om snel nieuwe mensen in te zetten?

De triagecentra zorgen uiteraard voor minder druk op het personeel in de zorg, zowel op de spoeddiensten als op de huisartsen. Welke mogelijkheden ziet u om de triagecentra opnieuw op gang te krijgen, zodat de druk op de eerste lijn kan zakken?

03.11 Nawal Farih (CD&V): Le nombre de contaminations ne cesse d'augmenter. Je suis donc très satisfaite des nouvelles règles limpides et fermes que le ministre a communiquées aux citoyens dès son entrée en fonction.

Les urgences des hôpitaux, particulièrement à Bruxelles et à Anvers, commencent à être saturées et le personnel est sous pression mais quelques individus hauts en couleur entendent réserver la capacité d'accueil de leurs hôpitaux aux malades de leur région.

Comment le ministre va-t-il réduire la pression qui pèse sur le personnel soignant? Quel plan de répartition envisage-t-il?

Il faudra davantage de personnel au chevet des patients. D'importants efforts sont prévus à cet égard dans l'accord du gouvernement. Des moyens seront affectés à la formation mais aussi au recrutement de personnel supplémentaire. Dans quel délai pourra-t-on engager de nouvelles personnes?

Les centres de triage permettent d'alléger la pression qui repose sur les épaules du personnel des soins de santé, que ce soit aux

urgences ou parmi les médecins généralistes. Quelles sont les possibilités qui existent afin de remettre les centres de triage sur les rails et ainsi de diminuer la charge de travail des acteurs de première ligne?

03.12 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le président, chers collègues, ma question s'adresse à M. le ministre de la Santé. Monsieur le ministre, je cite: "Les limites de la solidarité médicale ont été atteintes." Voilà ce que déclarait ce lundi le bourgmestre N-VA d'Alost, notre collègue Christoph D'Haese. Par cette phrase, le bourgmestre d'Alost entendait dire "stop!" à l'accueil des patients bruxellois atteints du COVID-19 par les hôpitaux de sa ville, trop coûteux selon lui.

Cette déclaration intervient alors que notre pays doit faire face à une crise sanitaire sans précédent, dont nous ne sommes pas encore sortis; alors que les contaminations, tout comme les hospitalisations, augmentent à nouveau de manière importante, et que les autorités sont à nouveau dans l'obligation de prendre des mesures difficiles pour nos concitoyens.

Fort heureusement, les hôpitaux concernés ont rapidement démenti ces propos en confirmant qu'ils continueraient à accueillir les patients bruxellois tant que leurs capacités le permettent et cela, conformément au plan d'urgence national. Une position empreinte de professionnalisme et qui replace, enfin, le patient au centre des préoccupations.

Monsieur le ministre, mes questions sont très simples.

Condamnez-vous les propos du bourgmestre d'Alost? Le plan de répartition déployé aujourd'hui dans le cadre du plan d'urgence national permet-il bel et bien d'assurer la solidarité entre tous les hôpitaux afin de garantir une prise en charge optimale des patients, de tous les patients, quels que soient leurs moyens ou leur lieu de résidence?

De **voorzitter**: Ik herhaal dat de premier eerst zal antwoorden en daarna minister Vandenbroucke. Zij hebben de spreektijd onder mekaar verdeeld.

03.13 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer de voorzitter, dames en heren volksvertegenwoordigers, ik wil eerst een beschrijving van de situatie geven.

Ik denk dat het voor iedereen duidelijk is dat we op dit moment een intense heropflakking in het ganse land zien. In alle gemeenten zien we de kiemen van een situatie die bijzonder gevaarlijk kan zijn. Op sommige plaatsen zijn er reeds veel besmettingen en men kan vandaag niet zeggen dat er in dit land plaatsen zijn die niet getroffen zijn. De situatie in Brussel is duidelijk zorgwekkend.

Dat is de reden waarom wij maandag in het Overlegcomité snel tot beslissingen zijn gekomen, om te vermijden dat die kiemen zouden uitbarsten en wij de controle zouden verliezen. De situatie in de

03.12 Ahmed Laaouej (PS): Mijnheer de minister van Volksgezondheid, terwijl de corona-epidemie in alle hevigheid om zich heen grijpt, heeft de N-VA-burgemeester van Aalst maandag verklaard dat de grenzen van de medische solidariteit bereikt zijn, waardoor men de Brusselse coronapatiënten niet langer in de ziekenhuizen van zijn stad zou moeten opvangen, wat volgens hem te veel zou kosten. Gelukkig hebben die ziekenhuizen snel gereageerd dat ze de patiënten uit Brussel zullen blijven opvangen zolang zij daar voldoende capaciteit voor hebben, overeenkomstig het nationaal noodplan.

Veroordeelt u de uitspraken van de heer D'Haese? Zorgt het spreidingsplan als onderdeel van het nationaal noodplan ervoor dat alle patiënten een optimale behandeling krijgen?

03.13 Alexander De Croo, premier ministre: De toute évidence, nous pouvons actuellement parler d'une recrudescence intense dans l'ensemble du pays, ce qui constitue une situation potentiellement très dangereuse. Certaines zones sont déjà gravement touchées et il n'est nulle part question d'une absence totale de contaminations.

La situation étant préoccupante à Bruxelles, nous avons pris rapide-

ziekenhuizen is vandaag duidelijk onder controle, maar als wij niet handelen, dan dreigen we die controle te verliezen.

De minister van Volksgezondheid en ikzelf hebben het in de persconferentie al uitvoerig gezegd, maar ik wil van deze gelegenheid gebruikmaken om het nogmaals te benadrukken.

Wij vragen zeer veel, wij vragen mensen om iets te doen wat ze eigenlijk beu zijn, iets wat we hen al zo lang vragen en waarvan ze deze zomer waarschijnlijk dachten dat we het in oktober en november niet meer zouden vragen. We stellen die vraag vandaag omdat het nodig is. Wij stellen die vraag met klem omdat het de enige manier is om kwetsbare mensen maximaal te kunnen beschermen en om te vermijden dat het aantal overlijdens nog meer zou stijgen dan vandaag al het geval is.

Des questions ont été posées au sujet des chiffres. Pour s'en servir, il convient de les comparer semaine après semaine. Sinon, les variations par journée sont trop élevées. Si nous regardons le nombre d'infections confirmées, la moyenne de la semaine atteint aujourd'hui 2 600, soit 64 % de plus que la semaine dernière. Le nombre d'hospitalisations s'élève à 90 par jour, soit 32 % de plus que la semaine dernière. Les décès sont au nombre de 12 par jour; c'est plus du double de la semaine dernière. Ces chiffres n'appellent guère de commentaires. Nous nous trouvons dans une situation clairement critique.

Nous ne pouvons inverser la courbe que d'une seule manière: en limitant au maximum nos contacts. Je sais que ce n'est pas confortable, mais nous devons prendre des mesures en ce sens. On m'a demandé si l'on savait où ces transmissions avaient lieu. Tous, nous avons pu voir des images de cafés dans nos grandes villes, de terrasses bondées, de gens qui parlent ensemble et se tiennent mutuellement. Je ne suis pas là pour les fustiger, car il s'agit d'un comportement parfaitement humain. Cependant, nous savons très bien que nous ne pouvons pas le permettre. C'est tout simplement trop dangereux.

Vous m'avez dit que des analyses détaillées sont établies en France. Leurs équivalents existent ici, même si elles ne sont pas fournies par le fédéral. Si, en France, on ferme les cafés et qu'on le fait aux Pays-Bas à partir de 22 h 00, je ne pourrais pas concevoir qu'il en aille différemment en Belgique.

Ik besef absoluut dat wij veel vragen van de mensen en dat wij zeer veel vragen van de mensen in de horecasector. Als men vandaag café-uitbater is en men komt uit een moeilijke periode, waarvan men dacht dat die bijna achter zich lag, dan is dit een absolute domper. Daar moeten wij ons absoluut bewust van zijn.

Wij hebben geprobeerd de maatregelen zo eenvoudig mogelijk te maken. Eigenlijk moet men twee cijfers onthouden. Men mag met drie mensen nauwe contacten hebben – door minister Vandenbroucke omschreven als knuffelcontacten, wat heel duidelijk maakt wat wij daarmee bedoelen – en daarnaast is er de regel van

ment ce lundi, au Comité de concertation, des décisions visant à éviter que les hôpitaux perdent le contrôle. Nous sommes conscients des lourds efforts que nous demandons une nouvelle fois à nos concitoyens, mais il s'agit de la seule manière de protéger au maximum les personnes vulnérables et d'éviter que l'augmentation du nombre de décès se poursuive.

We moeten de weekcijfers analyseren omdat de dagcijfers te zeer aan grote schommelingen onderhevig zijn. Het huidige weekgemiddelde bedraagt 2.600 infecties, d.i. 64 % meer dan vorige week; er zijn gemiddeld 90 ziekenhuisopnames per dag, d.i. 32 % meer dan vorige week; er zijn gemiddeld 12 sterfgevallen per dag, meer dan twee keer zoveel als vorige week. De situatie is kritiek. De enige manier om de trend om te buigen is door onze contacten te beperken. We hebben allemaal de beelden gezien van de cafés in onze grote steden, waar mensen in groten getale dicht bij elkaar zitten. Dat is volkomen menselijk, maar momenteel te gevaarlijk.

U zegt dat men in Frankrijk een diepgaande analyse maakt. Indien de cafés in Frankrijk moeten sluiten en ze in Nederland om 22 uur dicht moeten, kan men er toch onmogelijk van uitgaan dat de situatie in België volledig anders zou zijn.

Je suis parfaitement conscient que c'est un coup de massue pour les opérateurs du secteur. Nous nous sommes efforcés de rendre la mesure la plus simple possible: des contacts rapprochés sont autorisés avec trois personnes – les contacts bisous comme les a définis le ministre Vandenbroucke – et la règle de quatre est de rigueur, avec, par conséquent un

vier: in cafés vier personen, thuis vier personen, voor een niet-georganiseerde samenscholing vier personen.

Wij hebben die beslissing genomen op basis van advies nr. 82 van Celeval dat heel duidelijk zegt dat de cafés om 23.00 uur moeten sluiten. Die maatregel hebben wij overgenomen. Het advies van Celeval zegt ook dat er naar zijn mening in de restaurants niet hetzelfde probleem is. Ik begrijp dat daar discussie over is, maar als Celeval zo'n advies geeft, zie ik geen reden waarom wij dat advies niet zouden volgen.

Madame Merckx, vous avez parlé de la situation dans les entreprises. Nous avons clairement stipulé que le télétravail était hautement recommandé. Donc, si vous pouvez le faire, faites-le! Si vous êtes un employeur, autorisez-le au maximum! Certes, on sait très bien que ce n'est pas possible dans toutes les circonstances, mais essayons de le faire autant que faire se peut!

Mardi, nous avons également décidé d'un socle de mesures au niveau national. Toutefois, s'il appert qu'une certaine province connaît une situation pire que celle au niveau national, les gouverneurs ou le ministre-président doivent prendre des mesures. À cet égard, je suis très content de constater que Bruxelles a de suite enchaîné sur cette logique et a pris des mesures parfaitement défendables.

Vous m'avez interrogé afin de savoir pourquoi nous n'avons plus eu recours au Conseil national de sécurité, mais plutôt au Comité de concertation.

Ik denk dat het duidelijk is dat men in crisistijden snel en strak moet kunnen beslissen. Het Overlegcomité in zijn wettelijke samenstelling respecteert perfect de verdeling van de bevoegdheden in ons land. Bepaalde bevoegdheden liggen federaal, andere liggen bij de Gewesten en Gemeenschappen. Het Overlegcomité is de plaats waar de verschillende bevoegdheden van ons land worden samengebracht. Als men nood heeft aan advies van de veiligheidsdiensten, kunnen wij die daar perfect uitnodigen. Dat hebben wij trouwens ook gedaan.

Je veux aussi mettre l'accent sur le fait que ce Comité de concertation a clairement montré une volonté de travailler ensemble. On peut souvent dire que les décisions dans notre pays sont complexes mais dans ce Comité de concertation-là, j'ai vu une volonté de la part de tous ceux qui étaient autour de la table de prendre les mesures nécessaires à notre pays. Il y a beaucoup de partis dans ce Comité de concertation et nous n'avons pas toujours la même opinion sur plusieurs sujets, mais on avait un point en commun: la volonté de prendre les mesures nécessaires pour protéger notre population.

Er zijn vragen gesteld over economische ondersteuning. Dat zijn ook heel terechte vragen. Zoals aangegeven, zijn de maatregelen heel

maximum de quatre personnes dans les cafés, à la maison et lors d'un rassemblement non organisé. Cette décision a été prise sur la base de l'avis n°82 de la Celeval, lequel indique explicitement que les cafés doivent fermer à 23 heures, mais que le problème n'est pas aussi aigu dans les restaurants. Nous nous en tenons à cet avis.

Telewerken wordt sterk aanbevolen.

Op dinsdag hebben we beslissingen genomen over een sokkel van nationale maatregelen, maar als de toestand in een bepaalde provincie of in Brussel ernstiger is, kunnen de gouverneurs of de minister-president initiatieven nemen. Dat heeft het Brussels Gewest onmiddellijk gedaan en dat is volstrekt verdedigbaar.

U hebt gevraagd waarom het Overlegcomité zich hierover gebogen heeft en niet de Nationale Veiligheidsraad.

En temps de crise, il importe de pouvoir décider rapidement et fermement. Le Comité de concertation respecte pleinement la répartition des compétences: certaines sont du ressort du fédéral, d'autres des Régions et des Communautés. Ces différentes entités sont réunies au sein du Comité de concertation et, le cas échéant, les services de sécurité sont invités pour faire part de leur avis.

Het Overlegcomité heeft zich duidelijk bereid getoond om samen te werken en de nodige stappen te ondernemen om onze bevolking te beschermen.

Les mesures sont également très lourdes de conséquences pour

ingrijpend, ook voor ons economisch weefsel. Op economisch vlak is het een bijzonder zware tijd. U weet dat de vorige regering een aantal maatregelen heeft beslist. Die maatregelen lopen door, zoals het uitstel van betaling, de bankgarantie werd uitgebreid en de ook de tijdelijke werkloosheid loopt nog steeds.

L'accord gouvernemental précise clairement que si ces mesures de soutien économique sont nécessaires l'année prochaine, nous prendrons la décision de prolonger certaines mesures. L'évaluation ne peut pas être faite maintenant mais il existe un accord au sein du gouvernement pour faire cela.

Men heeft het ook over de commissaris en de communicatie gehad. Ik ben zeer blij dat we Pedro Facon en mevrouw Schirvel hebben kunnen aanduiden als COVID-commissaris en adjunct-COVID-commissaris. Zij moeten ervoor zorgen dat de positieve dynamiek die we in het Overlegcomité gezien hebben verder blijft lopen.

Er werd tevens zeer terecht een vraag gesteld over de mentale impact. Er zijn in ons land mensen die het niet gemakkelijk hebben, eenzaam zijn en niet goed in hun vel zitten. Die mensen waren er jammer genoeg ook al voor de COVID-crisis en u kunt zich inbeelden dat deze situatie, die voor iedereen moeilijk is, nog een stuk lastiger is voor mensen die het voordien reeds moeilijk hadden.

Er is effectief een budget van 200 miljoen euro uitgetrokken voor de geestelijke gezondheidszorg. Deze regering heeft dat bevestigd en zet zo het beleid voort van de vorige minister van Volksgezondheid, mevrouw De Block. Zij had immers reeds hervormingen op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg in gang gezet.

Een dimensie die in mijn ogen nog onderbelicht is gebleven is de doelgroepcommunicatie. Wij leven in een zeer divers land en als wij willen dat deze maatregelen een impact hebben, dan moeten we ervoor zorgen dat we iedereen kunnen bereiken. Samen met de minister van Volksgezondheid en de Kanselarij kijken we nu naar een communicatie die verdergaat en professioneler is dan onze politieke communicatie, want we willen er zeker van zijn dat we iedereen kunnen bereiken.

Mijnheer de voorzitter, mijn antwoord is wat te lang maar ik wil ook nog op de vraag van de heer Dedeker ingaan. Op de chirurgische maskers waarvan sprake staat geen officiële datum die de bruikbaarheid beperkt. De vorige minister heeft zich echter gebaseerd op een rapport van het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid, de instelling die vandaag bekend is als Sciensano. Dat rapport gaf heel duidelijk aan dat deze maskers niet meer te gebruiken waren. De reportage van *Pano* gaat ervan uit dat de maskers die vernietigd werden wel nog bruikbaar waren. De minister heeft zich in de vorige regeringsperiode gebaseerd op adviezen en op werfverslagen die heel duidelijk aangaven dat die maskers niet meer bruikbaar waren. Dat is iets wat in mijn ogen in de rapportage van *Pano* onvoldoende benadrukt werd.

Ik hoop hiermee de vragen beantwoord te hebben.

notre tissu économique. Les mesures qui ont été décidées par le précédent gouvernement – le report de paiement, l'extension de la garantie bancaire et le chômage temporaire – restent d'application.

In het regeerakkoord staat duidelijk dat die economische steunmaatregelen verlengd zullen worden als ze volgend jaar nog nodig zijn.

Je me félicite également de la désignation de M. Facon en tant que commissaire COVID et de Mme Schirvel comme commissaire adjointe COVID. Ils sont chargés d'entretenir une dynamique positive au sein du Comité de concertation.

Il est également exact que cette évolution ne facilite pas la situation de certaines personnes, qui était déjà inconfortable auparavant. Un budget de 200 millions d'euros a été débloqué en faveur des soins de santé mentale et le gouvernement actuel poursuivra la politique et les réformes mises en place par Mme De Block.

Nous devons pouvoir atteindre chaque citoyen si nous voulons que ces mesures aient un effet. À cet effet, nous envisageons à présent de mettre en place une communication plus large en concertation avec le ministre de la Santé publique et la Chancellerie.

Pour répondre à M. Dedeker: ces masques chirurgicaux ne comportent aucune date de validité officielle. La précédente ministre s'est fondée sur un rapport de l'Institut Scientifique de Santé Publique, l'actuel Sciensano. Ce rapport établissait clairement que les masques n'étaient plus utilisables et la précédente ministre a suivi ces avis et rapports de chantier.

L'émission *Pano* semble partir du principe que les masques étaient

Ik wil besluiten.

Dit zijn tijdelijke maatregelen, gedurende één maand. Het zijn geen eenvoudige maatregelen. Wij doen dit om elk van ons te beschermen, maar vooral om anderen te beschermen. Elk van ons kan vandaag drager zijn van het virus. Dat kan. Wij weten het niet. Wij kunnen straks iemand anders besmetten met dat virus, en die persoon zal het misschien ook niet merken, maar die persoon zal daarna misschien met goede bedoelingen iemand besmetten die wel kwetsbaar is en die daar bijzonder zware gevolgen van draagt. Ons gedrag bepaalt het leven en de overlevingskansen van kwetsbaren. Laten wij dat alstublieft niet vergeten.

encore utilisables et insiste à mon sens insuffisamment sur le fait que la ministre a suivi un rapport du prédécesseur de Sciensano.

Les nouvelles mesures temporaires resteront d'application pendant un mois. Elles ne sont pas évidentes mais ont surtout pour vocation de nous protéger nous-mêmes et de protéger les autres, car chacun d'entre nous peut être à son insu porteur du virus. N'oublions surtout pas que notre comportement affectera la vie et les chances de survie des personnes vulnérables.

De **voorzitter**: Collega's, het betreft hier een belangrijke materie. Ik deel u wel mee dat, als de regering hiervoor wat meer tijd vraagt dan was overeengekomen, ik het Parlement voor de repliek niet de gebruikelijke minuut, maar anderhalve minuut zal toekennen, waardoor de kansen gelijk zijn voor iedereen.

Minister Vandenbroucke, u moet nog wat wennen aan dit spel, maar het is een kwestie van evenwichten tussen regering en Parlement. U hebt het woord.

03.14 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mijnheer de voorzitter, dank u wel. Ik denk dat we die evenwichten nodig hebben.

We zullen allemaal samen winnen, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, of we zullen samen verliezen. We kunnen aan de Kamer vandaag helaas alleen maar zeggen dat we voor een zeer ernstige situatie staan, waarvan de cijfers aangeven dat ze ernstiger wordt. We zullen ook daar nog even mee moeten leven, zelfs al doet iedereen nu onmiddellijk hard zijn best.

We doen ons best, omdat we de kinderen naar school willen laten gaan, de bedrijven willen laten draaien, de jobs willen beschermen van de mensen en omdat we de dokters, de verpleegsters, de verzorgenden hun werk willen laten doen voor patiënten die COVID-19 hebben, en voor andere patiënten.

Een van de belangrijke vragen draait daarrond. Als we willen dat de ziekenhuizen hun werk kunnen doen, dan moeten ze zich ook kunnen organiseren, ze moeten kunnen samenwerken, ze moeten solidariteit kunnen organiseren. Dat is de bezorgdheid die in Aalst is ontstaan. Er werd door het Hospital & Transport Surge Capacity Committee een verzameling na te volgen spelregels opgesteld wanneer patiënten verdeeld moeten worden, zodanig dat de zorg voor de patiënten nog goed kan gebeuren. Die spelregels werden opgesteld voor heel ons land, in overleg met Vlaanderen, Wallonië en Brussel, de autoriteiten van de andere politieke niveaus en de ziekenhuizen.

Ja, inderdaad, een eerste spelregel is dat wanneer er een probleem ontstaat in een ziekenhuis, dat ziekenhuis in het eigen netwerk nagaat of er hulp kan worden geboden. Het ziekenhuis van Aalst zit in een netwerk met een ziekenhuis van Brussel. Men past die regel

03.14 **Frank Vandenbroucke**, ministre: Nous vaincrons ensemble ou nous échouerons ensemble. Les chiffres démontrent que la situation est grave. Nous allons encore devoir vivre avec cette situation pendant un certain temps, même si chacun s'efforce de respecter au mieux les instructions. Nous devons le faire parce que nous voulons que les enfants puissent aller à l'école, que les entreprises continuent de fonctionner et que les emplois des personnes actives soient protégés, parce que nous voulons que le personnel soignant puisse faire son travail tant pour les patients atteints de la COVID-19 que pour les autres patients.

Si nous voulons que les hôpitaux puissent faire leur travail, ils doivent pouvoir s'organiser de manière solidaire. À Alost, certaines inquiétudes ont été exprimées à cet égard. Le Comité Hospital & Transport Surge Capacity a fixé des règles du jeu pour la répartition des patients. Ces règles s'appliquent à l'ensemble du pays et ont été établies

toe en ik denk dat dat volstrekt correct is. Dat betekent dat, als in de toekomst de mensen van Aalst of de ziekenhuizen van Aalst in problemen komen, er ook elders hulp zal zijn. Overigens, het volgende zeg ik onder verificatie van cijfers, want met cijfers wil ik altijd voorzichtig zijn, maar het staat mij voor dat er vorig jaar 500 mensen van Aalst verzorgd zijn in Brussel. Ook staat het mij voor – ik was op dat moment gewoon een burger die tv keek en haal dit dus uit mijn geheugen – dat Defensie, een nationaal instrument, ook te hulp is gekomen in woon-zorgcentra in Aalst. Is dat niet de manier waarop we de crisis moeten aanpakken? Ik denk dus dat men zich moet houden aan de afgesproken spelregels, die tot stand gekomen zijn in overleg tussen Vlamingen, Walen en Brusselaars, in ieders voordeel.

Natuurlijk, antwoordend op de vraag van mevrouw Farih, speelt ook de totale capaciteit een rol. Mevrouw Farih, u neemt het mij niet kwalijk als ik mogelijk wat snel ga. Ik denk dat er in uw vraag een kortetermijn- en een langetermijnaspect zit. Misschien had u in uw hoofd als kortetermijnelement het feit dat toenmalig minister De Block gewerkt heeft aan besluiten om een reserve te ontwikkelen, een soort medische reserve, en dat was helemaal op punt gesteld. Er is echter toch nog, terecht, discussie ontstaan. Wij zijn inderdaad nog aan het bekijken hoe een medische reserve het best kan worden georganiseerd, ook met steun van het veld. Van de besluiten werd dus in wijsheid bepaald dat ze niet zomaar onmiddellijk toegepast kunnen worden. Die besluiten zijn dus niet vergeten, ze zitten zeker nog in de pijplijn.

Op de iets langere, maar niet al te lange termijn, voorzien wij inderdaad in een budgettaire inspanning voor de zorgsector, de sector waarvoor wij verantwoordelijk zijn. We creëren een fonds, goed voor meerdere honderden miljoenen om ervoor te zorgen dat er meer handen aan het bed komen.

Mijnheer de voorzitter, ik wil nog even ingaan op een heel belangrijke discussie. Er werd mij voorgelegd dat de regering maatregelen neemt ten opzichte van cafés, maar niet ten opzichte van restaurants.

Vooreerst, er bestaat reeds een maatregel ten opzichte van restaurants; die wij, voor de eenvoud, niet gewijzigd hebben. Welnu, zulke maatregelen neem ik, zoals iedereen, met enorm veel tegenzin. U zult maar cafébaas zijn. Wij, met ons vast salaris, hebben makkelijk praten. Cafébazen leven van hun klanten en nu bepalen wij dat die klanten niet meer op café mogen gaan. Dat is buitengewoon moeilijk.

Ik zal u frustreren en teleurstellen, maar er is geen hard wetenschappelijk bewijs dat stelt waar welke en hoeveel maatregelen moeten worden genomen. De wetenschap is onzeker. De data zouden beter kunnen. We hebben geen zekerheid. We ageren in wetenschappelijke onzekerheid, maar de politieke wereld moet beslissen. Beeld u in dat we ons in een oorlog bevinden en de vijand komt over zee, terwijl wij veel kusten hebben. We weten niet waar hij zal aanvallen. We zijn onzeker. Wat zullen we doen? Waar de kusten het fragielste zijn, het gemakkelijkst in te nemen, daar zullen we versterken.

en concertation avec les différents niveaux de pouvoir et les hôpitaux. La première règle est qu'un hôpital doit aller à la recherche de capacité dans son propre réseau. Dès lors que l'hôpital d'Alost se trouve dans un réseau avec un hôpital de Bruxelles, la règle a été appliquée correctement.

Si les hôpitaux d'Alost sont débordés, ils trouveront également de l'aide ailleurs. L'année dernière, quelque 500 Alostois ont été soignés à Bruxelles. De même, la Défense, un département national, est venue prêter main-forte aux maisons de repos et de soins alostaises.

La question de Mme Farih comporte un volet à court, mais aussi à long terme. Pour ce qui est du court terme, la ministre De Block a élaboré des arrêtés visant à développer une réserve médicale. Les discussions à ce sujet ne sont toutefois pas terminées. Nous examinons actuellement les modalités d'organisation de cette réserve médicale. À plus long terme, le gouvernement prévoit un effort budgétaire en faveur du secteur des soins. Un fonds de plusieurs centaines de millions d'euros sera créé pour accroître la présence infirmière au chevet des patients.

L'on nous reproche de prendre des mesures visant les cafés, mais pas les restaurants. Or celles-ci existent déjà et demeurent inchangées. C'est la mort dans l'âme que nous prenons ces mesures. En effet, les clients constituent le gagne-pain des patrons de café.

La réponse est frustrante, certes, mais il n'existe tout simplement pas d'élément scientifiquement démontré permettant de dire quelles mesures doivent être prises et à quels endroits. La science est hésitante et les données sont perfectibles. Nous

Vraag niet het ultieme bewijs. We moeten ageren. Het is inderdaad aannemelijk dat het niet gemakkelijk is, zelfs voor de best gemotiveerde cafébaas, om ervoor te zorgen dat toffe ambiance geen gevaar is vandaag. Daarom doen we dit.

Is dat onrechtvaardig? Ik wil niet graag verkeerd geciteerd worden, maar natuurlijk is het onrechtvaardig. Het virus is onrechtvaardig. Het kent geen rechtvaardigheid. Wij moeten ageren. Daar staan we voor. Verwacht niet dat we hier de eerstkomende twee weken met blijde boodschappen over de resultaten zullen staan. Het zou kunnen, toevalligerwijze, maar verwacht het niet. We zullen nog geruime tijd inspanningen moeten vragen om vooruit te geraken.

Comme l'a dit M. Laaouej, la question des hôpitaux est une question de solidarité très opérationnelle. Mais il y a quelque chose de fondamental en la matière. Il n'y a qu'une seule garantie dans ce combat. Il n'y a qu'une seule vraie solution. C'est la solidarité. Entre nous, entre les gouvernements, entre les hôpitaux, et entre tous les citoyens. C'est ainsi qu'il faudra agir. Merci.

De **voorzitter**: Mijnheer Dedecker, u krijgt de mogelijkheid tot repliek.

03.15 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mijnheer de voorzitter, er moet mij iets van het hart.

Er zijn hier drie vragen rechtstreeks gesteld over een collega, met name de burgemeester van Aalst, die hier niet aanwezig kan zijn door de quota die in de Kamer gelden aangaande het plaatsnemen van het aantal leden in het halfroond.

Wanneer daarover wordt gesproken, gaat het ook over persoonlijke feiten. Ik zou het derhalve heel erg fair en eerlijk vinden mocht hij hier zijn uitgenodigd om aanwezig te zijn, aangezien er drie vragen over hem gaan. Op die manier zou hij op basis van het persoonlijk feit de vraagstellers van antwoord kunnen dienen.

De **voorzitter**: Laat ons nu de replieken gewoon hun gang gaan. Zoals ik daarnet heb aangegeven, zal ik iets royaler zijn met de spreektijd. Normaal is dat één minuut. Iedereen krijgt nu anderhalve minuut voor de repliek.

03.16 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le premier ministre, monsieur le ministre de la Santé, je vous remercie pour vos réponses.

Comme c'est le cas depuis maintenant un certain temps, il faut effectivement limiter ses contacts au maximum et les gestes barrières doivent devenir un automatisme.

Cela dit, il vous appartient d'identifier et de corriger les maillons

nous trouvons face à un ennemi qui vient de la mer, mais nous ignorons sur quelle plage il va attaquer. Tout ce que nous pouvons faire, c'est renforcer les zones les plus fragiles de la côte.

Je ne puis fournir de preuve ultime, mais nous devons agir. Ce n'est pas facile, même pour le patron de café le plus motivé. Ce que nous faisons est évidemment inéquitable, mais le virus est inéquitable. Il ne faut pas s'attendre à de bonnes nouvelles dans les deux semaines à venir. Des efforts devront encore être consentis pendant un long moment si nous voulons progresser.

Zoals de heer Laaouej zei, moeten men in de ziekenhuizen absoluut operationele solidariteit aan de dag leggen.

Solidariteit is de enige echte oplossing.

03.15 Jean-Marie Dedecker (INDEP): Trois questions concernant le bourgmestre d'Alost mais en raison des quotas de présences dans l'hémicycle, l'intéressé n'a pu être présent. Il aurait été plus correct de lui demander d'être présent pour qu'il puisse répondre aux auteurs des questions sur la base d'un fait personnel.

03.16 Catherine Fonck (cdH): We moeten onze contacten zoveel mogelijk beperken en de beschermingsmaatregelen moeten een automatisme worden. U moet echter ook de zwakke schakels onderkennen, de preventie verbeteren, het testen – hét zorgkind in deze pandemie –

faibles. En effet, ces derniers continuent d'exister. Il faut intensifier la prévention dans les lieux où la transmission du coronavirus est la plus importante. Il faut réorganiser et renforcer le *testing*, qui reste le grand oublié. Aucun de vous n'en a parlé alors que les centres débordent, que les gens attendent plusieurs jours pour obtenir un rendez-vous, mais aussi pour recevoir leur résultat alors que la rapidité est un enjeu majeur pour lutter contre la transmission et casser les chaînes de transmission. Un *tracing* immédiat est beaucoup plus efficace, aspect que vous n'avez pas non plus évoqué. N'oubliez pas ces aspects! Il faut pouvoir réorganiser le *testing* et le renforcer. Il faut également s'assurer de l'effectivité de l'isolement des porteurs positifs – on navigue à vue en la matière aujourd'hui – et du télétravail chaque fois que c'est possible.

Je dirai, pour terminer, que vous avez raison: les citoyens tout comme les soignants ont montré, depuis le début de la crise, leur solidarité.

Je ne souhaitais pas évoquer ici les propos tenus par le bourgmestre d'Alost, mais puisque tous les intervenants l'ont fait, permettez-moi de m'exprimer un instant à ce sujet. Il est heureux de constater que les soignants n'ont nullement l'intention d'écouter le bourgmestre dont question. En effet, déontologiquement, il n'est pas envisageable de ne pas prendre en charge des patients. Soigner, c'est tout autre chose que s'adonner à ce genre de petit jeu politique égoïste.

03.17 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le premier ministre, monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses, même si je regrette que l'on ait dû finalement attendre le seuil critique pour réagir, alors que cela faisait des semaines que nous savions qu'il fallait un plan de riposte clair, et non des décisions qui changent du tout au tout de semaine en semaine.

Pour le reste, monsieur le premier ministre, vous pouvez bien sûr compter sur le Parlement pour vous soutenir, pour soutenir les secteurs en souffrance et pour garantir la continuité de tous nos soins. C'est essentiel, en particulier en ce mois de sensibilisation au cancer du sein. Nous ne pouvons pas nous permettre d'applaudir le personnel soignant lorsqu'il s'agit, le lendemain, de le mettre sous pression et de l'obliger à opérer des choix impossibles entre les patients selon leur pathologie.

Monsieur le ministre, je vous remercie d'avoir rappelé ce principe essentiel de solidarité entre les hôpitaux, parce que les bourgmestres qui, aujourd'hui, nient ce principe compromettent la gestion même de cette crise. Comme vous l'avez très justement dit, nous ne sortirons pas de cette crise sans solidarité, tant de la part des citoyens que de la part des autorités publiques, qui se doivent de montrer l'exemple.

reorganiseren en opschalen, want de testcentra kunnen de toeloop niet meer aan en de mensen moeten dagen wachten vooraleer ze een afspraak en een testresultaat kunnen krijgen.

De contactopsporing is veel efficiënter indien ze onmiddellijk gebeurt: u hebt daarover niets gezegd. We moeten ons er ook van vergewissen dat mensen die positief getest hebben ook effectief in quarantaine gaan en we moeten het telewerk aanmoedigen.

Sinds het begin van deze crisis hebben de burgers en het zorgpersoneel blijk gegeven van solidariteit. Het zorgpersoneel zal de uitslatingen van de burgemeester van Aalst niet in praktijk brengen, want deontologisch gezien kunnen zij niet weigeren patiënten te verzorgen. Het verlenen van zorg is van een totaal andere orde dan deze politieke spelletjes.

03.17 Sophie Rohonyi (DéFI): Ik betreur dat men gewacht heeft tot de kritische drempel overschreden werd om te reageren, terwijl we wisten dat er een duidelijk plan van aanpak nodig was, en niet beslissingen die van week tot week veranderden.

Mijnheer de eerste minister, u zult op de steun van het Parlement kunnen rekenen, net zoals de sectoren die in nood verkeren. U zult ook een bondgenoot in het Parlement vinden om de continuïteit van de zorgverlening te waarborgen. Het heeft geen zin om te applaudisseren voor de zorgverleners als men ze vervolgens dwingt ondoenlijke keuzes tussen patiënten te maken.

Ik dank u ook voor het feit dat u ons aan het beginsel van de solidariteit tussen de ziekenhuizen herinnert hebt. De burgemeesters die die verwerpen brengen het beheer van de huidige crisis in

gevaar.

03.18 Barbara Creemers (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, mijnheer de minister, ik dank u voor het heldere en uitgebreide antwoord.

Ik onthoud twee woorden, waarop ik heel even wil terugkomen: solidariteit en doelgroepcommunicatie.

Solidariteit is uiteindelijk de sleutel waarom we moeten volhouden. Dit komt in alle antwoorden terug. Waarom moeten we volhouden? Om te zorgen dat de meest kwetsbaren dit virus niet oplopen, om te zorgen dat ons zorgsysteem niet overbelast geraakt, om te zorgen dat onze kinderen naar school kunnen blijven gaan. Het draait allemaal om collectieve verantwoordelijkheid, om solidariteit, dus ik ben blij dat dit hier vandaag nog eens werd benadrukt. *Tous ensemble*, niet alleen in het voetbal, maar ook tegen het virus.

Mijnheer de eerste minister, het tweede woord dat u hebt aangehaald, is doelgroepcommunicatie. Het is heel goed dat u daarop nog eens terugkwam, want daarom zal het de komende dagen inderdaad draaien. Deze zomer was er een mooie campagne, "11 miljoen redenen". Allemaal hebben wij onze redenen om te vechten tegen dit virus, allemaal hebben wij onze redenen om ons aan die maatregelen te houden. Ik zag gisteren in *Het Journaal* een heel mooie reden, aangehaald door Martine Tanghe, en ik wil ze hier met u delen. Een van de redenen waarom wij ons nu allemaal aan die duidelijke maatregelen moeten houden, is om samen Kerstmis te kunnen vieren. Als we ons nu niet aan de maatregelen houden, dan zullen er zelfs geen bescheiden feestjes zijn met Kerstmis.

Ik hoop dat we met zijn allen kunnen volhouden, *tous ensemble*, allemaal samen, zodat we met Kerstmis bescheiden familiefeestjes kunnen houden.

03.19 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, de situatie vandaag is inderdaad ernstig en baart mij ook zorgen, maar vandaag is niet alleen de wetenschap onzeker. U neemt blind beslissingen. U neemt beslissingen met uw buikgevoel. Het staat in *De Standaard*. Ik hoor zelfs dat u beslissingen neemt op basis van foto's op sociale media.

Dit is niet normaal. In Frankrijk heeft men statistieken over waar de besmettingen plaatsvinden, bijvoorbeeld een op vijf van de besmettingen gebeurt op de werkplaats. Dat is ook zo in Nederland en Duitsland. In België weten wij dat niet. Wij verwachten van u dat u dat uitzoekt. Dit is niet normaal na zeven maanden. Daarom zitten wij in deze situatie vandaag. Meten is weten.

De zaken moeten ook sneller gaan. Vandaag is het normaal dat mensen in Brussel of Charleroi, waar ik huisarts ben, zeven dagen moeten wachten op het resultaat van de test. Hoe kan men dan aan contactopsporing doen?

Ja, uw verantwoordelijkheid is groot. Wij verwachten solidariteit van de regering. Wij verwachten dat u de verantwoordelijkheid opneemt en de maatregelen neemt die ervoor zorgen dat het virus wordt

03.18 Barbara Creemers (Ecolo-Groen): Je retiens surtout les termes de solidarité et de communication ciblée.

La solidarité est la raison pour laquelle nous devons poursuivre les efforts. Je suis heureuse qu'il en ait une nouvelle fois été donné confirmation aujourd'hui. Je me réjouis également d'entendre que l'importance de la communication ciblée est soulignée. Comme Martine Tanghe l'a dit hier, nous devons maintenant nous tenir aux mesures pour pouvoir fêter la Noël ensemble. À défaut, il n'y aura pas de fêtes, même modestes.

03.19 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Parce qu'il ignore où se déroulent les contaminations, le gouvernement prend des décisions en se fiant à son instinct, mais pas sur la base de faits. Le gouvernement doit obtenir des données à ce sujet. À Bruxelles et à Charleroi, il faut parfois attendre sept jours avant de recevoir les résultats des tests. Comment, dans ces conditions, effectuer le traçage des contacts? Si le gouvernement fait ce que l'on attend de lui, la population suivra ses directives.

ingedijkt. Dan zal de bevolking ook meedoen.

03.20 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mijnheer de voorzitter, ik zou vooraf nog iets willen aangeven. Ik zal straks dan nog een minuutje spreektijd vragen.

Mijnheer Vandenbroucke, ik ben kustburgemeester. Ik heb uw betoog goed beluisterd. U geeft hier kritiek op de heer D'Haese, over zijn eigen ziekenhuis. Laat het ons zo noemen.

Wat is er gebeurd in de maanden april en mei 2020? Niemand van het binnenland mocht naar de kust komen, ook geen tweede-verblijvers. Niemand mocht van de zee komen genieten, zelfs niet de eigenaars van een tweede verblijf. Dat werd verboden om de ziekenhuizen vrij te houden voor de eigen mensen, de mensen uit de streek, opdat de ziekenhuizen en zeker de COVID-19-afdelingen niet overbevolkt zouden zijn.

Er is denkelijk niet meer aan de hand. Het is aan zijn partij om de betrokkene te verdedigen en niet aan mij.

Ik kom nu terug op mijn vraag.

Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het heeft een half jaar geduurd vooraleer ik een – weliswaar gedeeltelijk – antwoord kreeg over de mondmaskers die zijn verbrand. Het gaat over 63 miljoen stuks in totaal. Wij praatten toen over 25 miljoen maskers; het waren er uiteindelijk 65 miljoen. Ik dank u daarvoor.

Ik viseer niemand. Ik viseer geen minister. Ik wil alleen de waarheid kennen. Er is een grote waarheid in die zaak. Het gaat over koninklijke en ministeriële besluiten, over adviezen en over het Rekenhof. De bevolking heeft recht op de waarheid.

Wat vragen jullie hier vandaag? Jullie vragen het vertrouwen van de bevolking om de maatregelen, die moeten worden getroffen, te respecteren. Daarvoor hebben jullie vertrouwen nodig. Voor dat vertrouwen moeten wij afrekenen met het verleden. Er is een verleden.

U spreekt zo mooi over regionaliseren en over federaliseren. Als u gisteren het programma *Pano* hebt gezien, hebt u ook kunnen zien dat miljoenen mondmaskers die door de Vlaamse regering waren besteld, door de federale regering werden afgekeurd. U kunt nu wel een mooi liedje zingen over de eenheid in dit land, wat wij echter nodig hebben is de waarheid. Wij zijn nog altijd wereldkampioen in het aantal slachtoffers, meer dan tienduizend, in verhouding tot het aantal inwoners. Daarvoor is een reden. Een epidemie vandaag heeft haar kiemen gisteren. De bevolking heeft het recht om de waarheid te kennen.

Mijnheer de eerste minister, ik zal een wetsvoorstel indienen voor de oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie met volle bevoegdheid, niet om personen te viseren, maar om de bevolking vertrouwen te kunnen geven door te vertellen wat er in het verleden is gebeurd en de waarheid aan het licht te brengen.

03.20 Jean-Marie Dedecker (INDEP): Aux mois d'avril et de mai, personne n'était autorisé à se rendre à la côte pour que les hôpitaux restent disponibles pour les habitants de la région. Le bourgmestre d'Alost n'a pas agi autrement.

Après six mois, je reçois une réponse partielle à mes questions relatives aux masques brûlés. Nous avons vu hier dans l'émission *Pano* que des millions de masques qui avaient été commandés par le gouvernement flamand ont été jugés non conformes par le gouvernement fédéral. Nous sommes toujours champions du monde s'agissant du nombre de victimes. La population a le droit de connaître la vérité.

Je déposerai une proposition de loi demandant la création d'une commission parlementaire d'enquête.

03.21 Caroline Taquin (MR): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, monsieur le ministre, effectivement, la période est critique. On le sait, tous sont acteurs sans exception: vous, nous, le Parlement, les entités fédérées, les gouverneurs, les bourgmestres et les citoyens.

Protéger, soutenir et communiquer sont les maîtres-mots dans une crise. Vous prenez les mesures nécessaires sur la base d'avis scientifiques. Vous les prenez avec responsabilité et bienveillance. J'en suis certaine. Nous sommes là pour vous aider. Je suis bourgmestre; je suis donc acteur pour faire entendre vos mesures auprès des citoyens et je peux vous assurer que ce n'est pas facile tous les jours.

Mais il est aussi important d'entendre les citoyens dans leur vécu quotidien, d'entendre leurs craintes et leur incompréhension.

En tant que bourgmestres, nous recevons les chiffres quotidiennement pour nos communes. Je peux démentir ce qui a été dit. Nous avons également une idée des *clusters* sur nos territoires, ce qui est intéressant dans nos démarches.

Je vous demande d'être attentifs, si vous le voulez bien, à des incompréhensions liées aux bus qui sont bondés – les parents et les jeunes ne le comprennent pas – et à l'optimisation du *testing*, du *tracing* et de Coronalert. Quand on va faire un test, il est important de mentionner qu'on a bien téléchargé l'application. Ce sont là des exemples concrets dont je voulais vous faire part.

03.22 Christian Leysen (Open Vld): Mijnheer de eerste minister, mijnheer de minister, dit wordt een regering waarin wij door teamwerk en wederzijds respect ideologische verschillen kunnen en zullen overstijgen. De uitdagingen zijn bijzonder groot, maar de nieuwe aanpak en de stijlbreuk is voor iedereen duidelijk. Net daarom heb ik het volle vertrouwen dat wij ons land uit de crisis kunnen halen, zowel uit de economische als de gezondheidscrisis. Dat vereist doorzettingsvermogen en moed maar ook een ondernemingsgeest, ook bij de overheid. Laten wij echter niet vergeten dat wij een duurzame economische relance nodig hebben, want men bouwt geen welvaartsstaat op een economisch kerkhof. Wij rekenen op uw leiderschap.

03.23 Laurence Hennuy (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses.

Si ma collègue a choisi de rester sur le mot "solidarité", je vais revenir aussi quant à moi sur le mot "confiance". C'est un mot que vous avez utilisé à de nombreuses reprises la semaine dernière. Il prend tout son sens aujourd'hui, non pas pour revenir sur le passé mais pour pouvoir aller de l'avant. Il est nécessaire d'avoir confiance dans les chiffres, dans les mesures prises, dans les équipes qui les portent parce qu'au mot "confiance" est aussi associé le sentiment de

03.21 Caroline Taquin (MR): De toestand is momenteel kritiek en we zijn allemaal actoren, die elk op ons eigen niveau in bescherming, ondersteuning en communicatie moeten voorzien. U neemt de maatregelen die noodzakelijk zijn en u kunt op onze steun rekenen.

Als burgemeester communiceer ik uw maatregelen naar de burgers. Dat is niet altijd gemakkelijk, maar het is ook belangrijk om naar hen te luisteren.

De burgemeesters ontvangen dagelijks de cijfers voor hun gemeenten. Ik kan ontkennen wat er daarnet gezegd werd. We hebben ook een algemeen beeld van de clusters in onze gemeenten.

Men zal moeten antwoorden op het legitieme onbegrip in verband met de overvolle bussen en het testen, de contactopsporing en de communicatie over Coronalert zullen verbeterd moeten worden.

03.22 Christian Leysen (Open Vld): Grâce au travail d'équipe et au respect, le présent gouvernement réussira à surmonter les différents idéologiques. Ce sont les clés nécessaires pour sortir notre pays de la crise à la fois économique et sanitaire. Cela exige de l'esprit d'entreprise. La Belgique a besoin d'une relance économique durable, car un État prospère ne se construit pas sur un cimetière économique. Nous comptons à cet égard sur les talents de chef d'équipe du premier ministre.

03.23 Laurence Hennuy (Ecolo-Groen): Om vooruit te kunnen gaan, moeten we vertrouwen hebben in de cijfers, in de genomen maatregelen en in de teams die hun schouders eronder zetten, want het woord 'vertrouwen' bergt ook een gevoel van veiligheid in zich. De maatregelen die de bevolking helpen op economisch,

sécurité.

Lorsqu'on demande beaucoup d'efforts sur une longue durée, il faut que la population puisse se raccrocher à des mesures qui l'aident économiquement mais aussi psychologiquement, vu ce qu'elle est en train d'endurer. En effet, vous l'avez dit, il n'y aura pas de bonnes nouvelles à attendre prochainement. Ces nouvelles-là, il ne faudra pas oublier de les communiquer parce que c'est un peu du donnant-donnant. On demande des efforts mais il faut aussi que la population puisse se raccrocher à certaines mesures prises par le gouvernement.

03.24 Melissa Depraetere (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil u danken voor uw uitgebreid antwoord.

Ik wil u ook bedanken omdat u hebt benadrukt dat wij dit alleen samen kunnen doen en dat wij dit samen zullen moeten doen. U benadrukte ook dat het nu niet het moment is om het solidariteits-principe te ondermijnen en dat het nu net wel het moment is om te beseffen dat wij dit alleen kunnen doen door elkaar te ondersteunen en te helpen.

Ik hoop ook dat de N-VA-burgemeesters hebben opgelet en hebben begrepen dat wij hier geen politieke spelletjes gaan spelen met betrekking tot zieken en corona. De enige manier is er samen voor zorgen dat wij uit deze crisis raken.

03.25 Nawal Farih (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wij moeten allemaal heel duidelijk zijn. Wij tolereren geen cowboys als het gaat over de volksgezondheid. Als het gaat over de volksgezondheid, zijn wij solidair ten opzichte van elkaar. In ons land wordt er niet onderhandeld over medische solidariteit voor onze Belgische burgers. In ons land gaan wij voor kwalitatieve zorg, die nabij is en die sterk is. Ik hoop de steun van de Kamer te krijgen ter ondersteuning van onze minister.

03.26 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le ministre Vandenbroucke, je vous remercie pour la clarté de vos propos. Vous avez rappelé l'essentiel, et vous confirmez les chiffres rappelés cette semaine. Si, en effet, aujourd'hui, des patients bruxellois sont accueillis dans les hôpitaux d'Alost, il y a eu aussi, par le passé, des patients alostois accueillis dans les hôpitaux bruxellois. Cela porte un nom. Cela porte les noms de solidarité, de disponibilité des réseaux hospitaliers, pour faire en sorte que l'on soit à la hauteur, dans le contexte qui nous occupe aujourd'hui. Ce contexte sanitaire est d'une gravité énorme. C'est pour cela que vous avez raison de le rappeler: nous gagnons tous à la solidarité. Mais cela demande aussi un minimum de décence, et je vois bien que certaines déclarations trouvent leur source dans certaines idéologies pétries d'égoïsme. Et c'est cela qui ne va pas!

03.27 Peter De Roover (N-VA): Wij treden hier op in beperkte samenstelling, door de omstandigheden die wij kennen. Dat betekent dat niet alle Kamerleden hier aanwezig kunnen zijn. Dat betekent ook dat ik formeel geen persoonlijk feit kan inroepen. Wie dat wel zou

maar ook op mentaal vlak moeten haar een houvast kunnen bieden.

03.24 Melissa Depraetere (sp.a): Le ministre a souligné que le moment n'est pas venu de saper le principe de la solidarité. Il convient de s'aider et de se soutenir les uns les autres. Espérons que les bourgmestres N-VA l'ont compris également et que nous ne jouerons pas de jeux politiques sur le dos des malades du coronavirus. C'est ensemble que nous devons surmonter cette crise.

03.25 Nawal Farih (CD&V): Nous ne tolérerons pas que certains jouent aux cow-boys dès lors que la santé publique est en jeu. Nous ne négocierons pas à propos de la solidarité médicale à l'égard des citoyens belges. J'espère que la Chambre soutiendra notre ministre dans ses efforts pour des soins qualitatifs forts et proches.

03.26 Ahmed Laaouej (PS): Vandaag worden er inderdaad patiënten uit Brussel opgenomen in de ziekenhuizen in Aalst, maar in het verleden werden er ook patiënten uit Aalst opgenomen in Brusselse ziekenhuizen. Dankzij die solidariteit tussen ziekenhuisnetwerken kunnen we de nodige zorg bieden in de huidige zware gezondheidscrisis. Ik betreur bepaalde uitspraken die voortspuiten uit van egoïsme doordrenkte ideologieën.

03.27 Peter De Roover (N-VA): En raison des circonstances actuelles, tous les députés ne peuvent pas être présents au sein

kunnen, is niet in de mogelijkheid hier aanwezig te zijn.

De gedachtewisseling die wij hier voeren over de gezondheid en over de coronamaatregelen, gaat voor sommigen blijkbaar over het spelen van politieke spelletjes. Ik meen dat dit een slechte illustratie is van de belofte van een nieuwe politieke cultuur.

Ik zal mij beperken tot één zin. Die zin is uitgesproken door de burgemeester van Aalst. Ik citeer: "Wij laten niemand onverzorgd achter." Ik herhaal die zin, tot ieders goede verstaanbaarheid: "Wij laten niemand onverzorgd achter." Dat is het standpunt van de burgemeester van Aalst, en dat is het standpunt van mijn fractie.

De **voorzitter**: Ik wil daar in reactie op wat collega Dedecker zei het volgende over zeggen.

Verklaringen die wij afleggen buiten het Parlement maken sowieso ook deel uit van het publieke debat. Er zijn verklaringen afgelegd, en dat gebeurt wel vaker, buiten deze parlementaire *enceinte*. Het is natuurlijk illusoir te denken dat als iets deel uitmaakt van het publieke debat het hier verboden zou zijn daar op welke manier ook aan te refereren.

Het is door niemand gevraagd, maar ik maak dit punt even heel duidelijk. Ik heb toegelaten dat collega Dedecker buiten zijn spreektijd ging. Ik heb ook, hoewel dat op zo'n moment niet gebruikelijk is, collega De Roover het woord gegeven. Maar het is natuurlijk een keuze van elke fractie te participeren aan een parlementaire gedachtewisseling, zoals nu. Ik stel alleen maar vast, collega De Roover, dat nu twee leden van uw fractie vragen zullen stellen aan de eerste minister, over een andere materie. Dat is ook een keuze die gemaakt wordt door eenieder. Dus nogmaals, het is niet alleen doordat de samenstelling die wij kennen nu beperkt is, het is ook door de keuze die elke fractie maakt wel of niet te participeren aan de parlementaire discussie. Dat wou ik gewoon even meegeven als spelregel.

Collega De Roover, ik ben daarin duidelijk. U mag nu zeggen wat u wil, maar ik heb u het woord gegeven op een moment dat eigenlijk niet gebruikelijk is in het vragenuurtje.

03.28 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik stel dan wel voor, gezien de omstandigheden, dat elke fractie de namen doorspeelt van de Kamerleden van mijn fractie die genoemd zullen worden en dan zal ik ervoor zorgen dat zij aanwezig zijn zodat zij passend kunnen reageren, maar u kunt moeilijk verwachten dat ik dat kan voorspellen.

De **voorzitter**: U moet goed weten dat er in het format van de *question time* eigenlijk geen ruimte is voor persoonlijke feiten en dies meer. Wij doen dat in een zeer stringent tijdsscenario en dat is het laatste dat ik erover wil zeggen. Zelfs al zouden zij hier zijn, zij zouden dus het woord niet krijgen.

de cette Assemblée. Ils ne peuvent dès lors pas non plus invoquer un fait personnel. Pour certains, un échange de vues sur les mesures contre le coronavirus doit tourner en débat politique. Il s'agit d'une mauvaise illustration de la nouvelle culture politique promise. Le bourgmestre d'Alost a toujours dit qu'il ne refuserait les soins à personne. Telle est également la position de notre groupe.

Le **président**: Les déclarations que nous faisons en dehors du Parlement font d'office partie du débat public. Il est dès lors logique qu'il y soit également fait référence ici. L'absence de certains membres n'est pas due uniquement à l'actuelle composition restreinte, car chaque groupe fait le choix de participer ou non à une discussion. J'ai par ailleurs donné la parole à M. De Roover à un moment où cela n'est en fait pas usuel.

03.28 Peter De Roover (N-VA): Dans ce cas, je propose que chaque groupe communique préalablement les noms des députés de mon groupe qui seront cités et je veillerai à ce qu'ils soient présents.

Le **président**: En réalité, il n'est pas prévu qu'un membre puisse intervenir pour un fait personnel dans le cadre de l'heure des questions. Nous suivons un timing très serré. Même si les membres cités étaient présents, ils n'obtiendraient pas la parole.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van Joy Donné aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De samenstelling van de regering en de kabinetten" (55000999P)

04 Question de Joy Donné à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La composition du gouvernement et des cabinets ministériels" (55000999P)

04.01 Joy Donné (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, u hebt gekozen voor een stevig uit de kluiten gewassen regering met 20 leden. Met 15 ministers zit u aan het maximaal grondwettelijk toegelaten aantal, iets wat niet het geval was voor Michel I en Di Rupo I. Waarom hebt u daarnaast ook nog voor 7 vicepremiers en dus 7 extra kabinetten gekozen? Uw collega Guy Verhofstadt had geen Vld-collega nodig in de kern toen hij zijn paars-groene regering vormde.

Ik vind dit alles heel moeilijk te begrijpen, zeker in deze crisistijd waarin velen het moeilijk hebben en er van iedereen inspanningen gevraagd worden. De sterke schouders binnen de regering zijn klaarblijkelijk niet de sterke schouders buiten de regering. Met meer regeringsleden zijn er ook meer kabinetsmedewerkers nodig en meer gebouwen om die te huisvesten.

Ik was echter aangenaam verrast toen ik las dat uw voorzitter nu samen met enkele andere voorzitters van meerderheidspartijen toch de kabinetten zou willen afslanken. Dat is een mooi voornemen en wij hebben dat ook effectief in praktijk gebracht vanaf dag 1 van de regering-Michel. Ik hoor echter dat niet iedereen binnen uw regering op die lijn zou zitten.

Mijnheer de eerste minister, hoe gaat u dit op korte termijn effectief realiseren? Geen woorden maar daden en die daden moeten er nu komen want op dit eigenste ogenblik wordt er over de kredieten voor de verschillende kabinetten beslist. Een vage doelstelling voor binnen enkele jaren in het kader van de democratische vernieuwing zal dus niet volstaan.

Mijnheer de eerste minister, ik heb een heel eenvoudige vraag voor u.

Kunt u zich ertoe engageren om de totale kostprijs van de kabinetten, inclusief het loon van de ministers, de kostprijs van de medewerkers, de budgetten voor deskundigen en de huisvesting van al deze mensen, in geen geval te laten stijgen vergeleken met de laatste regering met een parlementaire meerderheid, de regering-Michel?

04.02 Eerste minister Alexander De Croo: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Donné, dank u voor uw vraag over een onderwerp dat u natuurlijk zeer goed kent. U bent zelf lang kabinetschef geweest.

U weet zeer goed dat het samenstellen van kabinetten, we zijn nu dag vijf na de vertrouwensstemming, nog niet gebeurd is. Iedereen is bezig zijn kabinet samen te stellen. Dat van mij is nog niet volledig samengesteld, dat van mijn collega's ook nog niet.

04.01 Joy Donné (N-VA): Le premier ministre a opté pour un méga-gouvernement comptant pas moins de 20 membres et incluant 7 vice-premier ministres. En ces temps de crise, il est difficilement compréhensible que l'exécutif compte davantage de membres que les gouvernements Michel I et Di Rupo I. Ces membres supplémentaires impliquent également un plus grand nombre de collaborateurs de cabinet et davantage de bâtiments. J'ai été heureusement surpris d'entendre plusieurs présidents de partis de la majorité déclarer qu'ils avaient l'intention de réduire les effectifs des cabinets. Il semble cependant qu'il n'y ait pas de consensus à ce sujet au sein du gouvernement. Il convient de joindre rapidement le geste à la parole étant donné que les décisions relatives aux crédits à octroyer aux divers cabinets se prennent en ce moment même. Le premier ministre s'engage-t-il à veiller à ce que le coût total des cabinets ne dépasse en aucun cas le niveau atteint par le gouvernement Michel I?

04.02 Alexander De Croo, premier ministre: M. Donné a lui-même été longtemps chef de cabinet et sait donc que cinq jours après le vote de confiance, les cabinets n'ont pas encore été constitués. Les discussions sur la composition requise pour bien soutenir notre politique sont tou-

De bespreking over wat de vereiste samenstelling is om op de juiste manier ondersteuning te kunnen geven aan het beleid is een discussie die nog lopende is. Zodra dat afgerond is, zal ik u alle informatie bezorgen. Ik kan u vandaag echter nog geen antwoord geven.

U vraagt mij vandaag een factueel antwoord. Ik kan vandaag aan dit Parlement geen factueel antwoord geven. U zult mij toestaan dat ik hier geen zaken...

04.03 Joy Donné (N-VA): (...)

04.04 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer Donné, u stelt mij een vraag en ik probeer het antwoord te geven. U mag het daarmee niet eens zijn, maar u vraagt mij een factueel antwoord. Vandaag kan ik u dat factueel antwoord niet geven. U moet dat, denk ik, respecteren.

Met betrekking tot de samenstelling, de regering-Di Rupo had een staatssecretaris meer dan wij. De regering-Michel had er een minder. We zitten daar tussen. Voor een regering die de ambitie heeft om het brede centrum te vertegenwoordigen, denk ik dat dit te verdedigen is.

Op het moment waarop wij werden geconfronteerd met de grootste crisis sinds de Tweede Wereldoorlog, hebben wij de keuze gemaakt om een staatssecretaris voor Relance aan te duiden. Ik zou denken dat dit te verdedigen is en dat de samenstelling van deze regering beantwoordt aan de zeer grote noden waarmee ons land vandaag wordt geconfronteerd.

04.05 Joy Donné (N-VA): Mijnheer de eerste minister, ik ben toch ietwat ontgoocheld door uw antwoord.

Ik heb geen factueel antwoord gevraagd, ik heb niet gevraagd om mij de exacte kabinetskredieten te geven, ik heb niet gevraagd hoeveel de ministerlonen zullen bedragen. Ik heb een engagement gevraagd, en dat is niet zo moeilijk. Ik heb zelfs niet gevraagd om de vergoedingen of de totale kosten te doen dalen. Ik heb gewoon gevraagd of u het engagement kunt aangaan, en dat lijkt mij in deze crisistijd echt niet zo moeilijk, dat deze regering niet meer zal kosten dan de laatste volwaardige regering, de regering-Michel.

Ook daar moet ik tot mijn spijt vaststellen dat u de vaagheid hanteert die in het hele regeerakkoord wordt gehanteerd.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Vraag van Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De ambities van de regering-De Croo" (55001000P)

05 Question de Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les ambitions du gouvernement De Croo" (55001000P)

05.01 Sander Loones (N-VA): Mijnheer de eerste minister, welke ambitie heeft uw regering? Dat is moeilijk in te schatten, omdat wij amper cijfers van u krijgen. We hebben een tabelletje op een half A4-blad gekregen met wat losse cijfers. Die tabel rammelt aan alle

jours en cours. Dès qu'elles seront terminées, je vous donnerai toutes les informations à ce sujet. M. Donné demande une réponse factuelle mais je ne suis pas en mesure, à ce jour, de la lui fournir.

04.04 Alexander De Croo, premier: Le gouvernement Di Rupo avait un secrétaire d'État de plus, le gouvernement Michel en avait un de moins. De la part d'un gouvernement qui a l'ambition de représenter la large frange centriste de la population, nous avons donc trouvé la bonne solution. Il est par ailleurs plus que défendable de nommer un secrétaire d'État à la Relance alors que nous traversons la crise la plus grave depuis la Seconde Guerre mondiale.

04.05 Joy Donné (N-VA): Je ne demandais pas une réponse factuelle, mais simplement un engagement à limiter la facture globale en ces temps de crise. La réponse du premier ministre brille par un flou égal à celui qui imprègne l'accord de gouvernement.

05.01 Sander Loones (N-VA): L'ambition de ce gouvernement est difficile à cerner parce que nous n'avons reçu qu'un demi-A4

kanten. We hebben het vorige week bijvoorbeeld gehad over de cijfers voor fiscale fraude. De heer Francken wees u erop dat u die cijfers toch wel onrealistisch hoog inschatte. U viel eerst van uw stoel en daarna door de mand. Sinds de kleutertuin is een plus een gelijk aan twee, maar voor u is een plus een gelijk aan een. Daar klopt iets niet. We hebben ondertussen wel ons gelijk gehaald. Vanochtend verklaarde uw minister van Financiën zeer duidelijk op de radio dat de lezing van de heer Francken de correcte is. De heer Francken heeft gelijk.

U predikt een nieuwe politiek. Dat is een mooie ambitie en ik wil u ook oproepen om die waar te maken. We moeten die passage achter ons laten. Bij dezen wil ik u de kans geven om u te verontschuldigen voor de uitspraken die u gedaan hebt in de plenaire vergadering. Dan kunnen we overgaan tot de orde van de dag.

We hebben wel meer vragen bij de begroting en bij de samenstelling van uw regering. U zegt dat u de strijd tegen sociale fraude harder wil voeren, maar niemand van uw ministers of staatssecretarissen is expliciet bevoegd voor de strijd tegen sociale fraude. In alle vorige regeringen was dat anders. Dan was de strijd tegen sociale fraude ook een element van de titulatuur. De heer Anseeuw stelde u daar een vraag over, maar heeft nog altijd geen antwoord gekregen. Wordt die strijd serieus genomen?

Ook het Monitoringcomité geeft u ongelijk. In het rapport van afgelopen dinsdag stelt het comité dat uw begrotingstekort nog met een half miljard extra zal toenemen. De cijfers waarvan u vertrekt, zijn gewoon niet correct. Volgende week moet u uw begrotingstabellen bezorgen aan Europa. Zullen die tabellen op tijd klaar zijn? Zullen die dan eindelijk wel aan het Parlement worden bezorgd?

05.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer Loones, de methode die wij gebruiken in de tabel, die u hebt gezien, is exact de methode die het Monitoringcomité gebruikt, exact dezelfde methode. U kent die methode zeer goed, u bent zelf lang betrokken geweest bij het beleid. Wij gebruiken exact dezelfde methode.

Trouwens, het bedrag dat hier ingeschreven staat in het licht van de strijd tegen fraude, is een stuk lager dan het bedrag dat werd gerealiseerd onder de vorige regering en de minister die toen bevoegd was voor fiscale fraude, weet dat zeer goed. Als dat bedrag door de vorige minister gerealiseerd is en wij vandaag een bedrag inschrijven dat lager ligt, waarom zou deze regering niet kunnen doen wat uw collega kon?

Wat sociale fraude betreft, strijd tegen fraude is de bevoegdheid van elke functionele minister. De minister die bevoegd is voor sociale zaken, heeft dus ook de bevoegdheid van de strijd tegen sociale fraude, de minister die bevoegd is voor pensioenen, heeft ook de bevoegdheid om fraude op het gebied van de pensioenen aan te pakken en de minister die bevoegd is voor fiscaliteit, is degene die bevoegd is om de fiscale fraude aan te pakken. Dit is de logica zelf: binnen het beleid dat men voert, moet men ook de fraude

comportant un tableau chiffré incohérent. Lorsque M. Francken a souligné la semaine dernière le caractère irréaliste des chiffres en matière de fraude fiscale, le premier ministre est d'abord tombé de sa chaise mais a ensuite dû se mettre à table. Depuis la maternelle, 1 plus 1 est égal à 2, mais pour le premier ministre 1 plus 1 est égal à 1. Ce matin, le ministre des Finances a clairement donné raison à M. Francken. Si le premier ministre souhaite mener une nouvelle politique, il aura l'occasion, tout à l'heure, de s'excuser de ses déclarations.

Nous avons plusieurs questions à vous poser concernant le budget et la composition de votre gouvernement. Pourquoi aucun des ministres ou secrétaires d'État n'est-il explicitement compétent pour la lutte contre la fraude sociale? Cette lutte est-elle prise au sérieux? Selon le Comité de monitoring, votre déficit budgétaire va encore augmenter de 0,5 milliard. Les tableaux budgétaires doivent être communiqués à l'Europe la semaine prochaine. Le Parlement va-t-il enfin aussi les obtenir?

05.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: Le tableau applique la méthode du Comité de monitoring. De plus, les estimations du produit de la lutte contre la fraude sont inférieures au montant collecté par le précédent ministre chargé de la lutte contre la fraude fiscale. Pourquoi notre gouvernement ne réussirait-il pas à faire aussi bien que lui?

La lutte contre la fraude est du ressort de chaque ministre. Le ministre des Affaires sociales est compétent pour la lutte contre la fraude sociale; la ministre des Pensions pour la fraude en matière de pensions, le ministre compétent en matière fiscale l'est pour la lutte contre la fraude

aanpakken.

Het Monitoringcomité komt met nieuwe cijfers. U zult misschien hebben gemerkt dat wij in nogal turbulente tijden leven. De cijfers die worden gegeven, variëren. De Nationale Bank van België sprak zes maanden geleden over een veel grotere stijging van de werkloosheid dan vandaag het geval is. Wij hebben ook een aantal maatregelen genomen die soms langer hebben geduurd dan initieel gedacht. Dus het is een goede zaak dat het Monitoringcomité met een update van de cijfers komt. Wij zullen ons baseren op de meest recente cijfers die beschikbaar zijn en het kabinet van mevrouw De Bleeker is bezig om zo snel mogelijk de beslissingen die wij hebben genomen, om te zetten in iets wat aan de Europese Commissie kunnen bezorgen en dat zal natuurlijk in het Parlement worden besproken. Dat is de logica zelf.

Ik heb soms de indruk dat u ons verwijt dat wij ons aanpassen aan de omstandigheden. Mochten wij ons niet aanpassen aan de omstandigheden, zou u zeggen dat het een schande is dat wij ons niet aanpassen. Als wij ons wel aanpassen aan de omstandigheden, dan zegt u dat de cijfers variabel zijn. Wij leven in turbulente tijden en wij passen ons dan ook aan de omstandigheden waarin wij werken aan.

05.03 Sander Loones (N-VA): Mijnheer de eerste minister, dank u wel, maar wat een teleurstellend antwoord. Ik had echt gehoopt op de nieuwe stijl en dat u zou toegeven dat er een fout was gebeurd in plenaire vergadering vorige week, dat u iets voor uw beurt had gesproken en u zich daarvoor wilde verontschuldigen.

Ik wil even iets proberen. De minister van Financiën kon hier niet aanwezig zijn, maar was vanochtend wel op de radio. Zijn speech was op dat vlak zeer interessant. *(De heer Loones haalt zijn smartphone boven en laat een opname horen)*

U hebt het gehoord Terwijl u het niet over uw lippen krijgt, mijnheer de eerste minister, is uw minister van Financiën wel zo eerlijk om te bevestigen. De optelsom, de redenering die Theo Francken heeft opgebouwd, was wel degelijk correct. Uw ambities zijn onrealistisch.

Voorts verklaart u dat u de begroting serieus neemt. Ik heb in dat verband twee korte opmerkingen. Ten eerste, ik zie dat u nog altijd gratis treintickets uitdeelt. Wie de begroting serieus neemt zou misschien de focus elders kunnen leggen. Ten tweede, wie de begroting serieus neemt zou misschien ook wat dat betreft kunnen kijken naar de titulatuur. Wie is bevoegd voor begroting in de regering? Dat is een staatssecretaris. Dat is de allerlaagste in rang. Onze begroting verdient toch net iets meer ambitie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Samengevoegde vragen van

- Ellen Samyn aan Sophie Wilmès (VEM Buitenlandse en Europese Zaken) over "Het conflict in Nagorno-Karabach" (55000997P)

- Michel De Maegd aan Sophie Wilmès (VEM Buitenlandse en Europese Zaken) over "Het conflict tussen Armenië en Azerbeidzjan" (55001004P)

fiscale. C'est la logique même.

Nous traversons une période tumultueuse. Il y a six mois, la BNB prévoyait, par exemple, une hausse du chômage supérieure à la réalité d'aujourd'hui. La présentation prochaine de nouveaux chiffres par le Comité de monitoring me paraît une bonne chose. Le cabinet De Bleeker prépare les travaux. Les chiffres qui seront présentés à la Commission européenne seront bien évidemment aussi discutés au Parlement.

J'ai le sentiment que d'aucuns nous reprochent de nous adapter aux circonstances. Si nous faisons le contraire, M. Loones crierait probablement au scandale.

05.03 Sander Loones (N-VA): J'avais vraiment espéré voir un nouveau style et que le premier ministre reconnaisse son erreur, mais il n'y parvient manifestement pas. Heureusement, le ministre des Finances a eu l'honnêteté de confirmer, ce matin à la radio, la vision de M. Francken. *(M. Loones fait entendre un enregistrement)*

Le gouvernement nourrit des ambitions utopiques. Le premier ministre dit vouloir prendre le budget au sérieux, mais pourquoi alors des billets de train sont-ils toujours distribués gratuitement? Pourquoi cette compétence est-elle dans les mains d'un secrétaire d'État, le dernier de la liste?

06 Questions jointes de

- **Ellen Samyn à Sophie Wilmès (VPM Affaires étrangères et européennes) sur "Le conflit du Haut-Karabakh" (55000997P)**

- **Michel De Maegd à Sophie Wilmès (VPM Affaires étrangères et européennes) sur "Le conflit entre l'Arménie et l'Azerbaïdjan" (55001004P)**

06.01 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, Vlaams Belang betreurt dat Artsach reeds jarenlang het mikpunt is van militaire acties. We betreuren en veroordelen de zware escalaties van de afgelopen weken ten eerste. De rol van Turkije hierin is zeer laagbaar want in zijn neo-Ottomaanse ambities gaat Erdogan steeds agressiever te werk. Hij schrikt daarbij niet terug voor militaire confrontaties.

De afgelopen maanden exporteerde Turkije zijn interventiebeleid naar onder andere Syrisch-Koerdische gebieden en naar Libië waar het actief in de burgeroorlog tussenkwam met massale wapenleveringen en het uitschepen van militaire raadgevers en jihadi's. Die laatste moeten niet onderdoen voor de gangsters van IS die zich in Syrië ook te buiten gingen aan plunderingen, verkrachtingen en executies. Zoals we helaas kunnen vaststellen zijn vandaag de Armeniërs aan de beurt.

Hoe men het ook draait of keert, met zijn waanzinnige interventie-politiek dreigt Erdogan heel de regio in brand te steken en op de koop toe nieuwe vluchtelingenstromen te creëren die hij dan nog eens zal inzetten als wapen om de Europeanen te chanteren.

Mevrouw de minister, vindt u het normaal dat NAVO-lid Turkije een huurlingenleger van jihadi's inschakelt tegen een partnerland? Bent u bereid deze zaak binnen de NAVO aan te kaarten?

Vindt u het normaal dat Turkije nog steeds toetredingssteun van de EU ontvangt? Bent u bereid om minstens te pleiten voor de onmiddellijke stopzetting van deze steun?

Vindt u het normaal dat de EU officieel nog altijd toetredings-onderhandelingen voert met een land dat stevast onze belangen schaadt? Bent u bereid om op Europees niveau te pleiten voor een definitieve stopzetting van de toetredingsgesprekken met Turkije?

Tot slot, bent u bereid om op Europees niveau te pleiten voor sancties tegen Turkije?

06.02 Michel De Maegd (MR): Monsieur le président, madame la ministre des Affaires étrangères, permettez-moi tout d'abord de vous féliciter. Je me réjouis de voir une dame accéder, pour la première fois dans notre histoire, à ce rang. Vous nous représentez sur la scène internationale dans le combat pour l'égalité des genres. C'est important.

Comme le disait ma collègue, nous assistons, depuis le 27 septembre dernier, à une recrudescence des combats entre l'Arménie et l'Azerbaïdjan autour de l'enjeu stratégique du Haut-Karabakh. Nous déplorons les nombreuses victimes civiles ainsi que la destruction d'infrastructures non militaires et nous constatons avec inquiétude l'implication de puissances régionales. Je me réfère ici à

06.01 Ellen Samyn (VB): Le rôle joué par la Turquie dans le cadre de la récente escalade grave dans le Haut-Karabakh est largement répréhensible. Poussé par ses ambitions néo-ottomanes, Erdogan agit de façon toujours plus agressive, comme l'illustrent notamment ses interventions dans les territoires du Kurdistan syrien ou en Libye. C'est à présent au tour des Arméniens. Erdogan menace ainsi d'enflammer la région tout entière et de créer de nouveaux flux de réfugiés qu'il pourra utiliser à des fins de chantage contre l'Europe.

La ministre entend-elle aborder cette question au sein de l'OTAN? Estime-t-elle normal que la Turquie bénéficie toujours d'une aide européenne à l'adhésion et que l'Union européenne mène toujours des négociations d'adhésion avec un pays qui nuit systématiquement à nos intérêts? Vaut-elle plaider, à l'échelon européen, en faveur de sanctions contre la Turquie?

06.02 Michel De Maegd (MR): De gevechten tussen Armenië en Azerbeïdzjan om Nagorno-Karabach zijn sinds 27 september weer opgelaaide. We betreuren de burgerslachtoffers en de vernietiging van niet-militaire infrastructuur, en we maken ons zorgen over de betrokkenheid van regionale mogendheden. Ik verwijs hier naar de bezorgdheid die door de heer Borrell geuit werd.

l'inquiétude exprimée, hier, par le Haut-Représentant de l'Union, Josep Borrell, quant à l'internationalisation du conflit.

Madame la vice-première ministre, plusieurs organisations sont compétentes pour tenter de déployer les moyens diplomatiques en vue de trouver une solution pacifique et pérenne à ce conflit. Je pense notamment à l'Union européenne, à l'OSCE ou encore au Groupe de Minsk.

Quelle est celle à vos yeux qui est la plus à même d'obtenir dans un premier temps un cessez-le-feu et, ensuite, de relancer le dialogue, un processus qui s'est, malheureusement, enlisé ces dernières années?

Le Conseil de l'Europe tente, lui aussi, de jouer un rôle pacificateur dans ce conflit. Rappelons-nous, en effet, que les deux pays sont membres du Conseil de l'Europe et donc, théoriquement mus par les mêmes valeurs de démocratie et de respect des droits de l'homme. Quel rôle peut, selon vous, jouer ce Conseil de l'Europe dans ce dossier? Ces combats démontrent, en tout cas, qu'une issue diplomatique doit être trouvée. La communauté internationale doit se saisir de ce dossier, afin de trouver une solution définitive. Je ne doute bien sûr pas de votre détermination à soutenir toutes les initiatives pour y parvenir.

06.03 **Sophie Wilmès**, ministre: Monsieur le député, le 27 septembre dernier, de nombreux nouveaux combats intensifs ont éclaté entre l'Arménie et l'Azerbaïdjan le long de la ligne de contact du Haut-Karabakh.

À l'heure actuelle, les combats violents à l'arme lourde continuent de faire rage et nous sommes effectivement très inquiets et nous ne sommes pas les seuls. Malheureusement, il est très difficile, à ce stade, de connaître le nombre de victimes. On parle, d'ores et déjà, de dizaines de milliers de réfugiés. Il semblerait aussi que des armes interdites soient utilisées. J'entendais la question: "Trouvez-vous normal de ceci? Trouvez-vous normal de cela?" Et bien, non! Évidemment que non! Tout cela n'est pas normal et il est impératif que la diplomatie prenne à nouveau le dessus.

Depuis l'instauration du cessez-le-feu en 1994, le Groupe de Minsk de l'OSCE, co-présidé par la France, les États-Unis, la Russie oeuvrent à une résolution pacifique et durable du conflit. Le Groupe de Minsk, le Haut-Représentant Josep Borrell, l'OTAN et bien entendu, la secrétaire générale du Conseil de l'Europe ainsi que des États membres de l'Union européenne ont, d'emblée, appelé à la désescalade, au cessez-le-feu immédiat et au retour de chacun à la table des négociations.

Sinds gisterenavond is er hoop op een terugkeer naar de diplomatie. Vanmiddag vindt in Genève een bijeenkomst plaats van de Groep van Minsk met mijn Azerbeïdjaanse collega en maandag vindt een tweede meeting plaats in Moskou, waar leden van de Groep van Minsk en mijn Armeense collega zullen bijeenkomen.

Verschillende organisaties zijn bevoegd om een vreedzame en duurzame oplossing voor dit conflict te vinden: de Europese Unie, de OVSE en de Groep van Minsk. Wie heeft de grootste slaagkansen om eerst een staakt-het-vuren tot stand te brengen en vervolgens de dialoog weer op gang te brengen?

De Raad van Europa tracht ook om vrede te stichten. Armenië en Azerbeïdjan zijn lid van de Raad en delen dus waarden als respect voor de democratie en eerbiediging van de mensenrechten. Welke rol kan de Raad spelen? De internationale gemeenschap moet het dossier naar zich toe trekken om een definitieve en diplomatieke oplossing te vinden.

06.03 Minister **Sophie Wilmès**: De intense gevechten met zware wapens langs de demarcatielijn van Nagorno-Karabach verontrusten ons. We weten niet hoeveel slachtoffers er gevallen zijn; er is sprake van tienduizenden vluchtelingen. Er zouden verboden wapens ingezet zijn.

Dat alles is niet normaal! De diplomatie moet dus opgevoerd worden.

Sinds het staakt-het-vuren van 1994 probeert de Groep van Minsk om een vreedzame en duurzame oplossing voor het conflict te vinden. Deze groep, de hoge vertegenwoordiger van de Unie, de NAVO, de Raad van Europa en enkele EU-lidstaten hebben opgeroepen tot een onmiddellijk staakt-het-vuren en vragen dat iedereen opnieuw om de onderhandelingstafel plaatsneemt.

Depuis hier soir, l'espoir renaît d'assister à un retour à la diplomatie. Le Groupe de Minsk se réunit aujourd'hui à Genève avec mon collègue azéri et lundi à

Ik dring erop aan dat het proces van Minsk wordt voortgezet. Het is het enig erkend internationaal forum dat het gezag heeft om bij te dragen aan een vreedzame oplossing voor de situatie.

België is inderdaad van plan om zich actief op te stellen in dat dossier. Als niet-permanent lid van de Veiligheidsraad hebben wij namens de Europese Unie dit punt op de agenda gezet van de Veiligheidsraad van 29 september.

Ce point sera également à l'agenda du Conseil Affaires étrangères du 12 octobre, où je me rendrai. J'interviendrai évidemment au nom de la Belgique pour rappeler notre soutien total au mandat donné par le Conseil européen au Haut-Représentant Josep Borrell de s'investir par des contacts diplomatiques en soutien au Groupe de Minsk.

Vous l'aurez compris: c'est bien ce forum, le Groupe de Minsk, qui est privilégié pour tenter de régler ce conflit par la voie diplomatique, puisque nous savons que c'est ce processus diplomatique qui doit être privilégié. La communauté internationale est appelée, dans son ensemble et sans exception – puisqu'on a parlé de beaucoup de pays – à calmer le jeu.

Je vous remercie.

06.04 Ellen Samyn (VB): Mevrouw de minister, dit is niet alleen een geopolitiek conflict, maar ook een botsing van culturen en een regelrechte aanval op de christelijke identiteit van Armenië. U gaat niet in op de vragen over Turkije, maar ik hoop dat u toch de kritiek meeneemt naar uw meeting op 12 oktober.

Wat Turkije betreft, ten tijde van de Koude Oorlog was Turkije misschien een potentiële partner van het Westen, maar dat is al lang verleden tijd. Vandaag is er amper nog een geostrategische ruimte te noemen waarin Turkije en het Westen nog gemeenschappelijke belangen vertegenwoordigen, integendeel. Onder Erdogan zijn de belangen van Turkije niet meer verenigbaar met die van het Westen en zijn we de facto tegenstanders geworden. Alleen lijken u, de Europese Unie, de NAVO en de VN dit nog steeds niet begrepen te hebben of heeft men niet de moed om de Turkse arrogantie en agressie een halt toe te roepen.

Stop nu voor eens en altijd de toetredingsonderhandelingen van Turkije tot de Europese Unie en maak werk van ingrijpende economische sancties indien Turkije zijn agressieve politiek niet stopzet.

06.05 Michel De Maegd (MR): Madame la ministre des Affaires

Moscou avec mon homologue arménien. Seul ce groupe dispose de l'autorité nécessaire pour contribuer à une solution pacifique. En tant que membre non permanent du Conseil de sécurité, la Belgique a placé ce point à l'ordre du jour de la réunion du Conseil de sécurité du 29 septembre au nom de l'Union européenne.

Ik zal er op de bijeenkomst van de Raad Buitenlandse Zaken van 12 oktober op wijzen dat wij volledig achter het mandaat van de Europese Raad aan de Hoge Vertegenwoordiger Josep Borrell staan om via diplomatieke contacten de Groep van Minsk te ondersteunen.

De Minsk-groep is het forum bij uitstek om dat conflict langs diplomatieke weg te regelen; dat proces moet worden bevorderd. De hele internationale gemeenschap moet helpen om de gemoederen te bedaren.

06.04 Ellen Samyn (VB): Ce conflit n'a pas qu'une dimension géopolitique: il s'agit également d'un choc de cultures et d'une atteinte à l'identité chrétienne de l'Arménie. La Turquie était auparavant peut-être un partenaire potentiel de l'Occident, mais cette époque est révolue. Sous l'autorité d'Erdogan, les intérêts de la Turquie ne sont plus compatibles avec ceux de l'Occident et nous avons pris *de facto* des chemins opposés. Toutefois, ni la ministre, ni l'UE, l'OTAN et l'ONU n'ont compris cette évolution, ou alors elles n'ont pas eu le courage de mettre fin à cette arrogance. Mettons enfin un point final aux négociations d'adhésion de la Turquie à l'UE et prenons des sanctions économiques si la Turquie poursuit sa politique agressive.

06.05 Michel De Maegd (MR):

étrangères, je vous remercie pour votre réponse.

Vous évoquez les réunions de Moscou et de Genève et vous avez raison. À nos yeux, il faut absolument prôner la désescalade et un cessez-le-feu rapide dans ce conflit. Le Haut-Karabakh se situe à un peu plus de 3 000 km de Bruxelles. L'Arménie et l'Azerbaïdjan ne font certes pas partie de l'Union européenne mais, en tant que membres du Conseil de l'Europe, ces deux pays doivent partager nos valeurs.

Lorsque des avions de chasse appartenant à un pays membre de l'OTAN bombardent la région, lorsque des civils perdent la vie, notre inquiétude et notre désapprobation doivent être exprimées à toutes les parties belligérantes, ce qu'a fait sans ambiguïté le président français Emmanuel Macron. J'entends, ici, dans cet hémicycle, certains qui sont plus va-t-en-guerre en décrivant la Turquie comme notre adversaire. Je rappelle quand même que la Turquie fait partie de l'Alliance Atlantique. Justement, le secrétaire général de l'OTAN, M. Stoltenberg, a rencontré le président turc et a rappelé l'évidence, chers collègues: il n'y a pas de solution militaire à la question du Haut-Karabakh.

J'entends, madame la ministre, votre résolution très ferme de porter la voix de la Belgique vers le groupe de Minsk. Il faut venir en aide urgemment aux 75 000 civils déplacés à cause des combats. C'est la moitié des habitants de cette région. Que les armes se taisent et que la diplomatie reprenne ses droits!

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

07 Question de Josy Arens à Georges Gilkinet (VPM Mobilité) sur "L'impossibilité pour les douaniers de contrôler les véhicules" (55001009P)

07 Vraag van Josy Arens aan Georges Gilkinet (VEM Mobiliteit) over "De onmogelijkheid voor douaniers om voertuigen te controleren" (55001009P)

07.01 Josy Arens (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, les agents des douanes ont reçu l'avis suivant de la part du SPF Finances: "En raison d'un problème de publication d'une adaptation du Code de la route dans le *Moniteur belge* du 1er octobre dernier, indépendamment de notre volonté, nos véhicules sont toujours considérés comme des véhicules prioritaires mais les agents de l'Administration générale des douanes et accises ne sont plus autorisés à enfreindre le Code de la route dans le cadre de l'exécution de leurs missions de service. De ce fait, nous sommes amenés à suspendre temporairement toutes les missions de contrôle sur la voie publique, y compris les missions de motards." Il est désormais impossible pour les douaniers d'intercepter un véhicule en excès de vitesse qui serait soupçonné, par exemple, de transporter de la drogue. L'efficacité de leur mission est donc mise en péril.

Monsieur le ministre, quelles solutions proposez-vous de mettre en oeuvre pour rétablir la situation dans les plus brefs délais? J'estime qu'il y a vraiment urgence. Êtes-vous en contact avec le ministre des

We moeten pleiten voor een snel staakt-het-vuren want Nagorno-Karabach ligt op 3.000 km van Brussel. Armenië en Azerbeïdjan zijn geen lid van de Europese Unie maar wel van de Raad van Europa, waarvan ze de waarden moeten delen.

Wanneer gevechtsvliegtuigen van een NAVO-lidstaat de regio bombarderen en er burgers omkomen, moeten we onze bezorgdheid en afkeuring aan de strijdende partijen kenbaar maken. Sommige leden beschrijven Turkije als onze tegenstander maar dat land maakt deel uit van de NAVO. De NAVO-secretaris-generaal heeft de Turkse president ontmoet en heeft herhaald dat er geen militaire oplossing voor dit conflict bestaat.

Ik onderschrijf de Belgische steun aan de Groep van Minsk. We moeten de 75.000 ontheemde burgers dringend helpen en de wapens het zwijgen opleggen en de diplomatie alle kansen geven!

07.01 Josy Arens (cdH): De FOD Financiën heeft de douanebeambten schriftelijk laten weten dat er een probleem is met de publicatie van een wijziging van het verkeersreglement in het *Belgisch Staatsblad* van 1 oktober. Daardoor worden de voertuigen van de douane nog steeds als prioritair beschouwd, maar mogen de beambten van de Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen het verkeersreglement niet langer overtreden bij de uitoefening van hun dienstopdrachten. De controles op de openbare weg worden dan ook tijdelijk opgeschort.

Finances à ce sujet?

Welke oplossingen stelt u voor om de situatie zo snel mogelijk recht te zetten? Staat u in contact met de minister van Financiën?

07.02 **Georges Gilkinet**, ministre: Monsieur le président, monsieur Arens, merci, triplement, de poser une question qui me semble particulièrement utile, de me permettre de répondre à ma première question d'actualité, et surtout de me permettre d'annoncer une bonne nouvelle et une solution au problème que vous énoncez ici, et qui a été épinglé dans la presse ce matin.

J'ai pris très tôt ce matin contact avec le SPF Mobilité qui est responsable de la question. Il m'informe qu'effectivement, il y a eu une erreur dans la publication au *Moniteur belge* de cette loi qui a été votée au Parlement au mois de juillet. La prise de conscience de l'erreur a eu lieu et un correctif sera publié dès lundi, rétablissant la situation. Le SPF Mobilité a aussi pris contact avec les douanes pour les rassurer. Il ne s'agissait en aucun cas d'ostraciser ce personnel important du SPF Finances dans la lutte contre la fraude. Je pense qu'en l'occurrence, tout est bien qui finit bien. J'espère que le mandat que j'entame sera à cette image et que tous les problèmes seront résolus aussi facilement que celui-ci.

07.03 **Josy Arens** (cdH): Monsieur le président, je remercie M. le ministre pour sa réponse, mais si j'ai bien compris, ce n'est que lundi que le correctif sera publié au *Moniteur belge*. Le week-end ne sera pas couvert par cette modification qui est tout de même extrêmement urgente.

07.02 **Minister Georges Gilkinet**: Vanochtend heb ik contact opgenomen met de FOD Mobiliteit. Er zijn fouten geslopen in de publicatie in het *Belgisch Staatsblad* van de wet die in juli aangenomen werd. Maandag wordt er een rechtzetting gepubliceerd. De FOD Mobiliteit heeft op zijn beurt contact opgenomen met de douanediens. Het is geenszins de bedoeling om de betrokken personeelsleden buitenspel te zetten. Hun rol is cruciaal in het kader van de fraudebestrijding.

07.03 **Josy Arens** (cdH): Als er pas maandag een rechtzetting gepubliceerd wordt in het *Belgisch Staatsblad*, dan geldt die uiterst dringende wijziging alvast niet voor het weekend.

Le **président**: Normalement, vous ne pouvez plus intervenir, monsieur le ministre, mais je vous laisse faire pour la clarté des débats.

07.04 **Georges Gilkinet**, ministre: Monsieur le président, puisque M. Arens me demande une précision, je vais être extrêmement précis.

L'épreuve corrective a été envoyée le 5 octobre 2020 et la publication a été demandée en urgence. Le *Moniteur belge* ne pourra publier l'erratum que le 12 octobre 2020. J'espère donc que les fraudeurs se tiendront bien pendant le week-end. Admettez, monsieur Arens, que les choses sont relativement rapides et qu'on a vu des problèmes qui se résolvaient en demandant davantage de temps que sur ce dossier. Mais je reconnais là votre exigence à l'égard du gouvernement.

07.04 **Minister Georges Gilkinet**: De drukproef met de verbeteringen werd op 5 oktober 2020 verstuurd, met de vraag om de correcte versie dringend te publiceren. Het *Belgisch Staatsblad* kan het erratum pas op 12 oktober 2020 publiceren.

Le **président**: Le dernier mot va au Parlement, monsieur Arens!

07.05 **Josy Arens** (cdH): Monsieur le ministre, je regrette un peu qu'il faille sept jours car j'imagine que certaines personnes profiteront de cette absence de règlement, de cette absence de correction, puisqu'il s'agit bien d'une correction. Mais il est vrai que je suis déjà heureux de voir que le problème est résolu, même si j'aurais souhaité que le maximum soit fait pour que la publication de la correction ait lieu le plus vite possible.

07.05 **Josy Arens** (cdH): Ik betreur dat er daarvoor zeven dagen nodig zijn, want sommigen zullen door het uitblijven van de correctie aan de douanecontroles ontsnappen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 **Samengevoegde vragen van**

- Anja Vanrobaeys aan David Clarinval (Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De steun voor de horeca en het overbruggingsrecht ter ondersteuning van de heropstart" (55000992P)
- Reccino Van Lommel aan David Clarinval (Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De steun voor de horeca" (55000995P)
- Jasper Pillen aan David Clarinval (Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De impact van de verstrengde coronamaatregelen op de horeca" (55001001P)
- Malik Ben Achour aan David Clarinval (Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De ondersteuning van de horeca" (55001011P)

08 **Questions jointes de**

- Anja Vanrobaeys à David Clarinval (Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes institutionnelles et Renouveau démocratique) sur "Le soutien à l'horeca et le droit passerelle pour aider à la relance du secteur" (55000992P)
- Reccino Van Lommel à David Clarinval (Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes institutionnelles et Renouveau démocratique) sur "Le soutien au secteur horeca" (55000995P)
- Jasper Pillen à David Clarinval (Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes institutionnelles et Renouveau démocratique) sur "L'impact sur l'horeca du renforcement des mesures de lutte contre le coronavirus" (55001001P)
- Malik Ben Achour à David Clarinval (Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes institutionnelles et Renouveau démocratique) sur "Le soutien au secteur horeca" (55001011P)

08.01 **Anja Vanrobaeys** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, meer dan duizend patiënten liggen in het ziekenhuis door het coronavirus. Er kwam een heldere boodschap van de eerste minister en van de minister van Volksgezondheid op maandag en de dag daarna was er de noodrem in Brussel. Niemand twijfelt eraan: het wordt een zware herfst. Het wordt een zware herfst met nieuwe maatregelen; het griepseizoen begint en de dagen worden steeds donkerder.

Voor de cafébazen zijn de dagen nu al donker. Vanaf vrijdag moeten zij om 23.00 uur sluiten. De klanten worden bovendien steeds banger om nog op cafébezoek te gaan. Mijnheer de minister, wanneer ik met hen praat, vertellen zij mij dat zij al een heel zwaar voorjaar hebben gehad. Nu krijgen zij nog meer zorgen. Er was inderdaad steun. Mijn partij en andere partijen hier in het halfrond willen de cafébazen niet in de kou laten staan. Onze cafés zijn immers het kloppende hart van onze pleinen, onze gemeenten en onze steden. Zij hebben ook keihard gewerkt om het hoofd boven water te houden en de veiligheidsmaatregelen na te leven.

Die nieuwe maatregelen vallen hen dan ook bijzonder zwaar. Zij zijn echter nodig. Zij zijn nodig opdat ons zorgpersoneel het zou kunnen bolwerken, opdat de kinderen naar school zouden kunnen gaan en opdat wij nog die paar vrienden zouden kunnen blijven ontmoeten.

De vraag is echter of er in het voorjaar nog cafés zullen zijn waar wij een pint zullen kunnen pakken?

08.01 **Anja Vanrobaeys** (sp.a): Plus de mille patients atteints de la COVID-19 sont actuellement hospitalisés. L'automne sera chaud. L'avenir s'assombrit dès aujourd'hui pour les patrons de café. Après un printemps éprouvant, l'automne ne promet pas d'être meilleur. Même si les nouvelles mesures sont nécessaires, elles sont difficiles à digérer. Nos cafés survivront-ils à ce nouveau coup?

La mesure relative à l'indemnité compensatoire de perte de revenu expire à la fin octobre 2020, mais c'est inimaginable. Le ministre se saisira-t-il de la résolution adoptée par notre assemblée? Considère-t-il, lui aussi, que les mesures compensatoires doivent être prorogées?

De inkomenscompensatie loopt eind oktober 2020 af. Bovendien is hier in het halfroond een resolutie goedgekeurd die er echter nog steeds ligt. Jammer genoeg is corona nu erger. Wij kunnen dan ook niet stoppen met de steun.

Mijnheer de minister, mijn vraag aan u is dan ook de volgende.

Zal u werk maken van de resolutie die hier in het Parlement is goedgekeurd?

Bent u het met de sp.a eens dat de bestaande maatregelen die eind oktober 2020 aflopen, nog (...)

08.02 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer de minister, de horeca voelt zich gevisieerd, ik durf zelfs zeggen, opnieuw gevisieerd, omdat deze week werd gecommuniceerd dat de cafés nieuwe maatregelen opgelegd krijgen die hen opnieuw diep zullen treffen: slechts vier personen per bubbel, en de deuren zullen sluiten om 23.00 uur, zodat het gezelschap thuis rustig de samenkomst voort kan zetten. Begrijpe wie kan.

Mijnheer de minister, ik ben geen wetenschapper, maar wat ik wel weet is dat maatregelen gebaseerd moeten zijn op feiten en cijfers. Laat dat nu net het probleem zijn. De Oost-Vlaamse gouverneur zegt dat slechts één procent van de coronabesmettingen plaatsvindt in de horeca. Zelfs het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid laat duidelijk verstaan dat een cafébezoek niet gevaarlijker is dan de werkvloer.

Ik vraag mij dan ook af waarom deze regering stelt dat cafés hotspots van besmettingen zijn, terwijl de horeca zoveel als mogelijk de opgelegde maatregelen loyaal heeft opgevolgd. Bovendien bereiken mij hoe langer hoe meer signalen dat de aanwezigheidslijsten met het oog op de contacttracing amper worden opgevraagd. Mijnheer de minister, ik verneem graag van u hoe vaak die lijsten worden opgevraagd?

Ik vraag mij trouwens af of een nationale maatregel wel gerechtvaardigd is als Wallonië en Brussel rood kleuren terwijl het probleem in Vlaanderen minder groot is. Enkele maanden geleden nam deze Kamer een voorstel van resolutie aan over enkele concrete maatregelen die de horecasector de nodige zuurstof moeten geven. Mijnheer de minister, zult u deze maatregelen zonder uitzondering verder loyaal uitwerken? Ik begreep overigens, mijnheer de minister, dat u vandaag een overleg had met de vertegenwoordigers van Horeca Vlaanderen. Wat hebt u hen concreet beloofd?

08.02 Reccino Van Lommel (VB): Le secteur de l'horeca se sent visé parce que de nouvelles mesures lui sont imposées, qui vont toucher durement les cafés et les bars: quatre personnes par table et la fermeture des portes à 23 heures, de sorte que la fête continue tranquillement au domicile de l'un ou l'autre. Comprenez qui pourra!

Toute mesure doit reposer sur des faits et des chiffres. D'après le gouverneur de Flandre orientale, 1 % seulement des contaminations au coronavirus ont lieu dans l'horeca et la Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid laisse entendre que boire un verre dans un bistrot n'est pas plus dangereux que se rendre au travail. Pourquoi le gouvernement prétend-il, dès lors, que les cafés sont des hauts lieux de contamination, alors que l'horeca a autant que possible suivi loyalement les mesures qui lui ont été imposées? Il semble que les listes de présences demandées en vue du traçage de contacts ne sont que rarement réclamées. À quelle fréquence le sont-elles, en réalité? Une mesure nationale se justifie-t-elle vraiment dès lors que la Wallonie et Bruxelles sont des zones rouges mais qu'en Flandre le problème est moins aigu?

La Chambre a adopté voici quelques mois une proposition de loi relative à des mesures concrètes destinées à donner un peu d'oxygène à l'horeca. Le ministre les déploiera-t-il loyalement et sans

exceptions? Quelles promesses le ministre a-t-il faites aujourd'hui, dans la pratique, aux représentants de Horeca Vlaanderen?

08.03 Jasper Pillen (Open Vld): Mijnheer de minister, wij worden geconfronteerd met zeer slechte coronacijfers en een zeer negatieve evolutie ervan. Wij moeten dus drastische maatregelen nemen. De regering heeft die ook genomen, op een zeer kordate en eendrachtige manier, en vanmiddag verdedigd. Het moet gezegd – de premier zei het al – dat ook in onze buurlanden die maatregelen massaal genomen worden. Het is niet alleen in ons land dat de maatregelen dermate streng zijn. In onze buurlanden zijn die soms zelfs strenger.

Voor de gezelligste sector van het land zijn de gevolgen echter gigantisch groot en gigantisch belangrijk. Die sector had het de laatste maanden al verschrikkelijk moeilijk en dat zal nog een tijd zo blijven. Het moet ook gezegd worden dat de sector voor zichzelf en voor de klanten een ijzeren discipline eropna houdt. Ik wil hen daarvoor bedanken.

Het is ook verschrikkelijk slecht nieuws voor alle klanten van de horeca. Mensen hebben in tijden van crisis nood aan sociaal contact. Ze hebben er nood aan elkaar te zien, elkaar vast te pakken en samen een pint te pakken. Dat gaat nu niet. Ik denk in het bijzonder ook aan alle studenten die nog maar recent aan een nieuw academiejaar begonnen zijn. Zij worden nu daarmee geconfronteerd. Ook voor hen is dat absoluut niet leuk.

Mijnheer de minister, de hele sector en mijn fractie kijken naar u, als minister van Middenstand. Wat zullen u en de regering ondernemen om op korte termijn zuurstof en perspectief te geven aan de cafés en bij uitbreiding aan de hele horecasector?

08.03 Jasper Pillen (Open Vld): Les chiffres relatifs au coronavirus sont pour l'heure particulièrement mauvais et leur évolution est, de surcroît, extrêmement négative. Le gouvernement a pris rapidement et à l'unanimité les mesures draconiennes nécessaires. Des mesures analogues, voire même parfois plus sévères, sont également appliquées à grande échelle dans les pays voisins.

Les conséquences sont énormes pour l'horeca. Ce secteur a déjà été durement éprouvé ces derniers mois et il devra encore serrer les dents pendant un certain temps. Ses acteurs s'imposent néanmoins une discipline de fer et en font de même à l'égard de leurs clients.

La nouvelle décevra, en outre, les nombreux clients des cafés. En temps de crise, les personnes ont besoin de contacts sociaux. La fermeture des cafés déplaît évidemment aussi aux étudiants.

Quelles seront les initiatives prises par le gouvernement afin d'offrir, à brève échéance, les perspectives nécessaires aux exploitants de cafés en particulier et, par extension à l'ensemble de l'horeca?

De **voorzitter**: Bij dezen mag ik collega Pillen van harte feliciteren met zijn maidenspeech. (*Applaus*)

Le **président**: Je félicite M. Pillen pour sa première prise de parole à cette tribune. (*Applaudissements*)

08.04 Malik Ben Achour (PS): Monsieur le ministre, avec cette crise sanitaire, le secteur horeca a pris cher, et même très cher. C'est la deuxième branche d'activité économique la plus affectée par la crise. Tout d'abord, pendant trois mois, elle a été contrainte à une fermeture totale. Certes, le secteur a pu compter sur un certain soutien financier des autorités publiques et sur l'existence de la sécurité sociale pour limiter les licenciements. Pourtant, il est impossible d'ignorer la gravité des difficultés que traversent encore les travailleurs et entrepreneurs de cette branche.

08.04 Malik Ben Achour (PS): De horeca is de op een na zwaarst getroffen sector in het kader van de crisis: na een volledige sluiting van drie maanden kon de sector rekenen op financiële steun van de overheid en op de sociale zekerheid om het aantal ontslagen te beperken, maar men kan er niet

Monsieur le ministre, les indicateurs nous signalent, comme la fumée nous montre le feu, les risques persistants de faillites en masse. Comment ne pas comprendre les difficultés des cafetiers et des travailleurs du secteur? Comment ne pas entendre leurs inquiétudes liées à l'obligation de fermer à 23 h partout dans le pays, avec des conditions très strictes pour travailler? À Bruxelles, la situation est encore plus difficile, puisque les établissements sont obligés de fermer purement et simplement pour une durée d'un mois.

Je ne vous demanderai pas de justifier toutes ces mesures d'un point de vue sanitaire. Bien entendu, il faut continuer à combattre la propagation du virus. Ma question portera plutôt sur les mesures d'aide au secteur horeca. Des mécanismes de soutien ont déjà été annoncés par la Ville de Bruxelles. On parle de 2 000 euros, auxquels s'ajouteraient une exonération de loyer lorsque les bâtiments appartiennent à la Ville. La Région devrait annoncer d'autres mesures. C'est déjà cela de pris pour les établissements bruxellois, mais quid des autres à l'échelle fédérale? Pouvez-vous dresser un bilan des aides accordées aux bars et aux cafés?

Ensuite, la question du droit passerelle doit être tranchée rapidement, puisque ce soutien doit s'arrêter au 31 octobre. Comme le précédent gouvernement avait hésité, il avait sollicité une évaluation du dispositif par le comité général de gestion du secteur. Cette estimation vous est-elle parvenue? La mesure en question pourra-t-elle être prolongée au-delà du 31 octobre?

08.05 David Clarinval, ministre: Monsieur le président, madame et messieurs les députés, je prends pour la première fois la parole aujourd'hui en tant que ministre des Indépendants et des Entreprises. J'aurai à cœur d'agir au mieux pour l'ensemble de ces acteurs économiques de notre pays. C'est dans cet état d'esprit que j'ai reçu ce matin les représentants du secteur horeca des trois Régions, en ce compris Horeca Vlaanderen, monsieur Van Lommel.

Les dernières décisions prises au niveau fédéral et bruxellois ont l'effet d'un coup de massue pour un secteur déjà fortement touché par la crise.

Naturlijk wilde ik ze eerst ontmoeten. Ze lijden allemaal: de cafés en bars – die bijzonder getroffen worden door de laatste maatregelen –, de restaurants en de hotels, zelfs al hebben ze elk hun eigen realiteit.

Vous m'interrogez sur l'impact de la crise sur le secteur. Pour un secteur tel que l'horeca et d'autres encore - l'événementiel, les agences de voyage, les entrepreneurs culturels, les taximen, etc. -, l'impact de la crise est énorme. Il faut être à leurs côtés dès à présent et pour l'avenir.

Er zijn al ondersteunende maatregelen genomen. Ik denk bijvoorbeeld aan het overbruggingsrecht, de tijdelijke werkloosheid, de vermindering van de btw, de vrijstelling van de jaarlijkse FAVV-bijdrage of de vermindering van de bedrijfsvoorheffing. Naturlijk zijn er andere maatregelen nodig. Meer specifiek moeten de hardst getroffen sectoren worden ondersteund.

omheen dat de situatie ernstig is en dat er faillissementen dreigen. Hoe kan men ongevoelig zijn voor de vrees van de caféhouders, met name in Brussel, waar de cafés een maand lang moeten sluiten?

De Stad Brussel kondigt steunmaatregelen aan, het Gewest zou dat binnenkort ook doen. Hoe zit het met de andere beleidsniveaus? Zal de federale regering maatregelen nemen om de uitbaters van bars en cafés te helpen? Hoe zit het met het overbruggingsrecht? Zal die maatregel verlengd worden na 31 oktober?

08.05 Minister David Clarinval: Vanmorgen heb ik de vertegenwoordigers van de horecasector van de drie Gewesten ontvangen. De recentste beslissingen op het federale en Brusselse niveau komen voor deze sector, die door de crisis erg zwaar getroffen wordt, als een mokerslag aan.

Il va de soi que j'ai d'abord voulu rencontrer les représentants de l'horeca. Ils souffrent d'ailleurs tous: les cafés, les bars, les restaurants et les hôtels.

Voor die sector zijn de gevolgen extreem zwaar, net als voor sommige andere sectoren. Men moet hen blijven bijstaan.

Des mesures d'accompagnement ont déjà été prises précédemment: le droit passerelle, le chômage temporaire, la réduction de la TVA, l'exonération de la contribution annuelle à l'AFSCA et la réduction du précompte

professionnel. Bien entendu, d'autres mesures sont nécessaires. Il convient de soutenir plus spécifiquement les secteurs les plus touchés.

L'horeca accuse en moyenne une baisse du chiffre d'affaires de 42 %. En juin dernier, la réouverture des bars et des restaurants avait exercé un impact positif mais l'amélioration s'est montrée faible depuis lors. Vous pouvez donc imaginer aisément l'impact dramatique qu'auront les dernières décisions prises.

De situatie is ronduit rampzalig, vooral voor de hotels in de grote steden van het land. De bezettingsgraad ligt al enkele maanden dicht bij nul. Dit heeft met name te maken met de situatie van het toerisme en het telewerk dat door de autoriteiten wordt aanbevolen.

Ik denk ook aan de nachtclubs en discotheken die nog steeds gesloten zijn.

De horeca kent een omzetsdaling met 42 %. Dat de jongste beslissingen een dramatische impact op de sector hebben hoeft geen betoog.

La situation est tout simplement désastreuse, tout particulièrement pour les hôtels dans les grandes villes. Depuis quelques mois déjà, le taux d'occupation frôle le zéro en raison de la situation du tourisme et du fait que le télétravail est recommandé par les autorités publiques. Entre-temps, les boîtes de nuit et les discothèques sont toujours fermées.

Je remercie le secteur pour son professionnalisme et la qualité de nos échanges à l'occasion de la réunion de ce matin. À la suite de celle-ci, je souhaite que des mesures à court terme soient prises. C'est pourquoi je présenterai très prochainement au gouvernement un projet visant à prolonger le droit passerelle de reprise. Comme plusieurs d'entre vous l'ont rappelé, celui-ci devait cesser au 31 octobre pour les secteurs sous contrainte. Il est en effet impératif qu'il soit maintenu jusqu'à la fin de l'année.

Ik dank de sector voor zijn professionaliteit. Ik zal heel binnenkort een ontwerp indienen om het overbruggingsrecht ter ondersteuning van de heropstart te verlengen tot het einde van het jaar.

Tot slot, wil ik samen met mijn collega's uit de regering een horecaplan lanceren om de sector te ondersteunen en nieuw leven in te blazen. Volgende week staat er al een nieuwe werkvergadering op de planning, met de sector en mijn kabinet.

Notre gouvernement souhaite lancer un plan destiné à l'horeca afin de soutenir le secteur et de lui donner un nouvel élan. Mon cabinet a prévu une nouvelle réunion de travail avec ce secteur, la semaine prochaine.

Je soutiendrai évidemment toute mesure qui permettra à l'horeca de se renouveler, de se redéployer et aussi, bien entendu, de préserver l'emploi. L'horeca représente 186 000 équivalents temps plein. C'est donc un grand pourvoyeur d'emplois locaux pour notre économie. Il faudra être créatif, sachant que l'augmentation du nombre de demandeurs d'emploi et l'augmentation du nombre de faillites coûteront bien plus cher à la collectivité que le soutien que nous apporterons à ceux qui veulent travailler. Je vous remercie pour votre attention.

Ik zal elke maatregel steunen die de horeca kan helpen bij de heropstart en bij het vinden van een tweede adem, en tevens bij het behoud van de tewerkstelling. Banenverlies en faillissementen zouden de gemeenschap nog veel meer kosten dan de steunmaatregelen die we zullen nemen.

08.06 Anja Vanrobaeys (sp.a): Mijnheer de minister, ik ben blij te horen dat u het standpunt van mijn fractie overneemt en dat u het overbruggingsrecht daadwerkelijk zult verlengen. Laten wij immers eerlijk zijn: ook de cafés staan in de frontlinie van deze crisis. Mensen zullen meer thuiswerken, wat gevolgen zal hebben op hun inkomen, en meer mensen zullen minder buitengaan, wat ook gevolgen zal hebben op mensen hun inkomen.

08.06 Anja Vanrobaeys (sp.a): Je me réjouis d'apprendre que le ministre prolongera le droit passerelle, comme proposé notamment par notre groupe. Les cafés se trouvent en effet en première ligne. Nos concitoyens

Ik ben ook blij dat u samen zult bekijken welke sectoren het hardst getroffen zijn en welke sectoren ondersteuning nodig hebben, want het is belangrijk dat wij niet nog meer kleine bedrijven verliezen aan corona.

08.07 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer de minister, u hebt mij niet kunnen overtuigen, want de horeca is de klos.

Cijfers, mijnheer de minister, ik wil cijfers. Ik ben vandaag solidair met de horeca, die zich opnieuw, terecht, geïsoleerd voelt. De regering neemt zomaar beslissingen zonder dat zij die hard kan maken met cijfers en vaart dus blind.

Om een beslissing te nemen die een erg noodlijdende sector nog extra in moeilijkheden brengt, kan men niet zomaar over een nacht ijs gaan en moet men eerst alle nodige data vrijgeven. De horeca had het al moeilijk en door deze ondoordachte maatregelen dreigen heel wat horecaondernemers die al op de rand van het faillissement stonden, het finale nekschot te krijgen. Deze regering heeft dus duidelijk niets geleerd uit de grote chaos van de voorbije maanden.

08.08 Jasper Pillen (Open Vld): Mijnheer de minister, het is duidelijk dat u niet hebt gewacht op uw kabinet, want u hebt onmiddellijk actie ondernomen. Vanmorgen was er al overleg met Horeca Vlaanderen en de twee andere sectororganisaties. Het is zeer duidelijk dat u de positieve lijn doortrekt die de voorgaande minister van Financiën, onze huidige premier, heeft getrokken.

Ik wil nogmaals duidelijk zeggen dat mijn partij en deze regering voor honderd procent achter de horecasector en haar tienduizenden werknemers zal blijven staan.

08.09 Malik Ben Achour (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse qui est de nature à nous rassurer.

Vous serez d'accord avec moi: le combat contre le COVID-19 se mène sur deux jambes, celle de la santé et celle de la relance socioéconomique. Cela tombe bien car il s'agit de deux piliers fondamentaux et de deux axes forts du gouvernement que nous soutenons.

travailleront davantage à domicile et quitteront moins celui-ci. Je suis heureuse d'entendre qu'il examinera quels secteurs sont les plus durement touchés et lesquels d'entre eux ont besoin de soutien, de telle sorte que nous ne perdions pas encore davantage de petites entreprises en raison du problème du coronavirus.

08.07 Reccino Van Lommel (VB): Le ministre n'est pas parvenu à me convaincre, car l'horeca est le dindon absolu de la farce. Je veux voir des chiffres. Je suis solidaire envers l'horeca, qui se sent aujourd'hui – à juste titre – une nouvelle fois visé. Le gouvernement prend des décisions à la légère, sans être en mesure de les étayer au moyen de chiffres. En raison de ces mesures irréfléchies, de très nombreux entrepreneurs de l'horeca qui se trouvaient déjà au bord de la faillite reçoivent le coup de grâce. De toute évidence, le nouveau gouvernement n'a rien appris du grand chaos de ces derniers mois.

08.08 Jasper Pillen (Open Vld): Il est clair que le ministre a immédiatement pris des mesures. Ce matin, une concertation a déjà eu lieu avec Horeca Vlaanderen et les deux autres organisations sectorielles. Le ministre poursuit fort heureusement la politique mise sur pied par le précédent ministre des Finances et actuel premier ministre. Mon parti ainsi que ce gouvernement défendent totalement le secteur horeca et ses dizaines de milliers de travailleurs.

08.09 Malik Ben Achour (PS): De strijd tegen het coronavirus moet op twee fronten gestreden worden; op het vlak van de gezondheid en op dat van de relance. De PS-fractie verlangt van u een maximale ambitie voor die sector. Zowel ons economisch weefsel als de sociale

Nous, socialistes, vous demandons de faire preuve d'un maximum d'ambition pour ce secteur, mais aussi pour tous les autres. Il en va de l'avenir de notre tissu économique et du lien social qui le soutient.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

09 Vraag van Gaby Colebunders aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie) over "De hoogte van de pensioenen" (55000998P)

09 Question de Gaby Colebunders à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale) sur "Le montant des pensions" (55000998P)

09.01 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de pensioenen zullen naar alle waarschijnlijkheid een belangrijk onderwerp worden deze legislatuur. Dat is ook niet meer dan normaal. We zitten met heel veel vragen en we hebben de voorbije weken ook heel veel vragen gesteld. Is 1.500 euro nu minimum, netto of bruto? En het allerbelangrijkste moet nog aan bod komen. Wie komt hiervoor in aanmerking? Dat is heel belangrijk, zeker in België, waar de pensioenen bij de laagste zijn in vergelijking met de buurlanden en West-Europa.

Jullie willen richting 1.500 euro gaan. Het is de voorbije week duidelijk gebleken dat jullie het ook nog niet helemaal eens zijn over welke richting het uitgaat. Als we denken dat het debat is afgesloten, lezen we in de krant dat de regering-De Croo het vervroegd pensioen voor zware beroepen niet in de frigo, niet in de diepvries, maar meteen in de vuilbak gooit. De werkende mens wordt zo twee keer gestraft. We moeten al werken tot 67 jaar. Er is namelijk geen sprake meer van 65 jaar. Bovendien is er geen uitzicht meer om vervroegd te stoppen.

Wie van jullie heeft al echt gewerkt in een bedrijf? Daarmee bedoel ik niet even afwassen als studentenjob. Ik ben Fordarbeider geweest. Ik en heel veel van mijn collega's hebben chronische aandoeningen aan het hart, de botten, de suikerspiegel, de longen enzovoort. Dit is niet alleen zo voor de werknemers van Ford, maar voor heel veel bedrijven en sectoren. We hebben de voorbije maanden geapplaudisseerd voor onze helden. Wat verwachten we nu eigenlijk? We verwachten dat die helden ouder zullen zijn dan degenen die ze zullen verzorgen. Zou u een dakwerker van 66 jaar op uw dak vertrouwen? Ik niet.

Deze regering bevestigt nu 67 jaar voor iedereen, ook de zware beroepen. Of kunnen jullie dit compenseren met 1.500 euro netto? In *De Morgen* lees ik dat jullie hopen nog een geste te doen voor diegenen die een zware carrière hebben gehad. Wil dit dan zeggen dat ze eerder mogen stoppen of zullen jullie een financiële tegemoetkoming doen?

09.02 Minister Karine Lalieux: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik had mij aan deze vraag verwacht.

Vorige week werd een akkoord gesloten tussen de partners van deze nieuwe meerderheid over de verhoging van het minimumpensioen.

verbondenheid, die daarvoor het fundament vormt, staan op het spel.

09.01 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Les pensions seront, à juste titre, un thème crucial sous la législature à venir. De multiples questions subsistent à propos de la pension de base de 1 500 euros, en particulier en ce qui concerne les travailleurs qui pourront en bénéficier. La semaine dernière, il est apparu clairement que le gouvernement tergiverse quant au cap précis à choisir en matière de pensions. La pension anticipée pour les métiers pénibles a ainsi été immédiatement jetée à la poubelle. Il faudra aussi attendre 67 ans pour partir à la retraite et la perspective d'un départ anticipé n'est plus d'actualité. Toute personne qui a travaillé dans une entreprise, comme moi chez Ford, n'ignore pourtant pas qu'un nombre considérable de travailleurs est atteint de maladies chroniques.

Une pension de 1 500 euros net ne pourrait-elle pas compenser la généralisation du départ à la retraite à 67 ans, y compris pour les travailleurs exerçant un métier pénible? Le gouvernement pourrait-il encore envisager de faire un geste pour les travailleurs qui ont exercé un métier pénible sous la forme, par exemple, d'un départ anticipé ou d'une allocation supérieure?

09.02 Karine Lalieux, ministre: La semaine dernière, les partenaires du gouvernement ont conclu un accord portant sur un relèvement progressif de la

Er is beslist tot een progressieve verhoging van het minimumpensioen in de richting van 1.500 euro netto voor de volledige loopbaan.

Het regeerakkoord voorziet in ongeveer 2,2 miljard euro bijkomende uitgaven voor de optrekking van sommige sociale uitkeringen waaronder het minimumpensioen. De regering zal tegen 2024 boven op de twee welvaartsenveloppen progressief 1,182 miljard euro toekennen voor de verbetering van de minimumpensioenen van de drie stelsels: werknemers, zelfstandigen en statutair personeel. De regering engageert zich bovendien om de welvaartsenveloppe te behouden. Zo willen we het sociaal overleg actief een rol laten spelen in de concretisering van deze sociale doelstellingen.

Begrijp mij goed, wij zullen dit samen doen, in een goede samenwerking tussen de regering en de sociale partners. Samen willen we de minimumpensioenen in de richting van 1.500 euro netto optrekken tegen het einde van de legislatuur. Dit betekent een verhoging van de minimumpensioenen met 20 %.

Bij deze belangrijke sociale verbetering is er een gelijke behandeling tussen de drie pensioenstelsels. Er is geen discriminatie. Ik zou dus graag hebben dat we ophouden met steriele en overbodige polemieken. De sociale investering om de laagste pensioenen te verbeteren is ongezien in de recente geschiedenis. Het engagement van de regering is duidelijk. We willen er staan om de maatschappelijke uitdagingen echt aan te pakken. Geen woorden maar daden.

09.03 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Mevrouw de minister, ik had dat antwoord eigenlijk al verwacht. Ik heb u geen woord horen zeggen over de zware beroepen.

Mevrouw de minister, u had nog maar twee dagen de eed afgelegd en de zware beroepen lagen al in de prullenmand. U zegt dat u de minimumpensioenen zult optrekken in 2024, maar wie zal er nog aan een volledig pensioen geraken? We weten dat drie vierde van de vrouwen niet aan 45 dienstjaren geraakt en dan zegt u dat u stelsels zult creëren en zaken zult bepleiten tot u uiteindelijk in 2024 aan 1.500 euro zult geraken. 1.500 euro in 2024 is niet hetzelfde als 1.500 euro op dit moment.

We zullen er samen met de sociale partners alles aan doen om die 1.500 euro bevestigd te krijgen. We zullen mee op straat gaan, maar het belangrijkste is dat de zware beroepen erkend worden en daaraan zullen we alles doen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Vraag van Jan Briers aan Zakia Khattabi (Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal) over "De impact van de coronacrisis op de recyclage van kunststoffen en de circulaire economie" (55001008P)

10 Question de Jan Briers à Zakia Khattabi (Climat, Environnement, Développement durable et Green Deal) sur "L'impact de la crise sanitaire sur le recyclage des matières plastiques et

pension minimale pour se diriger vers un montant net de 1 500 euros dans le cas d'une carrière complète, ce qui représente une augmentation de 20 %. Des dépenses supplémentaires à concurrence de 2,2 milliards d'euros sont prévues pour des mesures sociales, dont le relèvement de la pension minimale. En plus des deux enveloppes bien-être, le gouvernement consacrera progressivement 1,182 milliard d'euros d'ici 2024 à l'augmentation des pensions minimales des salariés, des indépendants et du personnel statutaire. Il maintiendra en outre l'enveloppe bien-être afin d'associer activement les partenaires sociaux à la mise en œuvre des objectifs. Il n'est aucunement question de discrimination entre les trois régimes de pension. Il convient donc de cesser les polémiques stériles parce qu'il s'agit d'un engagement sans précédent.

09.03 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Je n'ai pas entendu un seul mot, dans la réponse de la ministre, sur les dispositions relatives aux métiers pénibles, qui ont été rayées deux jours après la prestation de serment du nouveau gouvernement. Et qui pourra prétendre à une pension complète, dès lors que trois femmes sur quatre n'arrivent pas à totaliser une carrière de 45 ans? De plus, 1 500 euros aujourd'hui n'égalent pas 1 500 euros en 2024. Ensemble, avec les partenaires sociaux, nous continuerons de lutter de pied ferme pour ces 1 500 euros et pour la reconnaissance des métiers pénibles.

"l'économie circulaire" (55001008P)

10.01 Jan Briers (CD&V): Mevrouw de minister, door de COVID-19-crisis kelderde de olieprijs. In onder meer onze Antwerpse chemie-cluster ziet men daardoor de prijs voor nieuwe kunststof dalen. Het gevolg is dat het interessanter is geworden om van nieuwe grondstoffen plastics te maken dan wel van gerecycleerde plastics. Dat heeft een heel belangrijke impact op onze circulaire economie. Onze bedrijven die plastics recyclen, trekken dan ook aan de alarmbel. Tijdens een stage in een grote Antwerpse raffinaderij heb ik zelf vastgesteld hoe ook zij investeren in de circulaire economie, maar ook hoe zwaar de investering is om een afdeling rond recyclage van plastics te realiseren. Onze universiteiten werken daaraan trouwens mee.

Wij willen niet dat de plastics opnieuw de verbrandingsoven ingaan. Wij willen evenmin dat ons plasticafval naar Azië wordt versluisd om daar gedumpt te worden.

Mevrouw de minister, is er over de impact van de COVID-19-crisis op de circulaire economie al overlegd met de bevoegde ministers in de Gewesten? Heeft er ook al overleg plaatsgevonden met de sector? Zo ja, wat is het resultaat? Welke maatregelen kunnen er worden genomen om de sector te ondersteunen?

Voor de circulaire economie is het belangrijk om op een slimme en duurzame manier materialen te gebruiken en te hergebruiken. De regering wil in afstemming met de deelstaten een federaal actieplan betreffende circulaire economie uitwerken. Welke stappen zult u ondernemen om dat voornemen zo spoedig mogelijk hard te maken?

10.02 Minister Zakia Khattabi: Mijnheer Briers, dank u voor uw interessante en pertinente vraag, die mijn vuurdoop wordt.

Laat ik eerst in algemene termen antwoorden.

Het inzetten op een circulaire economie heeft een positieve impact op ecologisch, sociaal en economisch vlak, zo hebben meerdere studies op Europees niveau en in België reeds uitgewezen. Laat dat nu net de drie dimensies zijn van het streven naar duurzame ontwikkeling. In het regeerakkoord dat vorige week in het Parlement werd besproken, wordt dan ook expliciet in het hoofdstuk "Een duurzaam land" een punt gewijd aan circulaire economie. Ik vestig trouwens ook uw aandacht op de routekaart van de Europese Green Deal. Een van de belangrijkste acties gaat over een industriële strategie voor een schone en circulaire economie. Binnenkort zal ik trouwens, conform het regeerakkoord, samen met collega Dermagne, minister van Werk en Economie, het initiatief nemen om in afstemming met de deelstaten een federaal actieplan inzake circulaire economie uit te werken. De kennis en de expertise bij onze beide administraties zullen hierbij helpen. Het is hoog tijd om een versnelling hoger te schakelen, dat is duidelijk.

10.01 Jan Briers (CD&V): Les entreprises qui recyclent des matières plastiques – une activité qui nécessite des investissements lourds – tirent la sonnette d'alarme. En effet, la crise du coronavirus a entraîné une baisse des prix du pétrole qui rend plus avantageuse l'utilisation de matières premières neuves pour fabriquer du plastique. Cette situation a des conséquences importantes pour notre économie circulaire. Nous ne voulons pas que des matières plastiques finissent à nouveau dans un de nos incinérateurs ou dans des décharges en Asie.

L'incidence de la crise du COVID-19 sur l'économie circulaire a-t-elle fait l'objet d'une concertation avec les ministres régionaux compétents et avec le secteur impliqué? Quelles mesures de soutien sont envisageables? Le gouvernement a l'intention d'élaborer un plan d'action fédéral pour l'économie circulaire en concertation avec les entités fédérées. Quelles initiatives la ministre va-t-elle prendre à cet effet?

10.02 Zakia Khattabi, ministre: Des études belges et européennes démontrent l'impact positif d'une économie circulaire dans les domaines écologique, social et économique, soit les trois dimensions cruciales du développement durable. Une partie de l'accord de gouvernement est consacrée à l'économie circulaire et celle-ci est, par ailleurs, inscrite sur la feuille de route du *Green Deal* de l'UE. Une stratégie industrielle pour une économie propre et circulaire est au cœur de ce projet. Avec mon collègue en charge de l'Économie et du Travail et en concertation avec les entités fédérées, je m'attellerai prochainement à l'élaboration d'un plan d'action fédéral sur

De COVID-19-crisis maakte inderdaad de kwetsbaarheid van de vitale functies in ons land pijnlijk duidelijk. Een post-COVID-19-strategie is van groot belang. De situatie die u schetst in uw vraag, is een expliciete illustratie van die kwetsbaarheid, waarmee we moeten omgaan, ook bij de ontwikkeling van een industriële strategie gericht op de toekomst en niet op het verleden. Ik zeg dat, omdat we ook de Antwerpse chemiecluster willen uitnodigen mee te werken aan die toekomst van en voor onze kinderen en kleinkinderen. Een keuze voor gerecycleerd plastic kan inderdaad een keuze voor de toekomst zijn. Een keuze voor plastic uit fossiele brandstoffen, afkomstig van fracking, is een keuze voor het verleden.

Sta me toe kort in te gaan op uw concrete vragen.

Ik schetste net het kader en het uitgangspunt, de Green Deal, voor het op te maken federaal actieplan. Het is duidelijk dat we in dat kader de nieuwe uitdagingen sedert het begin van de COVID-19-crisis zullen moeten meenemen. Het bieden van rechtszekerheid en investeringszekerheid voor de industrie van de toekomst is daar een van. Alle overheden en actoren in ons land zullen daar hun schouders onder moeten zetten.

Heel binnenkort krijgen we hiervoor trouwens een kans. We hebben onder andere al een EU-richtlijn, een EC-strategie en een voorstel van EU-belasting. Die zullen allemaal mee richting geven aan het beleid in België. We staan ongetwijfeld voor een boeiend en interessant proces en, zoals ik reeds zei, is mijn doel de bescherming van alle generaties, de huidige en de toekomstige, ook in het aangehaalde dossier.

Mijnheer Briers, ik stel voor dat we het onderwerp snel behandelen in de bevoegde parlementaire commissie, om het meer in detail te bespreken.

l'économie circulaire. Dans ce domaine, notre pays doit enclencher d'urgence la vitesse supérieure.

La crise sanitaire révèle le talon d'Achille des fonctions vitales de notre pays et le développement d'une stratégie post COVID-19 est, par conséquent, essentiel. Nous souhaitons inviter les représentants de l'industrie chimique anversoise à œuvrer avec nous à l'avenir des prochaines générations et le choix du plastique recyclé peut effectivement s'inscrire dans cette perspective.

Le *Green Deal* constitue le cadre du plan d'action fédéral et il faudra y insérer les nouveaux défis issus de la crise sanitaire et garantir, par exemple, la sécurité juridique et celle des investissements dans des industries tournées vers l'avenir. À l'échelle européenne, nous disposons déjà d'une directive, d'une stratégie et d'une proposition de taxation lesquelles influenceront sur la politique belge. Je suggère d'approfondir la question à brève échéance dans la commission parlementaire compétente.

Le **président**: Vous avez dépassé votre temps de parole, madame la ministre.

10.03 Jan Briers (CD&V): Mevrouw de minister, elke Vlaming, elke Brusselaar en elke Waal doet het dagelijks, sorteren om te recycleren. Juist daarom is het cruciaal dat we de circulaire economie steunen. Ik heb alvast een goed gevoel bij uw reactie. Uw uitgebreide antwoord maakt mij heel gelukkig.

10.03 Jan Briers (CD&V): Tous les Belges trient leurs déchets chaque jour en vue du recyclage et c'est précisément pourquoi il est essentiel de soutenir l'économie circulaire.

De **voorzitter**: Mevrouw de minister, de heer Briers heeft u een deel van zijn repliektijd geschonken. Alle begin is moeilijk, maar u kent de spreektijden voor in het vervolg.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Einde van het vragenuurtje.

11 Bureau définitif de la Chambre – Nomination du président – Candidats

11 Vast Bureau van de Kamer – Benoeming van de voorzitter – Kandidaten

Les candidats suivants ont été présentés:

- Mme Eliane Tillieux;
- Mme Valerie Van Peel.

De volgende kandidaten werden voorgedragen:

- mevrouw Eliane Tillieux;
- mevrouw Valerie Van Peel.

Wij kunnen de stemming nu voor geopend verklaren. Ik heb in het begin van de vergadering vermeld wanneer ze zal gesloten worden. Wij zullen de resultaten van die stemming volgende week dinsdag bekendmaken.

Projets de loi et propositions

Wetsontwerpen en voorstellen

12 **Projet de loi relatif à un examen de proportionnalité préalable à l'adoption ou la modification d'une réglementation de profession (1340/1-3)**

12 **Wetsontwerp betreffende een evenredigheidsbeoordeling voorafgaand aan de invoering of de wijziging van een beroepsreglementering (1340/1-3)**

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Le rapporteur désigné est notre ancien collègue M. Benoît Friart. Il me semble que par politesse parlementaire, nous devons renvoyer à son rapport écrit.

12.01 **Benoît Piedboeuf (MR):** C'est exact, monsieur le président. M. Friart a oublié de vous le dire en partant.

12.01 **Benoît Piedboeuf (MR):** De heer Friart, rapporteur, wenst te verwijzen naar zijn schriftelijk verslag.

12.02 **Reccino Van Lommel (VB):** Mijnheer de voorzitter, collega's, vanzelfsprekend heeft de overheid de essentiële taak om de essentiële belangen van onze gemeenschap te beschermen. Dat betekent echter ook dat zij moet voorkomen dat ongeschikte personen bepaalde producten of diensten aanbieden die schadelijk kunnen zijn voor onder meer de volksgezondheid, de openbare veiligheid en het algemeen belang. Tot daar ben ik het eens. Voorliggend wetsontwerp gaat echter heel wat verder. Naar onze mening is het wetsontwerp problematisch.

Ten eerste, de Europese Unie tracht – het gaat hier immers om een omzetting van een Europese richtlijn – te voorkomen dat België de toegang tot bepaalde beroepen beperkt, wat tegelijkertijd zou impliceren dat bepaalde sectoren het nog moeilijker zullen hebben om zich te beschermen tegen concurrentie van werknemers uit andere lidstaten.

Ten tweede, collega's, het moet gezegd dat die verplichting, die de Europese Unie ons oplegt, onze autonomie en tegelijkertijd onze subsidiariteit aantast.

Bovendien zullen de Gewesten vanzelfsprekend ook hun verantwoordelijkheid ter zake moeten nemen.

Niettemin wil ik nog even toevoegen, zoals ik dat eerder al heb

12.02 **Reccino Van Lommel (VB):** Pour protéger les intérêts essentiels de notre société, les autorités doivent empêcher que des personnes inaptes puissent proposer des produits ou des services nocifs. Je souscris à cet objectif. Le projet de loi à l'examen va toutefois beaucoup plus loin. L'UE – puisqu'il s'agit de la transposition d'une directive européenne – veut empêcher la Belgique de limiter l'accès à certaines professions. De ce fait, il sera encore plus difficile pour certains secteurs de se protéger contre la concurrence en provenance d'autres États membres. Cette obligation européenne constitue une atteinte à notre autonomie et à notre subsidiarité.

Je tiens aussi à souligner que la Belgique arrive beaucoup trop tard puisque la directive aurait dû

gedaan, dat België opnieuw hopeloos te laat is. De omzetting van die Europese richtlijn moest immers al gebeurd zijn en wel tegen 30 juli 2020. Het wetsontwerp op zich is door de vorige regering ingediend op 10 juli 2020, terwijl het advies van de Raad van State er al was op 22 januari 2020. De vraag rijst of dit nog onder goed bestuur valt.

Collega's, met deze argumentatie kan het Vlaams Belang niet anders dan het wetsontwerp niet goed te keuren.

être transposée le 30 juillet 2020. Le gouvernement précédent avait déposé le projet de loi le 10 juillet, alors que le Conseil d'État avait rendu son avis dès le 22 janvier 2020. Peut-on encore parler de bonne gouvernance?

Le Vlaams Belang n'adoptera pas le projet de loi.

Le **président**: Chers collègues, sur ma liste d'orateurs figure le nom de M. Roberto D'Amico qui n'est pas présent.

12.03 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Monsieur le président, normalement, il devrait être là, mais vu l'ordre de passage des députés, il n'est pas facile de s'organiser.

De **voorzitter**: Collega Van Hees, het is niet gemakkelijk om u te verstaan. Ik weet dat wij een mond-masker moeten dragen, maar als men spreekt is het misschien toch beter om het even weg te nemen.

Als hij in de buurt is mag hij ons vervoegen.

Il va venir? Je pense que c'est ce que vous avez dit!

12.04 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Je pense qu'il doit arriver. Y a-t-il d'autres intervenants pour ce projet?

Le **président**: Non, je n'en ai pas d'autres inscrits dans la discussion générale. C'est là le problème! Je voudrais passer à la discussion des articles. La discussion n'est pas close. Aussi, s'il est dans les environs, on le verra bien!

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1340/1)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1340/1)**

Le projet de loi compte 15 articles.

Het wetsontwerp telt 15 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 15 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 tot 15 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

13 **Projet de loi portant approbation de la décision 16645-(20/5) du Conseil d'Administration du Fonds Monétaire International relative à l'amendement des Nouveaux Accords d'Emprunt (1493/1-3)**

13 **Wetsontwerp houdende goedkeuring van de beslissing 16645-(20/5) van de Raad van Beheer van het Internationaal Monetair Fonds betreffende de amendering van de Nieuwe Leningsovereenkomsten (1493/1-3)**

Discussion générale
Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Onze rapporteur is de heer Vanbesien.

13.01 **Dieter Vanbesien**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, dit was het laatste wetsontwerp van minister De Croo in zijn functie als minister van Financiën. Hij is erin geslaagd er unanimité voor te krijgen.

Verder verwijs ik naar het schriftelijk verslag.

13.01 **Dieter Vanbesien**, rapporteur: Ce projet de loi était le dernier du premier ministre De Croo dans sa fonction de ministre des Finances. Il a pu compter sur une adoption à l'unanimité de ce projet.

Pour le surplus, je renvoie au rapport écrit.

13.02 **Marco Van Hees** (PVDA-PTB): Monsieur le président, chers collègues, en fait, je suis un peu étonné de la facilité avec laquelle certains partis qui se prétendent de gauche approuvent ce financement du FMI.

Pour commencer – cela avait déjà été évoqué en commission par certains collègues –, les États-Unis disposent de facto d'un droit de veto dans cette institution. Appelons un chat un chat: le FMI est un instrument des États-Unis pour exporter leur politique monétaire partout dans le monde. Par conséquent, on ne peut pas dire que le FMI, depuis qu'il existe, a déjà atteint de très beaux résultats. Enfin si, de beaux résultats pour les marchés financiers, mais au prix de conséquences désastreuses pour les populations.

On peut remonter quelques décennies dans l'histoire pour vous rappeler à quel point le FMI a imposé une politique ultralibérale en Amérique latine et à quel point sa gestion de la crise asiatique était catastrophique. Il a imposé des coupes drastiques dans la santé, dans l'éducation; il a imposé des privatisations à tout va, etc. Il a par exemple poussé les producteurs locaux à produire pour l'exportation plutôt que pour la satisfaction des besoins des populations locales.

Chers collègues, faut-il rappeler ce qu'il s'est passé en Grèce, il n'y a pas si longtemps? La politique du FMI, avec la complicité de l'Union européenne, sous la houlette de cette fameuse troïka, a affamé ce pays. Quand je dis "affamé", c'est littéralement, parce que des centaines de milliers de Grecs souffrent de malnutrition, au point que des enfants perdent connaissance dans les classes d'école, aujourd'hui, en Grèce. Mais pour le FMI, les gens ne comptent pas. C'est la sacro-sainte stabilité financière qui vient avant tout, c'est-à-dire assurer les banquiers et les spéculateurs qu'ils ne perdront pas

13.02 **Marco Van Hees** (PVDA-PTB): Het gemak waarmee partijen die zichzelf als links bestempelen, groen licht geven voor die IMF-financiering verbaast me. De Verenigde Staten beschikken de facto over een vetorecht en gebruiken het IMF als hun instrument om hun monetair beleid te exporteren. Het IMF heeft mooie resultaten bereikt voor de financiële markten, maar met desastreuze gevolgen voor de bevolking.

Het opleggen van een ultraliberaal beleid in Latijns-Amerika, een rampzalige aanpak van de financiële crisis in Azië, rücksichtslose besparingen op de gezondheidszorg, ongebreidelde privatiseringen en, last but not least, een draconisch besparingsplan voor Griekenland: dat zijn de wapenfeiten van die instelling. Voor het IMF gaat financiële stabiliteit boven alles.

De socialistische collega's hebben gewezen op de te strenge voorwaarden die het IMF stelt voor de

leur pognon.

Il est vrai que les collègues socialistes, du PS et du sp.a – enfin, Vooruit, mais dans le rapport, c'est sp.a! –, ont relevé en commission les conditions trop strictes que le FMI pose pour intervenir, pour octroyer des crédits. Mais ils concluent qu'ils vont quand même approuver le projet de loi, parce que c'est une collaboration multilatérale. Moi, je ne comprends pas trop la logique, selon laquelle on n'est pas trop fan du FMI, mais on lui donne quand même les moyens qui lui permettent d'imposer sa politique détestable!

Le FMI insiste pour que tous les pays approuvent au plus vite ce financement afin de pouvoir faire face aux éventuelles crises monétaires qui s'annoncent suite à la crise du coronavirus. Mais on peut déjà constater qu'il impose des conditions politiques à l'aide qu'il pourrait apporter dans le dossier dont question précisément. Ainsi, il refuse d'accorder des crédits à certains pays qui mènent des politiques trop à gauche. Il ne s'agit pas d'aide, si l'on reprend les termes utilisés dans le projet de loi à l'examen ou par le FMI, mais il s'agit bien de pousser les peuples de ces pays encore un peu plus dans la misère.

En conclusion, monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, certains d'entre vous ont invoqué la solidarité internationale pour soutenir ce projet de loi qui s'inscrit dans les plans du FMI. C'est au nom de cette solidarité internationale, que le PTB votera, pour sa part, contre ledit projet.

13.03 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik denk dat dit onze eerste ontmoeting is. Ik wilde u vorige week een aantal vragen stellen over de begrotingstabel van uw regering, maar het is er jammer genoeg niet van gekomen. Ik heb ondertussen een interpellatie ingediend en ik zie u dan ook eerstdaags in de commissie.

Ter zake, al lange tijd wordt er door de leden van het IMF onder de zogenaamde vijftiende quotaherziening gesproken over de financiële slagkracht van de instelling. In januari 2020 werd door de leden besloten om vanaf 2021 over te gaan tot een verdubbeling van de nieuwe leningsovereenkomsten en een verlenging van een deel van de bilaterale leningen.

De middelen van het IMF bestaan voor ongeveer de helft uit permanente quotamiddelen die zijn ingelegd door de 189 lidstaten van het IMF. Daarnaast maakt het IMF gebruik van geleende tijdelijke middelen, waaraan slechts een veertigtal lidstaten bijdraagt.

Over die laatste groep van middelen gaat het hier vandaag. De lidstaten van het IMF moeten tegen het einde van dit jaar de verschuiving van de focus naar deze tweede groep van middelen goedkeuren. President Trump roept dag in, dag uit heel wat controverse op, maar hij doet ook een aantal goede zaken.

Wij weten ondertussen dat de Verenigde Staten ook op dit vlak hun duit in het zakje doen. De VS vertegenwoordigen 15,5 % van de nieuwe leningsovereenkomsten. Begin dit jaar beloofde de Amerikaanse regering om de nieuwe engagementen na te komen en op 27 maart keurde het Amerikaanse Congres de wetgeving effectief

kredietverlening, maar keuren het wetsontwerp uiteindelijk toch goed, omdat het een multilaterale samenwerking betreft. Die logica ontgaat mij!

Het IMF dringt erop aan dat deze financiering snel goedgekeurd wordt opdat het fonds het hoofd zou kunnen bieden aan de eventuele monetaire crisissen die zich ingevolge de coronacrisis aandienen. Het IMF weigert evenwel steun te verlenen aan bepaalde landen die een al te linkse koers varen. Die benadering valt toch niet onder de noemer 'steun', maar is veeleer een manier om de volkeren nog meer in de ellende te storten.

Sommigen hebben zich op de internationale solidariteit beroepen om dit wetsontwerp te steunen. In naam van die internationale solidariteit zal de PVDA tegenstemmen!

13.03 Wouter Vermeersch (VB): La question des ressources financières du FMI est sur la table depuis un certain temps déjà dans le cadre de la 15e révision des quotas. À partir de 2021, les nouveaux accords d'emprunt seront doublés et une partie des emprunts bilatéraux sera prolongée.

Les moyens du FMI proviennent pour moitié des quotas permanents des 189 États membres et pour moitié de moyens temporaires empruntés, auxquels contribuent une quarantaine d'États membres. Fin de cette année, le FMI doit approuver le glissement de l'accent vers ce deuxième groupe de moyens. Le président américain Trump réalise aussi de bonnes choses: les USA représentent en effet 15,5 % des nouveaux accords d'emprunt. Les nouveaux engagements ont été approuvés le 27 mars par le Congrès américain. En dépit de sa politique "America First", l'administration Trump accepte ce glisse-

goed. We zien dus dat zelfs de Trump-administratie onder het motto *America first* instemt met deze verschuiving. Een verschuiving die door het Amerikaanse Congres werd goedgekeurd.

De aanwezigheid van president Trump is voor ons een garantie dat de rol en de macht van internationale instellingen zoals het IMF, maar ook andere instellingen, onder controle blijven. Onder andere presidenten hebben we gezien dat de rol en de macht van internationale instellingen zoals de Wereldgezondheidsorganisatie, de Wereldbank of het IMF verder konden toenemen. Vandaag is dat niet langer het geval.

We beschouwen het IMF wel als de belangrijkste instelling om de stabiliteit van het internationaal monetair systeem te waarborgen. Enerzijds, heeft de coronacrisis aangetoond dat de financiële en economische risico's wereldwijd zijn toegenomen door de verwevenheid van de verschillende financiële systemen en de volatiliteit van de internationale kapitaalstromen. Anderzijds, is het IMF in omvang niet gegroeid sinds 2010, terwijl economieën en overheidsschulden, ook in dit land – vooral de overheidsschuld dan – , aanzienlijk zijn gegroeid en daarmee ook de potentiële verzoeken voor financiële ondersteuning.

Het IMF heeft bovendien sinds de financiële crisis van 2008 wel degelijk stappen ondernomen waarvan ik er een drietal aanhaal. Ten eerste, werd de financiële regelgeving van het IMF aangescherpt; ten tweede, is de monitoring van de ontwikkeling van mondiale financiële systeemrisico's verbeterd; ten derde werden er intussen verschillende regionale vangnetten opgericht.

Om een lang verhaal kort te maken: wij zullen dit wetsontwerp goedkeuren.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1493/1)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1493/1)**

Le projet de loi compte 2 articles, ainsi qu'une annexe.
Het wetsontwerp telt 2 artikelen, alsmede een bijlage.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article, ainsi que l'annexe.
De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen, alsmede de bijlage.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

ment des moyens. La présence de Trump constitue pour nous la garantie que le rôle et la puissance des institutions internationales restent sous contrôle et n'augmenteront pas.

Le FMI demeure l'institution la plus importante pour assurer la stabilité du système monétaire international. La crise du coronavirus a accru les risques financiers. Alors que les demandes potentielles de soutiens financiers sont en hausse, la capacité du FMI n'a pas augmenté depuis 2010. Depuis la crise financière, le FMI a en outre renforcé la réglementation financière, amélioré le contrôle sur les risques systémiques du système financier mondial et mis en place des filets de sécurité régionaux.

Nous approuverons ce projet de loi.

14 Proposition de loi modifiant la loi du 25 mars 1964 sur les médicaments en ce qui concerne les programmes d'usage compassionnel et les programmes médicaux d'urgence (986/1-7)**14 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen wat de programma's voor gebruik in schrijnende gevallen en medische noodgevallen betreft (986/1-7)**

Proposition déposée par:
Voorstel ingediend door:
Kathleen Depoorter.

Discussion générale
Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

14.01 Jan Bertels, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, collega's, sta mij toe u een beknopt maar gedegen verslag te geven over de werkzaamheden van onze commissie voor Gezondheid inzake het voorliggende wetsvoorstel. Ik hoop dat wij straks allemaal samen positief kunnen ageren.

De eerste gedachtewisseling over dit voorstel tot wijziging van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen wat de programma's voor gebruik in schrijnende gevallen en medische noodgevallen betreft, dateert al van maart laatstleden. Alle fracties, en dat wil ik benadrukken, stemden grosso modo of in enigerlei mate in met de intentie van het voorstel, met name: het versoepelen van de voorwaarden waaronder gebruikgemaakt kan worden van de uitzonderingsprogramma's voor vooral innovatieve en dure geneesmiddelen, de uitzonderingsprogramma's inzake schrijnende gevallen en medische noodgevallen.

Op dit moment kunnen deze programma's ten voordele van patiënten die geneesmiddelen nodig hebben niet gebruikt worden als er een alternatief geneesmiddel vergund en in de handel is. Dit voorstel verruimt het toepassingsgebied van de twee uitzonderingsprocedures. Het voorziet in een extra voorwaarde, met name dat het alternatieve geneesmiddel ook terugbetaald wordt door de ziekteverzekering. Aldus zal het bestaan van een alternatief geneesmiddel dat vergund is en in de handel verkrijgbaar is maar dat niet wordt terugbetaald, niet langer een beletsel vormen om een beroep te doen op de vermelde uitzonderingsprocedures. De toegang van de patiënt tot deze procedures wordt dus verruimd. De toegang voor patiënten met een veelal zeldzame ziekte wordt breder gemaakt.

De andere voorwaarden voor het gebruik van de uitzonderingsprocedures, schrijnende gevallen, in het jargon *compassionate use* genoemd, en medische noodprogramma's, in het vakjargon *medical need* genoemd, onder meer de tijdelijke vergunning die afgeleverd moet worden, blijven gelden.

Op basis van de verschillende ingewonnen inhoudelijke en juridische adviezen hebben de commissieleden gediscussieerd over de opportuniteit, de eventuele neveneffecten van deze maatregel op de geneesmiddelenmarkt en ook zeker over de verenigbaarheid ervan

14.01 Jan Bertels, rapporteur: Le premier échange de vues relatif à cette proposition modifiant la loi sur les médicaments en ce qui concerne les programmes d'usage compassionnel et les programmes médicaux d'urgence date déjà du mois de mars dernier. L'ensemble des groupes ont souscrit dans une certaine mesure à l'assouplissement des conditions relatives aux programmes d'exception pour les médicaments innovants et coûteux. Actuellement, il ne peut être fait appel à ces programmes si un médicament alternatif est commercialisé. Cette proposition ajoute une condition, à savoir que le médicament alternatif doit être remboursé par l'assurance maladie. L'accès des patients atteints d'une maladie rare à un programme d'exception s'en trouve ainsi élargi.

Les membres de la commission ont discuté sur la base d'avis juridiques de fond de l'opportunité, des effets secondaires des mesures sur le marché des médicaments et de leur compatibilité avec la réglementation européenne.

Tant après la première lecture qu'après la deuxième lecture, la proposition a été adoptée à une très large majorité en commission.

met de Europese regelgeving.

Zowel in een eerste als in een tweede lezing – de tweede lezing vond plaats na een wetgevingstechnische nota van de diensten van de Kamer, in bijlage bij het verslag gevoegd – werd het voorstel met een zeer ruime meerderheid goedgekeurd in de commissie. Vandaag wordt het voorstel ter stemming voorgelegd in deze plenaire vergadering.

Mijnheer de voorzitter, met uw toestemming verklaar ik kort de standpuntbepaling van de sp.a-fractie.

De **voorzitter**: Daartegen heb ik geen bezwaar.

14.02 Jan Bertels (sp.a): Mijnheer de voorzitter, vanuit de sp.a-fractie steunen wij dit voorstel. De betaalbaarheid en toegankelijkheid van geneesmiddelen zijn voor onze sp.a-fractie altijd een prioriteit geweest, waarvoor wij, zoals u allen weet, continu vechten.

Wij zijn dan ook blij, in navolging van de hoorzitting in het Parlement over de toegankelijkheid van geneesmiddelen, dat we met het nu voorliggend voorstel alvast één element – uiteraard niet alles, maar wel al dat ene element – kunnen oplossen inzake de toegankelijkheid en betaalbaarheid van geneesmiddelen voor chronische patiënten, patiënten met zeldzame of met levensbedreigende ziekten. Dat is een stap voorwaarts voor een bepaalde groep zwaar getroffen patiënten. Niet dat er nog niets bestaat, zo is er bijvoorbeeld het Bijzonder Solidariteitsfonds, maar het is toch een stap voorwaarts.

Patiënten die nood hebben aan nieuwe, innovatieve geneesmiddelen die nog niet de volledige procedure doorlopen hebben, kunnen nu soepeler toegang hebben tot de uitzonderingsprocedures die ik daarnet vernoemd heb. Dat kan via – excuus voor alweer het vakjargon – de *early temporary authorisation*, wat ik als tijdelijke vergunningen kan omschrijven.

Uitzonderingsprocedures voor schrijnende gevallen en medische noodprogramma's voor mensen met een andere indicatie dan waarvoor het geneesmiddel voorlopig beschreven is, zullen nu dus ruimer toegankelijk zijn. We zullen de weerslag van dit goede voorstel monitoren om na te gaan wat er effectief gebeurt op het terrein, zowel op de geneesmiddelenmarkt als voor de patiënten. We zijn er trouwens zeker van dat dit een positieve weerslag zal hebben.

Toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid van geneesmiddelen blijven voor onze fractie prioriteit nummer 1. Wij zullen daar blijven voor vechten en het regeerakkoord voorziet dat we daar in de komende maanden en jaren verdere stappen voor zullen zetten.

14.03 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de voorzitter, zoals de rapporteur heeft toegelicht, gaat het over de wet over schrijnende gevallen en medische noodprogramma's. Als wij het over innovatieve geneesmiddelen hebben en de toegankelijkheid daartoe, dan zal deze wetswijziging vooral en in het bijzonder een verschil maken voor de patiënt, de weinige patiënten, maar toch patiënten die nood hebben aan deze programma's.

14.02 Jan Bertels (sp.a): Je voudrais à présenter commenter le point de vue de mon groupe politique. Le sp.a soutient la présente proposition de loi, laquelle nous permet de résoudre au moins l'un des problèmes auxquels sont confrontés des patients chroniques atteints d'une maladie rare ou mettant en péril leur pronostic vital. Ils auront désormais plus facilement accès aux procédures exceptionnelles.

Nous surveillerons les effets de cette excellente proposition sur le marché des médicaments et auprès des patients, mais nous sommes d'ores et déjà convaincus de son impact positif. Pour notre groupe, l'accessibilité, la qualité et des tarifs abordables demeurent des priorités absolues. D'autres initiatives dans ce domaine sont également annoncées dans l'accord de gouvernement.

14.03 Kathleen Depoorter (N-VA): Cette proposition a été rédigée avec le soutien de la Commission de remboursement des médicaments et de la Vlaams Patiëntenplatform. La proposition ne résout évidemment pas l'ensemble du problème de l'accès

In maart al zijn wij beginnen praten en onderhandelen over dit wetsvoorstel, dat er is gekomen ondersteund door de Commissie Tegemoetkoming Geneesmiddelen en van het Vlaams Patiëntenplatform. Zoals ik al zei, is het voor de patiënten immers van heel groot belang.

Ik ben heel tevreden dat wij het wetsvoorstel vandaag ter stemming kunnen voorleggen. Wij gaan de hele problematiek over de toegankelijkheid van geneesmiddelen hiermee uiteraard niet oplossen en dat is ook nooit zo gezegd. Wij gaan echter wel een oplossing bieden voor die bepaalde gevallen die geen toegang hebben tot heel innovatieve en heel dure geneesmiddelen. Wij zullen dus een heel kleine stap zetten die maatschappelijk toch een heel grote impact kan hebben in het leven van bepaalde patiënten.

In schrijnende gevallen zal het farmaceutisch bedrijf voor een bepaalde groep patiënten een uitzondering vragen aan het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten. Het gaat dan om erg zieke patiënten, patiënten met een chronische ziekte, patiënten met een levensbedreigende ziekte, patiënten van wie de levenskwaliteit ontzettend wordt ondermijnd door hun chronische ziekte.

Zoals collega Bertels zei, mag er op dit moment geen alternatief geneesmiddel zijn dat vergund en in de handel is om die patiënt mee te behandelen. Als de aanvraag eenmaal is goedgekeurd, zal de patiënt worden behandeld op kosten van het farmaceutisch bedrijf. Wij leggen hiermee dus absoluut geen belasting op het geneesmiddelenbudget. Dat was ook een belangrijk gegeven in de onderhandelingen die wij hadden.

Bij medische noodprogramma's is het verschil dat er voor de schrijnende gevallen wel een geneesmiddel bestaat dat vergund is, maar voor een andere indicatie. Dat lijkt misschien een beetje technisch maar ik kan het heel eenvoudig uitleggen.

Een bepaald medicijn dat vergund is voor hersentumoren kan worden gebruikt voor de behandeling van een patiënt met een primaire hersentumor. Een patiënt met een metastase, een uitzaaiing in de hersenen, kan daarmee niet worden behandeld. Wat is hierin voor de patiënt in kwestie zo belangrijk? Wanneer men geen grote levensvooruitzichten meer heeft, is er geen tijd meer om op een vergunning te wachten.

Deze medicatie is bijna altijd heel duur. Wanneer er geen toestemming is om een medisch noodprogramma op te starten, hangt het af van de patiënt zijn of haar omgeving, van hun creativiteit, of de therapie kan worden opgestart of niet, bijvoorbeeld door een fundraising te houden.

Ik ben ervan overtuigd dat niemand therapieën wil weigeren – dat hebben we ook in de commissie besproken – die de ziekteverzekering geen geld kosten, waarvoor de farmaceutische firma's zich engageren en die de patiënt tot leven of dood kunnen veroordelen.

Met deze wetswijziging kunnen we de toegang van het aantal patiënten tot deze programma's dus verhogen.

sibiliteit des médicaments, mais elle offre une solution pour certaines personnes qui n'ont pas accès à des médicaments extrêmement innovants et coûteux. Dans les situations particulièrement douloureuses, l'entreprise pharmaceutique demandera une exception à l'AFMPS pour un groupe déterminé de patients. Il s'agit de patients chroniques atteints d'une maladie mettant leurs jours en danger. Si la demande est approuvée, le patient sera traité aux frais de l'entreprise pharmaceutique. Dans ce cas, le budget des médicaments ne doit donc pas être utilisé.

Cette modification de loi améliore l'accès des patients aux programmes médicaux d'urgence pour les médicaments autorisés pour un autre traitement. Personne ne veut refuser de thérapies qui ne coûtent rien à la sécurité sociale.

Il y aura un contrôle bien entendu. L'AFMPS et l'INAMI ont souligné que la proposition pourrait perturber le marché. Comme il est toutefois question d'un petit nombre de patients, je ne trouve pas l'argument pertinent. L'AFMPS et l'INAMI ont également fait remarquer qu'il ne s'agissait pas d'une solution durable mais c'est l'évidence même. À terme, soit les médicaments innovants seront autorisés ou remboursés, soit leur prix sera jugé trop élevé et non socialement responsable.

L'AFMPS et l'INAMI ont, en outre, exprimé des doutes sur la conformité de cette législation avec la réglementation européenne. Une note du service juridique de la Chambre nous a toutefois rassurés à ce sujet.

En matière d'accessibilité des médicaments, il reste encore un long chemin à parcourir à la Belgique. Comment expliquer les avis contradictoires de deux institutions publiques? La commission

Collega, het is evident dat dit zal worden gemonitord. Dat is ook wat van ons verwacht wordt als het over volksgezondheid gaat.

Wij hebben het in de commissie ook vrij uitgebreid gehad over de opmerking van het FAGG en het RIZIV dat dit marktverstoring zou kunnen werken. Het gaat hier echter over een niche en niet over een breed spectrum aan patiënten. Die marktverstoring vind ik dus geen argument.

Daarnaast werd de opmerking gemaakt dat deze programma's beperkt zijn in de tijd. Ook dat is heel logisch. De farmaceutische firma engageert zich ten opzichte van de patiënt zodra het programma is gestart. Dit is echter geen duurzame oplossing. We moeten voor innovatie naar duurzame oplossingen kijken. Als op termijn de beide medicijnen, namelijk het medicijn in het programma en het alternatief, niet vergund of terugbetaald worden, kan men ervan uitgaan dat het ofwel niet voldoende evidencebased is of dat de prijs exuberant hoog is en niet maatschappelijk verantwoord.

Een laatste opmerking van het FAGG en het RIZIV trok de conformiteit van deze wetgeving met de Europese regelgeving in twijfel. We hebben dan een sluitende nota gekregen van de juridische dienst van de Kamer die ons geruststelde. Het is nog eens gecontroleerd. We kunnen dus vooruitgaan met deze wetswijziging.

Wat mij in heel deze procedure toch heeft verwonderd is dat het FAGG en het RIZIV tegenstrijdige adviezen hebben gegeven ten aanzien van de Commissie voor geneesmiddelen voor menselijk gebruik. Misschien kunnen we in de toekomst bij hoorzittingen onderzoeken wat hiervan aan de basis lag. België ligt maar in de middenmoot betreffende de toegankelijkheid. Iedereen is het erover eens dat daar stappen moeten worden ondernomen. Hoe komt het dan dat twee overheidsinstellingen hier tegenstrijdige adviezen hebben gegeven?

We zullen de grote oefening zeker in de commissie voor Gezondheid en Gelijke Kansen maken. We zijn het onze patiënten echt wel verschuldigd. Laat ons eerlijk zijn, benefieten die moeten worden georganiseerd om dergelijke medicatie naar de patiënt te brengen, zijn hartverwarmend, maar ik denk niet dat dit staat voor de brede en toegankelijke sociale zekerheid die wij voor ogen hebben.

14.04 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Monsieur le président, ne suit-on pas l'ordre des groupes?

Le **président**: Mme Tillieux n'est pas inscrite sur ma liste. Mais si vous souhaitez suivre l'ordre des groupes, je donne d'abord la parole à Mme Tillieux.

14.05 **Eliane Tillieux** (PS): Monsieur le président, chers collègues, dès l'entame des discussions relatives à cette proposition de loi, mon groupe avait voulu soutenir ces objectifs parce que nous savons qu'aujourd'hui, un certain nombre de patients, peu nombreux en réalité, qui souffrent d'une maladie chronique, d'une maladie grave ou qui constitue une menace pour leur vie, sont aujourd'hui encore dans l'impossibilité d'être soignés, tout simplement parce qu'aucun traitement n'est disponible sur le marché.

Santé et Égalité des chances travaillera à l'amélioration ultérieure de l'accessibilité. Nous le devons aux patients car l'organisation d'actions caritatives pour financer des médicaments hors de prix est certes réconfortante, mais elle est à cent lieues de notre objectif d'une sécurité sociale largement accessible.

14.05 **Eliane Tillieux** (PS): Een beperkt aantal patiënten, dat aan chronische of ernstige ziekten lijdt, kan niet behandeld worden omdat er geen behandeling op de markt beschikbaar is. De programma's *Compassionate use* en *Medical need* zijn hun reddingsboei. De

Pour ces patients, les programmes comme *Compassionate Use* et *Medical Need* constituent souvent leur bouée de sauvetage, l'industrie pharmaceutique mettant à leur disposition, via l'AFMPS, un traitement utilisé pour une autre indication ou qui fait seulement l'objet d'une demande d'autorisation de mise sur le marché ou qui, seulement encore, est en cours d'essais cliniques.

Aujourd'hui, ce que le texte prévoit, c'est que ces programmes puissent être autorisés aussi quand il existe un traitement commercialisé mais que celui-ci n'est pas encore remboursé car on sait aussi qu'en raison du caractère innovant de ces traitements, ils sont bien souvent extrêmement coûteux. Les patients pourront ainsi, si la firme y consent bien entendu, quand même bénéficier de ce traitement non remboursé.

L'objectif du texte, c'est donc d'améliorer l'accessibilité des traitements aux patients et, en cela, nous continuerons à lui apporter notre soutien. Les avis fournis par les services juridiques de la Chambre nous ont par ailleurs confirmé que le texte ne contrevenait pas à la législation européenne. Reste qu'il sera indispensable de repenser ces systèmes à l'avenir, de les encadrer davantage dans une réflexion plus large sur notre politique des médicaments pour que nous puissions toujours à l'avenir disposer de médicaments innovants, de médicaments accessibles financièrement tant pour les patients que pour notre assurance soins de santé et de médicaments ayant une réelle plus-value thérapeutique fondée sur les besoins de nos citoyens.

Sachant que ces éléments font partie du nouvel accord de gouvernement, monsieur le ministre, nous pourrions sans aucun doute y travailler de manière extrêmement constructive à l'avenir. Je vous remercie.

farmaceutische industrie stelt hun via het Geneesmiddelenagentschap een behandeling ter beschikking die voor een andere indicatie gebruikt wordt en waarvoor er een marktvergunning aangevraagd werd of die zich in de klinische testfase bevindt.

In de voorliggende tekst wordt er bepaald dat er voor die programma's ook een vergunning verleend wordt wanneer er een behandeling bestaat die al op de markt beschikbaar is maar nog niet terugbetaald wordt. Die innovatieve behandelingen zijn vaak erg duur.

De juridische diensten van de Kamer hebben bevestigd dat de tekst niet in strijd is met de Europese wetgeving.

We zullen in een omkadering voor die systemen moeten voorzien en ons geneesmiddelenbeleid in ruimere zin moeten herdenken opdat de geneesmiddelen toegankelijk zouden zijn voor de patiënten en onze ziekteverzekering. De therapeutische meerwaarde moet op de behoeften van onze medeburgers gebaseerd zijn.

Aangezien die punten in het regeerakkoord staan, zullen we daar constructief werk van kunnen maken.

14.06 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, we herinneren ons allemaal nog het verhaal van Pia. De ouders organiseerden een grote benefiet voor die schandalig dure spuit van 1,9 miljoen euro. Eén van de excuses die Novartis op dat moment naar voren bracht om dit niet ter beschikking te stellen in het kader van een medisch noodprogramma of *compassionate use*, was dat er eigenlijk een alternatief op de markt was. Dat werd echter niet terugbetaald. Soms komt het erop aan dat er effectief kleine woordjes in de wet staan, waarachter firma's zich kunnen verschuilen. Dat haalt men nu uit de wet, waardoor er meer patiënten in aanmerking kunnen komen voor dergelijke programma's.

Toch blijven er veel vragen of de situatie nu effectief verandert. De firma Novartis heeft destijds een loterij georganiseerd. Men heeft dat doorgezet. Een ander patiëntje heeft van die loterij kunnen genieten. Daar blijven echter veel vragen over. Is het normaal zoiets te doen? Mag dat? Deze wet verandert daaraan niets. Ik vind dit soort praktijken spijtig. U kwam met dit voorstel voor de pinnen. Het was

14.06 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Tout le monde se souvient de l'histoire de Pia, dont les parents ont dû organiser une collecte de fonds pour un traitement au prix scandaleusement élevé, de 1,9 million d'euros. L'entreprise pharmaceutique Novartis s'est cachée derrière des dispositions légales imprimées en petits caractères, mais celles-ci sont à présent rayées. Des questions demeurent toutefois. Novartis peut-elle toujours organiser une loterie, ce qui constitue une pratique non éthique? Il est dommage que Novartis n'ait pas été invitée lors de l'examen du

inderdaad interessant om te onderzoeken wat we doen met producten die nog niet op de markt zijn of voor een andere indicatie op de markt zijn, in het kader van zeer ernstige ziektes. Dat was de reikwijdte. Toen hebben wij in de commissie wel opgemerkt dat Novartis het wel heeft gedaan, tegen 1,9 miljoen euro en niet via *compassionate use*. Dat is een excuus, ze deden het tegen betaling. Ten tweede hebben ze een loterij georganiseerd, wat een echt onethische praktijk is. Het is dus spijtig dat op dat moment de commissie het idee uiteindelijk niet genegen was om Novartis in het kader van de bespreking van voorliggend wetsvoorstel te horen en eventueel aan de tand te voelen over die onethische praktijken.

Wij zullen het wetsvoorstel natuurlijk goedkeuren, omdat elk excuus uit de wet moet worden geschrapt. Het probleem blijft echter onder andere dat het initiatief nog steeds van de firma moet komen en dat uiteindelijk de firma's met die onethische praktijken kunnen doorgaan.

Ten tweede, het grootste probleem is de torenhoge prijs die de firma's vragen voor innovatieve medicatie. Wij weten allemaal dat zulks een heel groot probleem is voor ons budget. Daarvoor zullen wij andere oplossingen moeten vinden.

Bijvoorbeeld, wij hebben in het kader van de COVID-19-pandemie remdesivir laten gebruiken. Remdesivir is beloftevol en is op een bepaald moment reeds op de markt gekomen ter bestrijding van Ebola. Wat merken wij? Een doosje kost eigenlijk zes dollar, maar de firma die het middel op de markt brengt, vraagt daarvoor meer dan 400 euro. Dat is dus 2.000 euro voor de gehele behandeling en dus een veel hogere prijs dan de eigenlijke kostprijs.

Dat is een breder debat, dat wij verder moeten voeren. Daar ligt immers het echte probleem. Wij moeten dan ook bekijken op welke manier wij innovatieve geneesmiddelen ter beschikking kunnen stellen en tegelijk kunnen ingaan tegen de woekerprijzen die vandaag worden gevraagd, die onze sociale zekerheid in gevaar brengen en die op die manier natuurlijk ook de gezondheid van de patiënten in gevaar brengen net zoals eventueel hun persoonlijke situatie, indien het geneesmiddel nog niet wordt terugbetaald.

De PVDA heeft op dat punt in de Kamer voorstellen ingediend, zoals het voorstel over de dwanglicenties. Wij hopen dat daarover binnenkort een debat kan worden gevoerd, teneinde te bekijken wat wij kunnen doen om innovatieve geneesmiddelen tegen een normale prijs ter beschikking van onze patiënten te stellen.

14.07 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, chers collègues, c'est une initiative positive que nous soutenons depuis le début. Certes, il s'agit d'un petit nombre de patients mais en même temps, ce sont des patients qui ont généralement une pathologie grave et rare avec un pronostic vital engagé.

Ce dossier a fait l'objet de nombreuses discussions et ce, durant plusieurs mois. Tout au long de ces débats, ce qui m'a vraiment interpellée, c'est la manière dont certains partis ont considéré que cela pouvait perturber le marché. Or, à la lumière des fameux accords secrets, dans le cadre de l'ex-article 81 devenu article 111, qui se sont démultipliés de façon incroyable ces dernières années, le

texte en commission. Nous voterons évidemment pour la proposition de loi, mais le problème demeure, notamment, que l'initiative doit toujours être prise par la firme.

Les montants faramineux réclamés par les firmes pharmaceutiques pour des médicaments novateurs posent un énorme problème. Nous remarquons que le prix du Remdésivir, ce médicament mis sur le marché pour traiter la fièvre Ebola et qui est également utilisé contre la COVID-19, est passé à 400 euros la boîte alors que son coût s'élève, en réalité, à 6 dollars. Voilà ce qui doit faire débat: comment lutter contre les prix prohibitifs, qui mettent en danger notre sécurité sociale, mais bien sûr aussi la santé des patients? Mon groupe a déposé des propositions de loi en la matière, par exemple en ce qui concerne les licences obligatoires, et demande que ce débat soit initié à bref délai.

14.07 Catherine Fonck (cdH): Wij hebben dit initiatief, dat betrekking heeft op een klein aantal patiënten met een zeldzame en levensbedreigende aandoening vanaf het begin gesteund. Tijdens de debatten viel het me op dat sommige partijen menen dat de markt hierdoor verstoord zou kunnen worden. Dat is niet het geval, in tegenstelling tot de explosieve toename van het

moins que l'on puisse dire, c'est que cette avancée ne va pas perturber le marché à l'inverse de ce que l'on pourrait voir par ailleurs à la suite de l'explosion de ces fameux articles 111 qui traduisent les articles secrets pour certains médicaments innovants.

Si c'est une avancée positive, un débat essentiel demeure sur l'accessibilité précoce à des médicaments innovants pour des maladies rares. Reconnaissons qu'en la matière, la Belgique n'est pas à la pointe! Le débat reste entier sur le coût pour le patient, coût qui doit permettre une disponibilité et une accessibilité à tous les patients. En outre, ce débat devra aussi avancer sur le volet du coût pour la sécurité sociale. En la matière, au cdH, nous continuons à plaider pour des clauses de prix raisonnables.

J'ose espérer, chers collègues, que nous aurons l'occasion – surtout le gouvernement avec une évolution indispensable de la Commission de remboursement des médicaments – d'accomplir des pas positifs pour la santé et pour les patients. Je vous remercie.

14.08 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik wens nog even te repliceren op wat de collega zei. Het is nooit de bedoeling geweest om met het wetsvoorstel een heksenjacht op bepaalde farmaceutische producenten te openen; het is bedoeld om patiënten toegang te geven tot innovatie, in samenspraak met de farmaceutische bedrijven. Dat is de kern van de zaak. We hebben de problematiek rond Zolgensma en Spinraza meegemaakt en daarbij de loterij veroordeeld. Men kan immers niet met mensenlevens spelen, mensenlevens zijn geen lotje in een loterij.

In onderhavig wetsvoorstel ging het erom meer patiënten te kunnen helpen via de programma's voor schrijnende gevallen en medische noodzaak. Dat was de consensus in de commissie.

aantal geheime artikel 111-overeenkomsten voor bepaalde innovatieve geneesmiddelen.

Ondanks deze stap in de goede richting, moet er nog altijd een debat gevoerd worden over de vroegtijdige toegang tot innovatieve geneesmiddelen voor zeldzame ziekten en over de kosten voor de patiënt en de sociale zekerheid. Het cdH pleit voor redelijke prijsclausules. Ik hoop dat de hervorming van de werking van de Commissie Tegemoetkoming Geneesmiddelen de gelegenheid zal bieden om verdere vooruitgang te boeken op het stuk van de gezondheid en voor de patiënten.

14.08 Kathleen Depoorter (N-VA): Cette proposition de loi n'a jamais eu pour but d'ouvrir une chasse aux sorcières à l'égard des produits pharmaceutiques, mais bien de donner aux patients, en concertation avec le secteur pharmaceutique, l'accès à l'innovation. En effet, les vies humaines ne sont pas des billets de loterie. Cette proposition de loi vise à aider un plus grand nombre de patients par le biais des programmes pour les situations douloureuses et de nécessité médicale. Un consensus a été atteint à cet égard en commission.

Le **président:** Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles **Bespreking van de artikelen**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(986/7)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(986/7)**

La proposition de loi compte 2 articles.
Het wetsvoorstel telt 2 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 2 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 tot 2 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

15 **Projet de loi portant assentiment à l'Accord de coopération entre l'État fédéral, la Communauté flamande, la Région wallonne, la Communauté germanophone et la Commission communautaire commune, concernant le traitement conjoint de données par Sciensano et les centres de contact désignés par les entités fédérées compétentes ou par les agences compétentes, par les services d'inspection d'hygiène et par les équipes mobiles dans le cadre d'un suivi des contacts auprès des personnes (présumées) infectées par le coronavirus COVID-19 se fondant sur une base de données auprès de Sciensano, conclu à Bruxelles le 25 août 2020 et retirant l'arrêté royal n° 18 du 4 mai 2020, l'arrêté royal n° 25 du 28 mai 2020 et l'arrêté royal n° 44 du 26 juin 2020 concernant une banque de données auprès de Sciensano dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19 (1490/1-6)**

15 **Wetsontwerp houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, betreffende de gezamenlijke gegevensverwerking door Sciensano en de door de bevoegde gefedereerde entiteiten of door de bevoegde agentschappen aangeduide contactcentra, gezondheidsinspecties en mobiele teams in het kader van een contactonderzoek bij personen die (vermoedelijk) met het coronavirus COVID-19 besmet zijn op basis van een gegevensbank bij Sciensano, afgesloten te Brussel op 25 augustus 2020 en tot intrekking van het koninklijk besluit nr. 18 van 4 mei 2020, het koninklijk besluit nr. 25 van 28 mei 2020 en het koninklijk besluit nr. 44 van 26 juni 2020 inzake een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (1490/1-6)**

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

Notre rapporteur est Mme Fonck.

15.01 Catherine Fonck, rapporteur: Monsieur le président, je propose de renvoyer aux rapports écrits. Il est vrai que nous avons accéléré les choses car c'était important. Mais un rapport pour chacune des deux lectures est maintenant disponible. Je renvoie à ces deux rapports, monsieur le président.

15.01 Catherine Fonck, rapporteur: Ik verwijs naar mijn schriftelijke verslagen.

Le **président**: Dont acte!

15.02 Frieda Gijbels (N-VA): Mijnheer de voorzitter, voor ons ligt een belangrijk wetsontwerp dat eindelijk in een definitieve wettelijke basis moet voorzien voor de databanken bij Sciensano waarin de gegevens in het kader van het contactonderzoek worden gecentraliseerd, alsook voor de contactopsporingsapplicatie, de zogenaamde corona-app.

Het minste dat we daarover kunnen zeggen, is dat het heel wat voeten in de aarde heeft gehad om tot die wettelijke basis te komen. Het grootste probleem daarbij was het ingewikkelde kluwen van de bevoegdheidsverdeling in België. Er is gekozen voor een centrale gegevensverzameling opdat de gegevens ook beschikbaar zouden zijn voor wetenschappelijk onderzoek, terwijl de bevoegdheid voor

15.02 Frieda Gijbels (N-VA): Le présent projet de loi définit enfin un cadre légal définitif pour les bases de données de Sciensano contenant des données ayant trait au traçage des contacts, d'une part, et à l'application mobile corona, d'autre part. L'accouchement a été laborieux, en raison surtout de la complexité institutionnelle du pays. Le Conseil d'État a souligné qu'alors que la Communauté française et la Commis-

het contactonderzoek bij de Gemeenschappen ligt.

Onze bezorgdheid omtrent dit wetsontwerp was vooral de bemerking van de Raad van State die het probleem aankaartte dat de Franse Gemeenschap en de Franse Gemeenschapscommissie geen partij waren bij het samenwerkingsakkoord. Zij zijn nochtans wel bevoegd voor de Franstalige universitaire ziekenhuizen en voor de Brusselse universitaire en privéziekenhuizen. Omdat het na de eerste lezing niet duidelijk was of dat consequenties kon hebben op de rechtsgeldigheid van het samenwerkingsakkoord heeft onze fractie een tweede lezing aangevraagd.

De juridische dienst heeft vervolgens opgemerkt dat er met dit samenwerkingsakkoord inderdaad geen verplichtingen kunnen worden opgelegd aan de Franstalige universitaire ziekenhuizen en de Brusselse universitaire en privéziekenhuizen. Om die reden had onze fractie liever gezien dat de Franse Gemeenschap en de Franse Gemeenschapscommissie de samenwerkingsovereenkomst wel mee hadden ondertekend.

Gezien de urgentie en het belang van het wetsontwerp hebben wij het samenwerkingsakkoord mee gesteund en zullen wij dat ook hier doen, in de veronderstelling dat men zich goed bewust is van de beperkingen ervan en vooral in de hoop dat er achteraf *geen vodden van komen*.

De weg die dit samenwerkingsakkoord heeft afgelegd, is een goede illustratie van de wirwar aan bevoegdheden in de gezondheidszorg, vooral sinds de krakkemikkige zesde staatshervorming. Ook dit dossier toont alweer pijnlijk aan dat de surrealistische constructie die België heet, snakt naar een grote systeemhervorming, een paradigmashift.

Collega's van de meerderheid, u kent ons medicijn tegen deze kwaal: het confederalisme. Als deze regering er al in zou slagen tegen het eind van deze legislatuur een consensus te bereiken over een remedie, zijn wij bang dat dit een rare cocktail zal zijn van pakweg zeven ingrediënten die voor heel wat ongewenste bijwerkingen zal zorgen waardoor de zieke patiënt, zo vrezen wij, nog wat zieker zal worden.

Wij hopen alleszins dat de nieuwe minister van Volksgezondheid werk zal maken van een pandemieplan. Een databank moet een onderdeel zijn van een dergelijk pandemieplan.

Ons voorstel van resolutie ter zake dateert van juli. Wij leggen het binnenkort in de commissie voor Gezondheid op tafel. Wij hopen dan ook dat deze ervaring, waarbij halsoverkop en in verschillende stappen moest worden gewerkt een goede les zal zijn en dat er in de komende tijd, hopelijk in een postpandemische periode, grondig werk zal worden gemaakt van een voorbereidend plan zodat de nodige databanken bij een eventuele volgende pandemie onmiddellijk in werking kunnen treden zonder eerst maanden te moeten debatteren en uitzoeken wie verantwoordelijk is voor wat.

sion communautaire française n'étaient pas partie à l'accord de coopération, celles-ci exercent toutefois la tutelle sur les hôpitaux universitaires francophones, ainsi que sur les hôpitaux universitaires et privés bruxellois. Dès lors qu'à la première lecture, il n'apparaissait pas clairement si cette donnée pouvait influencer sur la validité de l'accord de coopération, mon groupe a demandé une deuxième lecture. Selon le service juridique de la Chambre, aucune obligation ne peut être imposée aux hôpitaux précités en vertu de cet accord de coopération. C'est pourquoi, nous aurions préféré que la Communauté française et la Commission communautaire française signent également l'accord de coopération. Néanmoins, eu égard à l'urgence et à l'importance du texte, nous soutiendrons le présent projet de loi.

Avec un enchevêtrement de compétences dans le secteur des soins de santé, le surréalisme institutionnel belge est cependant illustré une fois de plus. Vous connaissez la solution préconisée par notre parti: le confédéralisme. Nous craignons cependant que la solution proposée par le gouvernement, pour autant qu'elle prenne forme, ne rende l'ensemble encore plus complexe.

Nous espérons en tout cas que le nouveau ministre de la Santé publique élaborera un plan de lutte contre les pandémies, base de données comprise. Notre proposition de résolution sera prochainement inscrite à l'ordre du jour de la commission de la Santé. Nous espérons que la crise sanitaire aura servi de leçon, afin que lors d'une éventuelle prochaine pandémie, les bases de données puissent être immédiatement opérationnelles.

15.03 Steven Creyelman (VB): Mijnheer de voorzitter, collega's, toen ik het originele wetsvoorstel las, moet ik toegeven, moest ik

15.03 Steven Creyelman (VB): La proposition de loi initiale avait

spontaan denken aan de beruchte uitspraak: 1984 was een waarschuwing, geen handleiding.

Het voorstel werd afgevoerd omdat eenieder zonder enige twijfel aanvoelde dat dit voorstel de stroom van kritiek niet zou overleven. Terechte kritiek trouwens. Er zou niet alleen een gigantische hoeveelheid data over de mensen worden verzameld, maar er zouden bovendien overbodige en dubbele data worden verzameld. Ik denk maar aan het rijksregisternummer, enerzijds, en de geboortedatum en het geslacht, anderzijds. U weet, collega's dat het rijksregisternummer een verwijzing naar die laatste twee bevat.

Los van de hoeveelheid gegevens die wordt verzameld, kan ik in de praktijk alleen maar vaststellen dat dit soort databanken steeds met de beste bedoelingen wordt opgezet, maar dat de deur tegelijkertijd steeds op een kiertje staat voor wat ik dan eufemistisch een oneigenlijk gebruik, een ongewild gebruik zal noemen.

Zonder paranoïde te willen lijken, blijft een aantal vragen hangen, ook bij dit nieuwe wetsontwerp. Wie garandeert mij de veiligheid van mijn gegevens? Wie garandeert mij dat de gegevens wel degelijk zullen worden gewist wanneer ze moeten worden gewist? Hoe krijg ik inzage in de gegevens die over mij worden bewaard en hoe geraak ik in godsnaam uit die database?

Ik kreeg in de commissie voor Gezondheid al een paar antwoorden op een aantal van die vragen. Die antwoorden schermden dan met de GDPR, met de Gegevensbeschermingsautoriteit, met de technische veiligheid van gescheiden databases – geloof mij, daar ken ik wel iets van uit een ver verleden –, maar toch blijf ik bij dat soort antwoorden op dat soort vragen steeds met een wrang gevoel zitten. Er is immers dikwijls een groot verschil tussen wat wel en niet kan en mag, en wat in de praktijk wel en niet gebeurt met de gegevens uit een database.

Tijdens een van die hoorzittingen zei de heer Emmanuel André dat alles samenhangt met het vertrouwen van de burger in dit systeem. U zult mij geloven als ik stel dat, gegeven de aanpak, gegeven het afhandelen van deze crisis en gegeven de communicatie tot nog toe – dus u geniet nog het voordeel van de twijfel, mijnheer de minister – het vertrouwen bij de burger niet bijzonder groot is. U zult mij zelfs willen begrijpen dat wij als Vlaams-nationalisten een beetje moeite – dan druk ik mij opnieuw zeer zacht uit – hebben om terecht te komen in de zoveelste database van de Belgische Staat, een database waarin trouwens niet alleen positief geteste mensen terechtkomen, maar ook mensen die vermoedelijk besmet zijn. Een vermoeden is dus al voldoende. Sta mij toe daarbij vraagtekens te plaatsen. Niet alleen besmette of vermoedelijk besmette mensen worden in die database opgenomen, ook hun contacten.

Voor u het weet, zit de volledige bevolking in die database en, erger nog, wie met wie contact heeft gehad. Persoonlijk vind ik dat onaanvaardbaar. Met wat zin voor overdrijving zouden we kunnen stellen dat het vermoeden van onschuld en het recht op privacy hier als voetveeg worden gebruikt, ook al is dat misschien niet de bedoeling van dit wetsontwerp.

Die database, samen met de zogenaamde mobiele brigades, roepen

été écartée parce que tout le monde a senti qu'elle provoquerait, à juste titre, une levée de boucliers. Une quantité gigantesque de données personnelles seraient rassemblées, dont toute une série superflues et redondantes.

De telles bases de données, qui sont créées avec les meilleures intentions, laissent la porte entreouverte à un usage impropre. Comment les données sont-elles dans ce cas sécurisées? Quelle garantie y a-t-il que les données des personnes seront effacées? Comment les personnes peuvent-elles consulter leurs données et comment peuvent-elles se retirer elles-mêmes de la base de données?

En commission, on a évoqué l'APD et le RGPD, et la sécurité technique de bases de données séparées, mais ces considérations ne sont pas de nature à me rassurer. Il y a généralement une grande différence entre ce qu'il est légalement autorisé de faire avec les données issues d'une base de données et la pratique.

Au cours de l'une de ces auditions, M. Emmanuel André a déclaré que tout dépend de la confiance du citoyen et je pars du principe que cette confiance n'est pas très grande. Nous, les nationalistes flamands, n'aimons pas tellement nous retrouver dans une énième base de données de l'État belge. Une suspicion de contamination ou le fait d'être un contact d'une personne présumée infectée est en effet déjà suffisant. Avec un certain sens de l'exagération, on peut affirmer que la présomption d'innocence et le droit à la vie privée font ici office de paillason, même si cela n'a pas été voulu.

La combinaison de la banque de données et des brigades mobiles fait surgir dans mon esprit la vision de régimes et de services d'informations détestables. Elle

bij mij spookbeelden op van inlichtingendiensten van historische en zelfs historisch verwerpelijke regimes die ik, om de gevoelens van de voormalige minister van Volksgezondheid te sparen, hier niet opnieuw bij naam zal noemen. Het is een geheel van databases waar potentieel al heel snel de volledige bevolking in vervat zit en ook de relationele verbanden van de bevolking. Ik krijg daar eerlijk gezegd wel wat kippenvel van.

Mijnheer de voorzitter, collega's, het is niet altijd kommer en kwel als ik hier op de spreektribune sta, er valt af en toe ook eens goed nieuws te rapen. Hoewel wij met de commissie omtrent de app wel wat achter de feiten aan houden – er vonden nog besprekingen plaats op de dag waarop de app werd gelanceerd – is het Vlaams Belang erover tevreden dat de installatie ervan op vrijwillige basis is en blijft en dat aan er aan de al dan niet installatie van de app geen voor- of nadelen kunnen worden verbonden. Voor het Vlaams Belang is dat goed nieuws.

Inzake de database is het voor het Vlaams Belang heel duidelijk. Wij vertrouwen de Belgische Staat sowieso niet, en al zeker niet met onze gegevens.

Dat is een van de redenen, naast vele andere, waarom wij dit wetsontwerp niet zullen goedkeuren.

15.04 Nathalie Gilson (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, nous allons clore une longue histoire. Depuis le mois de mars, nous avons parlé du traçage de l'application des banques de données. Des questions d'actualité furent posées au ministre De Backer. Une proposition de résolution fut adoptée dans notre enceinte, tout comme plusieurs propositions de loi. Enfin, un accord de coopération a été conclu. Le présent projet de loi vise donc à son assentiment.

Nous connaissons donc bien cette thématique. Nous vivons aujourd'hui un moment important, car le vote de ce projet de loi pourra nous aider dans la lutte contre la propagation du coronavirus. À chaque Conseil national de sécurité comme au dernier comité de concertation, des décisions difficiles ont été prises. Elles ne sont pas dépourvues de conséquences et affectent lourdement la vie quotidienne de nos concitoyens, leur vie sociale et le fonctionnement de notre économie. Malheureusement, après les vacances d'été, nous assistons à présent à une situation sanitaire de nouveau inquiétante. Les nouvelles mesures qui ont été prises, monsieur le ministre, indiquent que vous avez pris la mesure de la situation. Vous poursuivez la politique du gouvernement précédent. Avec votre expertise et votre compétence, vous nous inspirez confiance.

Le projet de loi dont nous avons à traiter aujourd'hui porte donc assentiment à un accord de coopération relatif à la banque de données Sciensano et constitue aussi la base légale d'un accord de coopération pour l'application Coronalert.

Nos comportements sont évidemment déterminants dans le combat contre le COVID-19. Il faut tout mettre en œuvre, par l'intermédiaire des moyens mis à notre disposition: les gestes-barrières – on ne le dira jamais assez –, la distance physique ou sociale – comme on veut l'appeler –, mais aussi – c'est ce dont nous traitons aujourd'hui –

peut contenir la population tout entière, en ce compris tous ses liens relationnels.

Nous nous réjouissons de savoir que l'installation de l'application demeure un choix, auquel aucun avantage ni inconvénient ne peuvent être liés.

Nous ne nous fions aucunement à l'État belge, et certainement pas dès lors qu'il s'agit de nos données. C'est l'une des nombreuses raisons pour lesquelles nous voterons contre ce projet de loi.

15.04 Nathalie Gilson (MR): Sinds maart hebben we het over contactopsporing, de app en databanken. We hebben er actualiteitsvragen over gesteld, hebben er een resolutie en wetsvoorstellen over aangenomen en er een samenwerkingsovereenkomst over afgesloten. Het voorliggende ontwerp behelst de instemming ermee.

Op elke vergadering van de NVR en van het overlegcomité werden er moeilijke beslissingen genomen die een grote impact hadden op ons sociaal leven en onze economie. Nu de gezondheidssituatie opnieuw zorgwekkend wordt werden er maatregelen genomen waaruit blijkt dat het beleid van de vorige regering wordt voortgezet.

Dit wetsvoorstel behelst de instemming met een samenwerkingsovereenkomst betreffende de databank van Sciensano en vormt de wettelijke basis voor een samenwerkingsovereenkomst inzake de app Coronalert.

Ons gedrag is cruciaal in de strijd tegen COVID-19 en om een

la mise en place du traçage, en plus de ce que nous demandons et que vous êtes en train de déployer, à savoir une large capacité de *testing* et un dépistage massif. Toutes ces mesures, nous l'espérons, nous permettront de ralentir la propagation de ce virus et, surtout, d'éviter un nouveau confinement.

Il est d'ailleurs préoccupant que la Région bruxelloise ait dû décider hier la fermeture des bars et des cafés, alors que, peut-être, une approche plus ciblée par quartiers aurait été moins dommageable et plus efficace.

Outre le renforcement de notre capacité de *testing*, nous soutenons le gouvernement dans son idée de signer un accord de coopération pour permettre ce traçage de contacts. Toutefois, le projet de loi avait suscité, à l'époque, une série de remarques de la part de l'Autorité de protection des données. Le projet de loi et l'accord de coopération tiennent compte de certaines de ces remarques. Dans la mise en oeuvre de l'application Coronalert, le protocole DP3T a été choisi. C'est une solution décentralisée qui permet aux scientifiques de contrôler le code source de l'application et de vérifier le respect de la protection des données personnelles. L'absence de traitement des données de géolocalisation dans l'application est également une bonne nouvelle, que nous soutenons, en ce qui concerne la protection de la vie privée, qui est évidemment très importante pour les libéraux.

Certaines suggestions que nous avons faites n'ont pas été prises en considération dans l'accord de coopération et je le regrette. Si le projet prévoit effectivement, conformément à une recommandation de l'Autorité, que l'analyse d'impact relative à la protection des données soit publiée, il conviendrait, dans un souci de transparence, qu'il impose également la publication de l'avis de l'Autorité sur cette analyse d'impact relative à la protection des données. Nous espérons d'ailleurs que la nécessité du traçage, manuel par les *call centers* et numérique par l'application Coronalert, sera évaluée dans le temps, et qu'à intervalles réguliers, on vérifie que l'ingérence nécessaire dans le droit au respect de la vie privée soit justifiée et reste proportionnée au but poursuivi, en fonction de l'évolution de la situation épidémiologique.

À la suite de l'analyse du texte en seconde lecture après notre travail en commission de la Santé, la note légistique du service juridique de la Chambre, service que je tiens à remercier pour son travail, nous a rassurés sur le fait que la Communauté française et la Commission communautaire commune ne devaient pas être parties prenantes à l'accord de coopération. Il n'y a donc pas de souci à ce sujet. Il n'y a pas lieu d'attendre ou de procéder à un assentiment dans leur chef.

Tout ceci étant dit, comme nous l'avons déjà mentionné précédemment, le groupe MR soutiendra ce projet de loi très important dans la lutte contre la propagation du virus, virus contre lequel nous nous battons sans relâche depuis plusieurs mois. Je vous remercie.

nieuwe lockdown te voorkomen: de beschermingsmaatregelen, de social distancing en de invoering van de contactopsporing, naast een uitgebreide testcapaciteit en de massale screening waar we om vragen.

In plaats van alle cafés te sluiten, had het Brussels Gewest ervoor moeten opteren om maatregelen uit te vaardigen per wijk. Dat zou minder nadelig geweest zijn.

We blijven staan achter het idee van een samenwerkingsakkoord voor contacttracing. De Gegevensbeschermingsautoriteit had opmerkingen geformuleerd en daarmee werd rekening gehouden in het wetsontwerp en in het samenwerkingsakkoord. Voor de Coronalert-app werd gekozen voor het DP-3T-protocol, een gedecentraliseerde oplossing die het mogelijk maakt om de broncode van de applicatie en de naleving van de beginselen inzake gegevensbescherming te controleren. Het feit dat geolocatiegegevens niet verwerkt worden, vinden wij ook een goede zaak.

Sommige van onze suggesties zijn helaas niet in het akkoord opgenomen. Als de gegevensbeschermingseffectbeoordeling zal gepubliceerd worden, zou daarbij ook het advies van de Autoriteit over deze effectbeoordeling verplicht moeten gepubliceerd worden. We verwachten een evaluatie van de noodzaak van een manuele contacttracing door callcenters en een digitale contacttracing door de app. We hopen ook dat de rechtvaardiging en de evenredigheid van de inmenging in de privacy naar aanleiding van de epidemiologische situatie regelmatig zullen worden getoetst.

De wetgevingstechnische nota van de juridische dienst van de Kamer heeft ons gerustgesteld: de Franse Gemeenschap en de Gemeenschappelijke

Gemeenschapscommissie moeten niet betrokken worden bij het samenwerkingsakkoord.

De MR-fractie zal dit uiterst belangrijke wetsontwerp dan ook steunen.

15.05 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, ik wil beklemtonen dat contact- en brononderzoek voor ons essentieel zijn voor de strijd tegen de epidemie. Vandaag loopt het echter fout met het contactonderzoek, wat grotendeels te verklaren valt door de bureaucratische aanpak waarbij er een beroep wordt gedaan op onder andere commerciële callcenters.

Voor contactonderzoek is er vertrouwen nodig en kennis van wat er op het terrein gebeurt. We hebben dus een lokale aanpak nodig, waarbij er een cruciale rol is weggelegd voor de eerste lijn. Die eerste lijn moet ondersteund worden en het is dan ook niet voor niets dat wij met onze groepspraktijken van Geneeskunde voor het Volk zelf aan lokale contracttracing bij onze patiënten doen.

In het voorliggende samenwerkingsakkoord worden twee zaken gecombineerd, na een vernietigend advies van de Raad van State, namelijk het wettelijk kader voor de centrale databases van Sciensano en het wettelijk kader voor een corona-app.

Ten eerste, wat de corona-app betreft, kan ik het kort houden, want wij zijn er niet van overtuigd dat zo'n applicatie veel zal bijdragen aan een beter contactonderzoek. Een corona-app is tot nu toe nergens echt effectief gebleken. Ze houdt ook democratische gevaren in en leidt mogelijks tot extra discriminatie. Wat met de mensen die de app niet hebben? Volgens ons kan technologie wel helpen in de strijd tegen het virus, maar moet ze vooral de gezondheidswerkers op het terrein ondersteunen en mag ze niet gebruikt worden om hen te vervangen.

Ten tweede, op het oorspronkelijke wetsvoorstel voor de database voor het klassieke contactonderzoek kwam er zware kritiek van mensenrechtenorganisaties zoals de Ligue des droits humains. Samen met Amnesty International diende de liga een alternatief wetsvoorstel in. We stellen vast dat sommige aspecten hiervan zijn overgenomen, wat positief is, maar andere zaken werden niet overgenomen en het was in de discussies niet altijd duidelijk waarom dat niet gebeurde. De discussie in de commissie heeft ons echter niet kunnen geruststellen dat alle nodige maatregelen genomen zijn om het recht op privacy voldoende te beschermen.

Ik wil ook nog eens onderstrepen dat het dossier een zeer pijnlijke illustratie is van het institutionele kluwen in ons land.

Wij moeten vandaag in totaal maar liefst vijf databases oprichten, met elk bijvoorbeeld ook hun verwerkingsverantwoordelijke. Het zou toch veel eenvoudiger en normaler zijn dat er één centrale database is, die lokaal ook gebruikt zou kunnen worden in de eerstelijnszones.

Ter conclusie, wij zien hoe het contactonderzoek vandaag op het terrein misloopt. Een fundamenteel ingrediënt ontbreekt, namelijk het

15.05 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): La recherche des contacts et des sources de contamination est essentielle pour lutter contre cette épidémie. Le traçage fonctionne mal en raison de son approche bureaucratique et du recours à des centres d'appel commerciaux. Il devrait être organisé au niveau local, en première ligne. C'est exactement ce que nous faisons dans les centres médicaux de la Médecine pour le Peuple.

Concernant l'application coronavirus, je serai brève: nous n'y croyons pas. Outre le fait qu'elle ne fonctionne pratiquement nulle part, elle présente des dangers pour la démocratie, notamment en matière de discrimination. La technologie doit venir en soutien des travailleurs de la santé et non les remplacer.

La proposition de loi initiale relative à la création d'une base de données pour la recherche classique des contacts a été fortement critiquée par les organisations de défense des droits de l'homme, qui ont fait une autre proposition. Certains éléments de leur proposition ont été intégrés, d'autres non. Les arguments qui justifient cette décision ne sont pas clairs à mes yeux. Quoi qu'il en soit, la discussion en commission ne nous a pas convaincus en termes de protection de la vie privée.

Ce dossier est une douloureuse illustration de notre imbroglio institutionnel. Il nous faut créer pas moins de cinq bases de données, chacune avec un responsable du traitement.

Aujourd'hui, le traçage des con-

vertrouwen van de bevolking, en daar wordt met wat nu voorligt, in het bijzonder de in digitale applicaties gezochte oplossingen, niet aan tegemoetgekomen, integendeel zelfs.

Daarom zullen wij ons onthouden.

15.06 Maggie De Block (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, wij stemmen vandaag over een belangrijk samenwerkingsakkoord. Dat akkoord is nodig om de databanken van Sciensano aan te passen en ter beschikking te stellen van de Gemeenschappen om de contacttracing te kunnen doen. Zoals mevrouw Merckx zegt, is dat essentieel om de ketting van de infectie te breken.

Er zijn verschillende databanken nodig. Daarmee volgen wij trouwens de adviezen van de Gegevensbeschermingsautoriteit en van het Informatieveiligheidscomité. Het was de Raad van State, die oordeelde dat er een samenwerkingsakkoord nodig is om de databank van Sciensano ter beschikking te kunnen stellen van de Gemeenschappen. Het samenwerkingsakkoord werd ook snel gesloten, wat in contrast staat met mijn ervaring in de interministeriële conferentie, waar het soms anderhalf jaar duurt alvorens samenwerkingsakkoorden rond zijn. Het was heel veel werk voor veel mensen en bij dezen zou ik dan ook iedereen die hieraan heeft meegewerkt, willen bedanken.

15.07 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, très brièvement, le *tracing*, non des patients mais du virus, – est-il besoin d'encore le répéter et le marteler? parce que lorsqu'on parle de *tracing*, certaines personnes, et c'est légitime, sont inquiètes en pensant que ce sont elles qui sont tracées, alors que c'est le virus – est un pilier extrêmement important dans la lutte contre une pandémie quelle qu'elle soit, et a fortiori pour le COVID-19. En effet, il permet de détecter le plus rapidement possible les cas positifs parmi les contacts d'un patient, mais aussi pour surtout l'isoler et casser les chaînes de transmission.

En ce qui concerne le principe du *tracing*, nous y sommes très favorables. Aussi soutiendrons-nous cet accord de coopération, même si la manière avec laquelle la banque de données a été conçue dans cet accord de coopération nous pose un double problème: premièrement, parce que le type de données sont des données pseudo-immunisées et non anonymisées, ce qui à mon sens est un réel problème, parce qu'il est donc possible de retracer et de croiser des données de plusieurs autres banques concernant des patients, comme des patients diabétiques et d'autres types de patients. À cet égard, j'émetts une réserve. Deuxièmement, j'émetts une autre réserve quant à la durée de conservation de certains types de données, qui va au-delà de celle nécessaire eu égard à la gestion de la pandémie.

tacts est un échec, notamment en raison du manque de confiance de la population. Les applications numériques qui nous sont proposées n'amélioreront en rien cette situation. C'est pourquoi nous nous abstiendrons.

15.06 Maggie De Block (Open Vld): Cet accord de coopération important est nécessaire aux fins d'adapter les bases de données de Sciensano et de les mettre à la disposition des Communautés en vue du traçage des contacts, une condition essentielle pour rompre la chaîne de contamination.

Différentes bases de données sont nécessaires et nous suivons en cela les avis de l'APD et du comité de sécurité de l'information. Le Conseil d'État a pointé la nécessité d'un accord de coopération afin de pouvoir mettre la base de données de Sciensano à la disposition des Communautés.

L'accord de coopération a rapidement vu le jour, contrairement à d'autres. Je tiens à remercier tous ceux qui y ont oeuvré.

15.07 Catherine Fonck (cdH): De contactopsporing kan tot bezorgdheid leiden, maar het is niet de bedoeling om de gangen van personen na te gaan, wél om het virus in kaart te brengen. Om de pandemie tegen te gaan moeten de positieve gevallen opgespoord en de besmettingsketens doorbroken worden. We zullen het samenwerkingsakkoord steunen, ook al laat de opzet van de databank te wensen over. De data zijn niet volledig anoniem; men kan ze kruisen met gegevens uit andere databanken, zoals de databank van patiënten met diabetes. Bovendien worden bepaalde gegevens langer bijgehouden dan strikt noodzakelijk.

Bij de digitale contactopsporing wordt de anonimiteit beter gerespecteerd dan bij de handmatige contactopsporing, aangezien de

Cela concerne donc la banque de données, à l'inverse du *tracing* digital. Et malgré le costume que certains ont voulu lui tailler dès le début, rappelons que le *tracing* digital respecte en fait beaucoup plus l'anonymat des personnes que le *tracing* manuel, d'autant qu'il ne fait pas référence aux banques de données utilisées et dont l'usage n'est pas du tout le même.

Monsieur le ministre, je profite de votre présence, puisque tout à l'heure je vous interrogeais à l'heure des questions d'actualité, sur l'importance du *testing*, du *tracing*, de l'effectivité de l'isolement, de la rapidité d'avoir un rendez-vous, des résultats, de la problématique des centres de *testing*, qui sont aujourd'hui saturés et pour certains, fermés de façon transitoire. Il y a des maillons faibles. Le *tracing* sur le plan opérationnel est un maillon faible dans la lutte contre le COVID. C'est le même raisonnement, c'est le même commentaire que nous devons apporter sur le *testing* et cela, ce sont des enjeux qu'il faut pouvoir corriger rapidement. Avoir une capacité théorique, c'est bien, mais être efficaces d'un point de vue opérationnel, c'est mieux.

À ma connaissance, plus ou moins 800 000 personnes ont déjà téléchargé l'application Coronalert. J'ose espérer, chers collègues, que chacun d'entre vous l'a fait. Il appartient à chacun de nous de convaincre les citoyens, de les rassurer en leur disant que l'enjeu est majeur, pas seulement pour eux mais pour leurs proches, les plus vulnérables d'entre eux, et également pour les personnes avec qui ils travaillent, qu'ils croisent dans la rue, pour les copains avec qui ils vont boire un verre.

J'espère qu'en la matière, nous pourrions faire avancer ensemble le schmilblick et que l'on parviendra rapidement à renforcer le *testing* et le *tracing* sur le plan opérationnel, mais aussi que l'isolement des porteurs du virus deviendra effectif. Il s'agit d'une urgence. Cela fait maintenant des semaines que l'on en parle, mais ces questions sont vitales.

15.08 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, la discussion que nous avons aujourd'hui sur le projet de loi portant assentiment de l'accord de coopération est fondamentale. Nous avons d'ailleurs eu un important débat sur la situation épidémiologique actuelle.

Il est important pour deux raisons principales. Premièrement, le *tracing* ou plutôt le suivi des contacts, comme il convient mieux de l'appeler, fait partie intégrante du fameux triptyque qui nous sert d'outil indispensable contre la propagation du coronavirus, à savoir le masque, le *testing* et le *tracing*. Il s'agit d'une stratégie d'ensemble. Or, le *tracing* manuel a montré ses limites. Il méritait donc d'être complété par un système plus optimal, même s'il faut bien avouer que le suivi des contacts manuel reste la seule solution pour les personnes en situation de grande précarité, ainsi que pour les personnes âgées, comme je l'ai dit à plusieurs reprises en commission.

Deuxièmement, le suivi des contacts nécessitait une base légale tant pour la sécurité juridique que pour la nécessaire adhésion des

manier waarop men de databanken gebruikt anders is. De contactopsporing is thans een zwakke schakel in de strijd tegen het coronavirus. We moeten ons dezelfde vragen stellen als voor het testen. Als men doeltreffend wil zijn, moet een theoretische capaciteit in een operationeel plan vertaald worden.

We moeten de app downloaden en de burgers ervan overtuigen dat het een onmisbaar instrument is om al wie hun dierbaar is en met wie ze contacten onderhouden te beschermen. Ik hoop dat we nu snel over een effectieve en efficiënte contactopsporing en screening zullen beschikken en dat de dragers van het virus daadwerkelijk in quarantaine zullen moeten gaan.

15.08 Sophie Rohonyi (DéFI): Het contactonderzoek vormt samen met de screening en de mondklappers het drieluik van noodzakelijke instrumenten om het virus een halt toe te roepen. Hoewel de manuele contactopsporing de enige oplossing is voor de meest kwetsbare bejaarden, zijn de beperkingen ervan duidelijk geworden en was het dus nodig het systeem aan te vullen met een efficiëntere tool.

Om rechtszekerheid te scheppen en een draagvlak bij de bevolking te creëren moest een en ander wettelijk onderbouwd worden. Die wettelijke grondslag komt er nu eindelijk en daarover moeten we

citoyens à ce système. Cette base légale intervient après une longue saga – cela a été rappelé par certains de mes collègues; en effet, il a d'abord été question d'un arrêté de pouvoirs spéciaux, puis d'une proposition de loi et, enfin, d'un accord de coopération.

Toujours est-il que cette base légale est enfin là, ce dont on ne peut, bien évidemment, que se réjouir, au regard tant de la deuxième vague de l'épidémie à laquelle nous faisons face aujourd'hui que de nos engagements internationaux. L'article 8 de la Convention européenne des droits de l'homme est très clair et conditionne la possibilité d'une ingérence d'une autorité publique dans l'exercice du droit à la vie privée à l'existence d'une loi. Parce que notre vie privée constitue la condition même de nos autres libertés, mais aussi parce que les données traitées dans le cadre du *tracing* sont sensibles. Il s'agit de données médicales relatives à notre état de santé.

Comme je l'ai dit, cette base légale intervient tardivement, puisque l'application Coronalert est déjà à notre disposition et a déjà été téléchargée plus de 800 000 fois, ce qui correspond à un taux de couverture de 10 % parmi les téléphones sur lesquels l'application peut être téléchargée. Ce sont des résultats encourageants, sauf qu'aujourd'hui, le plus difficile reste à faire, à savoir convaincre les plus indécis, les plus réticents, les plus sceptiques. Et, pour ce faire, nous avons notre rôle à jouer. Nous devons encourager nos concitoyens et concitoyennes à télécharger cette application.

Mais cela ne suffira pas. Il faut aussi qu'à côté de cela, on rencontre l'ensemble des garde-fous qui étaient contenus dans la résolution que nous avons votée le 14 mai dernier. Il en va de l'efficacité même de ce suivi de contacts.

C'est pourquoi mon parti, DéFi, jouera le jeu de la loyauté fédérale en soutenant cet accord de coopération. Nous avons participé au kern des dix de manière constructive, afin de gérer au mieux cette crise sanitaire. Il est donc cohérent qu'aujourd'hui, nous apportions notre concours à la finalisation juridique de cette banque de données et du traçage.

Toutefois, chers collègues, ce soutien n'est en rien un chèque en blanc. Cet accord de coopération devra tout d'abord s'accompagner d'un vrai soutien aux médecins généralistes et aux centres de dépistage qui sont déjà assaillis de demandes et qui le seront encore plus au fur et à mesure que la population installera cette application.

Nous serons également extrêmement vigilants quant à la manière dont le suivi de contacts s'opérera dans la pratique, à la manière dont les données seront gérées par Sciensano mais aussi à la suppression en bonne et due forme des données. Le système devra donc être évalué tout au long de son utilisation, de sorte qu'en cas de défaillance ou d'atteinte au respect de la vie privée, il devra pouvoir être révisé.

15.09 **Minister Frank Vandenbroucke:** Mijnheer de voorzitter, het werd hier al uitvoerig gezegd: dit wetsontwerp houdende instemming met het samenwerkingsakkoord heeft betrekking op een essentiële pijler van onze actie tegen COVID-19, de contactopsporing. Deze vereist een performant gegevensbeheer en gegevensverwerking, in een stabiel wettelijk kader dat inderdaad, zoals beklemtoond door de

ons verheugen. Het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens bepaalt dat geen inmenging van enig openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van het privéleven toegestaan is, dan voor zover bij de wet is voorzien.

Die wettelijke basis komt te laat aangezien Coronalert al tot onze beschikking staat. Het moeilijkste zal zijn om de sceptici en de wantrouwigen te overtuigen. We moeten de burgers ertoe aanmoedigen de app te downloaden maar we moeten er ook op toezien dat de waarborgen uit de op 14 mei aangenomen resolutie nageleefd worden. We zullen het spel van de federale loyaliteit spelen en deze samenwerkingsovereenkomst steunen, maar deze steun is geen blanco cheque. De overeenkomst zal gepaard moeten gaan met steun aan de huisartsen en de testcentra die onder de aanvragen bedolven worden. We zullen waakzaam toezien op de follow-up van de contacten, de gegevensverwerking door Sciensano en het wissen van die gegevens. Het systeem zal voortdurend geëvalueerd en in geval van een disfunctie of inbreuk op de privacy herzien moeten worden.

15.09 **Frank Vandenbroucke,** ministre: Le projet de loi porte sur le dépistage des contacts. Celui-ci requiert une gestion et un traitement efficaces des données, dans un cadre légal stable, offrant

laatste spreker, maximale garanties biedt op efficiëntie en bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Om te beantwoorden aan de crisissituatie werd door de vorige regering een tijdelijk wettelijk kader gecreëerd, met name door de volmachtenbesluiten nrs. 18, 25 en 44. Deze besluiten regelen zowel het gegevensbeheer als de gegevensverwerking voor de manuele en de digitale contactopsporing. Echter, zoals ook al gezegd, lopen de toepassingstermijnen voor beide besluiten af op 15 oktober 2020. Gelet op het aflopen van beide besluiten vraagt de regering hier vandaag inderdaad de hoogdringende behandeling.

Om tegen die datum een vlotte overgang tussen de beide regelgevingen te verzekeren, moeten niet alleen het samenwerkingsakkoord en de verschillende instemmingsakten in het *Belgisch Staatsblad* verschijnen, maar ook een uitvoerend samenwerkingsakkoord inzake de digitale contactopsporingsapplicatie. Zo niet, dreigen de manuele en digitale contactopsporing op 15 oktober in een juridisch vacuüm terecht te komen.

Het uitvoerend samenwerkingsakkoord in verband met de digitale contactopsporingsapplicatie kan slechts worden gesloten nadat alle betrokken parlementen hun instemming met het samenwerkingsakkoord hebben verleend. Het is essentieel dat de continuïteit van de manuele en de digitale contactopsporing, en dus a fortiori ook haar wettelijke basis, wordt verzekerd. Dit samenwerkingsakkoord is precies opgesteld om deze continuïteit te garanderen en tegemoet te komen aan de opmerkingen van de Raad van State. Bovendien zijn de opmerkingen van de Gegevensbeschermingsautoriteit zo maximaal mogelijk geïntegreerd in dit akkoord. Het akkoord werd goedgekeurd door de interministeriële conferentie Volksgezondheid, de federale en deelstaatregeringen, en inmiddels ook reeds door de meeste deelstaatparlementen.

De sprekers hebben ook gewezen op de opmerkingen van de Raad van State. Dat is belangrijk. De Raad van State oordeelt in zijn advies dat naast de huidige partijen bij het akkoord, ook de Franse Gemeenschap en de Franse Gemeenschapscommissie als partijen dienden te worden betrokken, in zoverre de regeling in het samenwerkingsakkoord ook verplichtingen inhoudt voor de universitaire en privéziekenhuizen. De Franse Gemeenschap is namelijk bevoegd voor het opleggen van verplichtingen aan universitaire ziekenhuizen in het Franse taalgebied en in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, en de Franse Gemeenschapscommissie is bevoegd voor het opleggen van verplichtingen aan privéziekenhuizen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Dit samenwerkingsakkoord bevat echter geen verplichtingen ten aanzien van de universitaire en privéziekenhuizen. Deze stelling is ook gedocumenteerd in de nota van de juridische dienst van de Kamer. Artikel 6, § 3, tweede lid, en artikel 2, § 1, van het samenwerkingsakkoord waarnaar de Raad van State verwijst, hebben inderdaad enkel betrekking op de bevoegde personen, niet op de ziekenhuizen als dusdanig. Het betreft dus de zorgverstrekkers die bevoegd zijn om persoonsgegevens van personen die een besmettelijke ziekte hebben opgelopen te verzamelen en mee te delen aan de bevoegde instanties of om de personen die zij de opdracht geven om de gegevens mee te delen. Deze personen

des garanties maximales en termes d'efficacité et de protection de la vie privée.

Pour répondre à la situation de crise, le gouvernement précédent a créé un cadre légal temporaire par le biais des arrêtés de pouvoirs spéciaux 18, 25 et 44. Leur durée d'application est toutefois fixée au 15 octobre 2020. C'est pourquoi le gouvernement a demandé l'urgence pour ce projet de loi, afin d'assurer une transition aisée entre les deux réglementations d'ici cette date.

L'accord de coopération a été élaboré en vue de garantir la continuité et de répondre aux observations du Conseil d'État. De plus, les observations de l'APD ont le plus possible été intégrées. La Conférence interministérielle Santé publique, les gouvernements fédéral et régionaux, et dans l'intervalle la plupart des parlements des entités fédérées, ont adopté l'accord.

Dans son avis, le Conseil d'État considère qu'outre les parties à l'accord, la Communauté française et la Commission communautaire française auraient dû y être associées en tant que parties, dans la mesure où l'accord contient des obligations à l'égard des hôpitaux universitaires et privés également. La Communauté française est compétente, en effet, pour imposer des obligations aux hôpitaux universitaires situés dans la région francophone ainsi que dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale, alors que la Commission communautaire française est compétente pour imposer des obligations aux hôpitaux privés dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale.

Comme le précise, en outre, la note du service juridique de la Chambre, le présent accord de coopération ne comporte aucune obligation pour les hôpitaux

hebben uiteraard de vrijheid om de gegevens via hun instelling, met name het ziekenhuis of het labo, over te maken, maar de verplichting geldt enkel ten aanzien van de bevoegde personen, niet ten aanzien van deze instelling als dusdanig.

Omdat er middels het samenwerkingsakkoord geen verplichtingen worden opgelegd aan universitaire en privéziekenhuizen moesten de Franse Gemeenschap en de Franse Gemeenschapscommissie geen partij zijn bij het samenwerkingsakkoord. De opmerkingen zijn waardevol en verschillende andere opmerkingen zijn ook waardevol.

Ik wil tot slot mijn steun verlenen aan het pleidooi van mevrouw Fonck. We moeten allemaal Coronalert op onze smartphone hebben staan. Voor wie dat nog niet gedaan zou hebben, is het zeker het moment.

universitaires et privés. Les deux paragraphes en question mentionnés par le Conseil d'État se contentent de renvoyer vers les personnes compétentes. Il s'agit, en l'occurrence, des prestataires de soins habilités à collecter et à communiquer aux instances compétentes ou à celles que celles-ci mandatent, des données à caractère personnel relatives à des personnes atteintes d'une maladie contagieuse.

Dès lors qu'aucune obligation n'incombe aux hôpitaux universitaires et privés, il était inutile d'associer la Communauté française et la Commission communautaire française à cet accord. Les observations sont pertinentes.

Pour conclure, je me joins à Mme Fonck pour appeler chacun à télécharger l'application Coronalert sur son smartphone.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1490/6)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1490/6)**

L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi portant assentiment à l'Accord de coopération du 25 août 2020 entre l'État fédéral, la Communauté flamande, la Région wallonne, la Communauté germanophone et la Commission communautaire commune, concernant le traitement conjoint de données par Sciensano et les centres de contact désignés par les entités fédérées compétentes ou par les agences compétentes, par les services d'inspection d'hygiène et par les équipes mobiles dans le cadre d'un suivi des contacts auprès des personnes (présumées) infectées par le coronavirus COVID-19 se fondant sur une base de données auprès de Sciensano et retirant l'arrêté royal n° 18 du 4 mai 2020, l'arrêté royal n° 25 du 28 mai 2020 et l'arrêté royal n° 44 du 26 juin 2020 concernant une banque de données auprès de Sciensano dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19".

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 25 augustus 2020 tussen de Federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, betreffende de gezamenlijke gegevensverwerking door Sciensano en de door de bevoegde gefedereerde entiteiten of door de bevoegde agentschappen aangeduide contactcentra, gezondheidsinspecties en mobiele teams in het kader van een contactonderzoek bij personen die (vermoedelijk) met het coronavirus COVID-19 besmet zijn op basis van een gegevensbank bij Sciensano, en tot intrekking van het koninklijk besluit nr. 18 van 4 mei 2020, het koninklijk besluit nr. 25 van 28 mei 2020 en het koninklijk besluit nr. 44

van 26 juni 2020 inzake een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19".

Le projet de loi compte 5 articles.
Het wetsontwerp telt 5 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 5 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 5 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

16 Proposition de loi modifiant la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances en vue d'établir une restriction d'usage des données personnelles issues des objets connectés dans le domaine de l'assurance maladie et de l'assurance sur la vie (263/1-10)

16 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, teneinde in verband met de ziekteverzekering en de levensverzekering beperkingen op te leggen aangaande het gebruik van de gegevens die door met het internet verbonden apparaten worden verzameld (263/1-10)

Proposition déposée par:
Voorstel ingediend door:

Christophe Lacroix, Sophie Thémont, Patrick Prévot, Ludivine Dedonder, Malik Ben Achour, Ahmed Laaouej, Philippe Tison, Melissa Depraetere.

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Onze rapporteur is collega Freilich. Hij verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

Le premier orateur dans la discussion générale est M. Lacroix que j'ai confondu avec M. Ben Achour.

16.01 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le président, il n'y a évidemment aucun souci. Je n'ai pas une susceptibilité telle qu'être confondu avec mon collègue et ami Malik Ben Achour me causerait un problème.

Mes chers collègues, nous avons beaucoup travaillé en commission sur cette proposition de loi. Le Parlement a travaillé depuis de très nombreuses années sur le sujet de l'intelligence artificielle, de ses avancées qui sont remarquables, mais également des dangers sous-jacents à l'utilisation qui peut en être faite.

Le Parlement, par le passé, s'est inquiété et a pris des initiatives en ce qui concerne l'enjeu majeur de la protection des consommateurs, en particulier la protection des consommateurs liée à l'irruption des nouvelles technologies dans notre économie.

Je voudrais citer, sans remonter à Mathusalem, le travail qui a été réalisé sous la précédente législature au Sénat, où je siégeais d'ailleurs à l'époque, à l'initiative de mon groupe. Ce travail a abouti

16.01 Christophe Lacroix (PS): Het Parlement heeft al initiatieven genomen om de consumenten tegen de gevaren van de nieuwe technologieën te beschermen. Het onderzoek van het Adviescomité voor Wetenschappelijke en Technologische vraagstukken inzake het gebruik van megadata in de gezondheidssector is uitgemond in een resolutie die in maart 2019 aangenomen werd. Een van de aanbevelingen houdt in dat patiënten beschermd moeten worden tegen het misbruik van hun gezondheidsgegevens, onder meer door de verzekeraars of voor commerciële doeleinden. Het voorliggende wetsvoorstel is van

à un rapport d'information sur l'impact du développement des nouvelles technologies et de l'intelligence artificielle sur l'économie.

Et puis, sous la précédente législature, une grande partie du travail a été réalisée à la Chambre par le Comité d'avis pour les questions scientifiques et technologiques. Celui-ci avait enquêté sur l'utilisation des mégadonnées dans le secteur de la santé. Il en était d'ailleurs sorti une résolution, adoptée en mars 2019 et qui prévoyait différentes recommandations, parmi lesquelles une concerne spécifiquement nos travaux et le texte sur lequel nous allons voter tout à l'heure. Cette recommandation disait qu'il fallait veiller à ce que les patients soient protégés contre tout risque d'abus de leurs données de santé, notamment par les assureurs ou à des fins commerciales.

La présente proposition s'inscrit donc tout à fait dans cette perspective et dans cette dimension.

Chers collègues, aujourd'hui, les objets connectés sont présents de manière importante dans notre quotidien, que ce soit la domotique, les applications mobiles pour calculer le nombre de pas ou le nombre de calories que nous ingurgitons par jour, la géolocalisation par GPS sur smartphone, etc.

À l'échelle mondiale, en 2020, nous recensons, tenez-vous bien, près de 20 milliards d'objets connectés.

Si les données récoltées peuvent constituer une opportunité dans le domaine médical et vraiment d'intéressantes opportunités, elles représentent pourtant un risque spécifiquement dans le domaine des assurances, tant en termes de protection de la vie privée qu'en termes d'accès ou bien de coût de l'assurance pour nos concitoyens. Les exemples ne manquent pas. En Belgique, des assurances voitures destinées aux jeunes de moins de 26 ans octroient déjà une réduction de prime si le conducteur embarque dans son véhicule un objet connecté qui analyse à tout moment sa conduite, son allure, sa vitesse, ses freinages, ses accélérations. À l'étranger, certaines formules d'assurance intègrent les habitudes sportives et les comportements alimentaires des clients mesurés à l'aide d'un bracelet connecté, les bons comportements entraînant des réductions de primes ou des avantages comme des places de cinéma ou des billets d'avion.

On peut se dire qu'effectivement, avoir un système qui incite aux bons comportements et qui amène une réduction des coûts pour le consommateur est une bonne solution mais l'effet pervers de ce système, c'est qu'on individualise le prix, le tarif, l'accès à l'assurance. Le coût de celle-ci ne tient pas compte de la non-égalité de chacun et de chacune par rapport à la santé.

Quand vous êtes plus précarisé et que vous vivez dans un logement qui est à la limite de l'insalubrité, qu'il y a de l'humidité dans ce logement, qu'il y a des champignons, des mycoses qui se développent dans cette habitation, votre santé en souffre, la vôtre, celle de vos enfants. Vous êtes victime de votre précarité sociale et économique. Il ne serait donc pas normal que ces citoyens qui sont déjà des victimes de la précarité sociale ou économique soient victimes d'un surcoût d'assurance ou bien d'un refus d'assurance

dezelfde strekking.

Wearables maken deel uit van ons dagelijks leven. Ik denk bijvoorbeeld aan domotica, de gps, apps, enz. In 2020 waren er in de hele wereld bijna 20 miljard van die devices in gebruik.

De verzamelde gegevens kunnen dan wel nuttig zijn voor de medische sector, maar ze houden ook een risico in voor de eerbiediging van de privacy en de toegang tot betaalbare verzekeringen. In België bieden verzekeringsmaatschappijen premies met korting aan aan jonge bestuurders die hun wagen uitrusten met een zendertje om hun rijgedrag te analyseren. In het buitenland bestaan er bepaalde formules waarbij gewoonten op het vlak van voeding en sport gemonitord worden via een armband en waarbij goed gedrag beloond wordt met geschenken of premies met korting. Het perverse effect van de geïndividualiseerde premies schuilt in de ongelijkheid op het vlak van gezondheid. Precaire levensomstandigheden schaden de gezondheid. We kunnen geen systeem steunen waarbij men tweemaal gestraft wordt en waarbij kwetsbare mensen een extra toeslag moeten betalen of geen verzekering krijgen omdat ze een hoger risico zouden vormen. We moeten waken over de gezondheid van alle burgers.

In de commissie hebben velen van ons dit verzekeringsmodel afgewezen, waarbij persoonsgegevens die online verkregen worden via een met het internet verbonden apparaat zouden kunnen gebruikt worden door verzekeraars om 'slechte' risico's – veelal de meest kwetsbare bevolkingsgroepen – uit te sluiten, of om hogere premies aan te rekenen voor degenen die een algoritme – los van enig medisch onderzoek – als 'slecht' zou beoordeeld hebben.

parce qu'on estime que ce sont des personnes à risque et que les compagnies d'assurances décident de ne pas assurer ces personnes en termes d'assurance de soins de santé. Or, s'il y a bien quelque chose qui est à l'ordre du jour aujourd'hui et qui le sera encore pour longtemps, c'est la préoccupation sanitaire. Comment faisons-nous en sorte que nos concitoyens restent en bonne santé indépendamment de leur situation socioéconomique?

Par rapport à ces dangers sous-jacents à l'intelligence artificielle, je voudrais vous faire part de deux citations pour nourrir votre réflexion. La première ne vient vraiment pas d'un socialiste ou d'un communiste. Elle provient d'Henri de Castries, PDG d'AXA en 2014. Je ne pense pas qu'il fasse partie de la section de l'Union socialiste communale de ma zone.

Henri de Castries dit ceci: "Le Big Data permet de comprendre le client bien mieux qu'il ne se comprend lui-même." C'est quand même fondamental. Et il le dit sans crainte. Une seconde citation provient du patron d'Insurtech Capital, M. Minh Tran, qui a dit en 2018: "Les assureurs ont aujourd'hui la capacité de faire de l'assurance personnalisée, notamment grâce aux données de l'utilisateur que l'on peut récupérer à travers les objets connectés. Et puis, c'est plus intéressant d'assurer les personnes en bonne santé." CQFD. Vous voyez donc comment le secteur des assurances veut, par le biais des objets connectés, assurer les "bons" risques, c'est-à-dire assurer les gens qui risquent le moins souvent de tomber malades ou qui, en tout cas, risquent le moins souvent d'être hospitalisés parce qu'ils bénéficient au départ d'un capital santé qui est intéressant pour la compagnie d'assurances.

Au cours des débats que nous avons eus en commission, la majorité des collègues ont martelé - et je le redirai ici - un véritable refus de ce modèle d'assurance où des données à caractère personnel issues des objets connectés sont recueillies sur internet et permettent à l'assureur d'exclure les "mauvais" risques - nous savons qui ils sont: les personnes les plus précarisées - ou bien de faire payer plus cher ceux qu'un algorithme (une intelligence artificielle), indépendamment de tout examen médical, aura considérés comme faisant partie des "mauvais" risques.

Un principe nous semble fondamental, à nous socialistes - mais ce doit être le cas pour d'autres collègues -, car nous estimons que la solidarité entre les assurés doit rester une pièce centrale dans le fonctionnement des assurances. C'est pourquoi la présente proposition de loi prévoit deux mesures dans le champ des assurances (vie et santé). Premièrement, il faut donner le droit aux consommateurs de refuser d'acquiescer ou d'utiliser un objet connecté dans le cadre de son contrat d'assurance sans risque que la compagnie le supprime ou bien qu'elle l'exclue. Deuxièmement, cette proposition de loi vise à interdire à l'assureur de pratiquer des tarifications différentes, ce que l'on appelle des segmentations, selon que le consommateur accepte ou non de se servir d'un objet connecté ou sur la base des données issues desdits objets.

L'objectif de cette proposition de loi est donc - je la résume en une phrase - de mieux protéger le consommateur et d'éviter certaines dérives liées à l'utilisation des objets connectés dans le champ des assurances (vie et santé).

De solidarité entre assurés doit rester une pièce centrale dans le fonctionnement des assurances. C'est pourquoi la présente proposition de loi prévoit deux mesures dans le champ des assurances (vie et santé). Premièrement, il faut donner le droit aux consommateurs de refuser d'acquiescer ou d'utiliser un objet connecté dans le cadre de son contrat d'assurance sans risque que la compagnie le supprime ou bien qu'elle l'exclue. Deuxièmement, cette proposition de loi vise à interdire à l'assureur de pratiquer des tarifications différentes, ce que l'on appelle des segmentations, selon que le consommateur accepte ou non de se servir d'un objet connecté ou sur la base des données issues desdits objets.

Het wetsvoorstel strekt ertoe de consument beter te beschermen en wantoestanden als gevolg van het gebruik van met het internet verbonden apparaten in het kader van levens- en ziekteverzekeringen te voorkomen.

Je remercie vraiment tous les collègues de la commission de l'Économie pour leur collaboration constructive dans le cadre de ce dossier. Madame la présidente, je vous remercie d'avoir accès au perchoir pendant quelques instants, ce qui me permettra de vous saluer de manière bien sympathique.

Voorzitter: Valerie Van Peel, ondervoorzitter.

Présidente: Valerie Van Peel, vice-présidente.

16.02 Florence Reuter (MR): Madame la présidente, chers collègues, effectivement, nous sommes tous dans un monde en perpétuelle évolution. Les nouvelles technologies, les progrès numériques comportent de nombreux atouts et permettent, il est vrai, une véritable amélioration de notre qualité de vie. Sauvegarde des données, facilité d'accès aux services commerciaux, mobilité au travail, échange direct avec les consommateurs, les avantages sont nombreux.

Mais, dans le domaine de la santé, si les nouvelles technologies sont là aussi une véritable opportunité de révolutionner la médecine, ce n'est pourtant pas sans effets pervers pour la protection des consommateurs et le respect du droit à la vie privée. Les nouvelles applications qui voient le jour permettent aux utilisateurs d'enregistrer des données liées à leur mode de vie ou à leur état de santé et cela inquiète. Certains assureurs exigent d'avoir accès à ces données privées, ce qui soulève de nombreuses questions concernant la sécurisation et la confidentialité de ces données. Une certaine discrimination a même pu être constatée entre leurs clients en bonne santé et les autres en moins bonne santé.

Un cadre législatif était donc essentiel pour empêcher ce genre de dérives. L'objectif est simple: protéger les données personnelles et interdire l'utilisation de ces informations par les compagnies d'assurances. Pour mon groupe, il est essentiel d'encourager l'innovation technologique, certes, mais pas au détriment des consommateurs. La protection de leurs données personnelles est une priorité. C'est pourquoi nous soutiendrons cette proposition. Je vous remercie.

16.03 Roberto D'Amico (PVDA-PTB): Madame la présidente, je voulais intervenir pour apporter notre soutien à une proposition de loi qui permet, selon nous, de poser un cadre indispensable aux évolutions technologiques actuelles. Nous reconnaissons, en effet, que ces évolutions veulent apporter un certain progrès, comme le fait que des objets connectés puissent améliorer notre mode de vie. Mais nous souhaitons que ces avancées soient orientées au service de la population, rien qu'à son service. Car nous savons tous que ces nouvelles technologies représentent actuellement, et davantage encore à l'avenir, un business extrêmement fructueux.

Les multinationales, avec leur choix de profits sans limite, ne manquent évidemment pas de réclamer leur part du gâteau. Sans surprise, le secteur des assurances n'est pas en reste. Il a bien compris que l'exploitation des données personnelles issues des objets connectés permet d'accroître leur marge, comme si celle-ci n'était déjà pas assez confortable d'ailleurs.

16.02 Florence Reuter (MR): De nieuwe technologieën kunnen onze levenskwaliteit verbeteren, maar op gezondheidsgebied kunnen ze ook kwalijke gevolgen hebben op het stuk van de consumentenbescherming en de eerbiediging van de privacy. Sommige verzekeraars eisen toegang tot gegevens inzake de levensstijl of de gezondheidstoestand van hun cliënten, wat tal van vragen doet rijzen in verband met de beveiliging en de vertrouwelijkheid van die gegevens en over de gelijke behandeling tussen personen met een goede gezondheid en personen met een slechte gezondheid. Een wetgevend kader was onontbeerlijk om de persoonlijke gegevens te beschermen en het gebruik ervan door verzekeringsmaatschappijen te verbieden. We zullen dit voorstel dan ook steunen.

16.03 Roberto D'Amico (PVDA-PTB): We steunen dit wetsvoorstel, dat een kader biedt voor de technologische evoluties. Het internet der dingen kan onze manier van leven verbeteren. We willen echter dat deze vooruitgang ten dienste van de bevolking staat.

Deze technologieën vertegenwoordigen een winstgevende business en de verzekeringssector eist zijn deel ervan op. We willen niet dat de commercialisering van onze gegevens gebruikt wordt om de winst van onethische bedrijven te verhogen. De prijs van

Avec le PTB, nous refusons ce comportement de vautours. Nous refusons que la commercialisation de nos données personnelles serve à accroître les bénéfices de certaines firmes, peu scrupuleuses des valeurs éthiques. Les pratiques de quelques entreprises à l'étranger témoignent déjà de cette tendance. Ainsi, le prix de certaines assurances vie et assurances maladie est conditionné aux résultats de l'objet connecté, qui mesure le bon comportement sportif et alimentaire de la personne. Cela signifie que ce sont, de nouveau, les publics vulnérables qui paieront le prix fort. Ainsi, parce qu'une personne ne sait pas s'offrir une alimentation saine, elle paiera plus cher ses primes d'assurances. C'est une double peine pour ces personnes. Alors, oui, ce type de pratique venu tout droit des États-Unis doit être interdit en Belgique! Ce n'est pas notre modèle de société! Les assureurs doivent le savoir! Ici, on mutualise les risques, on ne les individualise pas. C'est le fondement de notre système de protection sociale. Les assureurs n'y dérogeront pas.

Ensuite, se pose la question du traitement de nos informations privées, qui est soulevé par cette proposition de loi. À l'heure du Big Data et du monopole de certains géants de l'informatique, comme Google, les citoyens sont dépossédés de leurs propres données personnelles. Alors, leur interdire d'utiliser certaines de nos données, issues d'objets connectés, c'est envoyer un message fort à ces multinationales. Elles doivent comprendre qu'on ne fait pas n'importe quoi.

Pour l'ensemble de ces raisons, le PTB soutiendra ce texte.

De **voorzitter**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(263/10)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(263/10)**

L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de loi modifiant la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances en vue d'établir dans le domaine de l'assurance maladie et de l'assurance individuelle sur la vie une restriction de traitement des données à caractère personnel concernant le mode de vie ou la santé issues des objets connectés".

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, teneinde in verband met de ziekteverzekering en de individuele levensverzekering beperkingen op te leggen aangaande de verwerking van persoonsgegevens inzake de levensstijl of de gezondheid die door met het internet verbonden apparaten worden verzameld".

La proposition de loi compte 5 articles.
Het wetsvoorstel telt 5 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 5 sont adoptés article par article.

sommige levens- en ziekteverzekeringen hangt af van de resultaten van de wearable die bijvoorbeeld het voedingsgedrag meet.

Het zijn de meest kwetsbaren, die zich geen gezonde voeding kunnen veroorloven, die de prijs ervoor zullen betalen. We moeten die praktijken, die uit Amerika stammen en niet met ons model overeenkomen, verbieden. Hier deelt men de risico's onderling en individualiseert men ze niet.

In tijden van big data en het monopolie van Google worden de burgers van hun gegevens beroofd. Door de multinationals te verbieden die gegevens te gebruiken geeft men hun een sterk signaal af. De PVDA-PTB-fractie zal de voorliggende tekst dan ook steunen.

De artikelen 1 tot 5 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

17 Proposition de loi visant à améliorer le congé parental corona (1270/1-8)

- **Proposition de loi visant à prolonger le congé parental corona pour les parents dont les enfants ne peuvent fréquenter l'école ou leur lieu d'accueil en raison des mesures sanitaires prises dans le cadre de la lutte contre la pandémie de COVID-19 (1527/1-3)**

17 Wetsvoorstel tot verbetering van het corona-ouderschapsverlof (1270/1-8)

- **Wetsvoorstel tot verlenging van het coronaouderschapsverlof voor de ouders van wie de kinderen niet naar school of naar de gebruikelijke opvang mogen gaan als gevolg van gezondheidsmaatregelen in het raam van de strijd tegen de COVID-19-pandemie (1527/1-3)**

Propositions déposées par:

Voorstellen ingediend door:

- 1270: Sophie Thémont, Marc Goblet, Nahima Lanjri, Anja Vanrobaeys, Marie-Colline Leroy, Barbara Creemers, Florence Reuter, Tania De Jonge

- 1527: Catherine Fonck.

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

De rapporteur is collega Willaert. Zij verwijst naar het schriftelijk verslag.

17.01 Björn Anseeuw (N-VA): Collega's, de coronacrisis stelt de hele samenleving al maanden op de proef.

Ook voor werkende ouders is het niet altijd gemakkelijk wanneer het kinderdagverblijf, de klas of de school wegens corona van de ene op de andere dag sluit. Op dat moment moet er, zeker bij jongere kinderen, snel in een andere opvang worden voorzien, maar dat is niet altijd even gemakkelijk. Ook voor heel wat werkgevers is het al sinds half maart een hele opdracht om de arbeidsorganisatie van hun bedrijf, vaak kmo's, te verzekeren. Problemen met de arbeidsorganisatie hebben immers onvermijdelijk een impact op de omzet en op een niet eens zo lange termijn ook een schadelijk effect op de tewerkstelling. Het moet dan ook duidelijk zijn dat de belangen van de werkgever en de werknemer in deze dezelfde zijn. Een goede samenwerking is dus van het allergrootste belang.

Dit wetsvoorstel staat evenwel haaks op dit uitgangspunt. Het zorgt ervoor dat werknemers recht hebben op tijdelijke werkloosheid zodra hun minderjarig kind niet naar de klas, het kinderdagverblijf of de school kan omdat het kinderdagverblijf, klas of school wegens corona moet sluiten. Voor kinderen met een handicap geldt de leeftijdsgrens van 18 jaar niet. De werknemer heeft dat recht zolang het kind niet opnieuw in de klas, de kinderopvang of de school terecht kan.

Dat tijdelijke werkloosheid nu een recht voor de werknemer wordt, is zonder voorgaande. Tijdelijke werkloosheid wordt normaal gezien door de werkgever toegekend. Op die manier kan ook rekening worden gehouden met de arbeidsorganisatie in het bedrijf.

17.01 Björn Anseeuw (N-VA):

La crise du coronavirus ne simplifie pas la vie aux parents. La fermeture, du jour au lendemain, d'une école ou d'une crèche, les oblige à trouver une solution au pied levé. L'organisation du travail constitue aussi un casse-tête pour les employeurs depuis le mois de mars. De tels problèmes ont une incidence sur le chiffre d'affaires et, par conséquent, sur l'emploi également. Les employeurs et les travailleurs partagent donc le même intérêt. La proposition de loi à l'examen vient contrecarrer ce principe. Il confère aux travailleurs le droit au chômage temporaire dès lors que leurs enfants ne peuvent fréquenter la crèche ou l'école, fermée en raison du coronavirus.

Le chômage temporaire devient ainsi un droit, alors qu'il a toujours été octroyé au travailleur par l'employeur en tenant compte de l'organisation du travail dans son entreprise. Le travailleur peut dés-

Met dit wetsvoorstel kan een werknemer zonder overleg van het werk wegblijven en wordt het opvangprobleem naar de werkgever opgeschoven. Dat is ook geen goede zaak. Overleg in deze is zeer belangrijk, want de belangen van de werkgever zijn ook de belangen van de werknemer. Ook al weet ik dat sommigen hierin een tegenstelling zien, voor mij is het een valse tegenstelling. Het wetsvoorstel impliceert bovendien dat een mogelijk opvangprobleem alleen kan worden opgelost door de ouders gedurende de hele opvangperiode zelf thuis te laten blijven en niet te laten werken. De werkelijkheid is evenwel anders. Vandaag al worden dergelijke problemen vaak opgelost door bijvoorbeeld alternatieve uurroosters af te spreken of door thuiswerk te faciliteren. Het wordt nog erger. Ook ouders zonder opvangproblemen kunnen met dit wetsvoorstel probleemloos van het werk wegblijven. Wanneer een ouder van een kerngezonde zestienjarige het juiste attest aan de werkgever bezorgt, dan heeft ook die werknemer recht op tijdelijke werkloosheid. Dat is geen goede zaak.

Eergisteren keurden in de commissie alle partijen behalve de N-VA het wetsvoorstel goed. Toen ik tijdens de bespreking in de commissie het voorbeeld aanhaalde van de kerngezonde zestienjarige die perfect voor zichzelf kan zorgen, voerden verscheidene leden aan dat dergelijk "misbruik" veeleer de uitzondering dan de regel zou zijn. Ikzelf heb het woord "misbruik" nooit in de mond genomen. Als straks dit wetsvoorstel definitief wordt goedgekeurd, wordt wat u als "misbruik" bestempelt, in de wet verankerd als een recht. Het is toch wel bijzonder dat u wetens en willens wat u als misbruik bestempelt, straks als recht in de wet zult verankeren.

Met voorliggende wet wordt bovendien de inactiviteit georganiseerd waar die perfect kan worden vermeden, zeker wanneer de uitkering die de betrokkenen voor dat soort werkloosheid krijgen beduidend hoger ligt dan de uitkering voor bijvoorbeeld thematische verloven, zoals ouderschapsverlof, zelfs nog zonder rekening te houden met extra vergoedingen van de regio's. Het is dus des te vreemder dat de huidige paars-groene regering, onder leiding van de liberalen dan nog, die veel te ruime maatregel goedkeurt, hoewel zij de ambitie heeft om de werkzaamheidsgraad te verhogen tot 80 %.

Wat helemaal van de pot gerukt is, is dat wanneer diezelfde kerngezonde zestienjarige puber niet naar school mag, niet alleen mama maar ook papa samen met mama mag thuisblijven. Erger nog, ook tijdens het weekend, wanneer kinderen sowieso niet naar school gaan, is die tijdelijke werkloosheid een recht voor die ouders, wat onbegrijpelijk is.

Op die manier komen wij bij de essentie van het probleem. Wanneer immers een maatregel wordt getroffen, moet het altijd de bedoeling zijn dat ze een reële nood lenigt. In het andere geval wordt de sociale zekerheid nodeloos op kosten gejaagd, worden werkgevers, waaronder heel wat kleine bedrijven, onnodig in de miserie geduwd en worden op termijn ook jobs in gevaar gebracht, waardoor de werknemer in kwestie zelf in de problemen wordt gebracht. Wat is immers de nood die hier moet worden gelenigd? Dat is niet per se de opvang van het kind zelf maar wel de organisatie van die opvang. Daarvoor moet niet elke ouder de hele periode van sluiting zelf thuisblijven.

ormais s'absenter sans concertation, le problème de l'accueil des enfants est déplacé vers les employeurs. Or il me semble que la concertation est importante en la matière.

La proposition de loi insinue que les difficultés d'accueil ne peuvent se résoudre qu'en autorisant les parents à rester au chômage chez eux, alors que des solutions de remplacement, comme des horaires alternatifs ou le télétravail, existent. Pire encore: même des parents qui ne sont pas confrontés à de telles difficultés peuvent s'absenter de leur travail. Même le parent d'un enfant âgé de 16 ans et en parfaite santé, peut prétendre à cette forme de chômage temporaire.

Lorsque j'ai cité cet exemple en commission – où tous les partis, hormis la N-VA, ont adopté la proposition –, il m'a été rétorqué que de tels "abus" seraient plutôt l'exception que la règle. Je n'ai pourtant pas utilisé le mot "abus". Ce que les partisans appellent eux-même un "abus" est ancré par leurs soins dans la loi. On organise une inactivité qui pourrait parfaitement être évitée. Les allocations pour le chômage temporaire sont sensiblement plus élevées que celles accordées pour les congés thématiques, tels que le congé parental.

Il est étrange qu'un gouvernement dirigé par des libéraux ait adopté ce texte, alors qu'il dit vouloir faire grimper le taux d'activité à 80 %.

Par-dessus le marché, les deux parents ont droit simultanément de rester à domicile auprès de leur enfant de 16 ans en parfaite santé. Le chômage temporaire est en outre applicable également le week-end, lorsque les enfants ne vont pas à l'école. Une mesure doit toujours répondre à un besoin réel. À quel besoin est-il répondu en l'espèce? Est-il nécessaire, pour s'occuper d'un enfant, que

Met deze wet hoeft de noodzaak van de werkonderbreking niet eens te worden aangetoond. Dus zullen meer werknemers dan nodig een werkloosheidsuitkering krijgen, zullen veel meer werkgevers dan nodig hun arbeidsorganisatie onder druk zien komen te staan en zullen veel meer jobs dan nodig op de helling komen te staan. Collega's, het is bijzonder kwalijk dat u een recht wil openen voor een groep mensen, ongeacht of zij dat recht nu nodig hebben of niet.

Wij hebben in de commissie een ontzettend boeiende bespreking gehad. Mevrouw Ludivine Dedonder van de PS gaf, toen het over misbruik ging, aan dat het geen zin had om te focussen op misbruik. Ik moet bekennen dat die woorden mij niet erg hard verwonderden, maar ze blijven niettemin opvallend.

Collega Reuter hield het erop dat het risico van misbruik met valse doktersbriefjes vele malen groter was. Collega Leroy... (*Rumoer op de banken*)

Ik merk enige nervositeit bij de collega's van de PS. Collega Laaouej, u kunt het vervelend vinden dat collega Dedonder, lid van uw fractie, in de commissie heeft gezegd dat het geen zin heeft te focussen op misbruiken. Wij vinden dat daar wel aandacht aan moet worden geschonken, u kennelijk niet. Ik begrijp dat u het vervelend vindt, maar de feiten hebben hun recht.

Collega Leroy gaf toe dat misbruiken zich misschien wel voordoen. Daarna verankerden zij allen samen datgene wat zij zelf als misbruik bestempelden als recht in de wet. *Il faut le faire*.

De **voorzitter**: Mijnheer Anseeuw, collega Leroy wenst u te onderbreken.

17.02 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Monsieur Anseeuw, j'espère qu'il ne s'agit pas d'un problème de compréhension linguistique. Il y a à peu près une minute trente, vous décriiez la parole de Mme Dedonder en disant "qu'elle se fichait des abus". Une minute trente après, vous dites que moi, j'ai évoqué des abus avec vous, alors que vous ne parliez pas de cela. Déjà durant les débats, vous avez usé de cet exercice autour du mot abus. Vous avez essayé de retourner les arguments en disant que nous parlions d'abus. Nous n'avons jamais parlé d'abus!

Ce que nous avons fait en commission, rappelez-vous, c'est simplement préciser ce que vous disiez en évoquant systématiquement une situation catastrophique. Tout d'un coup, des parents par dizaines et par centaines, utiliseraient ce congé, ce chômage de force majeure, alors qu'ils n'en auraient pas besoin. Tout ce que nous avons dit, j'interprèterais cela comme un abus, c'est-à-dire utiliser un droit dont on n'a pas besoin. Je vous ai parlé de confiance et je le répéterai tout à l'heure. Je vous l'ai dit: il n'est pas question d'abus, il est question de faire confiance et de proposer aux parents une alternative à la quarantaine. Vous ne pouvez pas à la fois dire que Ludivine Dedonder parle d'abus, que je parle de non-abus, et inversement. Tout cela devient incompréhensible pour les gens qui écoutent. J'aimerais que vous éclaircissiez cet élément de langage, au minimum, si possible, monsieur Anseeuw.

17.03 Björn Anseeuw (N-VA): Collega Leroy, u haalt nu aan dat u

chaque parent reste à domicile pendant toute la période de la fermeture? Cette loi n'exige même pas que la nécessité de l'interruption de travail soit démontrée. Les travailleurs bénéficiant d'une allocation de chômage seront plus nombreux que nécessaire et l'organisation du travail sera mise sous pression. Un nombre inutilement élevé d'emplois seront ainsi menacés.

Mme Dedonder considérerait inutile de se concentrer sur les abus. De son côté, Mme Reuter jugeait que le risque d'abus sous la forme de faux certificats médicaux était substantiellement plus élevé. Or pour notre groupe, ce sont des éléments importants. Mme Leroy a admis la possibilité d'abus. Malgré tout cet abus est pourtant ancré dans la loi en tant que droit.

17.02 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Mijnheer Anseeuw, u hebt verklaard dat mevrouw Dedonder zich niets van de misbruiken zou aantrekken, waarna u beweerd hebt dat wij van misbruiken gewaagd zouden hebben, maar dat is niet waar!

In de commissie hebt u verwezen naar ouders die massaal een beroep zouden doen op dat verlof, die tijdelijke werkloosheid wegens overmacht, terwijl ze dat niet nodig zouden hebben. U kunt niet beweren dat wij over misbruiken spreken, terwijl wij integendeel de ouders vertrouwen en hun een alternatief voor de quarantaine aanreiken. Ik zou graag hebben dat u dat eens opheldert!

17.03 Björn Anseeuw (N-VA): Le

niet over misbruik zou hebben gesproken. Ik vind dat eigenlijk bijzonder. U had die opmerking daarstraks moeten maken, op het ogenblik dat het verslag ter sprake kwam, ook al is er verwezen naar het schriftelijke verslag. In dat verslag is wel uw toegeving dat er zich misschien misbruik zou voordoen, genoteerd.

U schudt nu ontkennend het hoofd, maar het staat letterlijk zo in het verslag. Die opmerking moet u niet tegen mij maken, die opmerking moet u tegen de rapporteur maken. Overigens, u hebt dat ook gezegd. De commissievergadering was openbaar. De beelden kunnen worden herbekken. Ik stel gewoon vast dat collega Dedonder, collega Reuter en ook u een opmerking hebben gemaakt over misbruik, terwijl ik dat woord nooit in de mond heb genomen.

Het is ongetwijfeld vervelend dat ik hier duidelijk aangeef dat wat u als misbruik in de commissie bestempelde straks in een wet verankerd wordt, maar dat is de keuze die u maakt. Wij zullen die keuze niet maken.

Collega De Jonge van Open Vld onderstreepte bovendien dat de combinatie van sterk verhoogde uitkeringen en het feit dat het akkoord van de werkgever niet vereist is, risicovol is. Zij heeft daarin gelijk. Meer nog, zulks kan het economisch herstel bedreigen. Dat ouders zonder akkoord van de werkgever tot het eind van het jaar voltijds het werk kunnen onderbreken met een uitkering die 70 % van hun inkomen bedraagt, gaat voor de spreekster te ver, waarna collega De Jonge de hele mikmak heeft goedgekeurd. Ik stel voor, mevrouw De Jonge, dat u de komende weken wat kmo's bezoekt. U zult er welgekomen zijn.

Natuurlijk hebben wij van de N-VA begrip voor ouders die door corona meer tijd nodig hebben voor de zorg...

17.04 Tania De Jonge (Open Vld): Mijnheer Anseeuw, ik weet niet in welke commissie ik dat zou hebben gezegd. Ik heb in de commissie enkel gezegd dat wij geen voorstander zijn van de verlenging van het ouderschapsverlof, maar dat wij er wel voorstander van zijn om de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht als alternatief in te bouwen. Dat is wat hier vandaag op tafel ligt.

17.05 Björn Anseeuw (N-VA): Ik citeer letterlijk uit het verslag, waar niemand een opmerking over heeft gemaakt. Als u straks de beelden herbekijkt van uw betoog, zult u vaststellen dat het verslag wel degelijk strookt met wat u hebt gezegd in de commissie. U kunt intussen van gedachten zijn veranderd en dat zou niet de eerste keer zijn. Wat u echter hebt gezegd in de commissie, is gezegd. Het staat ook in het verslag. Het is bijzonder vreemd dat iedereen een probleem maakt van een verslag terwijl het, toen het aan de orde kwam, niemand een opmerking heeft geformuleerd. Mevrouw De Jonge, ik raad u aan om wat kmo's te bezoeken, ze zullen u met open armen ontvangen, of met eieren en tomaten, wie weet.

We hebben natuurlijk begrip voor ouders die door corona meer tijd nodig hebben voor de zorg van hun kinderen, vooral wanneer het

rapport mentionne pourtant que la question d'éventuels abus a été abordée par Mme Leroy. Si c'est inexact, elle aurait dû interpellier sans tarder le rapporteur à ce sujet. Je me contente de constater les propos tenus. Personnellement, je n'ai à aucun moment utilisé le mot "abus". Tout à l'heure, nous ne choisirons en tout cas pas de légaliser cet abus.

Mme De Jonge, de l'Open Vld, a souligné le risque inhérent à la combinaison d'allocations majorées et à l'absence de nécessité d'obtenir l'accord de l'employeur. J'irai même plus loin: cela compromet la relance économique. Mme De Jonge approuve la proposition, même elle estime que la réglementation va trop loin. Je lui suggère d'aller faire un tour dans quelques PME.

17.04 Tania De Jonge (Open Vld): Je ne sais pas dans quelle commission j'aurais tenu ces propos. J'ai seulement déclaré que nous n'étions pas favorables à la prolongation du congé parental mais que nous souhaitons plutôt instaurer le chômage temporaire pour cause de force majeure.

17.05 Björn Anseeuw (N-VA): Ce sont les termes utilisés mot pour mot dans le compte rendu. Peut-être Mme De Jonge a-t-elle changé d'avis? Ce ne serait pas la première fois. Ce qui a été dit, a été dit. Mme De Jonge se fera acclamer ou huer par les PME.

Nous comprenons les besoins des parents en matière de garde mais cette proposition de loi ne part pas d'un besoin réel. Elle rend l'inactivité inutilement attrayante,

gaat over kinderen met een beperking. De voorliggende regeling vertrekt echter niet vanuit een reële nood. Met een regeling die niet vertrekt vanuit een reële nood, een regeling die inactiviteit onnodig aantrekkelijk maakt, een regeling waarbij men ervan uitgaat dat ouders laten thuisblijven van het werk om een opvangprobleem op te lossen, de enige oplossing is, een regeling die daarmee de continuïteit van onze bedrijven, waaronder heel wat kmo's, nodeloos in gevaar brengt, die nodeloos jobs bedreigt, die ook nog eens de sociale zekerheid onnodig op kosten jaagt, kunnen wij niet instemmen. We hebben bij de bespreking van het wetsvoorstel stevast gepleit voor een fijnmaziger maatregel, die veel gericht was, waarbij minstens ook de noodzaak van de werkonderbreking op een of andere manier moet kunnen worden aangetoond en geobjectiveerd. Maar men had geen oor naar onze argumenten.

Om die reden zullen we straks tegenstemmen.

17.06 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, chers collègues, je voudrais rappeler quelques éléments avant de parler de cette loi-ci.

Aux alentours du 15 mars 2020, les parents se retrouvent dans une situation très compliquée. Non seulement ils ne savent pas comment ils vont faire pour continuer à travailler, qu'ils soient indépendants, en première ligne, ou dans une entreprise où ils pressentent une forme de chômage, ils ont très peu de réponses, mais en plus ils sont dans une situation où leurs enfants ne pourront plus aller à l'école. Sauf éventuellement avec un système de garderie. Toutefois, on leur demande à ce moment-là de limiter la présence dans les garderies pour que le confinement soit le plus efficace possible.

Depuis sept mois, ces parents s'appliquent à respecter les demandes, les règles, les consignes pour que tout le monde puisse sortir de la situation actuelle le plus rapidement possible. Inquiétude, anxiété, angoisse, fatigue, etc. L'été se passe. La situation est toujours compliquée.

Le 1er septembre, on apprend qu'il y aura aussi des dispositifs mis en place, tout aussi légitimes. Je n'y reviens pas. Il s'agit de mettre en quarantaine certains groupes, certaines classes. Il ne faudra pas dix jours avant que la première classe soit mise en quarantaine. Depuis, des centaines d'enfants ont été mis en quarantaine et des parents ont dû trouver des solutions. L'important est de se souvenir des solutions qui avaient déjà dû être trouvées précédemment: des congés, des congés annuels, des congés sans solde, etc.

Là, à nouveau, on leur demande de prendre un congé, du jour au lendemain de surcroît. Ainsi, hier, l'école communale de Moustier a décidé vers 17 heures de la fermeture aujourd'hui. Je pense que la bourgmestre a commencé à téléphoner aux parents vers 21 heures pour les prévenir que ce matin, les enfants ne pouvaient pas aller à l'école.

Cette situation est absolument insupportable. En plus, on savait que le 30 septembre, le congé appelé 'congé parental corona' prenait fin. Il ne répondait pas explicitement à cette situation-là mais il n'y avait même plus cette option-là.

comme si rester à la maison était pour les parents le seul moyen de régler leurs problèmes de garde. Nous ne pouvons pas approuver un système qui met en péril les PME et qui coûte à la sécurité sociale. Nous avons toujours préconisé une mesure plus ciblée et l'obligation de prouver la nécessité d'un arrêt de travail. Nous n'avons pas été entendus. Nous voterons donc contre cette proposition.

17.06 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Sinds zeven maanden leven ouders in grote onzekerheid wat hun werk, maar ook wat de opvang van hun kinderen betreft. Ze doen hun best om de richtlijnen na te leven om zo snel mogelijk uit deze crisis te raken. Ze zijn ongerust en angstig, maken zich grote zorgen en zijn vermoeid.

Na de zomer, amper enkele dagen na het begin van het schooljaar, werden er al klassen in quarantaine geplaatst. Opnieuw kregen ouders van de ene dag op de andere te horen dat ze hun kinderen thuis moesten houden. Bovendien loopt het coronaoouderschapsverlof af op 30 september. Er moest dringend een oplossing komen!

Veertien dagen geleden was een oplossing via de regering ondenkbaar, en daarom hebben we ervoor gekozen om het parlementaire pad te bewandelen. We hebben snel maar degelijk gewerkt. Ik dank trouwens de diensten die de verslagen zeer snel en uiterst efficiënt hebben opgesteld.

Werkloosheid wegens overmacht is misschien niet ideaal, maar hierdoor konden we kort op de bal spelen en in een uitkering van 70 % voorzien. Dit leek ons dus de interessantste piste.

Dès lors, il fallait trouver une solution d'urgence, une solution qui réponde aux nouvelles difficultés, aux mises en quarantaine soudaines.

Nous avons essayé la voie gouvernementale, mais c'était compliqué, c'était l'impasse. Rappelez-vous la situation qui prévalait voici une quinzaine de jours. Nous avons donc décidé de passer par la voie parlementaire dont je reconnais l'efficacité.

Il est vrai que nous avons travaillé dans l'urgence, mais avec sérieux. Je tiens d'ailleurs à profiter de l'occasion qui m'est donnée pour remercier les services qui ont rédigé les rapports très rapidement et de manière très efficace pour nous permettre de débattre de cette proposition de loi en séance plénière aujourd'hui.

Nous avons choisi de travailler sur la base du chômage pour force majeure. Ce n'est peut-être pas la situation idéale. Ce n'est peut-être pas la meilleure des réponses. Nous aurions peut-être pu travailler sur la base d'un congé. Mais c'était la voie qui permettait de travailler le plus rapidement, le plus efficacement, en prévoyant une indemnité de 70 %. Il nous a donc semblé que c'était la voie la plus intéressante.

D'autres options ont été citées. On aurait pu demander aux grands-parents de prendre le relais. Mais cette solution s'est vite avérée être impossible. On aurait pu faire appel à des gardes-malades, mais on n'allait quand même pas confier des enfants potentiellement malades à ces derniers. On aurait pu demander à des membres de la famille, mais cela n'était pas non plus possible car on a tous envie de sortir de cette crise. Il n'y avait donc pas de solution. Un enfant mis en quarantaine doit être gardé au sein de sa bulle la plus proche. Il n'existe pas d'autres possibilités. Ce faisant, certaines personnes ne peuvent pas faire autrement que de faire appel à leur employeur pour force majeure. Et c'est là qu'intervient ce dernier.

Il est vrai que cela peut être compliqué pour une entreprise, mais comme l'a rappelé le ministre de la Santé, cette crise est injuste. Et la seule façon de surmonter cette crise, c'est, sans doute, la solidarité. Tout le monde doit apporter sa contribution.

Il est également vrai que l'on va parfois donner un peu plus, peut-être un peu trop. Mais les écologistes que nous sommes préfèrent donner un peu plus que trop peu, comme a tenté de le faire – si je me souviens bien – la N-VA avec la prime énergie en Flandre pour les personnes en chômage temporaire, à laquelle tout le monde a eu droit finalement.

Ici aussi on peut se dire qu'il s'agit d'un aide élargie. Et pourquoi pas en fait? Pourquoi ne pas se dire que les gens, après sept mois d'une crise sans précédent, passée dans l'angoisse, qu'ils soient employeurs ou employés, sont capables de mesurer à sa juste hauteur leur besoin d'une aide, d'un soutien, d'une indemnité ou d'un appel, dans une situation comme celle-ci, qui relève de la force majeure?

Voici une autre raison. Que préfère-t-on? Des travailleurs qui vont quand même aller chercher leur dernière once d'énergie, puis prendre le congé sans solde parce qu'il n'y a pas d'autre option, puis

Een beroep doen op grootouders, op thuisoppas voor zieke kinderen of op familieleden was geen optie: een kind dat in quarantaine wordt geplaatst moet opgevangen worden in de eigen sociale bubbel. Er zijn geen alternatieven. Sommigen kunnen niet anders dan zich wenden tot hun werkgever en overmacht invoeren.

Dat kan inderdaad moeilijk zijn voor een onderneming, maar de minister van Volksgezondheid zei het al: solidariteit is de enige oplossing om deze onrechtvaardige crisis te boven te komen.

De groenen geven liever iets meer dan te weinig.

Mag men niet aannemen dat de mensen na zeven maanden crisis zonder weerga in staat zijn om correct in te schatten hoeveel steun ze nodig hebben in een situatie van overmacht? Heeft men liever dat ze onbetaald verlof nemen en daarna uitgeput en met grotere financiële moeilijkheden naar de werkvloer terugkeren? Burn-outs moeten voorkomen worden.

De optie waarvoor men gekozen heeft is eerlijk gezegd ook geen ongelooflijke vetpot! Men spreekt hier over een werkloosheidsuitkering wegens overmacht voor de duur van een quarantaineperiode, met name zeven dagen, met inbegrip van een weekend.

De oplossing is billijk want de doelstelling ervan is het indijken van financieel en economisch rampzalige toestanden, ter bescherming van de gezondheid en de kinderen. Onze fractie zal deze wet vandaag steunen.

revenir au travail épuisés, à bout de nerfs, avec des difficultés financières accrues? Je le redoute, et je veux protéger ces parents d'un burn-out. Cela n'est bon ni pour le travailleur, ni pour sa reconnaissance, ni pour son bien-être, ni pour l'employeur, ni pour la société.

Tous ces éléments mis bout à bout nous ont fait dire qu'il valait mieux aujourd'hui offrir une option qui, franchement, n'est pas non plus l'aubaine la plus incroyable du monde! On parle ici d'une indemnité de chômage de force majeure pour la durée d'une quarantaine. Aujourd'hui la durée de quarantaine est fixée à sept jours pour les écoles. Cela signifie cinq jours puisqu'il y a le week-end. Ce n'est pas non plus la réforme la plus transcendante de l'univers. Je dois même l'avouer moi-même. C'est juste une aide très ponctuelle.

Nous avons beaucoup discuté en commission et je comprends franchement cette situation. Est-ce juste et équitable? Oui, c'est équitable à partir du moment où c'est solidaire et où cela vise à réduire des situations catastrophiques financièrement, économiquement, pour la santé mentale, et pour les enfants. Nous ne sommes pas obligés d'aller beaucoup plus loin pour justifier cette proposition de loi.

C'est pour cela que notre groupe Ecolo-Groen soutiendra et votera cette loi aujourd'hui.

17.07 Sophie Thémont (PS): Madame la présidente, chers collègues, comme vous le savez, depuis le 30 septembre, le congé parental coronavirus a pris fin. Les parents sont inquiets parce qu'ils voient que les chiffres de la propagation du coronavirus ne sont pas bons, qu'ils sont conscients que des mesures risquent d'être prises pour protéger notre santé et celle des plus vulnérables et qu'ils savent ne pas détenir de véritable solution à la fermeture éventuelle de l'école, de la crèche ou du centre d'accueil de leur enfant.

Toutes et tous, nous avons été interpellés par des parents et par la Ligue des familles, qui nous ont demandé d'agir. Nous les avons entendus. Ensemble, nous avons pris nos responsabilités en aboutissant à cette proposition de loi. Avec effet rétroactif au 1er octobre, ce texte permettra aux parents confrontés à la fermeture de l'école, de la crèche ou de l'institution de leur enfant de s'absenter du travail pour rester à ses côtés. Pour bénéficier de ce droit, il leur suffira simplement de fournir une attestation de fermeture à leur employeur. De plus, ce droit sera correctement indemnisé, puisque les parents pourront bénéficier d'une allocation couvrant plus de 70 % de leur rémunération.

C'est pour nous, au Parti socialiste, une véritable avancée sociale. Nous nous réjouissons de pouvoir confirmer la mesure par un vote aujourd'hui, en séance plénière.

Par ailleurs, il a été confirmé que les travailleurs indépendants pourront bénéficier du droit passerelle. Du côté des agents de l'État, les agents contractuels pourront bénéficier de ce droit; en outre, nous veillerons à ce qu'une solution soit trouvée prochainement au bénéfice des agents statutaires.

17.07 Sophie Thémont (PS): Nu het sinds kort niet meer mogelijk is corona-ouderschapsverlof op te nemen, maken ouders zich zorgen. Op vraag van vele ouders en van de Ligue des familles hebben wij onze verantwoordelijkheid opgenomen en dit wetsvoorstel is daarvan het resultaat.

Dankzij deze tekst met terugwerkende kracht tot 1 oktober krijgen ouders die geconfronteerd worden met de sluiting van de school, de crèche of de instelling van hun kind, het recht van het werk afwezig te blijven om op het kind te passen. Daartoe hoeven ze enkel hun werkgever een bewijs van die sluiting voor te leggen. Dat recht zal correct vergoed worden (meer dan 70 % van het gederfde loon).

De PS is blij met deze heuse sociale vooruitgang. Zelfstandigen en contractuelen bij de overheid zullen aanspraak kunnen maken op dat overbruggingsrecht. We zoeken naar een oplossing voor de statutairen.

Chers collègues, je vous remercie pour le soutien que vous avez accordé à cette proposition de loi. Je me joins à Mme Leroy pour remercier les services de leur efficacité qui a permis l'inscription de ce point à l'ordre du jour.

Président: Patrick Dewael, président.

Voorzitter: Patrick Dewael, voorzitter.

17.08 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de voorzitter, om de balans tussen werk en gezin in tijden van corona te bewaren, werd het corona-ouderschapsverlof in het leven geroepen. Het corona-ouderschapsverlof werd meermaals verlengd, maar eindigde op 30 september jongstleden.

In de commissie voor Sociale Zaken werd in eerste instantie door mevrouw Dedonder, nu minister, een voorstel ingediend om het corona-ouderschapsverlof te verlengen tot eind dit jaar, maar zoals wel eens meer voorvalt in de commissie voor Sociale Zaken werd het initieel voorstel overgeamendeerd. Er werd zelfs met alle partijen, behalve het Vlaams Belang, een werkvergadering belegd om het wetsvoorstel opnieuw te ontwarren.

Wat uiteindelijk voorligt, heeft niets meer te maken met het corona-ouderschapsverlof, maar voorziet voor de werknemer in het recht om tijdelijke werkloosheid op te nemen, mits voorlegging van een quarantaineattest, in geval van sluiting van een school, opvang of opvang voor personen met een handicap, zodat men zelf zijn kind kan opvangen.

Midden juni kaartte ik reeds bij minister Muylle aan dat ouders van kinderen met een handicap, ouder dan 12 jaar, die niet aan het nodige aantal punten kwamen in de vorige regeling uit de boot vielen, maar helaas kon deze regeling toen niet meer worden rechtgezet of aangepast in het vorige corona-ouderschapsverlof.

De uitbreiding tot alle min-achttienjarige kinderen, maar in het bijzonder alle min-achttienjarige gehandicapte kinderen zonder onderscheid, beantwoordt nu wel aan mijn eerder geformuleerde verzuchtingen en is dan ook een goede zaak. Veel ouders van kinderen die uit de boot vielen, hebben zelf geen corona-ouderschapsverlof kunnen opnemen tijdens de grote vakantie, wat voor hen niet alleen financieel, maar ook fysiek en psychisch zwaar was.

Onze fractie zal dit voorstel dan ook zonder meer goedkeuren, maar ik wens toch enkele bedenkingen te formuleren.

De vraag tot het invoeren van deze vorm van tijdelijke werkloosheid gaat van de werknemer uit. Daarmee wordt een precedent gecreëerd, aangezien het invoeren van tijdelijke werkloosheid tot op heden steeds op initiatief van de werkgever gebeurde. Hier wordt dus opnieuw een bijzondere inspanning van de werkgever gevraagd.

De financiële impact van deze maatregel is klaarblijkelijk nog niet bestudeerd en de overheid heeft dus geen idee wat die uiteindelijk zal zijn, want het virus is nog niet aan het eind van zijn latijn.

Nogmaals, wij steunen dit wetsvoorstel in het belang van de ouders

Ik sluit me aan bij de dankbetuiging van mevrouw Leroy aan de diensten van de Kamer.

17.08 Ellen Samyn (VB): Le congé parental corona a été imaginé pour préserver l'équilibre entre la vie professionnelle et la vie familiale. L'application de cette disposition prenait fin le 30 septembre. La proposition de loi à l'examen n'a plus rien en commun avec le congé parental corona, puisqu'elle donne au travailleur le droit de bénéficier du chômage temporaire dès lors qu'il possède une attestation de quarantaine ou si la crèche ou l'école de ses enfants ferme ses portes.

En juin, j'avais signalé que les parents d'enfants handicapés âgés de plus de 12 ans ne pouvaient pas bénéficier du congé parental corona. L'extension de la mesure aux parents de tous les enfants âgés de moins de 18 ans par le biais de la réglementation à l'examen, répond à cette préoccupation. Notre groupe adoptera dès lors la proposition.

Nous formulons toutefois quelques réserves. Tout d'abord, c'est le travailleur et non l'employeur qui invoque le chômage temporaire. L'incidence financière de la mesure n'a pas encore été examinée. Nous soutiendrons malgré tout la proposition de loi dans l'intérêt des parents qui ne peuvent se tourner vers les grands-parents de leurs enfants ou d'autres tiers, et certainement aussi dans l'intérêt des parents d'enfants handicapés.

die helaas niet terechtkunnen bij grootouders of derden omwille van de risicogroep waartoe zij behoren en we steunen dit wetsvoorstel zeker ook in het belang van de ouders van alle gehandicapte kinderen.

17.09 Nahima Lanjri (CD&V): Mijnheer de voorzitter, collega's, hoewel er van een volledige lockdown geen sprake meer is, blijft corona ons leven overhoop gooien. Ieder van ons kan er op elk moment mee geconfronteerd worden. Ouders kunnen bijvoorbeeld 's avonds van de school of van de crèche een telefoontje krijgen met de mededeling dat hun kind de volgende dag niet meer welkom is, omdat de crèche, een klas of zelfs de hele school preventief moet worden gesloten vanwege gevallen van coronabesmettingen. Op dat moment zit de ouder met de handen in het haar, zeker wanneer er geen grootouders zijn om op terug te vallen, evenmin vrienden, familie of burens die het kind kunnen opvangen en wanneer alle vakantiedagen opgebruikt zijn. Toch wordt er van die ouder verwacht dat hij of zij de volgende dag terug op het werk staat. Veel ouders worden met die realiteit geconfronteerd, nu nog meer dan aanvankelijk. Het nu voorliggend wetsvoorstel probeert dat op te lossen en dat komt geen dag te vroeg. Heel wat ouders zitten namelijk met de handen in het haar wanneer zij met een dergelijke situatie geconfronteerd worden.

Wat nu voorligt, is het quarantaineverlof. Het klopt dat er in het begin sprake was van een verlenging van het corona-ouderschapsverlof, maar al heel gauw hebben we gezien dat dit geen oplossing was. De maatregel moet namelijk snel kunnen worden ingeroepen. De betrokken ouders hebben geen nood aan een structurele maatregel, terwijl corona-ouderschapsverlof bedoeld was om bijvoorbeeld halftijds of één dag per week gedurende een lange periode op te nemen.

Wat nu voorligt, is iets totaal anders. Ouders krijgen in een telefoonbericht te horen dat hun kind de volgende dag niet meer naar de school of naar de crèche kan. Preventieve quarantaine gaat vrijwel onmiddellijk in en de periode omvat thans een week. Om dat op te lossen, hebben we gekozen voor de weg van de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht. Ik ben dan ook blij dat ik het wetsvoorstel in die richting heb kunnen amenderen, totdat we een oplossing hadden gevonden. Wat de oplossing precies is, maakt niet uit, want het zal de ouders worst wezen hoe wij het hier allemaal regelen, als zij maar een oplossing hebben voor hun kind. Dat doen we nu: wij zorgen ervoor dat ouders die met een dergelijke mededeling geconfronteerd worden en die geen opvang hebben, quarantaineverlof kunnen aanvragen. Ik geloof echt dat ouders die een andere oplossing hebben, geen quarantaineverlof zullen aanvragen, maar wie geen oplossing heeft, heeft het recht om dit aan te vragen bij zijn of haar werkgever, die de aanvraag doorstuurt naar de RVA.

Dit geldt uiteraard voor alle minderjarigen. Ik heb trouwens altijd bepleit dat het ouderschapsverlof moest worden opgetrokken tot de leeftijd van 18 jaar.

Mevrouw Samyn, voor kinderen met een handicap is de leeftijd zelfs opgetrokken tot 21 jaar. Ik vind dat ook niet meer dan logisch. Als het kind niet naar een instelling kan en thuis geen zorg of opvang meer

17.09 Nahima Lanjri (CD&V): Le coronavirus s'obstine à chambouler nos existences. Des parents peuvent être avisés en fin de journée que leur enfant ne pourra pas être accueilli à la crèche ou à l'école le lendemain, parce que la garderie, la classe ou l'école sera fermée à titre préventif en raison d'infections au coronavirus. Vers qui doivent alors se tourner ceux qui n'ont ni grands-parents, famille, amis ou voisins pour prendre le relais? Cette proposition de loi vient à point nommé, étant donné qu'un nombre croissant de parents est confronté à ce casse-tête.

Dans ce cas-là, le congé parental corona n'offre pas de solution, car il faut aux parents une solution pouvant être rapidement activée et pas une mesure structurelle à long terme. En effet, la quarantaine préventive prend effet immédiatement pour une semaine. Cela nous mène donc à la piste du chômage temporaire pour cause de force majeure. Les parents qui ont d'autres solutions à leur disposition ne demanderont pas le congé de quarantaine. Les autres auront le droit de demander ce congé à leur employeur. Ce droit est octroyé aux parents d'enfants mineurs et aux parents d'enfants handicapés jusqu'à 21 ans. Il est flexible, peut être demandé plus rapidement que le congé parental corona et est également mieux rémunéré. Je suis convaincue qu'ensemble, travailleurs et employeurs chercheront toujours la solution la plus adéquate. Aucun travailleur n'aime planter là son employeur au pied levé, mais ce congé de quarantaine peut s'avérer une solution d'urgence.

Je tiens à remercier tous ceux qui ont rendu possible cette propo-

kan krijgen, dan is er via het amendement dat ik heb ingediend nu ook voor hen een oplossing. Het gaat om een goede oplossing want ze is flexibel en kan zonder al te veel poespas aangevraagd worden. In tegenstelling tot het gewone ouderschapsverlof gaat dit snel en bovendien krijgt men een iets hogere vergoeding, namelijk 70 % van het loon plus de dagvergoeding van 5,63 euro en eventueel nog een bedrag dat de werkgever bijpast.

Er blijft natuurlijk wel nog wat loonverlies bestaan. Wij willen ouders die eigenlijk verplicht zijn om verlof op te nemen niet te veel sanctioneren. Daarom werken we via het systeem van de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht. Zo verliezen deze mensen niet te veel inkomen.

Ik heb er vertrouwen in dat werkgevers en werknemers steeds samen de beste oplossingen zoeken als zij plots geconfronteerd worden met een tijdelijke sluiting van de school of de crèche. Dit quarantaineverlof kan dan een oplossing bieden. Ik geloof dus in een goede samenwerking tussen werknemers of contractuele ambtenaren en hun werkgevers. Niemand laat zijn werkgever immers graag plots in de steek en laat het werk zomaar liggen, maar als het echt niet anders kan, dan kan dit systeem een oplossing bieden. Dit is trouwens een noodoplossing voor een heel korte periode.

Ik ben heel blij dat we samen aan deze noodoplossing hebben kunnen werken en ik wil iedereen bedanken die dit wetsvoorstel, dat ik mee mocht ondertekenen, mogelijk heeft gemaakt. Verder wil ik het kabinet van minister Muylle bedanken voor de technische bijstand bij het opstellen van een aantal amendementen. Dat was belangrijk om alles juridisch en inhoudelijk volledig sluitend te maken. Nu hebben we een goed wetsvoorstel dat we straks met veel plezier zullen goedkeuren.

Mijnheer Anseeuw, u was erop aan het wachten: iedereen heeft dit voorstel in de commissie goedgekeurd, ook leden van de oppositie, van Vlaams Belang en van de PVDA-PTB, dus niet alleen de meerderheid. De enige fractie die het wetsvoorstel niet heeft goedgekeurd en er vierkant tegen was, was uw fractie.

Ik stel dan ook voor, mijnheer Anseeuw, dat u aan uw achterban zegt dat u blijkbaar vindt dat het opvangprobleem waar ouders plots mee geconfronteerd worden, geen echt probleem is en dat wij daar niets aan moeten doen. U hebt tegen dit wetsvoorstel gestemd, u hebt al aangekondigd dat u er straks ook tegen zult stemmen, dus ik hoop dat u of uw familie of uw kiezers het nooit zullen nodig hebben en het niet zullen moeten aanvragen. U gelooft er immers niet in, dus dan moet u er ook geen gebruik van maken. Zeg dan ook maar aan uw kiezers dat u er niet achterstaat dat wij een oplossing zoeken voor hun opvangprobleem.

17.10 Björn Anseeuw (N-VA): Mevrouw Lanjri, u hebt kennelijk niet goed geluisterd naar wat ik daarnet heb gezegd. Wij hebben natuurlijk wel oog en oor voor de nood die moet worden gelenigd, namelijk de organisatie van het opvangprobleem, maar het voorliggende voorstel reduceert de mogelijke oplossingen. Zelfs als er twee ouders in het gezin zijn, mogen zij allebei thuisblijven, zowel in de week als in het weekend, wanneer het kind anders ook niet naar school kan. Dat is bijzonder onlogisch, vooral omdat men daarmee

sition de loi. Le cabinet de la ministre Muylle a également apporté une assistance technique importante. Nous allons adopter cette proposition de loi avec grand plaisir tout à l'heure. C'est d'ailleurs ce qu'a fait chaque groupe en commission, hormis celui de la N-VA. Je propose dès lors que M. Anseeuw, qui semble ne pas accorder d'importance au problème d'accueil auquel sont confrontés les parents, le fasse savoir explicitement à sa famille et à ses électeurs.

17.10 Björn Anseeuw (N-VA): Mme Lanjri n'a pas bien écouté tout à l'heure. Nous sommes évidemment soucieux des problèmes d'organisation que pose la prise en charge d'enfants mais la proposition à l'examen réduit le nombre des solutions possibles. Il n'est

de continuïteit van een aantal bedrijven, vooral kmo's, niet het minst in Vlaanderen, in het gedrang kan brengen. Wij vinden het bovendien niet ernstig om te zeggen dat kerngezonde pubers van 16 jaar oud, die overdag gerust op een veilige manier voor zichzelf kunnen zorgen, een of twee ouders naast zich moeten hebben.

U hebt vandaag opnieuw het riedeltje aangehaald dat u erop vertrouwt dat al die werknemers daar geen oneigenlijk gebruik van zullen maken en ik hoop dat de meeste dat niet zullen doen, maar er zullen er ongetwijfeld ook zijn die het welgekomen of gemakkelijk zullen vinden en het kan toch niet zijn dat een recht wordt geopend voor een groep mensen, onafgezien van het feit of die groep dat recht wel nodig heeft. Dat is niet ernstig en daartegen verzetten wij ons. U maakt bovendien een recht van de tijdelijke werkloosheid, die altijd wordt toegekend, terwijl er anders altijd overleg is tussen de werknemer en de werkgever. U zei dat u vertrouwt op de goede samenwerking tussen hen, maar in de feiten is dat niet zo, want u maakt er een recht van en dus zet u eigenlijk in de wet dat dat overleg overbodig is. Wel, voor ons is dat broodnodig en allesbehalve overbodig.

Dat zijn de redenen waarom wij dit voorstel niet willen goedkeuren. Wij hebben wel gezegd dat wij oor en oog hebben voor de nood, namelijk voor de organisatie van de kinderopvang, maar daarvoor moeten die ouders niet allemaal per definitie gedurende de hele periode van de sluiting thuisblijven.

In dit wetsvoorstel wordt het aantonen van de nood van de werkonderbreking niet eens gevraagd, dus dit is geen goede wetgeving. Daarom keuren wij dit voorstel niet goed, niet omdat wij geen oor en oog hebben voor de noden van bepaalde ouders.

17.11 Nahima Lanjri (CD&V): (...)

Le **président**: Je respecte l'ordre des groupes. Il faut le comprendre.

Ik laat niet toe dat er gepingpong wordt. Ik geef eerst het woord aan mevrouw Reuter, en dan ga ik het lijstje verder af.

Mevrouw Lanjri, u bekijkt maar of u nog in de tweede ronde tussenbeide wil komen.

17.12 Florence Reuter (MR): Monsieur le président, je vous reconnais: la volonté de faire respecter nos droits! C'est très bien.

Monsieur le ministre, chers collègues, il était effectivement indispensable que tous les enfants puissent rentrer à l'école au mois de septembre. Je l'ai répété au sein de cette assemblée. On savait que ce ne serait pas simple. On savait qu'il y avait des risques. On ne compte plus le nombre d'élèves mis en quarantaine depuis la rentrée scolaire, le nombre de classes fermées mais aussi de crèches ou encore de milieux d'accueil pour enfants handicapés. Il fallait donc une solution d'urgence pour les parents qui travaillent et qui n'avaient pas du tout de solution pour garder leur enfant.

C'est vrai, à défaut, le risque de certificats médicaux existait non pas par abus mais simplement parce que ces parents n'avaient pas d'autre choix. Et, si ce risque était réel, c'était au final aux entreprises

pas logique que les deux parents puissent rester à la maison et certainement pas pendant le week-end. Ces possibilités menacent la continuité des PME, très présentes en Flandre. Les enfants de 16 ans qui sont en pleine forme n'ont de surcroît pas vraiment besoin d'être pris en charge.

Mme Lanjri nous a resservi la rengaine de la confiance qu'il fallait faire aux travailleurs mais il ne fait aucun doute que certains se précipiteront sur les possibilités qui leur sont offertes. Il n'est pas sérieux d'ériger ces possibilités en droit et de rendre ainsi inutile la concertation entre l'employeur et le travailleur. En outre, la nécessité de l'interruption de l'activité professionnelle ne doit même pas être prouvée.

17.12 Florence Reuter (MR): Het was cruciaal dat de kinderen in september opnieuw naar school konden, maar het aantal klassen en opvangvoorzieningen dat de deuren moest sluiten is niet meer bij te houden. Werkende ouders hadden een noodoplossing nodig om hun kinderen op te vangen. Bij gebrek aan alternatieven bestond het risico dat ze een doktersattest zouden vragen, waar de bedrijven de dupe van zouden zijn. Mijnheer Anseeuw, laten we ernstig blijven! Denkt u echt dat werknemers bereid zijn om 30 % van hun loon

d'en payer le prix.

Soyons sérieux, monsieur Anseeuw! Croyez-vous vraiment qu'un travailleur va accepter de perdre 30 % de son salaire pour tenir la main de son grand ado de 16 ans? Je suis une maman de grands ados. Je ne pense pas qu'ils aient besoin de moi pour leur tenir la main. Il fallait dès lors une solution qui soit juste à la fois pour les entreprises, nos PME, nos TPE et pour les travailleurs salariés et/ou indépendants.

Le congé corona qui a été créé pendant le confinement et qui a pris fin le 30 septembre 2020 ne répondait plus à cette urgence et à la situation actuelle de reprise de l'activité scolaire avec des procédures strictes de mise en quarantaine. Il fallait donc une alternative équilibrée qui ne vienne pas davantage mettre à mal le fonctionnement et l'organisation des entreprises, en ajoutant encore un nouveau congé aux nombreuses possibilités qui existent déjà. Mais il fallait une alternative qui permette tout de même aux parents de se retourner et de s'organiser dans l'urgence, sans exposer bien sûr des grands-parents à la contamination. Rappelons que tout le monde n'a pas la possibilité de télétravailler. Certaines fonctions ne le permettent pas et il n'est pas toujours possible de travailler à domicile avec des enfants en bas âge.

Il fallait donc une solution, temporaire bien sûr, et liée à l'évolution constante de la situation.

Ce "congé quarantaine" permet donc cet équilibre. Il permet d'utiliser le chômage temporaire pour force majeure sur la base d'un certificat spécifique de quarantaine. Et on l'a rappelé, la quarantaine, maintenant, c'est sept jours. C'est donc pour nous, libéraux, une bonne solution équilibrée; car le virus continue à se propager. La prudence est plus que jamais d'actualité, et nous ne pouvons prendre de risques.

Encore une fois, à ceux qui estiment que c'est un privilège dont certains travailleurs pourraient abuser, je m'inscris en faux. Il s'agit seulement d'apporter une solution pratique pour les familles, une solution flexible, je le répète, une solution temporaire à des travailleurs qui n'ont pas d'autre choix sans devoir pénaliser les entreprises. Il est donc évident que mon groupe soutiendra cette proposition. Je remercie tous les collègues pour le travail sérieux effectué. Je vous remercie.

17.13 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, enfin, nous sommes là pour voter cette proposition de loi qui devait absolument répondre à une grande urgence sur le terrain. Je ne sais pas où habitent les personnes qui ont combattu cette proposition de loi depuis le début, mais en tout cas, ici, elle répond aussi et surtout à ce que nous ont expliqué les associations de terrain. Je nommerai principalement la Ligue des familles, qui se réjouit d'ailleurs aujourd'hui du vote de cette proposition.

Je vais d'abord peut-être citer la coordinatrice de la Ligue des familles: "Nous avons plaidé pour un congé que les parents pourraient prendre du jour au lendemain dès l'annonce de la

in te leveren om het handje vast te houden van hun 16-jarige?

Er was een rechtvaardige oplossing nodig voor de bedrijven en de werknemers. Het coronaouderschapsverlof was niet langer geschikt in het licht van de start van het schooljaar en de striktere procedures inzake quarantaine. Er was nood aan een evenwichtig alternatief dat de werking van de bedrijven niet in het gedrang bracht maar de ouders de mogelijkheid bood om zich snel te organiseren, zonder de grootouders aan een eventuele besmetting bloot te stellen. Niet alle functies lenen zich tot telewerk en thuiswerken met kleine kinderen is niet altijd mogelijk.

Er was nood aan een tijdelijke oplossing die inspeelde op de veranderende omstandigheden. Dit 'quarantaineverlof' maakt het mogelijk om met een quarantaineattest van de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht gebruik te maken. Het virus circuleert nog steeds en voorzichtigheid blijft geboden. Ik verzet me ten stelligste tegen degenen die het over een voorrecht hebben dat sommigen zouden kunnen misbruiken. We moeten de werknemers een praktische en flexibele oplossing bieden zonder de bedrijven te benadelen.

De MR zal dit voorstel steunen. Ik dank mijn collega's voor het werk dat ze verricht hebben.

17.13 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): We zullen eindelijk over dit voorstel stemmen, dat een antwoord biedt op een noodsituatie en een verwachting van de verenigingen. De coördinator van de Ligue des familles heeft zich er positief over uitgelaten. Ze had gepleit voor een verlof dat de ouders zonder toestemming van de werkgever van de ene dag op de andere zouden kunnen opnemen, zodra bekend wordt dat het

fermeture de la crèche ou de l'école, sans demander l'accord de leur employeur, et nous avons été entendus. C'est un grand soulagement. Nous sommes plus réservés en ce qui concerne la rémunération. Ce congé sera rémunéré à hauteur de 70 % du salaire. C'est certes mieux que le congé parental "corona" précédent, mais une perte de 30 % du salaire reste problématique pour certains parents. Il s'agit néanmoins d'une solution sérieuse qui va répondre aux attentes."

C'est pour répondre à cette réalité-là que nous avons mené des débats en commission.

Il n'était d'ailleurs pas très logique qu'on doive le discuter en commission parce que le gouvernement en affaires courantes a décidé que, quand il y avait des cas de COVID-19 dans les écoles, celles-ci devaient fermer. À juste titre selon nous. Malheureusement, ce gouvernement en affaires courantes n'est pas allé jusqu'au bout de sa réflexion. En effet, ce gouvernement aurait dû mettre sur pied un arrêté royal pour prolonger directement le congé corona mais aussi faire une proposition pour augmenter la rémunération nécessaire à l'ensemble des parents et plus particulièrement aux femmes. En effet, il ne faut pas se leurrer, ce sont majoritairement les femmes qui restent à la maison quand leurs enfants ne peuvent pas aller à l'école. Pour nous, c'est vraiment un grand pas en avant dans la lutte pour l'égalité des femmes sur le terrain du monde du travail. On s'en réjouit donc.

Il était aussi important que ce soit un droit. On ne remet évidemment pas en question le fait que certains employeurs soient de bonne volonté et soient prêts à discuter avec le travailleur pour qu'il puisse être en congé du jour au lendemain, mais des retours nous indiquent que "notre employeur, ce n'est pas notre pote". On ne va pas discuter avec son employeur tranquillement. On voit autour de ces débats qu'il y a des intérêts divergents entre les employeurs et les travailleurs. Dans cette période de corona, il faut évidemment choisir son camp. Nous avons choisi le nôtre et je m'inscris en faux face à tous ceux qui crient que cela va être la catastrophe pour les employeurs. Jusqu'à preuve du contraire, depuis le début de cette pandémie, c'est la sécurité sociale qui a fait que les travailleurs ont pu un petit peu tenir la tête hors de l'eau. La sécurité sociale n'a pas été fondée par les employeurs mais par les travailleurs. De cela, on se réjouit. C'est la lutte des travailleurs qui a permis d'obtenir cette sécurité sociale.

On veut souligner positivement le fait d'être allé au-delà des 18 ans pour les enfants porteurs d'un handicap. On regrette toutefois que les deux amendements que nous avons déposés n'aient pas été soutenus par l'ensemble des partis qui soutenaient ce projet. Le premier amendement concernait la rémunération. Comme cela a déjà été dit, perdre 30 % de son salaire, ce n'est vraiment pas rien. Je pense plus particulièrement aux femmes qui ont des temps partiels ou de petits salaires. Pour elles, 30 % c'est énorme. Le deuxième amendement portait sur quelque chose qui existait dans l'ancien système du congé parental: la protection contre le licenciement. Là, on regrette que dans le nouveau système, on n'ait pas continué dans ce sens. Malgré tout cela, nous sommes en faveur de cette loi que nous allons voter aujourd'hui.

kinderdagverblijf of de school gesloten wordt. Ze toonde zich terughoudender over de vergoeding omdat een loonverlies van 30 % voor sommige ouders problematisch zou zijn.

Het was niet logisch om dat in de commissie te bespreken, aangezien de regering beslist had dat ingeval er zich in een school een besmetting met het coronavirus zou voordoen, ze gesloten moest worden. Omdat de regering zich echter in een periode van lopende zaken bevond, is een en ander in het dak blijven steken. Ze had een bijzonderemachtenbesluit moeten nemen om dat verlof te verlengen, maar ook om de uitkeringen, waaronder die van de vrouwen die de kinderen die niet naar school mogen opvangen, te verhogen. Het is dus ook een stap voorwaarts voor de gelijkheid van de vrouwen op het werk.

Het was ook belangrijk dat het een recht werd. Natuurlijk waren sommige werkgevers bereid om hun werknemers van de ene dag op de andere een verlof toe te kennen, maar hun belangen zijn niet dezelfde als die van de werknemers. Wij hebben partij gekozen.

Ik wil diegenen die uitschreeuwen dat dit een ramp voor de werkgevers wordt eraan herinneren dat het de door de werknemers gefinancierde sociale zekerheid was die hen tijdens de pandemie geholpen heeft om het hoofd boven water te houden.

We zijn blij dat men voor de gehandicapte kinderen de leeftijdsgrens op meer dan 18 jaar gelegd heeft, maar we betreuren dat onze twee amendementen niet gesteund werden. Het eerste amendement betrof een correctie van het inkomensverlies van 30%. Voor de vrouwen die een laag loon hebben of deeltijds werken is dat enorm veel. Het tweede amendement strekte tot het

behoud van een instrument uit het oude stelsel, met name de bescherming tegen ontslag. Desondanks zullen we voor deze wet stemmen.

17.14 Tania De Jonge (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, beste collega's, zoals we allemaal weten heeft de coronacrisis een belangrijke impact gehad op het onderwijs, maar ook op andere sectoren. Tijdens de lockdown waren scholen gesloten en bleven de meeste kinderen thuis bij de ouders die ofwel tijdelijk werkloos waren, ofwel thuis aan het werk waren. Vaak hilarische situaties voor gezinnen waarbij de combinatie van werk en thuis en kinderen heel moeilijk is. Vooral die combinatie van thuiswerk en opvang van jonge kinderen, maar ook de begeleiding van kinderen bij afstands-onderwijs, was verre van evident. Heel wat ouders hebben 's ochtends of 's avonds laat nog extra uren moeten werken om het werk in te halen dat ze overdag niet of veel minder konden doen.

Er werd echter snel geschakeld door de voormalige regering. Op 1 mei werd het corona-ouderschapsverlof ingevoerd. Oorspronkelijk was hierin enkel voorzien voor de maanden mei en juni, nadien werd het verlengd tot 30 september 2020. Het ging om extra ouderschapsverlof, boven op het krediet van vier maanden klassiek ouderschapsverlof waar elke ouder sowieso recht op heeft. Het ging niet om een recht, met andere woorden: de werkgever moest inderdaad akkoord gaan. Dat is ook de reden waarom wij hebben gezegd dat het verlengen van ouderschapsverlof een risico was, omdat het niet noodzakelijk gekoppeld is aan quarantaine. Het corona-ouderschapsverlof was een succes: op het hoogtepunt in de maand juni namen net geen 69.000 mensen het corona-ouderschapsverlof op. Bijna 70 % van hen nam het op in een eenvijfderegeling. Dit wetsvoorstel was in zijn oorspronkelijke vorm bedoeld om het corona-ouderschapsverlof te verlengen. Ik zei al dat wij daar geen voorstander waren.

Inmiddels zijn de scholen natuurlijk weer opengegaan, maar sommige kinderen kunnen tijdelijk wegens een quarantainemaatregel niet naar school. Voor die ouders stelt zich dan ook effectief tijdelijk een probleem, dat ook bestond tijdens de lockdown. Toch is de verlenging van het ouderschapsverlof volgens onze fractie geen goed idee. Het verlof was immers bedoeld voor de vele ouders die tijdens de lockdown het thuiswerken hebben moeten combineren met de zorg voor jonge kinderen waarvoor zij geen opvang hadden. De lockdown is echter al even voorbij. Het is dus niet nodig een algemene maatregel te verlengen om een probleem op te lossen dat enkel in heel specifieke gevallen rijst.

Tegenwoordig moeten sommige klassen en bij uitbreiding opvangcentra en crèches in quarantaine gaan nadat is gebleken dat een leerkracht, een begeleider of een leerling besmet is geraakt met het COVID-19-virus. De kinderen moeten thuisblijven en in dat geval zijn de ouders de facto verplicht thuis te blijven om voor het kind te zorgen of ervoor te zorgen dat er opvang is, zelfs voor zestienjarigen. Niet elke zestienjarige is immers gelijk. Sommige kinderen hebben de maturiteit om alleen thuis te blijven, anderen hebben die maturiteit niet.

17.14 Tania De Jonge (Open Vld): Durant le confinement, de nombreuses familles ont éprouvé des difficultés à combiner le travail à domicile avec la prise en charge des enfants et l'enseignement à distance. Le gouvernement précédent a dès lors instauré le congé parental corona, un congé parental supplémentaire soumis à l'approbation de l'employeur. Nous ne sommes pas favorables à la prolongation de ce congé parental, mais certains parents rencontrent des problèmes lorsque leurs enfants doivent être mis en quarantaine.

Il est plus logique, au lieu de prolonger le congé parental, de développer une solution qui recourt au chômage temporaire pour cause de force majeure. Nous nous réjouissons que notre proposition ait été examinée et amendée en commission. Les parents bénéficieront du chômage temporaire sur la base d'une attestation spécifique qui sera délivrée par la crèche, l'école ou le centre d'accueil pour enfants handicapés. La période pendant laquelle l'enfant doit rester à la maison sera clairement indiquée sur l'attestation.

Nous partons du principe que les employeurs et les travailleurs se concerteront de manière constructive pour gérer ces situations de force majeure. Il est peut-être préférable pour l'entreprise que les parents d'un enfant contaminé ne se rendent pas à leur travail. Des alternatives, comme des jours de congé ou de compensation, peuvent aussi constituer une option.

Het is dan ook veel logischer om voor die situatie, die in feite een situatie van overmacht is, een oplossing uit te werken via de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht. Wij hadden dat al tijdens de commissie voorgesteld. Er zijn in die zin ook al amendementen ingediend waartoe dat voorstel heeft geleid. Ik dank de leden die het mee hebben uitgewerkt. Wij zijn heel blij dat onze suggestie werd gevolgd.

Op basis van een specifiek attest af te leveren door de school, de crèche of het centrum voor de opvang van kinderen met een beperking, zullen de betrokken ouders dankzij deze wet in tijdelijke werkloosheid worden geplaatst. Op het attest moet duidelijk de periode vermeld staan waarin het kind niet naar de school, de crèche of het centrum kan gaan.

Aangezien het om een situatie van overmacht gaat, moeten wij de situatie als dusdanig ook behandelen. Daarom geven wij aan de werknemers het recht om daarvan gebruik te maken op basis van het attest. Dat is anders dan bij het corona-ouderschapsverlof waarvoor de toestemming van de werkgever vereist was. Het gaat hier echter opnieuw om een heel specifieke situatie. Wij gaan ervan uit dat werkgevers en werknemers ook daarover op een constructieve manier overleg zullen plegen. Hebben wij er immers al eens bij stilgestaan dat, wanneer een kind besmet is en de ouder quarantaineverlof of tijdelijke werkloosheid wegens overmacht aanvraagt, de betrokken bedrijfsleider misschien niet het risico zal nemen om de betrokken werknemer te laten werken in het bedrijf? Is daarbij al eens stilgestaan?

Vaak hebben de betrokken werknemers ook nog verlofdagen of inhaalrust openstaan en kan het aangewezen zijn om daarvan eerst gebruik te maken.

17.15 Björn Anseeuw (N-VA): Mevrouw De Jonge, u hebt daarnet een toelichting gegeven bij het attest dat een werknemer moet gebruiken om van dat recht gebruik te maken. Vindt u het normaal dat in een gezin met twee werkende ouders beide ouders thuis kunnen blijven gedurende de volledige opvangperiode van het kind?

U juicht hier toe dat dit een recht is. Op die manier krijgt ook een groep die dit niet nodig heeft hiermee het recht. Het overleg tussen werkgevers en werknemers om misschien alternatieven te onderzoeken zoals thuiswerk of andere uurroosters is blijkbaar niet zo belangrijk.

Vindt u het normaal dat beide werkende ouders in een gezin, voor dat ene kind dat niet naar school kan, tegelijk thuis mogen blijven? Vindt u dat normaal? Vindt u dat verantwoord?

De **voorzitter:** Mevrouw Lanjri zegt dat de heer Anseeuw nu mocht onderbreken, terwijl zij dat daarnet niet mocht. Ik geef mevrouw Lanjri nu de gelegenheid om haar punt te maken tegenover de heer Anseeuw. Laat het debat maar gaan.

17.16 Nahima Lanjri (CD&V): Mijnheer Anseeuw, ik wilde zeggen dat we het debat dat we in de commissie hebben gevoerd hier niet moeten overdoen. Een aantal vragen is al in de commissie beantwoord, maar blijkbaar heeft u daar geen oren naar.

17.15 Björn Anseeuw (N-VA): Nous trouvons assez étrange que les deux parents puissent rester à la maison sur la base de ce certificat. En outre, il serait préférable de rechercher d'abord d'autres solutions, comme le travail à domicile ou des horaires adaptés. Mme De Jonge estime-t-elle justifié de permettre aux deux parents de rester à la maison pour s'occuper d'un seul enfant?

17.16 Nahima Lanjri (CD&V): Allons-nous refaire le débat mené en commission? Nous avons déjà souligné en commission que les

U vroeg: achttien jaar, moet dat? Voor de ene zestien- of zeventienjarige kan het wel, voor de andere met gedragsproblemen of leerproblemen misschien niet. Wij weten dat niet, maar die ouders weten zelf wanneer ze dat verlof moeten aanvragen.

De RVA is nu bezig om alles uit te werken en de aanvraag-formulieren op te stellen. Ik denk echt niet dat ouders dit verlof zullen opnemen als het niet nodig is, er is tenslotte een inkomensverlies. Men zal dat zeker niet met twee gaan opnemen als het niet nodig is.

U hebt blijkbaar geen vertrouwen in de mensen. U gaat altijd uit van het slechtste in de mensen. U denkt dat iedereen dit nu gaat aanvragen, dat iedereen hiervan misbruik gaat maken. Dat zijn uw woorden. U gaat er al van uit dat er geen overleg is. Ik heb in de commissie ook altijd gezegd dat dit een recht is omdat het snel moet gaan. Als men een week in quarantaine moet gaan, moet men onmiddellijk een oplossing hebben. Men is dan niets met het gewone ouderschapsverlof. Het moet snel kunnen gaan. Het is de werknemer die het aanvraagt. Er zal ook dialoog zijn. Maar het is een recht. Als iemand effectief geen andere oplossing heeft, zal die persoon de tijdelijke werkloosheid kunnen aanvragen. Doch, ik ben ervan overtuigd dat niemand zijn job zal riskeren als het niet nodig is.

Dat is het verschil, mijnheer Anseeuw, tussen u en mij. Blijkbaar vindt u dat er geen oplossing moet komen voor dit probleem. Daar blijf ik bij.

De **voorzitter**: Gelukkig zijn er verschillen.

17.17 Björn Anseeuw (N-VA): Weet u, collega Lanjri, er zijn tussen ons veel meer verschillen dan dat ene dat u opnoemt. Ik meen dat u niet goed geplaatst bent om te zeggen hoe andere Kamerleden hier het debat moeten voeren. Wij hebben daar een voorzitter voor, en die doet dat voortreffelijk.

De vraag die ik daarstraks aan collega De Jonge heb gesteld, of zij het logisch vindt dat beide werkende ouders tegelijk kunnen thuisblijven voor één kind dat niet naar school kan, is in de commissie niet eens aan bod gekomen. Ik heb inderdaad heel veel vragen gesteld, maar deze vraag is niet eens aan bod gekomen. Wat u zegt, klopt dus niet.

Ik geef mevrouw De Jonge nu de kans te antwoorden op mijn vraag of zij het logisch vindt dat door deze wetgeving twee werkende ouders uit hetzelfde gezin tegelijk kunnen thuisblijven voor één kind dat niet naar school kan.

De **voorzitter**: Die gedachtewisseling hebben wij nu gehad. Mevrouw De Jonge, mag ik u vragen verder te gaan?

17.18 Tania De Jonge (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik zal toch antwoorden op de vraag.

Mijnheer Anseeuw, ik sluit mij aan bij wat mevrouw Lanjri zegt. Het gaat heel vaak om het vertrouwen tussen werknemers en werkgevers. Ik ga ervan uit dat een gezin plichtbewust is en dat voor de

jeunes de 16 ou 17 ans ne sont pas tous aptes à rester seuls à la maison et que ce sont les parents qui sont les mieux placés pour juger de leur besoin. Je suppose que les parents ne seront pas disposés à perdre leurs deux revenus si ce n'est pas nécessaire. M. Anseeuw voit toujours le côté sombre de l'être humain. Le chômage temporaire est un droit parce qu'il doit pouvoir prendre cours sans délai. Cela n'exclut pas un dialogue avec l'employeur. M. Anseeuw estime apparemment que ce problème ne doit pas être résolu. C'est en ce point que nos avis divergent.

17.17 Björn Anseeuw (N-VA): Il y a bien plus de différences entre nous. En commission, la question de savoir si les deux parents doivent pouvoir rester à la maison pour un seul enfant n'a pas été abordée. C'est la raison pour laquelle je demande à Mme De Jonge si elle trouve cela logique.

17.18 Tania De Jonge (Open Vld): Je pars du principe que les familles agiront avec bon sens et ne solliciteront pas le chômage temporaire pour les deux parents. Il y a toujours un dialogue entre

opvang van een kind slechts één ouder tijdelijke werkloosheid wegens overmacht aanvraagt.

Daaraan verbonden, er is altijd een dialoog tussen werknemer en werkgever. Altijd. Want de werknemer moet de werkgever aanspreken om aan te geven dat hij in een noodsituatie zit. Want daar gaat het over. Plots krijgt men de melding van de crèche, of van het zorgcentrum voor mensen met een beperking, of van de school, dat het kind in quarantaine wordt geplaatst omdat heel de klas in quarantaine moet.

Ik ga ervan uit dat als ouders in zo'n situatie terechtkomen, daar met gezond verstand mee omgaan en dat één van beide ouders de tijdelijke werkloosheid zal aanvragen. Ik ga daarvan uit. Ik vraag mij af wat de loyaliteit ten opzichte van de werkgever is van twee ouders die dit tegelijkertijd zouden aanvragen. Bovendien gaat het inderdaad om zeven dagen tijdelijke werkloosheid wegens overmacht. Als het overleg met de werkgever plaatsvindt, kan nog een ander voorstel gedaan worden. Dan kan de werkgever nog aan zijn werknemer voorstellen om inhaalrust of resterende verlofdagen op te nemen. Uiteindelijk vormt die tijdelijke werkloosheid nog altijd loonverlies voor die werknemer. Daar moet men ook bij stilstaan.

Mijnheer de voorzitter, de heer Anseeuw wil mij onderbreken, of mag ik mijn redenering verder afwerken? Met alle respect.

De **voorzitter**: Ik zal er geen commentaar bij geven, want ik heb mij voorgenomen om deze vergadering af te ronden zonder enig incident met iemand.

17.19 Björn Anseeuw (N-VA): Verscheidene collega's, en ook u, mevrouw De Jonge, hebben het hier over vertrouwen versus wantrouwen. Het is niet zo dat ik elke werknemer wantrouw. Ik stel vast dat u, en anderen, heel veel vertrouwen hebben in alle werknemers. Op zich is daar niets mis mee. Ik vraag mij dan alleen af waarom er dan nog zo'n attest nodig is, als iedereen daar toch zo verstandig mee zou omspringen. Het is natuurlijk het ene of het andere. Mijn vraag was voor alle duidelijkheid ook eerder retorisch van aard.

l'employeur et le travailleur et celui-ci s'engagera automatiquement si un parent apprend que son enfant doit suivre une quarantaine.

Je me demande quelle serait encore la loyauté envers l'employeur de parents qui demanderaient à bénéficier de cette mesure en même temps. De plus, il s'agit de sept jours de chômage temporaire pour cause de force majeure. En cas de concertation avec l'employeur, ce dernier pourrait encore proposer un congé de rattrapage ou de prendre les jours de congé restants car le chômage temporaire est encore toujours synonyme de perte de revenus pour le travailleur.

17.19 Björn Anseeuw (N-VA): Il est faux de prétendre que je méfie a priori de chaque travailleur mais de nombreux collègues ont manifestement une confiance aveugle dans tous les travailleurs. Pourquoi pas, dirais-je, mais dans ce cas, pourquoi encore réclamer une attestation, si tout le monde se montre raisonnable et de bonne foi? C'est l'un ou c'est l'autre.

De **voorzitter**: Dat had ik ook zo begrepen. Mevrouw De Jonge, u mag antwoorden op retorische vragen, maar u mag ook uw betoog voortzetten.

17.20 Tania De Jonge (Open Vld): Ik zal mijn betoog voortzetten, want ik heb het gevoel dat dit een dovemansgesprek is.

Werkgevers kunnen natuurlijk familiaal verlof toestaan of naar andere oplossingen zoeken, in overleg met de werknemer. Bij tijdelijke werkloosheid is er inderdaad meestal een inkomstenverlies. Het zal voor de werknemer dus voordeliger zijn om voor die paar dagen een andere oplossing te vinden.

Dit wetsvoorstel zorgt voor een vangnet voor ouders die op korte termijn moeten kunnen voorzien in de opvang van kinderen bij hen thuis. Het is dus geen verlenging van het corona-ouderschapsverlof,

17.20 Tania De Jonge (Open Vld): C'est un vrai dialogue de sourds.

Le chômage partiel va généralement de pair avec une perte de revenus, de sorte qu'il est plus avantageux pour les travailleurs de chercher une autre solution pour ces quelques jours.

La présente proposition de loi tend

maar een specifieke oplossing binnen het kader van de tijdelijke werkloosheid, zoals we ook al voorstelden in de commissie voor Sociale Zaken, Werk en Pensioenen.

We zullen dit voorstel dan ook met veel plezier ondersteunen.

à offrir une solution de dépannage aux parents contraints d'assurer rapidement la prise en charge d'enfants à la maison. Il ne constitue aucunement une prolongation du congé parental corona mais une solution spécifique dans le cadre du chômage temporaire.

C'est dès lors avec un grand enthousiasme que nous soutenons cette proposition.

De **voorzitter**: Mevrouw Vanrobaeys, het heeft een tijdje geduurd, maar nu is het woord aan u.

17.21 Anja Vanrobaeys (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, beste collega's, midden september kreeg ik telefoon van een vriendin, die vertelde dat zij om 15.30 uur door de school werd opgebeld om onmiddellijk haar zoon op te halen. Vanaf de dag erna sloot de school een week, mogelijk zelfs veertien dagen. Die vriendin vroeg mij wat ze moest doen en op welke manier ze dat moest oplossen. Afgaande op de krantenartikels, is zij zeker niet de enige die dat sindsdien aan de hand had. Hier eens sluit er een crèche of opvang, daar een school. Elke keer worden de betrokken ouders van de ene op de andere dag geconfronteerd met het probleem dat zij hun kinderen thuis moeten opvangen.

Midden september, toen wij daarover debatteerden in de commissie, werd er gewezen op de alternatieven, zoals de jaarlijkse vakantie. Sommige ouders hebben hun vakantiedagen echter al opgenomen. Onbetaald verlof is ook een optie, maar er is al heel veel inkomensverlies geleden. Niet iedereen kan thuiswerken. Niet iedereen heeft alternatieve uurroosters. Ook het ouderschapsverlof, een maatregel die eind september eindigt, is geen afdoende oplossing voor ouders die van de ene op de andere dag verlof nodig hebben om hun kind op te vangen.

Om die reden diende ik in eerste instantie een amendement in om voor ouders wiens kinderen in preventieve quarantaine moeten een soort verlof voor te stellen analoog met het hospitalisatieverlof. Dat laatste is een verlof voor medische bijstand dat heel snel en flexibel, in geval van hospitalisatie, door ouders kan worden opgenomen. Dat gaf mij inspiratie om ook een oplossing uit te werken voor snel ingaande quarantainemaatregelen.

Mevrouw Lanjri zei daarnet al dat de betrokken ouders in nood zijn en een oplossing nodig hebben. Van in het begin heb ik bereidheid getoond om te overleggen, zodat we een meerderheid vonden om iets uit te werken, zodat ouders niet meer met de handen in het haar zitten omdat ze niet weten wat ze de dag nadien met hun kinderen moeten doen. Het is een oplossing via de tijdelijke werkloosheid geworden.

Ik ben er ontzettend tevreden over dat wij over de partijgrenzen heen een oplossing hebben uitgewerkt voor ouders met kinderen die in preventieve quarantaine moeten.

Ik stel mij toch heel wat vragen bij de vertragsmanoeuvres die N-

17.21 Anja Vanrobaeys (sp.a): À la suite de fermeture pour une semaine ou plus de la crèche, de la garderie ou de l'école, de nombreux parents sont confrontés du jour au lendemain au problème de devoir garder leurs enfants à la maison.

Lors du débat en commission, les solutions de rechange, telles que les vacances annuelles, ont été évoquées, mais certains parents ont déjà épuisé leurs jours de congé. Le congé sans solde est une autre possibilité, mais les pertes de revenus subies ont déjà été énormes. Le télétravail n'est pas une option pour tous les travailleurs et tous n'ont pas des horaires alternatifs. De même, le régime du congé parental corona, lequel s'est terminé à la fin septembre, n'est pas la panacée.

C'est pourquoi, dans un premier temps, j'ai présenté un amendement pour proposer aux parents dont les enfants doivent être placés en quarantaine préventive un congé comparable au congé en cas d'hospitalisation. Cela m'a inspiré pour élaborer une solution appropriée pour les mesures de quarantaine soudaines. Au-delà des clivages politiques, nous avons concocté une solution pour les parents dont les enfants doivent être placés en quarantaine préventive.

Je me pose toutefois des questions sur les manœuvres dilatoires

VA hier heeft uitgevoerd. In wat voor een wereld leeft u eigenlijk als u denkt dat ouders die de voorbije maanden al heel wat inkomensverlies hebben geleden nu voor hun plezier nog eens zullen thuisblijven aan 70 % van hun loon? Dit is een oplossing voor mensen in nood. Wat u doet, is ouders die hun verantwoordelijkheid opnemen en hun kinderen thuis opvangen omdat wij allemaal samen moeten strijden tegen dit virus, stigmatiseren en met de vinger wijzen.

Ik wil de collega's met wie ik heb samengewerkt – ik weet niet of het u is opgevallen, maar het zijn allemaal vrouwen – hartelijk bedanken voor die samenwerking, waardoor we dit wetsvoorstel hier vandaag kunnen goedkeuren. Ik wil ook de vorige minister van Werk, mevrouw Muylle, bedanken omdat zij mee het voorbereidend werk heeft gedaan en omdat zij, ondanks die vertragsmanoeuvres, al aan de RVA de opdracht heeft gegeven om dit uit te rollen, zodat ouders er gebruik van kunnen maken.

Ook voor zelfstandigen is de richtlijn verspreid dat zij hun kinderen kunnen opvangen door het overbruggingsrecht en ik hoop dat er binnenkort inderdaad een oplossing komt voor de ambtenaren. Ik wil daarbij toch wel uitgaan van een gelijke behandeling tussen de contractuele en de statutaire ambtenaren. Ik denk dat een aanpassing van de omzendbrief daarvoor volstaat. Tot slot, wil ik de diensten bedanken, die de vertragsmanoeuvres toch wat hebben gecounterd door het schriftelijk verslag vandaag heel snel af te leveren.

Onze fractie zal dit wetsvoorstel vol overtuiging steunen omdat wij ervan overtuigd zijn dat dit een oplossing biedt aan ouders die in nood verkeren en omdat het kan meehelpen om de verspreiding van het virus tegen te gaan.

de la N-VA. Pourquoi s'imaginent-ils que les parents qui ont déjà subi une importante perte de revenus au cours des derniers mois vont à présent rester à domicile "pour leur plaisir" pour 70 % de leur salaire? Il s'agit ici d'une solution pour les personnes en difficulté. Par ses actions, la N-VA stigmatise les parents qui prennent leurs responsabilités.

Je remercie vivement tous les députés – toutes des femmes! – avec qui j'ai coopéré. Je tiens par ailleurs à remercier l'ex-ministre de l'Emploi, Mme Nathalie Muylle, pour avoir participé au travail préparatoire et pour avoir déjà chargé l'ONEM, en dépit de ces manœuvres dilatoires, de procéder au déploiement de la mesure.

Pour les indépendants a également été diffusée la directive selon laquelle ils peuvent assurer l'accueil de leurs enfants sur la base du droit passerelle. J'espère qu'une solution pourra également être offerte prochainement aux fonctionnaires. Je souhaite partir, à cet égard, d'un principe d'égalité de traitement entre les fonctionnaires contractuels et les fonctionnaires statutaires, une adaptation de la circulaire devant suffire à cet effet.

Notre groupe soutiendra cette proposition de loi avec la plus grande conviction. Elle offre une solution aux parents en difficulté et peut contribuer à combattre la propagation du virus.

17.22 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, chers collègues, j'avais déposé une proposition de loi en choisissant une voie un peu différente puisqu'il était question d'un congé corona remanié doublement. En effet, elle visait à permettre la prise de congé immédiate et non pas avec un délai, comme prévu dans le projet corona initial. Mais cette prise de congé était conditionnée à la mise en quarantaine, suite à la décision de fermeture d'une crèche, d'une classe ou d'une école.

La voie qui a été choisie ici avec notamment l'appui de la ministre Muylle est évidemment une voie positive. Cependant, le chômage temporaire pour force majeure ne vise que les salariés. Rien n'est prévu dans le texte pour les indépendants. Or, nous

17.22 Catherine Fonck (cdH): Ik was voorstander van een onmiddellijk coronaverlof, maar wel onder voorwaarde van quarantaine na een beslissing om een crèche, een klas of een school te sluiten. De tekst voorziet nu enkel in een oplossing voor werknemers. Het is belangrijk dat er ook aan de ambtenaren gedacht wordt.

Het lijkt me onmogelijk om een

avons prévu, dans notre texte initial, un volet relatif aux indépendants. Il serait important que, via un arrêté royal pris dans le cadre de l'extension du droit passerelle, cette mesure leur soit appliquée, tout comme elle devrait l'être pour les fonctionnaires. Il faut donc prendre en compte les enfants et répondre aux familles, quel que soit leur statut professionnel.

J'ai entendu les débats et je voudrais réagir sur quelques points. Il est notamment question des adolescents et de la question de savoir s'ils sont autonomes ou non. Je comprends que la question puisse se poser. Mais il me semble impossible de prévoir, dans une loi, des règles qui sont très variables d'une famille à l'autre, d'un adolescent à l'autre. Sur ce point, l'ONEM a un rôle important à jouer avec la transposition pour l'application de cette loi, mais aussi avec la rédaction d'une circulaire explicative.

J'en arrive ainsi à un autre point qui m'interpelle. Cette mesure n'est évidemment pas prise pour le plaisir des parents. Il y a un enjeu sanitaire, mais avec des fermetures de classes, d'écoles, de crèches qui sont imposées par les autorités, du jour au lendemain. On a tous eu à connaître des directions d'écoles qui se sont retrouvées dans des situations extrêmement difficiles à gérer, en devant, du jour au lendemain, téléphoner à tous les parents pour les informer qu'ils ne pourraient pas emmener leur(s) enfant(s) à l'école le lendemain. Une fois que les autorités imposent des mesures, elles doivent trouver des solutions pour les personnes concernées.

Il a également été question de l'impact économique. Il est non négligeable, que ce soit pour l'indépendant qui emploie du personnel ou pour une petite ou moyenne entreprise, qui doit se passer du jour au lendemain d'un salarié. Ceci étant, le fait de passer par le chômage temporaire permet que cette absence ne soit pas à charge des entreprises. Soyons de bon compte, il est certain que ces parents auraient fait appel à la possibilité d'un certificat médical, ce qui aurait eu des conséquences pour l'employeur qui aurait dû payer.

En outre, du côté des entreprises, n'oublions pas une chose: certes, l'impact économique de la crise est important, mais moins bien on gère la crise sanitaire, plus l'impact économique augmentera. Casser les chaînes de transmission et isoler les porteurs dans les écoles et dans les crèches permettra aussi d'atténuer la crise sanitaire que nous traversons, et donc de réduire cet impact économique.

Enfin, on peut voter des textes et puis ne pas nécessairement partager l'avis de collègues. Personnellement, je m'inscris dans une opposition complète par rapport aux propos de la collègue du PTB, selon qui, dans la crise sanitaire, il faut choisir son camp: les travailleurs ou les employeurs. Vous dites vous-même, madame Moscufo, que vous choisissez le camp des travailleurs.

Je ne suis pas du tout d'accord avec vous. Dans cette crise sanitaire, nous devons être attentifs aux travailleurs, quel que soit leur statut (salarié, indépendant ou fonctionnaire), mais nous devons être extrêmement attentifs aussi aux employeurs. D'ailleurs, je m'étonne de votre posture par rapport à cela puisque, à un certain moment, vous nous avez dit qu'il fallait défendre l'horeca, défendre le secteur culturel, etc.

wet te maken die alle verschillende gevallen omvat. De RVA heeft daarom een belangrijke rol te spelen bij de omzetting van de wet en moet zorgen voor een circulaire met de nodige toelichting. Sluitingen worden van de ene dag op de andere opgelegd; dit is organisatorisch bijzonder moeilijk op te vangen voor de scholen en kinderdagverblijven. Wanneer men een dergelijke beslissing neemt, moet men ook oplossingen aanreiken voor de betrokkenen.

Het feit dat loontrekkers van de ene dag op de andere niet naar het werk kunnen gaan, heeft een grote economische impact, in het bijzonder voor zelfstandigen en kmo's. De tijdelijke werkloosheid kan voor de bedrijven de schok opvangen: heel wat ouders zouden anders een doktersbriefje indienen. Zowel de volksgezondheid als de economie heeft er baat bij dat de besmettingsketens doorbroken worden en dat besmette personen afgezonderd worden.

In deze crisis moet er voldoende aandacht gaan naar de werknemers, maar ook naar de werkgevers. In sectoren zoals de horeca en de culturele sector, kan het voor een klein bedrijf problematisch zijn indien een werknemer plots niet komt opdagen.

Onze fractie zal deze tekst goedkeuren, maar wil geen kant kiezen.

Eh bien je vous le dis, chère madame: les petits indépendants dans le secteur horeca, qu'il s'agisse de cafés ou de restaurants, les petits indépendants dans le secteur culturel emploient des salariés; quand ces salariés, du jour au lendemain, ne se présentent pas au travail, les petits indépendants dans ces secteurs que vous prétendez défendre font face à des situations difficiles!

Mon groupe votera ce texte mais j'insiste sur le fait que nous ne choisissons pas le camp des travailleurs contre celui des employeurs; nous voulons défendre et apporter des solutions tant aux travailleurs qu'aux employeurs.

17.23 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Madame Fonck, sans vouloir polémiquer avec vous, je voudrais clarifier.

Je disais cela en réponse à une autre formation politique. Je suis évidemment, avec mon parti, très consciente que les petites entreprises et les petits indépendants sont aussi les victimes de cette crise, au même titre que les travailleurs. Cependant, en discussion en commission, nous avons aussi fait allusion à la pression que le Voka avait mise pour freiner cette proposition de loi. Quand je faisais la remarque sur les employeurs, je m'adressais à ces dizaines de multinationales qui ont réalisé des bénéfices encore plus grands grâce à la crise COVID-19, et pas aux petites et moyennes entreprises.

17.23 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): In mijn antwoord richtte ik mij tot een andere politieke formatie. De kleine zelfstandigen en ondernemingen zijn ook het slachtoffer van deze crisis. In de commissie werd er vermeld dat Voka druk had uitgeoefend om dit wetsvoorstel tegen te houden. Toen ik het over de werkgevers had, dacht ik aan de tientallen multinationals die winst hebben gemaakt dankzij de crisis, niet aan de kmo's.

Le **président**: Le dernier orateur, M. De Smet, va concilier toutes ces divergences.

17.24 François De Smet (DéFI): Quelle pression! J'ignore si je dois vous dire merci cette fois-ci, monsieur le président! Je vais essayer de conclure, mais je serai succinct.

À circonstances exceptionnelles, mesures exceptionnelles. Je crois que nous sommes face à une proposition qui devrait rassembler, au-delà des seuls intérêts partisans, et je me réjouis de voir que c'est globalement le cas. Depuis début septembre, la Ligue des familles avait en effet appelé à un congé spécifique pour faire face aux nombreuses fermetures de classes et de crèches, mais aussi à une protection des parents contre le licenciement, aussi longtemps que le système des codes couleurs persisterait dans les écoles.

La situation des parents dont les enfants sont privés d'école et de crèche est préoccupante, particulièrement depuis la rentrée. Soit parce que les enfants sont directement atteints de COVID-19, soit parce que les enfants sont mis en quatorzaine alors que les deux parents travaillent.

Déposée au mois de mai 2020, cette proposition prévoyait initialement, comme vous le savez, une prolongation du congé corona. Adoptée et soutenue par les partis du kern+10 jusqu'au 31 décembre 2020, elle permettait également de rendre le congé corona plus accessible, plus flexible et mieux indemnisé. Toutefois, force était de constater qu'elle ne rencontrait pas totalement les préoccupations de nombreux parents devant faire face à la fermeture des écoles et des crèches. Ce sera à présent le cas. Nous trouvons positifs que cette proposition ne prévoit plus de droit de veto de la

17.24 François De Smet (DéFI): Uitzonderlijke situaties vragen om uitzonderlijke maatregelen. In september heeft la Ligue des familles een specifiek verlof gevraagd om het grote aantal sluitingen van klassen en crèches te onderhouden en ouders te beschermen tegen ontslag zolang het systeem met de kleurcodes in de scholen van kracht blijft. De situatie van de ouders van wie de kinderen niet naar school of naar de crèche kunnen gaan is zorgwekkend, want dat betekent dat de kinderen besmet zijn met COVID-19 of dat ze twee weken in quarantaine moeten blijven terwijl beide ouders werken.

Dit voorstel, dat in mei 2020 werd ingediend, was oorspronkelijk bedoeld om het coronaverlof te verlengen en te verbeteren. Het veto-recht voor de werkgever werd eruit gelicht. Om aanspraak te kunnen maken op het nieuwe coronaouderschapsverlof zal de

part de l'employeur. Pour bénéficier du nouveau congé parental corona, le travailleur devra uniquement en informer son employeur et fournir sans délai une attestation de la crèche, de l'école ou du centre d'accueil pour personnes handicapées confirmant la fermeture.

De la même manière que nous avons soutenu, durant le processus du kern+10, la mise en place du congé corona, nous continuerons à apporter notre soutien aux mesures visant à soutenir les parents travailleurs, victimes directes ou indirectes de la crise sanitaire. C'est une mesure équilibrée, de bon sens et qui devrait largement rassembler. C'est pourquoi DéFI la soutiendra évidemment. Je vous remercie.

17.25 Pierre-Yves Dermagne, ministre: Goedenavond, mijnheer de voorzitter, dames en heren, leden van het Parlement, je tiens à remercier les membres de cette assemblée qui ont porté cette proposition sur la voie parlementaire. Ce dispositif important devient de plus en plus nécessaire pour de nombreux parents, en raison de la fin du congé parental coronavirus et, surtout, avec l'explosion des contaminations et la multiplication des fermetures de classes, d'écoles ou encore d'institutions pour personnes handicapées.

Le dispositif qui est proposé ici est, bien entendu, une mesure d'urgence - comme Mme Reuter l'a souligné - qui s'inscrit dans un contexte inédit – que je ne rappellerai évidemment pas – et qui doit servir à répondre à des cas de force majeure, ainsi que l'a indiqué Mme De Jonge. Mmes Leroy, Lanjri et Vanrobaeys ont, exemples précis et concrets à l'appui, rappelé que c'est au pied levé que les parents doivent trouver des solutions – quelques heures, voire quelques minutes avant l'ouverture des classes – pour garder leurs enfants. Pour la petite histoire, j'en ai, du reste, fait l'expérience avant de rentrer dans cette salle de séance plénière.

Aujourd'hui, la voie parlementaire rejoint la voie gouvernementale, puisque, comme vous le savez, ce dispositif figure dans l'accord de gouvernement. Sans présumer du vote de cette assemblée ce soir, j'ai tout de même pris les devants.

Ik heb de RVA al gevraagd om een standaardformulier voor te bereiden, zodat we het recht onmiddellijk kunnen activeren voor ouders die het nodig hebben. Voorts heb ik collega Petra De Sutter gewezen op de noodzaak om een soortgelijk systeem in te voeren voor de ambtenaren.

Elle m'a répondu immédiatement qu'elle avait sollicité son administration pour mettre en place un dispositif similaire pour les fonctionnaires statutaires, de telle manière que, les employés, les fonctionnaires contractuels, les fonctionnaires statutaires ou encore, via le droit passerelle, les indépendants, chacune et chacun confronté à cette situation et à ce cas de force majeure puisse faire en sorte de garder ses enfants.

Comme certains l'ont dit ici, je ne pense pas que ce dispositif fera l'objet d'abus. C'est en tout cas la confiance que je porte en la population belge. Comme cela a été évoqué, personne ne choisit

werknemer enkel zijn werkgever moeten inlichten en hem onverwijld een sluitingsattest van de crèche, de school of het centrum voor opvang van gehandicapte personen moeten bezorgen. We zullen deze evenwichtige, door gezond verstand ingegeven maatregel die op ruime steun zou moeten kunnen rekenen, steunen.

17.25 Minister Pierre-Yves Dermagne: Deze belangrijke maatregel wordt steeds noodzakelijker voor talrijke ouders ten gevolge van het aflopen van het corona-ouderschapsverlof en vooral door de exponentiële toename van het aantal besmettingen en van het aantal klassen of instellingen voor personen met een handicap die moeten sluiten.

Deze noodmaatregel moet een antwoord bieden op gevallen van overmacht. De ouders moeten op stel en sprong oplossingen vinden voor de opvang van hun kinderen. Vandaag trekken het Parlement en de regering aan hetzelfde zeel, want de maatregel staat in het regeerakkoord. Zonder op de stemming van deze Assemblée vooruit te willen lopen, het ik al het een en ander gedaan.

J'ai déjà demandé à l'ONEM de préparer un formulaire standard afin qu'on puisse recourir à ce droit là où cela s'impose. La ministre De Sutter a déjà été informée de la nécessité de développer un tel système pour les fonctionnaires.

Zij heeft haar administratie verzocht een gelijkaardige maatregel uit te werken ten behoeve van de statutaire ambtenaren. Op die manier zal elke ouder die met dit geval van overmacht geconfronteerd wordt, ongeacht zijn beroepsstatuut, op zijn kinderen kunnen passen. Ik denk niet dat er van deze maatregel misbruik gemaakt zal worden. Niemand kiest

volontairement de réduire son traitement de 70 %. C'est d'ailleurs quelque chose qui devrait faire réfléchir certaines et certains par rapport à la dégressivité des allocations de chômage.

De **voorzitter**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1270/8)**
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1270/8)**

L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de loi étendant aux travailleurs salariés le bénéfice du régime du chômage temporaire pour force majeure corona en cas de fermeture de l'école, de la garderie ou du centre d'accueil pour personnes handicapées de leur enfant".
Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsvoorstel tot het openstellen van tijdelijke werkloosheid overmacht corona voor werknemers in geval van sluiting van de school, opvang of centrum voor opvang voor personen met een handicap van hun kind".

La proposition de loi compte 3 articles.
Het wetsvoorstel telt 3 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

18 Proposition de résolution relative à l'implantation d'une unité de combat terrestre en Flandre orientale (1049/1-5)

18 Voorstel van resolutie betreffende de inplanting van een landsgevechtseenheid in Oost-Vlaanderen (1049/1-5)

Proposition déposée par:
Voorstel ingediend door:
Peter Buysrogge, Theo Francken, Michael Freilich, Jan Briers, Hendrik Bogaert, Egbert Lachaert.

Discussion ***Bespreking***

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1049/5)**
De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1049/5)**

L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de résolution visant à améliorer la répartition géographique des casernes en Belgique notamment via la création de nouveaux quartiers militaires en Flandre Orientale et dans le Hainaut".
Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "voorstel van resolutie betreffende een betere geografische spreiding van de kazernes in België, meer bepaald door nieuwe militaire kwartieren in Oost-

Vlaanderen en in Henegouwen op te richten".

La discussion est ouverte.
De bespreking is geopend.

18.01 Kris Verduyckt, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, ik verwijs naar het schriftelijk verslag.

18.01 Kris Verduyckt, rapporteur: Je renvoie au rapport écrit.

De **voorzitter**: De rapporteur verwijst naar zijn schriftelijk verslag. Als eerste spreker in de algemene bespreking is collega Buysrogge ingeschreven.

18.02 Peter Buysrogge (N-VA): Mijnheer de voorzitter, moeten wij wachten tot de minister er is?

De **voorzitter**: Bij een resolutie is dat niet onontbeerlijk.

18.03 Peter Buysrogge (N-VA): Er is blijkbaar niet zo veel interesse van de minister voor deze resolutie.

Collega's, bij het begin van 2020 was er de nieuwjaarsreceptie van de CHOD, de topman van Defensie, die ondertussen afgezwaaid is. Hij hield daar een warm pleidooi voor Defensie om te zorgen voor een betere regionale spreiding. In concreto vermeldde generaal Compagnol toen ook de site van Gavere. Op dat moment had het ATCC, de luchtverkeersleiders, net die site verlaten. Die kazerne stond dus nog maar net leeg en er was een opportuniteit om daar misschien iets nieuws te starten met Defensie. De luchtverkeersleiders hadden onderdak gekregen in Steenokkerzeel en sindsdien staat die kazerne leeg. Zij is blijkbaar ook eventjes ingeschakeld als depot om mondmaskers te verdelen gedurende de coronacrisis, maar voor het overige staat de kazerne leeg.

De afgelopen jaren en decennia zelfs is er in heel Oost-Vlaanderen heel wat leegstand van kazernes gekomen, bijvoorbeeld de site Westakkers in Sint-Niklaas, Beervelde, de Leopoldskazerne in Gent. Al die kazernes zijn leeg komen te staan en in heel Oost-Vlaanderen is er geen enkele kazerne meer. Voor alle duidelijkheid, hoewel ik een Oost-Vlaming ben, wil ik echt geen provinciaal pleidooi houden, maar wel een pleidooi voor rekrutering van mensen door Defensie en ook het behoud van militairen in Defensie. Dat is immers een pijnpunt waarover wij in het recente verleden al heel wat gedachtewisselingen hebben gehad in de commissie.

Onlangs nog hebben wij generaal Thys gehoord, die toen transitie-manager was, hoewel sommigen hem crisismanager noemden, en die ondertussen de tweede man binnen Defensie is geworden en in tandem samenwerkt met admiraal Hofman. Hij sprak toen over Oost-Vlaanderen als rekruteringswoestijn omdat er een gebrek is aan kazernes en er te weinig mensen kunnen worden aangeworven en kunnen blijven. Wie ziet het zitten om dagelijks van bijvoorbeeld West- of Oost-Vlaanderen naar Limburg of elders te pendelen?

Die afstanden schrikken mensen af om te kiezen voor Defensie, laat staan om te blijven binnen Defensie.

Ik ben blij om te horen dat er ondertussen in de schoot van Defensie verder plannen worden ontwikkeld. In die zin konden we vernemen

18.03 Peter Buysrogge (N-VA): Selon toute évidence, la ministre n'a qu'un intérêt limité pour la présente proposition de résolution.

Lors de la réception du Nouvel An 2020, le général Compagnol, le grand patron de la Défense, plaidait en faveur d'une meilleure répartition régionale des casernes. Il avait mentionné le site de Gavere, que le service de la circulation aérienne ATCC venait de quitter pour s'installer à Steenokkerzeel. La caserne de Gavere est désormais déserte, aussi plus aucune caserne n'est-elle occupée en Flandre orientale. Même si je suis originaire de Flandre orientale, je ne vais pas tenir un plaidoyer provincial en l'occurrence, mais prôner le recrutement et le maintien de militaires à la Défense. Nous avons entendu récemment encore le général Thys, le numéro deux à la Défense, lequel indiquait que, faute de casernes locales, la Flandre orientale est devenue en réalité un désert en matière de recrutement.

Fort heureusement, la Défense semble nourrir de nouveaux projets, tels que l'hébergement d'une unité de paracommandos à Gavere, dont une partie à Tirlemont. Selon l'accord de gouvernement, on envisage également l'aménagement d'une "caserne de l'avenir" qui servirait

dat eraan wordt gedacht om een para-eenheid in de kazerne van Gavere onder te brengen. Een deel van de mensen uit Tielen zou daar dan komen. Ik heb er ook over gelezen in het regeerakkoord dat wordt gedacht aan ideeën als de kazerne van de toekomst, waar het mogelijk moet zijn om dat als hub of uitbouw te gebruiken, om telewerk mogelijk te maken en van daaruit opleidingen te geven, vormingen, oefeningen, trainingssessies, wat dan ook. Dat ligt volledig in lijn met de resolutie die vandaag ter stemming voorligt en waarvoor er in de commissie een vrij groot draagvlak was.

Collega's, ik zal het niet te lang trekken. Mijnheer de voorzitter, ik zal uw geduld niet te lang op de proef stellen. U leidt deze vergadering trouwens heel keurig vandaag.

Ik wil wel twee bezorgdheden meegeven.

Een eerste bezorgdheid is dat ons land blijkbaar aaneenhangt met iets als een wafelijzer, zelfs als het gaat over dergelijke concrete voorstellen. Dit voorstel van resolutie werd ingegeven door wat er leeft binnen Defensie en door een aantal pijnpunten die werden aangekaart in hoorzittingen. Het kon enkel de goedkeuring van onze Franstalige collega's wegdragen als er ook aandacht werd besteed aan Henegouwen. We hebben deze resolutie dus uitgebreid, om mogelijk te maken dat er in de toekomst ook in Henegouwen wordt geïnvesteerd. Wie kan daar tegen zijn? Als dat het draagvlak voor deze resolutie vergroot, steunen we dat ook. Men kan dan wel vragen stellen over de methodiek, want het gaat hier om een opportuniteit die zich voordoet in Gavere. Maar goed, we hebben ons in die logica ingeschreven.

Een tweede bezorgdheid, mijnheer de voorzitter, betreft de regionale spreiding. Dit staat letterlijk in het regeerakkoord, net als de kazerne van de toekomst. Onze fractie maakt zich ongerust over de uitbouw van dergelijke kazernes, want dit moet natuurlijk budgettair worden ondersteund. We hebben met de minister hierover nog niet van gedachten kunnen wisselen, maar hopen dat binnenkort te kunnen doen. We hopen dan te kunnen vernemen hoe die duidelijkheid er kan komen en hoe we garanties kunnen krijgen inzake de budgettaire bezorgdheden die er leven, niet alleen wat betreft deze kazerne, maar ook in een ruimer perspectief. Als het gaat over investeren in Defensie, hoop ik daar binnenkort van de minister een antwoord op te krijgen.

Deze resolutie en het investeren in de site van Gavere is echt een opportuniteit. Ik ben blij dat deze resolutie breed werd gedragen in de commissie. Een fractie heeft zich onthouden, maar ik koester de ambitie dat die fractie haar mening nog in positieve zin herziet.

Ik kijk uit naar de stemming en de verdere concretisering voor onze mensen van Defensie.

De **voorzitter**: Niemand van Ecolo-Groen heeft zich ingeschreven in de discussie. Dan geef ik het woord aan de heer Lacroix.

18.04 Jan Briers (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mag ik nog even tussenkomen?

De **voorzitter**: Ik volg de grootte van de fracties bij het bepalen van de volgorde van de sprekers.

de hub ou de base de départ pour permettre le télétravail et organiser des formations et entraînements en tout genre. Ces initiatives se situent dans le droit fil de la présente résolution qui a d'ailleurs trouvé une large adhésion en commission. Mais nos collègues francophones n'ont accepté d'approuver la résolution qu'à la condition qu'elle s'intéresse également à la situation dans le Hainaut. Nous l'avons dès lors élargie même s'il est permis de s'interroger à propos de cette "logique du fer à gaufre". Mais bon, nous avons décidé de suivre ce raisonnement.

Autre souci à nos yeux: la construction d'autres casernes requerrait bien évidemment les budgets nécessaires. Espérons que nous pourrions rapidement aborder ces questions avec la nouvelle ministre pour que nous puissions acquérir une image précise de la situation budgétaire non seulement pour la caserne de Gavere mais aussi dans un cadre plus vaste.

Les investissements à Gavere constituent une réelle opportunité. J'espère que le seul groupe qui s'était abstenu en commission votera malgré tout en faveur de la résolution.

Daaraan moeten we ons allemaal een beetje aanpassen, mijnheer Briers.

18.05 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le président, je voudrais rassurer le collègue Briers, l'ordre de passage est fonction de l'importance des groupes politiques et non de la qualité des hommes qui s'expriment, sinon je pense que le collègue Briers étant un homme brillant et de qualité, il aurait pu prendre la parole avant moi.

Par ailleurs, je remercie le collègue Buysrogge d'avoir présenté cette résolution, même si nous avons eu comme objectif, au sein du parti socialiste, soutenu d'ailleurs par d'autres formations politiques, d'améliorer sa proposition de base. *Het is een goede verbetering, denk ik.*

Effectivement, il faut se rappeler le contexte général dans lequel cette résolution a pu être discutée et amenée par le collègue Buysrogge. Avant les vacances d'été, nous avons, sur proposition de notre groupe, voté une résolution qui pointe les ressources humaines au sein de la Défense comme étant la priorité du prochain gouvernement, en tout cas, une des priorités à rétablir dans le gouvernement que nous avons enfin pu former.

Cette résolution prévoyait qu'une répartition équilibrée de la défense sur l'ensemble du territoire national était un argument qui devait devenir prioritaire dans l'action du futur ou de la future ministre de la Défense nationale.

C'est tout à fait logiquement en s'inscrivant dans cette résolution, qui a été votée de manière quasi unanime, que nous avons veillé à ce qu'il y ait un équilibre. Et non, collègues, je ne pense pas que le fait de revendiquer qu'un autre désert en matière de défense soit à nouveau porté à l'attention du gouvernement et de la ministre de la Défense nationale, soit la répétition de la politique du gaufrier, la politique du bon papa Belgique! Je ne pense pas!

C'est simplement reconnaître qu'en Flandre et en particulier en Flandre orientale, il manque effectivement une caserne ou qu'en tout cas, il y a une opportunité d'y installer un quartier du futur. Comme je vous l'ai dit en commission, en collège, je ne vous reprocherai jamais de défendre les intérêts de votre province et plus largement ceux de la Flandre mais il y a manifestement aussi un besoin en Wallonie.

Ce besoin s'exprime dans le Hainaut. Ce n'est pas une réplique d'une politique traditionnelle belge telle que nous avons pu en connaître par le passé où, finalement, on inventait des investissements pour assurer un équilibre, pour faire plaisir. Ici, il y a une utilité en Flandre orientale et il y a une réelle utilité dans le Hainaut. C'est donc cette préservation d'un équilibre utile qui est importante pour nous. Nous avons d'ailleurs, à l'occasion du débat, regretté qu'on ne prenne pas suffisamment en compte à côté de la réalité flamande et de la réalité wallonne, la réalité bruxelloise dans ce dossier.

Nous savons que la province du Hainaut est tout à fait dépourvue d'un quartier militaire d'envergure alors qu'il s'agit d'un bassin d'emplois important de notre pays et que son territoire compte de nombreuses entreprises liées à l'industrie de la Défense. Je pourrais parler de la Sonaca et d'autres. Ces entreprises sont également liées

18.05 Christophe Lacroix (PS): Vóór het zomerreces hebben we op voorstel van onze fractie een resolutie aangenomen waarin een evenwichtige verdeling van de human resources van Defensie over het nationale grondgebied als prioritaire actie voor de toekomstige regering voorgesteld wordt.

Dat men wil dat een andere regio waar Defensie niet aanwezig is opnieuw onder de aandacht van de regering en van de minister van Defensie gebracht wordt, betekent niet dat men de zogenaamde wafelijzerpolitiek weer wil bovenhalen.

Dat is gewoonweg erkennen dat er in Oost-Vlaanderen een kwartier van de toekomst geïnstalleerd zou kunnen worden. Er bestaat echter ook een reële behoefte in Henegouwen, waar er zich geen groot militair kwartier bevindt terwijl er in die provincie veel defensiege-relateerde bedrijven, zoals Sonaca, gevestigd zijn.

Dit is geen herhaling van een Belgicistisch beleid uit het verleden waarbij men een investering uitvond om een evenwicht te vinden. Die twee provincies kunnen er echt bij winnen. We betreuren ook dat er in dit dossier onvoldoende rekening gehouden werd met de realiteit in Brussel.

Daarom heb ik een amendement ingediend, dat aangenomen werd. Ondertussen staat de verbetering van de arbeidsomstandigheden van de militairen centraal in het regeerakkoord, dat met het project rond de kwartieren van de toekomst een echte opportuniteit biedt. Het gaat er nu om op die basis een evenwicht tussen de Gewesten te vinden.

We zullen erop toezien dat de minister van Defensie in de toekomst over de nodige budgetten

à la recherche et à l'innovation qui sont des domaines strictement et de manière très imbriquée liés au domaine de la Défense. Cette province compte également de nombreux terrains potentiels pour un tel développement, constituant de fait une opportunité pour l'avenir de notre Défense.

C'est donc en ce sens que j'ai proposé un amendement pour améliorer votre texte de base. Cet amendement a été adopté et je remercie les collègues qui ont bien voulu voter dans ce sens. Depuis, l'accord de gouvernement a été publié. Au cœur de cet accord de gouvernement, figurent les questions centrales pour l'avenir de notre Défense, dont entre autres, l'amélioration des conditions de travail des femmes et des hommes qui composent notre armée, en ce compris au niveau des infrastructures et des quartiers militaires.

Je pense réellement que l'accord de gouvernement offre une opportunité majeure et significative en parlant noir sur blanc des projets de quartiers du futur en Flandre et en Wallonie. Sur cette base, il s'agira de mener une réflexion géographique équilibrée en tenant compte évidemment d'une série de facteurs, dont l'équilibre entre les différentes Régions.

Nous serons donc particulièrement vigilants à ce que la ministre de la Défense puisse disposer des budgets nécessaires à cela dans le cadre des travaux budgétaires futurs de cette année mais également des années prochaines. Elle pourra en tout cas s'appuyer sur cette résolution qui, je l'espère, recueillera le plus large soutien au sein de cette assemblée pour pouvoir compter non seulement sur un accord de gouvernement mais également sur une résolution votée par les parlementaires en dépassant les clivages traditionnels des fractions politiques. Je vous remercie pour votre attention.

18.06 Steven Creyelman (VB): Collega Briers, ik zal uw geduld niet meer dan een vijftal minuten op de proef stellen, daarna kunt u uw ongetwijfeld bijzonder interessante uiteenzetting houden.

Mijnheer de voorzitter, collega's, op 9 juli keurden wij hier een voorstel van resolutie goed over het hr-beleid bij Defensie. Dat hr-beleid zit momenteel immers in moeilijk vaarwater. In 2019 meldden de media nog dat bijna de helft van de militairen de komende jaren met pensioen zouden gaan. Uit de interne cijfers van Defensie bleek inderdaad dat de komende jaren zo'n 11.400 militairen op rust zouden worden gesteld. Alsof die pensioneringsgolf nog niet erg genoeg was, bleken steeds meer ervaren militairen tussen 30 en 40 jaar oud op eigen initiatief hun contract bij Defensie op te zeggen om betere oorden op te zoeken. Als ik de vakbondsvoorzitter van de ACMP mag geloven, waren dat er vorig jaar alleen al 343.

We kunnen alleen hopen dat de resolutie geen stille dood sterft, nu de PS de minister van Defensie levert. Mevrouw de minister, uw fractie heeft de PS-resolutie net als alle andere fracties van de meerderheid en het Vlaams Belang, op één onthouding na, goedgekeurd. Er is dus geen enkele reden om het bij woorden alleen te houden, want zelfs over de grenzen van meerderheid en oppositie heen bestaat er een grote consensus over de hr-resolutie.

Collega's, het is de resolutie van de PS die ons bij het voorstel van resolutie brengt dat hier vandaag voorligt. Ere wie ere toekomt, de

beschikt. Ze zal haar beleid niet alleen kunnen stoelen op het regeerakkoord, maar ook op deze resolutie, die onze Assemblée, althans dat hoop ik, over de traditionele partijgrenzen heen zal goedkeuren.

18.06 Steven Creyelman (VB): Le 9 juillet dernier, la Chambre a approuvé une proposition de résolution relative à la politique des ressources humaines au sein de la Défense. Au cours des années à venir, 11 400 militaires partiront à la retraite. Par ailleurs, de nombreux militaires expérimentés dans la tranche d'âge de 30 à 40 ans résilient leur contrat auprès de la Défense pour explorer de meilleurs horizons. Ils ont été 343 à le faire l'année dernière. Il faut espérer que la présente résolution ne restera pas lettre morte à présent qu'on a une ministre de la Défense PS. Le groupe PS a en tout cas lui aussi approuvé ladite proposition de résolution. Cette résolution relative à la politique RH a d'ailleurs fait l'objet d'un vaste consensus, au-delà des clivages entre partis.

eerste die een initiatief nam met betrekking tot het militair domein in Gavere, was collega Pieter De Spiegeleer. In februari van dit jaar ondervroeg hij namelijk toenmalig minister Goffin over de toekomst van het militair domein in Gavere. Misschien gaf hij daarmee de aanzet tot de voorliggende tekst vandaag.

Het voorstel van resolutie werd ingediend in onverdachte tijden, toen de voorzitter van de N-VA en de voorzitter van Open Vld nog bij elkaar op de koffie gingen, nog geen ruzie hadden gemaakt en de N-VA waarschijnlijk nog in de volle overtuiging leefde dat zij in de regering zou belanden.

Mijnheer Buysrogge, getuige daarvan is niet alleen het feit dat u mij niet hebt gevraagd de tekst mee te ondertekenen. Ik heb dat gelukkig na een paar sessies bij de psycholoog overleefd. Getuige daarvan is ook het feit dat niet alleen uw naam, maar ook de namen van de heren Freilich en Francken in de lijst van indieners is opgenomen, alsook ook de namen van de heren Briers, Bogaert en – horresco referens, zou ik bijna stellen – de heer Egbert Lachaert. Wat zei Bredero ook alweer? Het was iets met 'kunnen' en 'verkeren', maar ik ben het vergeten.

Collega's, zoals ik reeds aangegeven heb, sluit de voorliggende tekst perfect aan bij de PS-resolutie. Tijdens de bespreking van het voorstel wees ik in alle bescheidenheid – u kent mij – al op het feit dat het aspect bereikbaarheid en nabijheid van de werkgever te vaak over het hoofd wordt gezien, zeker in het personeelsbeleid van Defensie.

Het voorliggende voorstel van resolutie doet dat echter niet en houdt er wel degelijk rekening mee. Met het vertrek van het Air Traffic Control Centre (ATCC) uit Gavere, zoals de heer Buysrogge terecht aanhaalde, dreigde het doek te vallen over de laatste echte kazerne in Oost-Vlaanderen. De tekst probeert aan dat probleem gelukkig het hoofd aan te bieden.

Er deed zich met andere woorden een opportuniteit voor in Oost-Vlaanderen, waarop het voorliggende voorstel van de heer Buysrogge en zijn vrolijke vrienden in de meerderheid perfect inspeelt.

Men vraagt de versterking van de regionale verspreiding van de kazernes, door een eenheid van de landcomponent in te planten in Oost-Vlaanderen, meer bepaald – dit waren de opties die in de tekst oorspronkelijk werden beoogd – door, enerzijds, een eenheid te creëren en ze in Oost-Vlaanderen en meer bepaald in Gavere onder te brengen en door, anderzijds, eventueel een bestaande eenheid al dan niet gedeeltelijk naar Gavere te transfereren.

Mijnheer de voorzitter, collega's, het zal de heer Buysrogge niet verwonderen, maar het Vlaams Belang is het voorstel van resolutie bijzonder sterk genegen. Zelfs de door de heer Buysrogge aangehaalde PS-amendementen, die de oude Belgische wafelijzerpolitiek opnieuw even terugbrachten van nooit echt weggeweest, kunnen voor mij en mijn fractie de pret niet bederven.

Collega's, nochtans lijkt het er misschien wat op dat wij, Vlamingen, ons hebben laten rollen, omdat wij ons in Gavere tevredenstellen met

Ce qui nous amène à la résolution de ce jour, dont l'élaboration trouve en fait son origine dans une initiative de mon collègue de groupe Pieter De Spiegeleer, qui a interrogé le ministre en février sur l'avenir du domaine militaire de Gavere.

La proposition de résolution à l'examen a été déposée à l'époque où le président de la N-VA et le président de l'Open Vld prenaient encore le café ensemble, tous deux ayant la conviction qu'ils se retrouveraient au sein du nouveau gouvernement. J'en veux pour preuve que non seulement M. Buysrogge ne m'a même pas demandé de cosigner la proposition, mais aussi qu'en plus de la liste des très nombreux signataires de la N-VA, figure le nom de M. Egbert Lachaert.

Cette résolution est parfaitement en phase avec la résolution du PS. Au cours de son examen, j'ai souligné qu'il était trop peu tenu compte de la proximité du lieu de travail. Cette résolution en tient effectivement compte et tend à compenser le départ de Gavere de l'Air Traffic Control Centre en demandant l'implantation à cet endroit d'une composante terrestre. Même les amendements renouant avec l'éternelle politique du gaufrier à la belge et présentés par le PS, ne pourront gâcher notre plaisir. En demandant la construction d'un complexe militaire entièrement neuf dans le Hainaut, les Flamands donnent peut-être l'impression de s'être laissé duper en se contentant d'une infrastructure à Gavere. Nous voterons toutefois en faveur de la résolution.

bestaande infrastructuur, die toch al enige kilometers op de teller heeft, terwijl het voorstel via de amendementen ervoor pleit om in Henegouwen een volledig nieuw militair complex te bouwen.

Los van die bedenkingen kan ik besluiten met goed nieuws voor de indianers. Dat goed nieuws, collega Buysrogge, is dat wij deze resolutie met enthousiasme zullen goedkeuren.

18.07 Jan Briers (CD&V): Mijnheer de voorzitter, collega's, de vier laatste kazernes in Oost-Vlaanderen zijn gesloten. De bevolking van de tweede provincie van ons land wat aantal inwoners betreft, met meer dan anderhalf miljoen ondertussen, bleef in de kou staan.

Als provinciegouverneur van Oost-Vlaanderen heb ik jarenlang geijverd voor het behoud of de vestiging van minstens één kazerne en ik had als medestander de vorige stafchef van het leger, Marc Compagnol, zoals collega Buysrogge terecht bevestigt.

Defensie is dringend op zoek naar nieuwe rekruten en dan moet men de Oost- en West-Vlaming toch de mogelijkheid bieden om in de eigen ruime regio werk te vinden. In de commissie voor Landsverdediging bleek het draagvlak heel groot en ik dank dan ook mijn collega's van de andere partijen om deze resolutie met grote eensgezindheid te steunen. Een landgevechtseenheid in Gavere, op 15 km van Gent en op 10 km van de West-Vlaamse grens, is dan ook de beste oplossing en past perfect in de strategische visie die door Defensie werd uitgetekend.

Collega's, ik had het vanzelfsprekend over Oost-Vlaanderen, maar ik juich de spreiding naar Henegouwen ook toe. Jongeren uit heel ons land moeten een plek om te werken kunnen krijgen binnen een straal van 50 tot 60 km en hiermee wordt die mogelijkheid geboden.

18.08 Kris Verduyckt (sp.a): Mijnheer de voorzitter, beste collega's, als wij het over één ding eens zijn, is het dat Defensie de ambitie moet hebben opnieuw een slagkrachtig leger te krijgen. Daarvoor zijn er volgens mij drie prioriteiten die heel belangrijk zijn.

Ten eerste, nieuwe gemotiveerde soldaten vinden. Ten tweede, nieuwe gemotiveerde soldaten vinden. En, ten derde, nieuwe gemotiveerde soldaten vinden. Want daar zit vandaag het grote probleem bij Defensie.

Om dat te doen, moet Defensie een aantrekkelijke werkgever zijn. Dat heeft te maken met de verloning, dat heeft te maken met de infrastructuur, dat heeft te maken met het materiaal. Maar dat heeft ook te maken met de randvoorwaarden van de job. Daar gaat het

18.07 Jan Briers (CD&V): Les quatre dernières casernes de Flandre orientale – pourtant la deuxième plus grande province du pays en termes démographiques – sont aujourd'hui fermées. Dans ma fonction de gouverneur de province, j'ai bataillé des années pour obtenir la présence d'au moins une caserne. J'avais trouvé un allié dans ce combat en la personne de Marc Compagnol, l'ancien chef d'état-major de l'armée. La Défense cherche des recrues. Rien de plus logique, dès lors, que de donner aux habitants de Flandre orientale et occidentale la possibilité de travailler dans leur propre région – au sens large du terme. Cette proposition de résolution a recueilli une adhésion très étendue en commission. Je remercie chacun pour cette approbation à l'unanimité. L'implantation d'une unité de combat terrestre à Gavere constitue la solution idéale et s'inscrit parfaitement dans la vision stratégique de la Défense. Je me réjouis naturellement aussi de l'implantation dans le Hainaut. Tous les jeunes du pays doivent pouvoir disposer d'un lieu de travail situé entre 50 et 60 kilomètres de leur domicile.

18.08 Kris Verduyckt (sp.a): L'armée belge doit gagner en efficacité. Attirer de nouveaux soldats motivés représente à cet égard, la première, la deuxième et la troisième priorité. La Défense doit être un employeur attractif, proposant un bon salaire, du matériel performant et une infrastructure appropriée, mais aussi des conditions de travail décentes. À l'instar de tout autre travailleur, le soldat ayant une famille et des amis souhaite un

vandaag over.

Er is dus veel werk aan de winkel. Wat vandaag voorligt, is daar een klein maar niet onbelangrijk onderdeel van. Als men nieuwe gemotiveerde soldaten wil vinden, moet men weten dat die soldaten een gezin hebben, dat zij familie hebben, dat zij vrienden hebben, en dat zij niet anders zijn dan heel veel werknemers in ons land. Zij willen zich met volle overgave in hun job storten, maar zij willen ook met hun work-lifebalance in orde zijn. Het is dus heel belangrijk voor hen dat de kazerne in de buurt ligt.

Hier is al naar het regeerakkoord verwezen. In dat regeerakkoord staan al enkele zaken die heel interessant zijn om dit in praktijk om te zetten. Ik verwacht dat daarvan ook in de beleidsnota enkele dingen zullen terugkomen, die wij in de commissie zeker uitgebreid zullen kunnen bespreken.

Mijnheer Buysrogge, als u zich budgettaire zorgen maakt, kan ik u al één ding zeggen: deze regering zal meer investeren in Defensie dan de vorige.

U verwees naar de gebouwen. Er zijn meer hoofdstukken in het regeerakkoord dan enkel dat over Defensie. Er is ook een hoofdstuk over de renovatie van openbare gebouwen. U moet weten dat de renovatie van die openbare gebouwen een speerpunt is in het Recovery Fund. Kazernes horen daar wat mij betreft ook bij. Ik meen dat wij ook uw steun zullen krijgen op het moment dat wij ervoor zullen pleiten die oude gebouwen aan te pakken.

Met alle respect voor de collega's uit Oost-Vlaanderen en Henegouwen, wij hebben in de tekst een extra bemerking laten schrijven. Voor ons gaat het om een algemene spreiding van de kazernes. Wij willen een betere spreiding. Zo kunnen de soldaten dichterbij huis werken. Zij kunnen met het openbaar vervoer naar het werk. En op die manier kunnen wij nieuwe soldaten aantrekken.

Omdat dat extra is toegevoegd, zullen wij de nu voorliggende tekst steunen. Voor ons is het namelijk duidelijk: het leger zal gezinsvriendelijker zijn, of het zal niet zijn.

De **voorzitter**: De heer Buysrogge wenst u even te onderbreken.

18.09 Peter Buysrogge (N-VA): Mijnheer de voorzitter, aangezien de collega zo beleefd was mijn naam te noemen, wil ik inderdaad toch even het woord nemen.

Mijnheer Verduyck, u spreekt nogal geruststellend, maar ik hoop dat ik u erin gelijk kan geven als u stelt dat er in Defensie geïnvesteerd zal worden. Ik probeer mij het debat van vorige week te herinneren, toen ik collega Lachaert ondervroeg over de middelen voor Defensie. Van de minister zelf mocht ik nog geen antwoord ontvangen, maar ik hoop dat binnenkort te krijgen.

Collega Lachaert zei dat er op het vlak van werkings- en personeels-uitgaven op dit moment in de fameuze budgettaire tabel geen enkele euro extra is voorzien voor Defensie. Ik vind dat heel pijnlijk. Daarom hoop ik dat u daar, samen met uw regeringscoalitiepartners, wat aan kunt doen. Het gaat niet alleen om broodnodige investeringen, maar

bon équilibre entre sa vie professionnelle et familiale. Une caserne à proximité de son domicile représente un élément important à cet égard.

L'accord de gouvernement propose quelques éléments intéressants en la matière et j'attends avec impatience la note de politique générale de la ministre. Le nouvel exécutif investira en tout cas plus dans la Défense que son prédécesseur. L'accord de gouvernement consacre, par ailleurs, un chapitre à la rénovation des bâtiments publics et, de mon point de vue, les casernes appartiennent à cette catégorie. Je pense que si nous plaidons en faveur d'une rénovation de ces vieux bâtiments, nous pourrions compter sur le soutien de M. Buysrogge.

Nous avons fait ajouter une remarque supplémentaire dans le texte de la proposition de résolution pour préciser qu'il doit s'agir d'une répartition générale des casernes. C'est pourquoi nous approuverons ce texte.

18.09 Peter Buysrogge (N-VA): J'espère que M. Verduyck dit vrai en promettant que des investissements seront consacrés à la Défense. Lors du débat sur la déclaration gouvernementale, M. Lachaert m'a répondu qu'aucun euro supplémentaire n'était inscrit pour les dépenses de fonctionnement et de personnel, dans le tableau budgétaire, pour la Défense. Espérons que le gouvernement prendra tout de même une initiative. Il ne s'agit pas seulement d'investissements indispensables, mais aussi de

bijvoorbeeld ook over recurrente middelen voor hr-beleid. Ik hoop dat de nodige investeringen in Defensie plaatsvinden.

moyens récurrents pour une politique des ressources humaines efficace.

18.10 Kris Verduyckt (sp.a): Mijnheer Buysrogge, op dat vlak hebben wij geen lessen te krijgen van de N-VA. In het vorig regeerakkoord stonden er heel wat beloftes. Ik herinner mij nog de allereerste begrotingsoefening van die regering, in 2015. Toen bleek dat er voor 225 miljoen euro besparingen werden doorgevoerd. De meeste mensen zullen zich de verhalen nog wel herinneren over de afschakeling van liften, de uitvallende verwarming en een tekort aan kogels. Ik hoop dat wij naar zulke tijden niet meer teruggaan. In de komende weken en maanden zullen we daarover nog uitgebreid met elkaar discussiëren.

18.10 Kris Verduyckt (sp.a): La N-VA n'a assurément pas de leçons à nous donner en la matière. L'accord de gouvernement précédent comportait quantité de promesses mais il est apparu en 2015, dans le premier budget, que des économies étaient réalisées à hauteur de 225 millions d'euros. Ensuite, nous avons entendu parler d'ascenseurs hors service, de chauffage en panne et de pénurie de munitions.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion est close.
De bespreking is gesloten.

Aucun amendement n'a été déposé ou redéposé.
Er werden geen amendementen ingediend of heringediend.

Le vote sur la proposition aura lieu ultérieurement.
De stemming over het voorstel zal later plaatsvinden.

19 Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 13 mai 2020 portant création d'un subside "COVID-19" à destination des publics cibles des centres publics d'action sociale (1528/1-4)

19 Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 13 mei 2020 houdende het invoeren van een subsidie "COVID-19" voor de doelgroep van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (1528/1-4)

Proposition déposée par:
Voorstel ingediend door:

Melissa Depraetere, Anja Vanrobaeys, Jan Bertels, Sophie Thémont, Nahima Lanjri, Tania De Jonge, Evita Willaert, Marie-Colline Leroy, Benoît Piedboeuf, Vicky Reynaert.

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Je crois que notre rapporteur est Mme Fonck.

19.01 Catherine Fonck, rapporteur: Monsieur le président, comme nous ne disposons pas encore du rapport écrit, je me chargerai du rapport oral.

L'objectif de cette proposition de loi est de permettre le recours par les CPAS au subside octroyé en 2020 et qui devait être normalement utilisé avant le 31 décembre prochain, en le prolongeant jusqu'à la

19.01 Catherine Fonck, rapporteur: Deze tekst strekt ertoe de OCMW's toe te staan een subsidie die in 2020 werd toegekend, tot het einde van 2021 te gebruiken, opdat de subsidie op een correcte en doelmatige wijze besteed zou

fin 2021. Cela résulte du fait que les bénéficiaires sont touchés de manière encore plus aiguë que les autres par la pandémie COVID-19.

Au cours des discussions en commission, il est apparu que chacun avait à cœur de valider cette proposition d'allongement de la période durant laquelle la subvention peut être utilisée. De plus, il s'agit d'en permettre un usage juste et adéquat par les CPAS, au moyen d'une affectation correcte et non d'une dépense à la va-vite. Pour rappel, ce geste était largement demandé et soutenu par les CPAS.

Deux amendements techniques ont été déposés dans l'objectif de mettre en concordance les dates. En effet, des petites modifications complémentaires ont été apportées à la proposition de loi de base pour permettre cette prolongation jusqu'à la fin 2021.

Je terminerai simplement en précisant que le vote en faveur de ce texte fut unanime.

Monsieur le président, j'en profite pour vous annoncer que nous soutiendrons cette proposition de loi ce soir. Je vous remercie de votre attention.

19.02 Valerie Van Peel (N-VA): Mijnheer de voorzitter, collega's, de N-VA-fractie zal dit voorstel steunen omdat een dergelijk budget op zo'n korte termijn op een juiste manier spenderen een onmogelijke zaak is voor de OCMW's en om te vermijden dat ze bijna gedwongen zouden worden om het geld aan minder goede zaken te spenderen dan als ze wat meer tijd zouden krijgen. Dat zou geen goed bestuur zijn. Dat lijkt mij logisch. De OCMW's hebben dat in de voorbije hoorzittingen ook goed aangegeven. Vanaf volgend jaar zal men ook echt pas weten en zien wat de gevolgen van deze coronacrisis voor hen zijn. Zoals steeds bij OCMW's komt dit pas na een tijd naar boven bij hen. Dat zijn allemaal heel terechte zaken. Het is een heel terecht voorstel van de collega's en de collega van de sp.a in het bijzonder.

Ik moet er wel aan toevoegen dat we destijds in het kernkabinet terecht hebben gezegd dat die 110 miljoen euro waar we uitstel voor vragen op niets gebaseerd was. Er was op een bepaald moment toch sprake van een sinterklaaspolitiek die vooral niet onderbouwd werd. OCMW's zullen geld nodig hebben, en zeker volgend jaar ook nog. Daar ligt de discussie niet. De voorzitter van de POD Maatschappelijke Integratie moest in de hoorzitting zelfs toegeven dat die 110 miljoen euro op niets gebaseerd was en dat daar geen onderbouwing voor was. Ik hoop dat de nieuwe regering daar in de toekomst op een andere manier mee zal omgaan. Het doet geen afbreuk aan dit voorstel. Daar staat de N-VA-fractie absoluut achter.

19.03 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Monsieur le président, madame la ministre, chers collègues, pour nous cette proposition de loi était une évidence. Effectivement, – la Fédération des CPAS avait tiré la sonnette d'alarme – nous ne voulions pas donner le sentiment qu'il s'agissait d'un effet d'annonce en disant: "Vous pouvez obtenir 110 millions d'euros, mais ils sont à dépenser avant le 31 décembre", sinon c'est que visiblement, ces 110 millions d'euros n'étaient pas vraiment nécessaires.

kunnen worden en men niet in allerijl een uitgave zou moeten doen. De vraag was afkomstig van de OCMW's zelf.

Er werden twee technische amendementen ingediend om de data overeen te laten stemmen.

Het gehele wetsvoorstel werd eenparig aangenomen.

Mijn fractie zal deze tekst steunen.

19.02 Valerie Van Peel (N-VA): Le groupe N-VA soutiendra cette proposition, afin d'éviter que les CPAS soient presque contraints de consacrer le budget à des fins moins pertinentes que s'ils se voyaient accorder un délai plus long. Nous ne verrons véritablement qu'à partir de l'année prochaine quelles seront les conséquences de cette crise du coronavirus pour les CPAS. Il s'agit dès lors d'une proposition tout à fait justifiée.

Nous avons déclaré à l'époque, au sein du cabinet restreint, que ces 110 millions n'étaient basés sur aucun élément concret. Une véritable politique de distribution de cadeaux, dépourvue de tout fondement, était menée à un moment donné. J'espère que le nouveau gouvernement adoptera à l'avenir une attitude différente à cet égard.

19.03 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Dit wetsvoorstel was een evidentie. We wilden niet dat de indruk zou ontstaan dat het uittrekken van die 110 miljoen euro alleen maar een staaltje van aankondigingspolitiek was.

En fait, c'est tout l'inverse. Ce besoin est là, mais surtout il arrive. Cela a été évoqué, l'effet retard, c'est-à-dire le fait que beaucoup de gens vont, d'ici quelques semaines et encore pendant quelques semaines, essayer de trouver des alternatives pour ne pas émarger au CPAS, en faisant appel à leur petit bas de laine, à leurs économies, à des amis pour subvenir à des moments problématiques en estimant qu'ils ne sont qu'accidentels, que la situation va repartir, etc.

Or, on voit bien que la situation actuelle n'est pas favorable d'un point de vue économique. Pour nous, c'est important de pouvoir envoyer ce signal aux CPAS et de dire: "Vous pouvez encore orienter, travailler de manière encore plus efficace et structurée pour répondre de façon plus pertinente aux attentes". Aussi, allonger était pour nous une très bonne chose. Dès lors, je remercie évidemment le groupe sp.a à l'initiative de ce texte, parce qu'effectivement, il l'a apporté très, très vite ce qui nous permet de le voter aujourd'hui. Et c'est un bon signal pour les CPAS. Dès à présent, ils savent qu'ils peuvent travailler différemment.

Je voulais également souligner un élément extrêmement positif à mon sens. Dans cette commission - je l'ai d'ailleurs signalé à Mme la ministre - cela ne se passe pas toujours de la sorte, mais cette semaine, les échanges se sont particulièrement bien déroulés. Nous avons voté ce texte à l'unanimité et tout le monde a pu soutenir une proposition de loi pour les publics les plus vulnérables. Le fait mérite d'être souligné.

19.04 Sophie Thémont (PS): Monsieur le président, madame la ministre, chers collègues, nous le savons, nous vivons une crise sanitaire et sociale sans précédent. Il est vrai que beaucoup de familles sont durablement touchées. Des économies sont souvent réalisées sur des besoins essentiels, comme la nourriture ou encore les soins de santé.

Le gouvernement précédent avait mis cette enveloppe sur la table. Une aubaine pour les CPAS qui en ont bien besoin et qui mènent des batailles au quotidien pour lutter contre la pauvreté en cette période très difficile. Un budget indispensable, mais comme on l'a dit, limité dans le temps au 31 décembre 2020.

Grâce à la proposition de loi de ma collègue du sp.a, cette enveloppe sera prolongée jusqu'au 31 décembre 2021. Nous pouvons évidemment nous en réjouir, puisque les CPAS auront un délai suffisant pour mettre en place des politiques efficaces à destination des personnes les plus fragilisées et répondre aux conséquences de la crise à long terme.

J'ai cosigné ce texte pour mon parti. Il a été voté à l'unanimité. C'est vrai que c'est rare. C'est une exception. Il a été soutenu, je le signale aussi, par notre nouvelle ministre, qui était d'ailleurs présente en commission, et je la remercie. J'imagine qu'elle continuera d'ailleurs, et j'en suis convaincue, à mener un travail important dans ce cadre. Je vous remercie.

19.05 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de voorzitter, de vorige minderheidsregering besliste eind juni om in het kader van de

De behoefte is er wel degelijk, maar dit zal zich pas met enige vertraging manifesteren, aangezien vele mensen eerst proberen om alternatieven voor het OCMW te vinden, door hun sok onder de matras of vrienden aan te spreken om de eindjes aan elkaar te knopen. Het is echter zonneklaar dat de huidige toestand uit een economisch gezichtspunt niet gunstig is. De OCMW's moeten doelgericht kunnen werken om correct in te spelen op de behoeften van de mensen.

Ik dank de sp.a-fractie voor de indiening van deze tekst.

De debatten in de commissie zijn zeer vlot verlopen, wat niet gebruikelijk is. De tekst werd eenparig aangenomen, wat opmerkelijk is.

19.04 Sophie Thémont (PS): Deze ongeziene crisis treft vele gezinnen, die op levensbehoeften zoals gezondheid en voeding besparen. De OCMW's zullen zeker middelen nodig hebben om armoede te bestrijden. Dankzij dit wetsvoorstel van sp.a wordt de toekenning van de enveloppe verlengd tot 31 december 2021.

Wij zijn blij dat dit voorstel in de commissie eenparig werd goedgekeurd, wat maar zelden voorkomt. Ik dank onze nieuwe minister voor haar steun.

19.05 Ellen Samyn (VB): Le gouvernement précédent a décidé

COVID-19-maatregelen een extra subsidie van 110 miljoen euro aan de OCMW's toe te kennen met als doel mensen die door de coronacrisis financiële problemen hebben te helpen. Initieel moest dit bedrag tussen 1 juni en 31 december van dit jaar worden uitgegeven, wat een zeer krappe timing is.

De extra middelen halsoverkop uitgeven is geen goede zaak, zeker omdat deze budgetten moeten worden aangewend daar waar ze nodig zijn, om gezinnen die door de coronacrisis financieel zijn getroffen te helpen.

We mogen ervan uitgaan dat nog niet iedereen zijn of haar weg naar het OCMW heeft gevonden. Gezien de huidige opflakking van het virus is het niet uit te sluiten dat kwetsbaren ook in 2021 nog financieel door de coronacrisis zullen worden getroffen. OCMW's zijn overigens zelf vragende partij voor de verlenging van de bestedings-termijn tot eind december 2021.

Het voorliggende wetsvoorstel komt tegemoet aan de vraag van de OCMW's. Het Vlaams Belang zal dit wetsvoorstel dan ook mee ondersteunen.

fin juin d'octroyer un subside supplémentaire de 110 millions d'euros aux CPAS afin d'aider les personnes ayant des difficultés financières à surmonter la crise du coronavirus. Pour éviter que ces moyens supplémentaires doivent être affectés en catastrophe, parce que nous pouvons considérer que ceux qui ont besoin d'aide n'ont pas encore tous trouvé le chemin qui mène au CPAS et parce qu'en 2021 aussi, des personnes vulnérables vont subir les effets financiers de la crise du coronavirus, il a été décidé de prolonger le délai d'affectation des moyens jusque fin décembre 2021. Le Vlaams Belang votera en faveur de la proposition de loi.

19.06 Benoît Piedboeuf (MR): Monsieur le président, nous avons cosigné. Comme mes collègues l'ont signalé, cela a été voté à l'unanimité. Je voudrais donc rassurer ma collègue, Marie-Colline Leroy, sur le fait que ce n'était évidemment pas un effet d'annonce. Maintenant que nous constituons une majorité ensemble, elle se rendra compte que nous ne sommes pas des prometteurs de beaux jours et que nous allons continuer dans ce sens-là.

19.06 Benoît Piedboeuf (MR): Ik wil collega Marie-Colline Leroy geruststellen: dit was uiteraard geen aankondigingspolitiek. Wij zullen die lijn doortrekken.

De **voorzitter**: Hoe later op de avond, hoe korter de toespraken.

19.07 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, het zal u niet verwonderen dat wij heel terecht en heel overtuigd voor dit wetsvoorstel zullen stemmen.

Het was de voorbije weken heel duidelijk dat de alarmbel bij OCMW's in verschillende steden begon te rinkelen, dus het was zeker geen vijf voor twaalf, maar vijf na twaalf. Onze bezorgdheid was natuurlijk dat het geld bij de juiste mensen zou komen. Zoals ik ook duidelijk heb gezegd in de commissie deze week, zal de PVDA natuurlijk voluit voor deze verlenging gaan.

Wij hadden natuurlijk nog veel liever gezien dat minister Ducarme van de MR hier al van bij aanvang grondig over had nagedacht of dat de vorige regering sneller had bijgestuurd, dan was er niet zo'n paniek bij de OCMW's geweest. Het is echter positief dat de drie partijen van de vorige regering hun fout hebben ingezien en nu hun steun verlenen aan deze verlenging. Chapeau!

Ik voeg er nog aan toe dat ik hoop dat het niet bij deze bijkomende steun voor de OCMW's zal blijven. Er zijn nog heel veel noden, zowel bij de rechthebbenden als bij het personeel dat momenteel volle bak bezig is door de coronacrisis. De nieuwe regering kan dus nog veel voor hen betekenen door ook werk te maken van structurele oplossingen voor de administratieve overlast bij de OCMW's, hun

19.07 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Nous voterons avec beaucoup de conviction en faveur de cette proposition de loi. L'argent doit aller à ceux qui en ont le plus besoin. Nous aurions évidemment préféré que l'on y pense dès le début ou que le gouvernement corrige plus rapidement le tir mais il est en tout cas positif que les trois partis du gouvernement précédent aient compris qu'ils avaient commis une erreur et accordé leur soutien à cette prolongation.

J'espère qu'on n'en restera pas à cette aide complémentaire. De nombreux besoins subsistent encore tant chez les ayants droit que du côté du personnel des CPAS. Il faut trouver des solutions structurelles pour la surcharge administrative des CPAS, leur sous-

onderfinanciering en zeker de uitkeringen onder de armoedegrens.

financement et le relèvement des aides au-delà du seuil de pauvreté.

19.08 Tania De Jonge (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, vele van onze collega's hebben ook lokale mandaten en hebben ongetwijfeld de noodkreet van de OCMW-diensten gehoord dat ze het moeilijk zullen hebben om een volledig plan voor te leggen op 31 december 2020. We mogen absoluut niet vergeten dat heel wat sectoren zich tijdens de coronaperiode weggecijferd hebben om anderen te helpen, te verzorgen en te bedienen. Ook onze sociale diensten stonden in de vuurlinie om mensen die het moeilijk hebben te helpen. De toename van de dossiers is daar niet vreemd aan. Dat zal in de meeste steden en gemeenten het geval geweest zijn. Daarbovenop de verwerking van de dossiers in het kader van de ondersteuningsmaatregelen toegekend door de federale overheid krijgen, was heel moeilijk. Er was dan ook weinig tijd om een analyse te maken voor de besteding van die middelen, waardoor een kwalitatieve uitwerking van de ondersteuningsprojecten in het gedrang komt. Los daarvan zullen de noden van de meest kwetsbaren pas echt goed zichtbaar zijn in 2021.

19.08 Tania De Jonge (Open Vld): De nombreux secteurs se sont effacés au cours des derniers mois pour aider, soigner et servir les autres. Cela vaut également pour les CPAS, qui ont vu le nombre de dossiers augmenter. Ils ont en outre dû traiter les dossiers dans le cadre des mesures de soutien adoptées par l'autorité fédérale. Peu de temps a dès lors pu être consacré à une analyse de l'affectation des moyens. Les CPAS ont donc lancé un cri d'alarme, car ils auront des difficultés à présenter un plan complet le 31 décembre 2020.

Ik wil mevrouw Depraetere als initiatiefnemer en ook alle collega's dan ook hartelijk bedanken. Iedereen heeft deze noodkreet gehoord. We hebben het voorstel met veel plezier mee ondertekend en uiteraard zullen we dit ook met veel plezier mee goedkeuren.

Je remercie l'initiatrice, Mme Depraetere. Nous adopterons cette proposition de loi avec grand plaisir.

19.09 Melissa Depraetere (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik wil de collega's danken voor hun redelijkheid. Wat hier voorligt, zorgt ervoor dat de OCMW's de nodige middelen krijgen om ze voor de juiste doelgroep te kunnen inzetten. Ik meen dat dit zeer redelijk is. Ik wil dus graag zowel de minister als alle collega's danken voor hun steun.

19.09 Melissa Depraetere (sp.a): Je remercie tous les députés et la ministre pour leur bon sens et leur soutien. Cette proposition permettra aux CPAS d'affecter les moyens aux bons publics cibles.

19.10 Karine Lalieux, ministre: Monsieur le président, je dirai juste un petit mot pour remercier l'ensemble des collègues qui ont déposé cette proposition de loi, qui l'ont signée et qui vont la voter à l'unanimité. C'est un très beau signal pour l'ensemble des CPAS du pays. C'était une demande du terrain. Parfois on dit que ce Parlement est éloigné du terrain, mais ici, vous avez entendu les CPAS, les fédérations de CPAS et leur appel. C'était nécessaire pour que cet argent, comme vous l'avez dit, madame Van Peel, aille là où il doit aller. Je rappelle qu'il s'agit de nombreux dossiers individuels que doivent rédiger les travailleurs et les collaborateurs des CPAS. La charge de travail est conséquente. Elle est aussi financée par un autre budget qui a été débloqué.

19.10 Minister Karine Lalieux: Ik bedank de collega's die dit wetsvoorstel ingediend hebben en het eenparig zullen goedkeuren. Voor de OCMW's is dat een mooi gebaar; u hebt de noodkreet van de veldwerkers gehoord en naar hen geluisterd. Het was nodig opdat het geld uitgegeven zou kunnen worden waar de nood het hoogst is. De behandeling van deze individuele dossiers genereert extra veel werk voor de OCMW-medewerkers. Om die workload het hoofd te bieden worden er nu budgettaire middelen uitgetrokken. Dat kan voor de kwetsbaarste mensen en voor de vele slachtoffers van deze crisis het verschil maken.

Je pense bien évidemment que cela pourra aider non seulement les personnes les plus vulnérables aujourd'hui mais aussi les victimes de la crise, qui seront sans doute, malheureusement, encore nombreuses à devoir venir frapper à la porte des CPAS.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (Non)
Vraagt nog iemand het woord? (Nee)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles
Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(1528/4)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1528/4)**

La proposition de loi compte 4 articles.
Het wetsvoorstel telt 4 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

20 Constitution

20 Wettig- en voltalligverklaring

Par messages du 23 septembre 2020 l'Assemblée de la Commission communautaire française et le *Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie* font connaître qu'ils se sont constitués en leurs séances de ce jour.

Bij brieven van 23 september 2020 brengen de *Assemblée de la Commission communautaire française* en de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie ons ter kennis dat zij ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig verklaard zijn.

Par message du 28 septembre 2020, le Parlement flamand fait connaître qu'il s'est constitué en sa séance de ce jour.

Bij brief van 28 september 2020 brengt het Vlaams Parlement ons ter kennis dat hij ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig verklaard is.

21 Commission de la Justice – Application de l'article 67 du Règlement (obligation de secret)

21 Commissie voor Justitie – Toepassing van artikel 67 van het Reglement (geheimhoudingsplicht)

Je vous propose de rendre l'article 67 du Règlement de la Chambre applicable aux travaux de la commission de la Justice concernant le dossier transmis par la Conférence des présidents sur la problématique de la composition et du fonctionnement de l'Autorité de protection des données.

Ik stel u voor artikel 67 van het Kamerreglement van toepassing te verklaren op de werkzaamheden van de commissie voor Justitie in verband met het dossier overgezonden door de Conferentie van voorzitters inzake de problematiek van de samenstelling en de werking van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus wordt besloten.

22 Parlement européen – Remplacement d'un membre

22 Europees Parlement – Vervanging van een lid

Mme Petra De Sutter, membre du Parlement européen, a été nommée en qualité de ministre du gouvernement fédéral le 1er octobre 2020.

Mevrouw Petra De Sutter, lid van het Europees Parlement, is op 1 oktober 2020, tot minister van de federale regering benoemd.

Étant donné l'incompatibilité de ces mandats, elle est démissionnaire de plein droit de sa fonction de députée européenne.

Aangezien deze mandaten onverenigbaar zijn, is zij dus van rechtswege ontslagnemend als Europarlementslid.

La première suppléante appelée à la remplacer est Mme Sara Matthieu. L'élection de cette dernière comme membre suppléante du Parlement européen a été validée par notre assemblée au cours de la séance du 27 juin 2019.

De eerste opvolger die in aanmerking komt om haar te vervangen is mevrouw Sara Matthieu. De verkiezing van deze laatste als plaatsvervangend lid van het Europees Parlement werd tijdens de plenaire vergadering van onze assemblée op 27 juni 2019 goedgekeurd.

L'intéressée remplit les conditions d'éligibilité prévues par les articles 1er et 41 de la loi du 23 mars 1989 relative à l'élection du Parlement européen.

Betrokkene voldoet aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden, bedoeld bij de artikelen 1 en 41 van de wet van 23 maart 1989 met betrekking tot de verkiezing van het Europese Parlement.

Je vous propose donc de présenter Mme Sara Matthieu en qualité de membre effectif du Parlement européen.

Ik stel u dus voor mevrouw Sara Matthieu voor te dragen als vast lid van het Europees parlement.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

23 Prise en considération de propositions**23 Inoverwegingneming van voorstellen**

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement.

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

Demande d'urgence**Urgentieverzoek**

Ikzelf vraag de urgentie voor het wetsvoorstel nr. 1556/1 tot wijziging van de wet van 4 juli 1989

betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen wat het financieel verslag betreft.

Conform hetgeen onze experts ons overzenden, wil dit wetsvoorstel de wetgeving aanpassen aan de gewijzigde vennootschapswetgeving. Wij moeten deze wet daarmee in overeenstemming brengen. Dit is ook een bicamerale materie, waardoor het toch enige tijd in beslag zal nemen. Vóór het einde van het jaar moet een en ander zijn beslag krijgen.

Daarom durf ik u te vragen om de urgentie aan dit voorstel te verlenen. Bestaat daarover een consensus? *(Ja)*

L'urgence est adoptée.

De urgentie wordt aangenomen.

Naamstemmingen

Votes nominatifs

24 **Projet de loi relatif à un examen de proportionnalité préalable à l'adoption ou la modification d'une réglementation de profession (1340/1)**

24 **Wetsontwerp betreffende een evenredigheidsbeoordeling voorafgaand aan de invoering of de wijziging van een beroepsreglementering (1340/1)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 1)</i>			
Ja	111	Oui	
Nee	29	Non	
Onthoudingen	0	Abstentions	
Totaal	140	Total	

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(1340/4)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1340/4)**

(Mevrouw Tania De Jonge heeft voorgestemd)

25 **Projet de loi portant approbation de la décision 16645-(20/5) du Conseil d'Administration du Fonds Monétaire International relative à l'amendement des Nouveaux Accords d'Emprunt (1493/1)**

25 **Wetsontwerp houdende goedkeuring van de beslissing 16645-(20/5) van de Raad van Beheer van het Internationaal Monetair Fonds betreffende de amendering van de Nieuwe Leningsovereenkomsten (1493/1)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 2)</i>			
Ja	130	Oui	
Nee	12	Non	
Onthoudingen	0	Abstentions	
Totaal	142	Total	

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(1493/4)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1493/4)**

26 Proposition de loi modifiant la loi du 25 mars 1964 sur les médicaments en ce qui concerne les programmes d'usage compassionnel et les programmes médicaux d'urgence (986/7)

26 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen wat de programma's voor gebruik in schrijnende gevallen en medische noodgevallen betreft (986/7)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 3)</i>			
Ja	109	Oui	
Nee	3	Non	
Onthoudingen	29	Abstentions	
Totaal	141	Total	

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. **(986/8)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(986/8)**

Raison d'abstention? *(Non)*

Reden van onthouding? *(Nee)*

27 Projet de loi portant assentiment à l'Accord de coopération du 25 août 2020 entre l'État fédéral, la Communauté flamande, la Région wallonne, la Communauté germanophone et la Commission communautaire commune, concernant le traitement conjoint de données par Sciensano et les centres de contact désignés par les entités fédérées compétentes ou par les agences compétentes, par les services d'inspection d'hygiène et par les équipes mobiles dans le cadre d'un suivi des contacts auprès des personnes (présumées) infectées par le coronavirus COVID-19 se fondant sur une base de données auprès de Sciensano et retirant l'arrêté royal n° 18 du 4 mai 2020, l'arrêté royal n° 25 du 28 mai 2020 et l'arrêté royal n° 44 du 26 juin 2020 concernant une banque de données auprès de Sciensano dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19 (nouvel intitulé) (1490/6)

27 Wetsontwerp houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 25 augustus 2020 tussen de Federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, betreffende de gezamenlijke gegevensverwerking door Sciensano en de door de bevoegde gefedereerde entiteiten of door de bevoegde agentschappen aangeduide contactcentra, gezondheidsinspecties en mobiele teams in het kader van een contactonderzoek bij personen die (vermoedelijk) met het coronavirus COVID-19 besmet zijn op basis van een gegevensbank bij Sciensano, en tot intrekking van het koninklijk besluit nr. 18 van 4 mei 2020, het koninklijk besluit nr. 25 van 28 mei 2020 en het koninklijk besluit nr. 44 van 26 juni 2020 inzake een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (nieuw opschrift) (1490/6)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.
 Einde van de stemming / Fin du vote.
 Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 4)</i>			
Ja	113	Oui	
Nee	17	Non	
Onthoudingen	14	Abstentions	
Totaal	144	Total	

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(1490/7)**
 Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1490/7)**

Raison d'abstention? *(Non)*
 Reden van onthouding? *(Nee)*

28 Proposition de loi modifiant la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances en vue d'établir dans le domaine de l'assurance maladie et de l'assurance individuelle sur la vie une restriction de traitement des données à caractère personnel concernant le mode de vie ou la santé issues des objets connectés (nouvel intitulé) (263/10)

28 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, teneinde in verband met de ziekteverzekering en de individuele levensverzekering beperkingen op te leggen aangaande de verwerking van persoonsgegevens inzake de levensstijl of de gezondheid die door met het internet verbonden apparaten worden verzameld (nieuw opschrift) (263/10)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.
 Einde van de stemming / Fin du vote.
 Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 5)</i>			
Ja	127	Oui	
Nee	0	Non	
Onthoudingen	17	Abstentions	
Totaal	144	Total	

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. **(263/11)**
 Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(263/11)**

Raison d'abstention? *(Non)*
 Reden van onthouding? *(Nee)*

29 Proposition de loi étendant aux travailleurs salariés le bénéfice du régime du chômage temporaire pour force majeure corona en cas de fermeture de l'école, de la garderie ou du centre d'accueil pour personnes handicapées de leur enfant (nouvel intitulé) (1270/8)

29 Wetsvoorstel tot het openstellen van tijdelijke werkloosheid overmacht corona voor werknemers in geval van sluiting van de school, opvang of centrum voor opvang voor personen met een handicap van hun kind (nieuw opschrift) (1270/8)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.
 Einde van de stemming / Fin du vote.
 Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 6)</i>			
Ja	121	Oui	
Nee	23	Non	
Onthoudingen	0	Abstentions	
Totaal	144	Total	

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. **(1270/9)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1270/9)**

30 Proposition de résolution visant à améliorer la répartition géographique des casernes en Belgique notamment via la création de nouveaux quartiers militaires en Flandre Orientale et dans le Hainaut (nouvel intitulé) (1049/5)

30 Voorstel van resolutie betreffende een betere geografische spreiding van de kazernes in België, meer bepaald door nieuwe militaire kwartieren in Oost-Vlaanderen en in Henegouwen op te richten (nieuw opschrift) (1049/5)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.
 Einde van de stemming / Fin du vote.
 Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 7)</i>			
Ja	126	Oui	
Nee	4	Non	
Onthoudingen	10	Abstentions	
Totaal	140	Total	

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de résolution. Il en sera donné connaissance au gouvernement. **(1049/6)**

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van resolutie aan. Het zal ter kennis van de regering worden gebracht. **(1049/6)**

Raison d'abstention? (*Non*)
 Reden van onthouding? (*Nee*)

31 Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 13 mai 2020 portant création d'un subside "COVID-19" à destination des publics cibles des centres publics d'action sociale (1528/4)

31 Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 13 mei 2020 houdende het invoeren van een subsidie "COVID-19" voor de doelgroep van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (1528/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.
 Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 8)</i>			
Ja	142	Oui	
Nee	0	Non	
Onthoudingen	0	Abstentions	
Totaal	142	Total	

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. **(1528/5)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1528/5)**

32 Adoption de l'ordre du jour

32 Goedkeuring van de agenda

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance de la semaine prochaine. Wij moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van volgende week.

Pas d'observation? *(Non)* L'ordre du jour est approuvé.

Geen bezwaar? *(Nee)* De agenda is goedgekeurd.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering dinsdag 13 oktober 2020 om 14.15 uur.

La séance est levée. Prochaine séance le mardi 13 octobre 2020 à 14 h 15.

De vergadering wordt gesloten om 20.23 uur.

La séance est levée à 20 h 23.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 55 PLEN 062 annexe.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 55 PLEN 062 bijlage.

DETAIL DES VOTES NOMINATIFS**DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN**

Vote nominatif - Naamstemming: 001

Oui	111	Ja

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacqueline Daniel, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, D'Haese Christoph, De Block Maggie, De Caluwé Robby, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, Delizée Jean-Marc, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dierick Leen, Donné Joy, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriels Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilson Nathalie, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jadin Kattrin, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Mathei Steven, Matz Vanessa, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Soors Jessika, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	29	Nee

Boukili Nabil, Bury Katleen, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, D'Amico Roberto, Daems Greet, De Vuyst Steven, Depoortere Ortwin, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Abstentions	0	Onthoudingen

Vote nominatif - Naamstemming: 002

Oui	130	Ja

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacqueline Daniel, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, D'Haese Christoph, De Block Maggie, De Caluwé Robby, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, Delizée Jean-Marc, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Donné Joy, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriels Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Gilson Nathalie, Goblet Marc, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jadin Kattrin, Jiroflée

Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Mathei Steven, Matz Vanessa, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Soors Jessika, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	12	Nee

Boukili Nabil, Colebunders Gaby, D'Amico Roberto, Daems Greet, De Vuyst Steven, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Abstentions	0	Onthoudingen

Vote nominatif - Naamstemming: 003

Oui	109	Ja

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Boukili Nabil, Bury Kathleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, D'Amico Roberto, D'Haese Christoph, Daems Greet, de Laveleye Séverine, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, Delizée Jean-Marc, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Donné Joy, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goblet Marc, Goethals Sigrid, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lacroix Christophe, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Soors Jessika, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	3	Nee

Bacquelaine Daniel, Pivin Philippe, Reuter Florence

Abstentions	29	Onthoudingen

Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Burton Emmanuel, De Block Maggie, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, De Maegd Michel, Demon Franky, Dewael Patrick, Dierick Leen, Gabriels Katja, Geens

Koen, Gilson Nathalie, Goffin Philippe, Jadin Katrin, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leysen Christian, Mathei Steven, Muylle Nathalie, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Scourneau Vincent, Taquin Caroline, Van den Bergh Jef, Van Hoof Els, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais

Vote nominatif - Naamstemming: 004

Oui	113	Ja

Anseeuw Björn, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, D'Haese Christoph, De Block Maggie, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, Delizée Jean-Marc, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dierick Leen, Donné Joy, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriels Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilson Nathalie, Goblet Marc, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jadin Katrin, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Mathei Steven, Matz Vanessa, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Soors Jessika, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	17	Nee

Bury Katleen, Creyelman Steven, Depoortere Ortwin, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Abstentions	14	Onthoudingen

Aouasti Khalil, Boukili Nabil, Colebunders Gaby, D'Amico Roberto, Daems Greet, De Vuyst Steven, Hedebouw Raoul, Marghem Marie-Christine, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Vote nominatif - Naamstemming: 005

Oui	127	Ja

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, D'Amico Roberto, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, Delizée Jean-Marc, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dierick Leen,

Donné Joy, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriels Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilson Nathalie, Goblet Marc, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jadin Katrin, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Soors Jessika, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	0	Nee

Abstentions	17	Onthoudingen

Bury Katleen, Creyelman Steven, Depoortere Ortwin, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Vote nominatif - Naamstemming: 006

Oui	121	Ja

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaire Daniel, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, D'Amico Roberto, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Defossé Guillaume, Delizée Jean-Marc, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriels Katja, Geens Koen, Gilissen Erik, Gilson Nathalie, Goblet Marc, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jadin Katrin, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Soors Jessika, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Van den Bergh Jef, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Zanchetta Laurence

Non	23	Nee

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, De Roover Peter, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Depoorter

Kathleen, Donné Joy, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Raskin Wouter, Roggeman Tomas, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Abstentions	0	Onthoudingen

Vote nominatif - Naamstemming: 007

Oui	126	Ja

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bogaert Hendrik, Boukili Nabil, Briers Jan, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, D'Amico Roberto, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, Delizée Jean-Marc, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Donné Joy, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gabriels Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goblet Marc, Goethals Sigrid, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Pillen Jasper, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Soors Jessika, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	4	Nee

Bacquelaine Daniel, Parent Nicolas, Pivin Philippe, Reuter Florence

Abstentions	10	Onthoudingen

Bombled Christophe, Burton Emmanuel, De Maegd Michel, Gilson Nathalie, Goffin Philippe, Jadin Katrin, Marghem Marie-Christine, Piedboeuf Benoît, Scourneau Vincent, Taquin Caroline

Vote nominatif - Naamstemming: 008

Oui	142	Ja

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bertels Jan, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara,

Creyelman Steven, D'Amico Roberto, D'Haese Christoph, Daems Greet, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, Delizée Jean-Marc, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Donné Joy, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gabriels Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Gilson Nathalie, Goblet Marc, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jadin Kattrin, Jiroflée Karin, Kir Emir, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Mathei Steven, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Soors Jessika, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thibaut Cécile, Thiébaut Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vanbesien Dieter, Vanden Burre Gilles, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Willaert Evita, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	0	Nee

Abstentions	0	Onthoudingen